

**WE SLAAN ER
ONS DOOR**

ELS HODE

E.BELINFANTE - BELINFANTE

WE SLAAN ER ONS DOOR

Bladz. 101: „Een blik, die boekdelen spreekt,” dacht Bea...

WE SLAAN ER ONS DOOR

DOOR

EMMY BELINFANTE-BELINFANTE

MET TEKENINGEN VAN

ELS BODE

VALKHOFF & Co. - AMERSFOORT

Op de Java-kade, waar de Marnix van Sint Aldegonde moest aankomen, was het de gewone, wat jagende drukte van families, die verlofgangers uit Indië verwachtten. Reikhalzend werd uitgekeken of de boot nog niet in zicht was en alles drong naar voren, toen bekend werd, dat de Marnix in aantocht was.

Toet Numan, een knap, donker meisje van twee en twintig jaar, eenvoudig en gedistingeerd gekleed, leunde nerveus tegen haar aanstaande, Tom Mertens, die, de arm door haar arm gestoken, zacht tegen haar praatte.

Toet Numan kwam haar familie halen, die voor goed terug kwam in Holland. Zestien jaar was ze, toen ze Indië verliet, om in Amsterdam bij een tante te gaan inwonen, en er te blijven, tot ze haar Engels M.O. zou hebben gehaald.

Het scheiden van haar familie was haar niet zwaar gevallen, evenmin het scheiden van Indië.

Toet's kinderjaren waren bedorven door de overdreven liefde, die een wat overdreven moeder koesterde voor haar eerstgeborene, een verwenden, wat verwijfden jongen, die, twee jaar ouder dan Toet, de komst van het jongere zusje beschouwd had als een inbreuk op *zijn* rechten.

Peter Numan was een echt kind van zijn moeder, uiterlijk als innerlijk. Toet had meer het stroeve, eenzelvige van haar vader.

Toet had dien vader, die dokter op een Onderneming was, nooit anders gezien, dan jachtend in zijn auto, van de ene patiënt naar de andere.

Alleen Maatje en Peter hadden het in hun macht gehad een moeizaam lachje op het stroef gelaat te toveren.

Wanneer ze, ieder aan een kant, op de leuning van zijn stoel zaten en vrolijk koutten, dan ging zijn brede hand strelend over de zijge, blonde haren van moeder en zoon.

Toet had zich dan zo buitengesloten gevoeld, net of ze niet hoorde bij het gezin.

En de vader, moe, in zichzelf gekeerd, had nooit haar hunkerende blik, die vroeg om wat belangstelling, wat hartelijkheid, opgelet.

Zijn luttele vrije uren werden in beslag genomen door Maatje, zijn veel jongere levenslustige vrouw, die hem dan meesleepte naar de vele kennissen en vrienden. De naar de stille rust van zijn eigen huis snakkende man, was niet sterk genoeg geweest haar dit te weigeren en, nog altijd onder de bekoring van dit zoveel jongere, gratieuze wezentje, dat alleen maar voelde voor uitgaan en pret maken, had hij al haar wensen en verlangens ingewilligd en haar verwend, zoals sommige vaders hun dochters verwennen.

Ach, 't had allemaal gemaakt, dat Toet zich achteruit gezet en teveel had gevoeld in het gezin. 't Had ingewerkt op haar humeur en de huisgenoten, de vrienden, ze hadden Toet eenparig beschouwd als een zuur, ontevreden meisje, dat een hemelsbreed verschil vormde met haar charmante moeder en bijzonder beminnelijke en vlotte broer Peter.

Zo was het geweest, toen er besloten werd, dat Toet in Holland zou gaan studeren en zo was het gebleven al die jaren, dat het meisje in Holland was, bij een tante, die haar niet begreep en meer voelde voor uitgaan en bridgen, dan voor het naar warmte hunkerende nichtje.

De brieven, die Toet uit Indië kreeg, toonden niet de minste belangstelling voor haar doen en laten, de brieven, die ze terug schreef, waren koel en zakelijk.

Maar was Toet in haar brieven gebleven die ze was, innerlijk had er een grote verandering met het meisje plaats gevonden.

De eerste jaren van haar verblijf in Holland waren een-

zaam voorbij gegaan. De teleurstelling, tante Lena, bij wie ze inwoonde, en die ze kende van een portret op haar vader's bureau, terug te zien als een van die mondaine dames op leeftijd, die maar één gedachte hebben: er veel jonger uit te zien, dan ze in werkelijkheid zijn, was de eerste knauw, die ze bij haar aankomst kreeg.

„Het vrolijke weeuwte” had ze haar in gedachte bespot, wanneer tante, die weduwe was, gekleed als een hupse schone van achttien lentes, naar bridge-drives toog.

Toet was in die eerste jaren van haar verblijf in Holland, een spotster, een wat verbitterde, vaak hatelijke spotster en het vrolijke troepje jongelui, dat ze in het zwembad had leren kennen en op wie ze bij voorkeur haar hatelijke pijlen afschoot, had haar de bijnaam „de apotheker van Klein-Weltwil” gegeven, daar deze boeken-figuur geschetst was als iemand, die overal roet in het eten gooide en er een sport van maakte zijn hatelijkheden te plaatsen.

Zo was Toet geweest, tot ze door een toeval kennis maakte met Bea van Heusden, een wat excentriek meisje, dat in vele opzichten van haar verschilde, maar waarin Toet, ondanks Bea's veel fleuriger bestaan, een bijna even grote vereenzaming voelde als in zichzelf.

Bea, die altijd omringd was door een zwerm van vrienden en kennissen, was niet bepaald verlegen om het gezelschap van Toet Numan, doch toen Toet het juwelen middenstuk vond uit een ring, waaraan Bea zeer gehecht was en die ze altijd droeg, voelde Bea zich gedrongen, uit louter dankbaarheid, een daad terug te doen en drong ze er bij Toet op aan, het haar terug te komen brengen en bij haar te blijven thee drinken.

En dit was eigenlijk de keer in Toet's leven geweest.

Had ze toen niet haar hart uitgestort, zich als het ware binnenste buiten gekeerd voor geduldig luisterende Bea, dan zou deze Toet Numan nooit gezien hebben, zoals ze, ontdaan van haar verbittering en hatelijkheid was: een verarmd

zieltje, hunkerend om warmte te geven en te ontvangen.

Bea had het aangevoeld, deze vereenzaming en ze had zich voorgenomen wat zon in Toet's leven te brengen.

Kende ze niet zelf dat gevoel waar Toet over sprak, van: „niemand die op me wacht”?

Voelde ze zich niet zelf ook vaak zo dood alleen, zij, met haar uitgebreide vriendenkring, met ouders, die haar in alles terwille waren, die zelfs goed gevonden hadden, dat hun dochter in Amsterdam op kamers woonde, die toegegeven hadden aan haar vurige wens op de Toneelschool te mogen gaan? Niets was het geworden, helemaal niets! in haar bleef het vereenzaamde gevoel en het gaan naar de toneelschool was een teleurstelling geweest. Hoe ze het wist te verbergen, voor iedereen! zagen ze niet allemaal in haar de excentricke flirt, die niet rustte voor al wat man was aan haar voeten lag? Hoe ver waren ze van de waarheid af!

Bij Bea had Toet Tom van Eerden leren kennen. Tom, de joviale, goedmoedige, eerlijke jongen, die Toet's hart stormenderhand had ingenomen en voor wie Toet het eerste meisje was, dat zijn hart in beroering had weten te brengen. Dat Tom — hij studeerde voor apotheker — nog enige jaren voor de boeg had, wat kon het Toet deren! Tom was van haar, zij van Tom! was er groter geluk denkbaar? Weg het gevoel van vereenzaming, nu er altijd iemand was, die op haar wachtte!

Kort en zakelijk, zoals haar gewoonte was als ze naar huis schreef, had ze haar Vader op de hoogte gebracht van het feit, dat er iemand in haar leven was gekomen waar ze van hield en waar ze gelukkig mee dacht te worden. Misschien hadden Maatje en Peter elkaar wel spottend aangekeken en gedacht hoe het mogelijk kon zijn, dat er nog iemand was gekomen, die van háár was gaan houden, had Toet zich voorgesteld.

Er was een brief van Vader aan tante Lena gekomen,

waarin hij haar verzocht te willen informeren naar het jonge mens in kwestie, zijn familie en vooruitzichten.

Toet had gelachen en tante de verzekering gegeven, dat ze Tom tot geen prijs zou laten. Waarop tante, die juist die middag drie down was gegaan op een sans atout, die ze had *moeten* winnen, afwezig lachte en zei, dat het zo'n vaart niet zou lopen.

Haar informatie had geluid: „dood en dood fatsoendelijke mensen, maar geen sou! Werkzame, goed ontwikkelde jongen, maar geen vooruitzichten.”

Waarop dokter Numan, die niet onbemiddeld was, en geen aanspraak maakte op een goed gesitueerden schoonzoon, in een haastig gekrabbeld briefje aan Toet schreef, dat Maatje en hij niets tegen haar verlovings hadden.

„Blij, dat ze met goed fatsoen van hun zure dochter af komen,” had Toet tegen Tom gezegd.

En nu zouden ze voor goed terug komen, Vader, Maatje en Peter.

Als een lawine was de tijding op Toet neergekomen. Er was nooit sprake van geweest, dat de familie zou repatriëren. Vader was sterk en gezond, hij dacht er nog niet over op te houden met werken. Maar dokter Numan, die als jong arts naar Indië was gegaan, had z'n hele leven gewerkt als een koelie en dit harde werken in het afmattend klimaat had hem meer geknauwd, dan iemand van z'n familieleden wist.

Hij was iemand, die nooit klaagde en zwijgend droeg wat hem hinderde.

Lang vóór Maatje en Peter het merkten, hadden echter zijn patiënten het al gezien, dat er in dokter Numan's wezen iets was gekomen, dat ze er niet in kenden.

Er was iets slepends in z'n eens zo veerkrachtige loop en z'n kaarsrechte rug kromde zich meer en meer.

„Hij is niet goed,” zeiden ook zijn kennissen, als ze zijn bleek gelaat zagen, het plotseling oud worden van zijn hele wezen.

„Het is een nervous break-down,” had Maatje geruststellend beweerd, toen op een dag dokter Numan ineengezonken was.

Maar de Professor, die uit Batavia gekomen was en een onmiddellijke terugkeer naar Holland had geboden, was van een geheel andere mening en had haar niet verheeld, dat haar man een ernstige aandoening aan de nieren had en zijn hart ook al niet in beste staat verkeerde.

Het was alles als in een roes voorbij gegaan en 't was goed, dat dokter Numan onder de goede zorgen van een verpleegster bij vrienden was ondergebracht, want Maatje's hoofd stond er niet naar óók nog een patiënt te verplegen.

Er was vendutie gehouden, er waren afscheidsfuiven geweest, waarbij Maatje en Peter het middenpunt vormden en vóór ze het zelf wisten zaten ze op de boot, dokter Numan als een wrak met de geduldige, nauwgezette verpleegster, Maatje en Peter als de ziel van naar Holland terugkerende verlofgangers.

„Kassian, mijn arme man,” kon Maatje zo innig lief zeggen. „Hij is een ouden man geworden.”

Ja hij was oud geworden, oud en prikkelbaar en in zijn ogen was een blik gekomen die er nooit in was geweest. Als Maatje op enkele ogenblikken van de dag bij hem kwam zitten, haar hoofdje vol gedachten aan wat er weer voor gezelligs op het programma stond, dan zag ze het niet, hoe boos die ogen keken naar haar opzichtige toiletten, haar gebleekte haren.

Wel hinderde haar zijn geprikkelde toon tegen Peter, haar afgod.

„Heb jij de ganse, lieve dag niets anders te doen, dan pret te maken?” kon de vader nijdig zeggen, als zijn zoon, in elegante sport-kleding even zijn opwachting bij hem kwam maken. „Kijk je wel eens in je studie-boeken? lees je wel eens een goed boek? Wat moet er van jou terecht komen? Een nietsnut ben je.”

Ach, nu pas, nu hij als een wrak terneer lag, zag hij het in, hoe de jongen, die ook zijn afgod was geweest, opgegroeid was tot een week, verwend joggie, dat tot niets anders in staat was, dan tot fuiven en zich toileteren.

„En de jongen heeft een goeie kop,” steunde hij tegen de zuster, die geduldig luisterde naar al zijn klachten. „Spelenderwijs leert hij de dingen, nooit heeft hij moeite met iets gehad. Maar de wil tot werken ontbreekt. Hij zal het tot niets brengen. Een groot verschil met zijn zuster in Holland! Twee en twintig jaar en met glans haar Engels M. O. gehaald. Met glans! Tja! het kan verschillen.”

Plotseling voelde hij, dat hij naar die dochter, die hij in zes jaar niet gezien had en die hem eigenlijk geheel vreemd was, verlangde.

„Dat zal een heerlijk weerzien met uw dochter zijn,” troostte hem de zuster.

Hij knikte wat afwezig, dan zei hij langzaam:

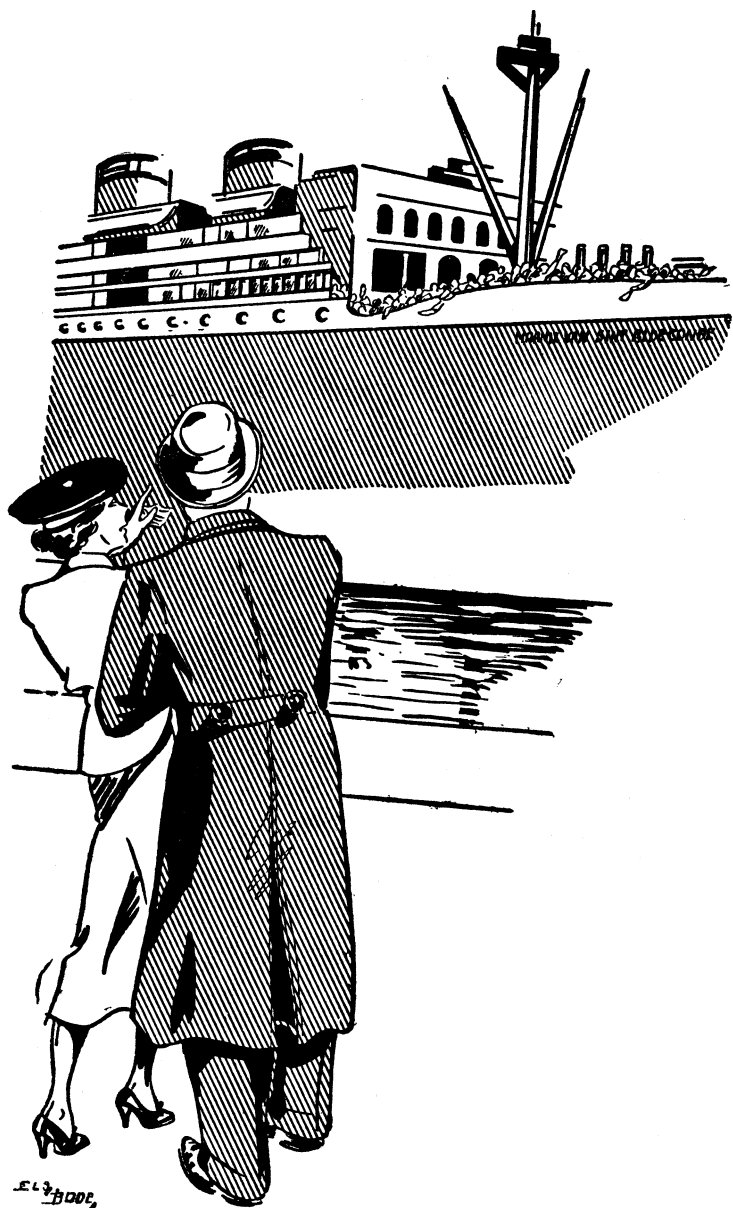
„Ik hoop het.”

Hoe dichterbij Holland kwamen, hoe stiller, hoe meer in zichzelf gekeerd dokter Numan werd. 't Was of hij er tegen opzag, het land, dat hij zoveel jaren geleden verlaten had, terug te zien.

Maar Maatje werd steeds vrolijker. Holland! als klein kind had ze het verlaten en nooit was ze er terug geweest. Als de vrienden en kennissen van verlof uit Holland terug kwamen hadden ze nieuwe toiletten, waren ze vol verhalen van al wat ze op toneelgebied gezien hadden.

Winkelen in de Kalverstraat! 't Was Maatje's droom. Met Peter naar bioscoop en dancings! O, ze moesten overal heen samen. Hoe zouden ze het haar in Holland dragen? Ze had iets horen mompelen van opgestoken haar. Ze dacht er niet aan, afstand te doen van het gepermanente korte kopje, dat haar zo jong maakte. En toch . . . als de mode het gebood...! Afwachten maar.

Geen seconde dacht ze aan de dochter, die ze in zes jaar

„Daar staan ze,” zei Toet Numan.

niet gezien had. Dat was een vervelende bijkomstigheid, waardoor er misschien nog wel roet in het eten kon komen.

Enfin, Toet had nu dien Tom, misschien had die haar wat minder zuur gemaakt.

Langzaam stoomde de Marnix het IJ binnen. Steeds dichtër kwam hij bij de Javakade. Van de boot konden ze de wachtenden al als kleine stipjes zien. Het was als een wriemelende mierenhoop, zoals ze daar dicht opeen gedrongen stonden, zwaaiend met zakdoeken en bloemen.

„Daar staan ze,” zei Toet Numan en haar hand drukte krampachtig de hand van haar aanstaande.

„Maatje en Peter.” In haar stem was een klank, die Tom er zelden in hoorde, zo bitter, zo kortaf. „Waar is vader?” vroeg ze dan gejaagd en haar ogen keken de passagiers langs, die over de railing hingen.

Alsof Peter haar zoeken begrepen had, ging hij even op zij, zodat ze nu haar vader zien kon, die in een mailstoel lag, naast zich de verpleegster.

„O, hemel, . . . Tom!”

„Wat is er, kind?”

„Dat is . . . dat is vader! daar op die stoel!”

Tom had portretten van dokter Numan gezien, een stevige, kaarsrechte figuur met energiek gelaat.

De man, die daar op het dek lag en langzaam een wat gelige hand bewoog, leek in geen enkel opzicht op die portretten. Arme Toet, wat een weerzien met haar vader!

Steviger nog drukte zijn arm haar arm, alsof hij haar kracht wilde geven voor de dingen, die komen gingen.

„Ze ziet er wel aardig uit,” fluisterde Maatje Peter in, terwijl haar scherpe blikken Toet taxerend hadden opgenomen.

„Zéér gedistingeerd,” prees Peter. „Maar die knaap naast haar ziet er een beetje nonchalant uit.”

„Veel te zwaar voor 'n jonge man,” zei Maatje afkeurend.

Dokter Numan's ogen bleven turen naar zijn dochter. Zijn

handen, die op de plaid lagen, beefden een weinig.

„Wat een knappe dochter heeft u,” zei vriendelijk de zuster.

Hij knikte.

„Ze lijkt niet veel op mevrouw,” vond ze.

„Neen!” het klonk bevrijdend, alsof hij ergens bang voor was geweest.

Ze waren een der laatsten, die van de loopplank kwamen, want dokter Numan, gesteund door de zuster, liep langzaam en wilde niet tussen de opdringende passagiers.

„Dag Toe-oet, dag kind!” deed Maatje uitbundig, toen ze tot Toet genaderd was, en ze trok het meisje, dat als een ijsblok was, naar zich toe. „Jij ziet er goed uit. Is dat jouw Tom? Wat zeg jij van Peter? jullie hadden elkaar niet herkend wel? Peter is zó groot, zó’n man, ja? even voorstellen: vrienden van ons, die met verlof zijn — mijn dochter en aanstaande schoonzoon, Tom, ach ja, hoe heet jij ook weer? Mertens, ja, Mertens! meneer en mevrouw Greter. Heb jij kamers in het hotel voor hun besteld, Toet? Is vader er nog niet? kassian, hij loopt zó slecht. Mevrouw Greter, kijk eens,” ze wees naar een slank, jong meisje, dat een coquet modern hoedje op één oor droeg. „Dat is het nieuwe model hoed. Enig, ja? wij moeten gauw hoeden kopen.”

Toet’s gezicht verstrakte hoe langer hoe meer. Het was, nu ze Maatje hoorde ratelen, of alles om haar heen verwaagde, ze weer in Indië was, dood moederziel alleen.

„Je vader, kindje,” zei Tom zacht, nu hij dokter Numan zag naderen. „Laten we gauw met hem gaan zitten, hij ziet er zo moe uit.”

Toet zag hem nu pas, haar ogen hadden ver weg gestaard. Ze ging naar hem toe, met al de reserve, die ze vroeger had als ze bij hem kwam om iets met hem te bespreken.

„Vader, welkom in Holland.”

Toen gebeurde het wonderbaarlijke, dàt, wat Toet, sinds dien, nooit meer uit de gedachte zou gaan.

Haar vader omklemde haar, als een schipbreukeling, die zich vasthoudt aan het enige, dat hem nog redding kan brengen, en met een snik liet hij zijn hoofd op haar schouder vallen.

In dit moment bloeide voor de eerste maal in Toet's jonge leven, de liefde voor haar vader op en ze was verbaasd over dit innig gevoel, dat ze nooit nog gekend had.

Zacht streelde haar hand over zijn grijze hoofd en haar stem was één en al tederheid toen ze zei: „Wat is het fijn u hier te hebben. We zullen veel samen zijn, vader, u en Tom en ik.”

De zuster was bescheiden genoeg zich op de achtergrond te houden, Maatje en Peter hadden het druk met hun reisvrienden en de inkleding van de bagage. Niemand lette op het drietal, zoals ze daar dicht bij elkaar stonden. Niemand zag, dat zich daar een vader en dochter vonden.

„U zult hier helemaal opknappen,” troostte Toet hem.

Weemoedig schudde haar vader het hoofd.

„Als jij nu eens met je vader en de zuster naar het hotel ging,” stelde Tom, die zag hoe de aandoening dokter Numan te machtig werd, voor. „Dan kom ik met je moeder en Peter na.”

Tussen hen in brachten ze hem naar de wachtende taxi en Tom spreidde met liefderijke hand de plaid over dokter Numan's knieën.

In de hotelkamer wachtte tante Lena, die verkozen had hem dáár te verwelkomen, haar broer op.

Even gleed een blik vol spot over dokter Numan's gelaat, toen hij z'n mondaine zuster terug zag, die hij verlaten had als een modest, jong meisje en die hij verwacht had terug te zien als een al grijzende vrouw van middelbare leeftijd.

Toet, die zijn blik zag, dacht vermaakt, hoezeer ze op dit ogenblik zichzelf in hem terug zag en ze begreep nu, dat ze die spottende kant in haar wezen van geen vreemde had.

„Wel, Leentje,” hoorde ze haar vader olijk zeggen, „je

bent jonger, dan toen ik je voor de laatste maal zag. En had je zulk hel-blond haar? of vergis ik me daarin?"

Tante Lena deed wat verlegen, nu de oudere broer, waar ze altijd zo tegen op had gezien, haar zo spottend aankeek.

Ze had al een snibbig antwoord op de lippen, maar haar medelijden met hem, dien ze zo veranderd, zo ziekelijk terug zag, maakte, dat ze het gezegde terug hield en de vraag negeerde.

„Zo,” bedisselde Toet. „Nu poten we vader in een gemakkelijke club en dan krijgt ie z’n eerste kopje koffie op Neerland’s bodem.”

„Koffie is verboden,” waarschuwde de zuster.

„Nonsens,” pruttelde dokter Numan, „daar ga ik geen dag eerder dood van. Toet kind, schenk mij maar een lekker kopje koffie. Zo’n eerste dag mag ik best zondigen.”

„Veel room dan maar,” verzocht de zuster, die met genoegen zag, dat haar patiënt opgewekter scheen, dan hij de hele reis was.

Tante Lena zette zich naast haar broer neer.

„Prettig, hè, om in de lente in Holland te komen,” zei ze.

„Hoeveel zonnige dagen telt jullie beroemde lente tegenwoordig?” spotte dokter Numan.

„Niet zo heel vele,” gaf tante Lena toe. „Maar, ach, je went tenslotte aan alles.”

Toet had het opengeslagen raam waarvoor haar vader zat, wijder nog opengemaakt en de koffie op een tafeltje bij hem neerzettend, zei ze:

„De zon heeft u vandaag tenminste al vriendelijk welkom geheten. Kijk ie eens schitteren op het water.”

„De Amstel!” er was een schorre klank in z’n stem. „Daar heb ik in m’n jongensjaren op geroeid, in gezwommen en toen er een hele barre winter was — die hebben jullie ook al niet meer, wel? — toen heb ik op schaatsen, jou, Leentje in een sleedje er op voortgeduwd. Weet je ’t nog?”

„Nee, ik herinner ’t me niet,” zei tante Leentje, die niet

graag liet merken, dat haar jeugd zo ver in het verleden lag.

Er was even het flitsen van twee paar spot-ogen en weer voelde Toet, hoezeer ze op dien vader leek en het deed haar goed, het bracht haar opeens zo dicht bij hem.

„Waarom ben je eigenlijk nooit met verlof gekomen?” vroeg plotseling tante Lena.

„Ik weet 't zelf niet,” zei hij ontwijkend.

Hij wist 't wel. Was er niet de angst in hem geweest, dat z'n vrouw al het door hard werken opgespaarde geld in Holland op zou maken?

Toen had hij haar niets kunnen weigeren, zou hij haar meest exhorbitante wensen ingewilligd hebben en zou hij, zoals hij 't zo vaak had gezien bij van verlof terugkerende vrienden, van voren af aan hebben kunnen beginnen.

Om zijn moede, oude mond lag een verbitterde trek.

„Nu kunnen ze lang wachten, zij en haar zoon vóór ze hun zucht naar luxe kunnen bevredigen. Ik zal ze krap houden. Had ik 't maar eerder gedaan, dan zou er uit die aap van een jongen wat beters zijn gegroeid,” dacht hij.

„Vader?”

Hij keek op, regelrecht in de bezorgde ogen van zijn dochter.

„Zou het niet verstandig zijn als u een paar uur naar bed ging?” vroeg ze en de zuster, die eveneens met zorg had opgelet hoe bleek hij zag, drong er ook op aan.

„Ja, laat ik maar gaan,” gaf hij gedwee toe en ondersteund door de zuster begaf hij zich naar het aangrenzend slaap-vertrek.

„Ik vind je vader minnetjes,” zei tante Lena en ze poeierde zorgvuldig haar neus. „Hoe ziet je moeder er uit? Modieus?”

„Ik geloof 't wel.” Toet zei het wat afwezig en ze tuurde naar buiten.

„En die vrienden? Die familie Greter, wat zijn dat voor lui?” vroeg haar tante vol belangstelling.

„Ik heb niet op ze gelet. U zult ze straks zien, ze zullen

wel eerst hier komen afzakken, vóór ze naar hun kamers gaan. Misschien bridgen ze wel," spotte ze, tante Lena's bridge-woede kennend. „Daar heb je het stel al," viel ze zichzelf in de rede.

Op de corridor weerklonken stemmen, Maatje galmde boven alles uit. Het was een plotseling geroezemoes in de kamer en Toet was blij, dat haar vader nu rustig in bed lag.

„Goeie hemel, wat zijn die mensen druk," dacht ze en haar ogen zochten Tom, die, Maatje's bontmantel over de arm, bij de deur stond en Toet bemoedigend toeknikte.

„Een mooie kamer," zei Maatje tevreden. „Erg geschikt, vind je niet, Peter?"

„Waar is *mijn* kamer?" vroeg deze, zonder haar vraag te beantwoorden.

„Hier vlak over," zei Toet.

„Leentje, wat zie jij er jong uit," prees Maatje haar schoon-zuster. „Vind je niet, Loek?" Dit tot mevrouw Greter, die naast haar man zat en tante Lena van hoofd tot voeten opnam.

„U komt voor goed terug?" wendde tante Lena zich tot meneer Greter. Voor deze antwoorden kon, zei z'n vrouw: „Ja, wij repatriëren, wij blijven zolang hier tot wij een geschikte villa in het Gooi gevonden hebben. Misschien bouw ik, misschien bouw ik niet. Zal nog een hele soesah worden. Alles inrichten, alles kopen. Ik heb vendutie gehouden, alles verkocht, behalve mijn eiken slaapkamer-ameublement. Heel goed verkocht, alles! voor mijn geklede jas nog twintig gulden gemaakt!"

Toet, die spottend naar het dik doende mevrouwtje had zitten luisteren, schoot plotseling in een lach, bij het „mijn geklede jas" en ze zag de wat gezette mevrouw Greter in de lange zwarte jas van haar zwijgenden echtgenoot.

„O, was Bea maar hier," dacht ze, „die zou haar meteen kunnen imiteren."

„Waar is je vader?” vroeg Tom, zich naar haar overbuigend.

„’n Paar uur gaan rusten,” zei Toet dankbaar. Tom was de enige, die naar vader vroeg, dacht ze bitter.

Nadat vele kopjes koffie gedronken waren, waarbij Maatje en mevrouw Greter elkaar de loef hadden afgestoken in het twetteren, besloten eindelijk de Greters naar hun kamers te trekken en ademde Toet vrijer nu ze het aanhoudend gekakel van Maatje’s vriendin niet meer behoefde aan te horen.

„Reuze aardige mensen, vin je niet?” vroeg Maatje, terwijl ze voor de spiegel haar blonde lokken opdofde. „Zo hartelijk en royaal. Zij zijn heel rijk.”

Toet toonde niet de minste belangstelling.

„Spelen jullie bridge?” vroeg tante Lena.

„Zo’n beetje, hé Peter? Bridge met een praatje.”

Tante Lena keek geringschattend en nam zich voor nooit met hun te spelen.

„Gaat er een goeie film?” vroeg Peter. „We willen ’t eerst naar Tuschinski. Moet een reuze tent zijn, hè? Wat gaat er?”

„Kan ik je heus niet zeggen,” zei Toet kort. „Wil je er vanavond al heen?” vroeg ze dan.

„Natuurlijk! We moeten genieten van alles wat er te genieten valt. Gaan jullie mee? Leentje jij ook? Ik fuif jullie allemaal,” animeerde Maatje.

Tom gluurde tersluiks naar Toet. Zo, net zo, had zij gekeken, toen hij haar leerde kennen, zo verbitterd, zo vol spot. Wat een moeder ook, die vrouw! Niet eens de eerste avond in de huiselijke kring te willen doorbrengen, na al die jaren waarin ze haar kind niet had gezien.

Hij dacht aan zijn eigen moeder, de werkende altijd zorgende vrouw, die alleen maar leefde voor haar kinderen, die vader en moeder tegelijk voor hun was geweest. Wat een verschil! Hoe moest Toet dit grote gemis aan moederliefde voelen.

Na de lunch, die — „voor deze keer, hoor!” — had Maatje

uitdrukkelijk gezegd, op de kamer werd geserveerd en waar-
bij haar man, die te moe was, niet aan zat, zei Peter:

„Muschi, we gaan een Kalverstraatje pakken. Kleed je
vlug aan!”

Peter had een weeïg vleiende manier om „Muschi” te
zeggen, vond Toet en licht spottend keek ze naar haar knap-
pen broer.

„Leentje, ga je mee?” vroeg Maatje, die meteen al van
haar stoel opgewipt was.

Peter wierp haar een donkere blik toe. Stel je voor! met
die mallotige bijgewerkte tante door de stad te sjezen!

Maar tante Lena excuseerde zich. Ze ging nog een uurtje
bij haar broer zitten en dan *moest* ze naar een bridge-drive.

„Voor een liefdadig doel,” zei ze verontschuldigend.

„Excuseer je maar niet, Leentje,” lachte Maatje. „Wij
laten iedereen vrij, ja, Peter?”

„Moet u er niet bij zijn als de bagage komt?” herinnerde
wat scherp Toet haar.

„Die komt niet zo gauw en de koffers, die we bij ons
hebben pakt zuster wel uit. In ieder geval, kind, kan Peter
jou de sleutels geven. Je kunt vast uitpakken, en laat het
kamermeisje je helpen, ja?”

„Muschi, schiet op!” commandeerde Peter, terwijl hij
Toet nonchalant de sleutels toewierp.

Even later gingen ze weg en wierp Toet ze bitter-boze
blikken na.

Peter had z'n arm door Maatje's arm gestoken en zoals
ze daar liepen, leken ze een jong paar, geen moeder en
zoon, dacht ze verachtelijk.

Tante Lena was bij het bed van haar broer gaan zitten.

„Zou je je niet eens vijf minuten aan je a.s. heer en
meester wijden?” vroeg Tom en hij nam Toet's hand, die
ijskoud aanvoelde, in de zijne.

„Twee draken!” barstte Toet los.

„Nou ben je net een nijdige bakvis,” plaagde Tom.

„Als 't niet om vader was, dien zielepiet, dan kwam ik hier nooit meer.”

„Ik ook niet,” gaf Tom toe. „Maar je vader is er en 't lijkt me, dat hij bij dat tweetal — met respect van je moeder gesproken — een flink tekort aan liefde te boeken heeft. Dat heb jij ook, lieverd, en ik hoop, dat ik er een beetje in geslaagd ben je dat tekort wat te vergoeden.”

„Dàt heb je, Tom! meer dan dat! Je hebt de zon in mijn leven gebracht, jij één op duizend!”

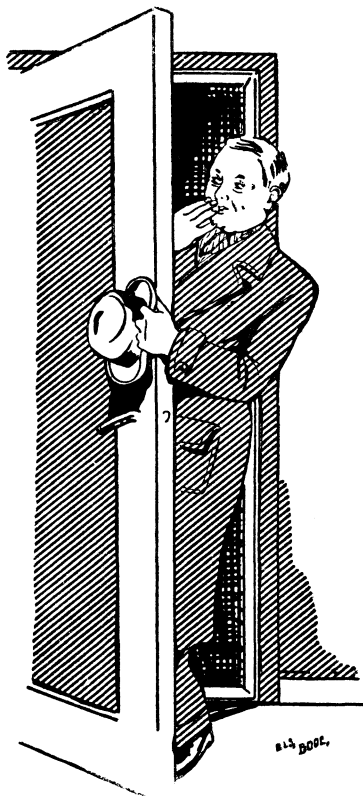
„Zo mag ik het horen! Ik kan niet goed hebben, dat mijn verdiensten niet naar waarde geschat worden! Ik wil minstens éénmaal per dag horen, dat ik een man uit duizenden ben.”

„Malle!” lachte Toet en al het strakke, het scherpe was weer uit haar trekken verdwenen.

„We moeten het tweetal maar een beetje uitschakelen,” vond Tom. „Die hebben vooreerst genoeg aan alle geneugten, die groot Mokum hun biedt. Als alle voortekenen me niet bedriegen, en hij wierp haar een kushand toe, zullen we weinig last van ze hebben. Maar aan je goeien vader moeten we ons wijden, kind.”

„'t Is weer net als altijd,” zei Toet en ze nestelde zich wat dichter tegen hem aan. „Jij ziet de dingen altijd in de juiste verhoudingen. Ik ben een nijdas, een fox, een . . .”

„Lieverd,” vulde Tom aan en hij streelde het donkere, oproerige hoofd. „Nou, meisje,” zei hij dan, „hoe hard 't me

ook valt, ik moet aan d'n arbeid. Je blijft natuurlijk hier vandaag? Nou, dan zie je me vanavond verschijnen. Heb je nog iets voor me te doen? brief te posten, telefoontje te geven, iets uit de apotheek mee te brengen? Niets? daar kom ik dan vandaag genadig af. Ik zal je vader maar niet storen, ik zie hem vanavond nog. Dag!"

„Tom!" riep Toet hem na, toen hij al bijna de deur uit was.

Hij stak z'n hoofd weer naar binnen.

„Dat is een eigenschap van jullie vrouwen, om net nog op het laatste nippertje iets te verzinnen!" mopperde hij goedmoedig. „Wat kan ik voor je doen?"

„Och, niets, laat maar," zei Toet lusteloos.

„Neeen waarachtig niet!" hij stond alweer binnen. „Nu zou je in staat zijn me duvels te maken. Spreek! en ik ren!" hij hief haar hoofd op. „Wil ik Bea een telefoontje geven en vragen of ze even bij je oploopt?"

„Graag," knikte ze dankbaar en haar stem was licht omfloersd toen ze zei: „Ik moet één van de onzen bij me hebben vandaag, als jij er niet bent."

„Zal gebeuren," beloofde hij en hij wierp haar een kus-hand toe.

„Toe-oet!” riep tante Lena naar boven, waar Toet in haar zitkamertje zat te werken. „Telefoon voor je!”

Toet repte zich naar beneden in de hoop, dat Tom haar uit de apotheek, waar hij provisor was, een van z'n dagelijkse telefoontjes zou geven.

„Ja, hallo? O, ben jij het?” vroeg ze teleurgesteld, toen ze haar broer's stem aan de andere kant van de draad hoorde. „Ik kom dan wel even oplopen,” zei ze kort.

Tante Lena, die met een verkouden rode neus boven een roman gebogen zat, keek op toen haar nicht met stuurs vertrokken gezicht naar binnen wandelde.

„Is er wat?” vroeg ze.

„Herrie tussen vader en Peter, zoals gewoonlijk. Of ik maar verschijnen wil!”

„Dat is daar schering en inslag,” zuchtte tante Lena.

„Vader pakt het opeens t  hard aan. Na jaren van belachelijk verwennen en afgoderij plegen, plotseling een krap houden van z'n twee lievelingen, dat geen grenzen kent.”

„Je moeder heeft tenminste al geld bij me geleend,” verklapte tante Leentje en ze had achteraf spijt, dat ze het gezegd had.

„Wat zegt u?” stoof Toet op.

„Nou, ja,” vergoelijkte de tante, „om af en toe een verzetje te hebben.”

„Of ze geen verzetjes genoeg hebben gehad, die twee, hun leven lang! Bah! misselijk! geld te lenen voor je pleziertjes! Hoe kan ze het ooit terug betalen, als vader haar zo krap blijft houden?”

„Ze heeft me een gouden armband in pand gegeven. Ik had je er eerst niets van willen zeggen, maar nu Peter gisteren weer om geld kwam . . .”

„Afschuwelijk!” barstte Toet los. „Hoeveel is het, tante? Zegt u 't me alsjeblieft?”

„Honderd gulden bij elkaar. Ik ben er nu niet direct om verlegen, maar als dat zo door blijft gaan . . .”

„Ik zal ze u morgen terug betalen,” zei Toet met stuurs vertrokken mond. „Ik heb 't op de spaarbank.”

„Geen denken aan,” stribbelde tante Lena tegen. „Daar neem je niets van af. Dat zul je heus wel kunnen gebruiken, als Tom en jij je in gaan richten.”

Toet lachte schamper.

„Daar is toch vooreerst geen denken aan. Zeker van z'n mager baantje! of van mijn lessen! geen kip is er gekomen op de advertentie die ik plaatste.”

„Komt nog wel,” troostte tante. „Bridge-kennissen van me willen hun dochter Engelse conversatie-les laten geven. Je zult er nog wel van horen.”

„Lief van u,” zei Toet dankbaar. „Ik hoop maar, dat er iets van komt, want ik brand om te beginnen. 't Is zo'n hopeeloos gevoel, dat al het blokken voor niets zou zijn geweest.”

„Jullie hebben allemaal zo'n haast,” bromde tante Lena door haar verkouden neus. „Denk je, dat onze generatie zo gauw slaagde! maar we hadden 't geduld om onze kans af te wachten.”

„Jullie hadden tenminste een kans. Wij hebben alleen maar een troosteloos verschiet. Neemt u ze nou één voor één: Bea, Els, Til. Ze wachten allemaal op een kans, die waarschijnlijk nooit komt. En de jongens? Tom zal wel nooit een eigen apotheek kunnen hebben, wat toch zijn ideaal is. Henk? de scheepvaart is dood, die zal ook wel een ander baantje moeten zoeken. Zelfs Bob, met z'n welgestelden Pipa, weet niet wat ie worden zal. Dat is nog maar *ons* troepje. Te denken, dat 't over de hele wereld zo'n soepie is! Bah! je wordt er melig van.”

„Kom, kom,” troostte tante. „Je doet nu net of er niets goeds meer in de wereld is.”

Toet schoot in een lach.

„Zolang er nog gebridget wordt . . . hè, tantetje? Nou, ik zal maar es gaan kijken wat er nu weer aan het handje is met die ruziemakers. Als ik niet op het eten thuis kom, geef ik u een belletje. Zult u niet in de tocht lopen? u is wel heel erg verkouden. Eigenlijk moest u lekker in uw mandje kruipen. Zal ik nog een warme kwast voor u maken? Neen? nou, tot straks dan, tantetje.”

Toet spoedde zich op haar fiets naar het aardig benedenhuis in de Apollolaan, dat haar ouders waren gaan bewonen, na hun tijdelijk verblijf in het hotel.

„Grappig,” dacht ze, terwijl ze in een stevig gangetje reed, „hoeveel dichter ik bij tante Lena gekomen ben, sinds Maatje terug is. Al m'n vroegere grieven die ik tegen haar had, zijn weggefallen. Wat kan 't mij eigenlijk schelen, of ze zich tien jaar jonger wil maken, dan ze is? Ze heeft een warm hart en tenslotte heeft ze mij met al m'n nukken toch maar een onderdak gegeven. Bij vreemden op kamers wonen is ook zo prettig niet, dat zie je aan Bé, die geen grein hartelijkheid ondervindt van de lui waarbij ze inwoont. En is tante Leentje, die nooit kinderen heeft gehad, niet honderdmaal meer moeder, dan Maatje ooit is geweest?”

Peter, die haar had zien aankomen, kwam haar al tegemoet. Toet stapte van haar fiets af en liep met hem op het huis af.

„Zo akelig gesoigneerd als dat knaapje er toch weer uitziet,” dacht ze wrevelig. „Ik zie Tom al, met zulke têere zijden overhemden en verwijfde dassen!”

„'t Is goed, dat je komt,” zei Peter, terwijl hij, zoals hij dat bij Maatje gewend was, zijn arm door die van zijn zuster stak.

„Toe, jongen, doe niet zo kwallig!” knorde Toet en ze trok haar arm terug.

Peter keek beledigd, maar zei niets, want hij had haar hulp nodig.

„De Pipa is gewoon onhandelbaar. We hopen, dat jij 'm tot rede brengt,” zei hij dan. „Pak 'm maar een beetje stevig aan. 't Is net een kind, hij *moet* en zàl z'n zin hebben. En alles weet ie beter. 't Is zo voor Muschi ook niet om uit te houden. Die lijdt er bepaald onder.”

Toet had een scherp antwoord op de lippen, maar ze zweeg en liep het huis binnen.

In de huiskamer vond ze Maatje, die met een klein zakdoekje haar ogen bette.

„Net echt,” dacht Toet. „Ik moet zien hoe erg ze het wel heeft.”

„Jouw vader is zó onredelijk,” snikte Maatje. „Wij kunnen geen goed bij hem doen. Dat is zo geen leven! De Greter's zeggen ook, hij wordt een tiran!”

„Leuk, dat u zoiets met vreemden bespreekt,” zei Toet scherp.

„Het zijn onze vrienden, van Peter en mij. Als zij er niet waren, hadden wij hier helemaal niets.”

Toet wilde zeggen, dat ze een hemeltje op aarde hadden, vergeleken bij anderen, maar ze zweeg, wilde eerst haar vader spreken. Tenslotte wàs hij vaak mopperig en wilde hij de teugels te strak houden.

„Waar is vader?” vroeg ze.

„In de serre,” wees Maatje met een hoofdbeweging naar de andere kamer.

„Nou, dan zal ik maar eens naar hem toe gaan, kijken wat er nu weer aan de hand is.”

Toet ging naar de serre, schoof de glazen deuren achter zich dicht.

„Hij ziet er een stuk beter uit. Het gekibbel doet hem gelukkig geen kwaad,” dacht ze geamuseerd en blij.

„Vader!” ze boog zich over hem heen, gaf hem een kus.

„Kind,” zei hij verrast, richtte zich met de oude veerkracht op uit zijn stoel en lei het boek waarin hij had zitten lezen, terzijde.

„U zit hier fijn in het zonnetje te bakken,” vond Toet.

„Ja, 't is hier goed, 't moest overal zo goed zijn! maar daarbinnen...! die twee...!”

Toet schoot in een lach.

„Wat is er aan 't handje? Maatje huilt en Peter kijkt diep ongelukkig. Wat heeft u voor onheilen aangericht?”

„Jan Betaal dokt niet meer! dat is de hele kwestie!” het vonkte in z'n ogen van stille pret.

„Overdrijft u 't nu opeens niet een beetje?” vroeg Toet ernstig.

„Om den drommel niet, kind! Jij en jouw Tom zullen de handen ineens slaan, als je hoort wat die twee opgemaakt hebben sinds we hier zijn. Ze moesten zich in de nieuwe kleren steken, hè? en stuurden de rekeningen thuis. Alles moesten ze precies zo hebben als die twee opscheppers, die Greters! Ik heb betaald, maar toen de laatste rekening vol-
daan was heb ik fini gezegd en daarmee basta! En nu is Leiden in nood, hè? ik heb ze gedreigd een advertentie in de couranten te zetten, dat ik geen cent meer betaal en waar-
achtig, kind, dat ik het doe!”

„Nu, nu,” susde Toet, „'t kan wel op een andere manier. U loopt direct zo hard van stapel.”

„Daar moet je maar aan wennen. Een Oud-Indisch gast is een beetje ruw uitgevallen.”

„Houdt u ze nu niet een beetje heel krap?” vroeg Toet.

„Krap!” stoof haar vader op. „Ze hebben een behoorlijk zakgeld, waar ze heus af en toe een pretje van kunnen hebben en voor de rest moeten ze me vragen als ze wat nodig hebben. Kleren, hoeden, schoenen, hebben ze voor jaren ingeslagen en 't is ook niet nodig, dat ze avond aan avond uitgaan en pret maken. Dat prul van een jongen moet werken, inhalen wat hij door al dat gefuif en gelanterfant in Indië verzuimd heeft. Moest ie niet op eigen benen kunnen staan, dat prul, die nietsnut? Danseur wil meneer worden! jawel! kijk maar niet zo verbaasd. Je moeder en hij hebben besloten, dat hij

geld moet verdienen en niet meer afhankelijk zijn van zo'n ouden tiran. Danseur! zou je 'm niet over de knie nemen en aflossen?"

„Toe, vader, windt u nu niet zo op,” zei Toet, die zag hoe

„Toe, vader, windt U nu niet zo op . . .

een hoog rood zijn gelaat overtoog. „We kunnen toch alles bepraten zonder dat u zich zo druk maakt. Tenslotte is Peter meerderjarig en zou hij dat dolle plan kunnen doorvoeren. 't Lijkt me beter toe, er niet te hard tegen in te gaan, maar het kalm te bepraten. Hoe komt het jog aan het idiote plan?"

„Je moeder, hè? je verstandige moeder! ze vindt, dat hij er door figuur en type zo bijzonder geschikt voor is.”

„Nu, daar heeft ze geen ongelijk aan,” lachte Toet. „Geknipt zou hij er voor zijn. Allemaal zulke...” ze wilde zeggen: „weëe verwijfde kereltjes,” maar ze slikte het maar gauw in, wilde haar vader niet nog meer in het harnas jagen.

„Je moeder beweert,” ging hij voort, „dat tegenwoordig jongens uit de beste families dit minderwaardig beroep kiezen. Dat kan wel mogelijk zijn, heb ik gezegd, maar dat neemt niet weg, dat ik liever zou hebben, dat mijn zoon straatveger zou worden, dan danser.”

„U heeft gelijk,” zei Toet ernstig. „En er moet ook met alle macht tegen in gegaan worden. Alleen, wat moet hij dan wel worden? hij lijkt me voor zo weinig dingen geschikt.”

„Hij moet z'n best doen om op een kantoor te komen. Als volontair natuurlijk. Z'n talen kent ie en hij heeft een goeie rekenkop. Maar daar bedankt meneer voor. Dan verdient ie de eerste tijd niets! En je moeder sterkt hem er in. Van haar kant krijgen we geen steun. Ik heb hem nu kort en bondig gezegd, dat ik hem m'n huis ontzeg, en nooit meer iets met hem te maken wil hebben, als hij bij het onzalig plan blijft om danser te worden. We hebben een paar uur geleden een onverkwikkelijke ruzie gehad en daarom zit het stel nu binnen te pruilen. Ik trek me er geen cent van aan, daar ben ik over heen, maar prettig is het niet, dat kan ik je wel zeggen, kind.”

„Nee, dat is het zeker niet,” gaf zijn dochter toe. „Maar wat er nu mee te beginnen? 't Is niet gemakkelijk twee verwende kinderen tot rede te brengen. En dat heeft u op uw geweten,” plaagde ze.

„Ik weet 't, ik weet 't,” weerde hij af. „Laat jouw Tom maar blij zijn, dat jij niet zo verwend werd.”

„'t Lelijke eendje, hè, vader?”

„Groeide op tot een mooie zwaan,” zei hij vol trots, terwijl zijn hand strelend over haar glanzende lokken ging.

Toet koesterde zich onder deze vaderlijke liefkozing die ze zoveel jaren had ontbeerd.

„Maar nu moeten we toch eens bedenken, hoe we Peter van z'n dans-bevliegingen kunnen af brengen. Weet u, vader, hij klit zo aan Maatje. Hij moest meer onder jonge mensen van z'n eigen leeftijd. Hoe was het eigenlijk in Indië? had hij daar geen vrienden?”

„Ik weet 't waarachtig niet, kind. Je moet bedenken, dat ik bijna nooit thuis was. Je herinnert je toch nog wel, hoe m'n leven op de onderneming was?”

„Nou en of! véél te erg was het, vader! ik moet altijd lachen, als de mensen hier zo hevig opgeven van hun harde werken. Ze hebben er geen notie van, hoe er in Indië gewerkt wordt!”

„En in die moordende hitte!” Alsof hij de grote warmte weer voelde, streek hij met de grote zakdoek, die hij, ouder gewoonte, altijd in de hand hield, over zijn gelaat en hals.

„'t Zou zo goed zijn,” ging Toet voort, „als Peter onder jongelui was. Hij *voelt* zich nu zo, heeft zoiets beschermends over zich, alsof hij ons allemaal de baas af is in wereldwijsheid.”

„Ja, dat zie je goed,” stemde haar vader in. „Mij kan ie ook behandelen of hij een onmondig kind voor heeft. Dan zou ik den slungel kunnen ranselen. Zo'n aap! zo'n nietsnut!”

„Hé, hé, nijdig foxje!” lachte Toet. „Niet direct zo woest! We zullen het kereltje wel klein krijgen. Ik zal al m'n troepen in 't geweer roepen en we zullen met vereende krachten proberen een mens van hem te maken. U kent ons troepje niet. Gewoon een stel nijvere bijen en zelfs de richard ervan is zijn leven aan het beteren. Hij kon wel niet anders, hij werd gewoon geel en groen getreiterd en gehoond.”

„Wie is dat?” interesseerde haar vader zich.

„Bob van Eerden. Een echt rijkeluiszoontje, dat aan niets anders dacht, dan „m'n wagen en m'n zeilboot”. 't Is groten-

deels te wijten aan Jet Molenaar, het nichtje van Els Brui-
ning, dat er een behoorlijk mens uit hem groeit. Die heeft
hem even aangepakt en niet zuinig, hoor!"

„Kon ze dien jongen van mij ook maar in de rails
brengen," zuchtte de vader.

„Goeierd," dacht Toet. „'t Ene ogenblik raast en tiert hij
op hem en 't volgende moment spreekt hij vol tederheid
over „dien jongen van mij".

„Kun je haar niet eens hier brengen?" drong hij aan.

„Als u 't prettig vindt en het u niet te druk is, dan vraag
ik het hele stel eens. 't Is voor mij, die zoveel vriendschap
van hen ondervind, ook wel eens fijn ze in mijn ouderhuis te
ontvangen."

„Natuurlijk is het goed. Bespreek het maar met Maatje.
En Toet . . ."

„Ja, vader?"

„Voel je er niets voor om bij ons te komen wonen?" hij
keek haar hunkerend aan.

Toet voelde het en 't viel haar zwaar hem niet zijn zin te
kunnen geven.

„Waarom niet?" drong hij aan.

„'t Is beter van niet," zei Toet zacht. „Maatje en ik kunnen
niet met elkaar opschieten, we staan tè ver van elkaar. En,
weet u, vader, ik ben zo gewend aan m'n vrijheid, ik geloof
niet, dat ik me zo makkelijk zou kunnen schikken in de regel-
maat van een huishouden."

„Is 't dan bij tante Leentje zo'n ongeregelde boel?" vroeg
hij verwonderd.

„We laten mekaar vrij. Als tante een robber uit *moet*
maken, kan ze toch niet op tijd thuis zijn," lachte Toet. „Met
het gevolg dat we niet op elkaar wachten en eten of slapen
gaan wanneer we er zin in hebben. Het dienstmeisje is er
op gedresseerd en broemt nooit als de tafel soms tot acht uur
gedekt staat en ze het eten warm moet houden. Wij van
onze kant pruttelen ook niet als het maal door onze eigen

schuld niet je dät is. Neen, we hebben het erg genoegelijk, maar regel is er niet."

„Die Leentje," verwonderde hij zich. „Wie had gedacht, dat die nog eens zo bohême zou worden!"

„De tijden zijn veranderd, vaders," lachte Toet. „Maar dät kan ik u wel zeggen: als ik getrouwd ben, zal er orde en regelmaat zijn. Was 't maar al zo ver! Ik kan soms hunkeren naar het kleine huisje met ons beidjes."

„Daar is aankomen aan. Hoeveel zou jouw Tom nodig hebben, om een eigen apotheek te beginnen? ik ben nu wel geen Croesus, maar daar zou ik hem nu toch wel aan kunnen helpen. Bespreek 't maar eens met hem."

„Schattig van u," zei Toet en ze vleide even, als een poes, haar hoofd tegen hem aan. „Maar u kent Tom niet. Eer die iets van een ander aanneemt zou er een boel moeten gebeuren. Door eigen werkkraft wil hij dat we er komen en anders niet. We hebben uitgerekend, dat we best konden trouwen, als ik maar 'n stuk of acht lessen had. Dood bescheiden, natuurlijk. Op gemeubileerde kamers en eten in een van die bescheiden hap-gelegenheden waaraan Mokum op het ogenblik rijk is. Maar aangezien ik nog geen één les heb, zal 't nog wel een tijdje duren."

„Je bent tegen jezelf," bromde haar vader. „Ik wil jullie zo graag met alles helpen. Waarom wil je 't niet aannemen? je doet net of ik een vreemde ben."

„U begrijpt 't niet goed, vader. Vroeger was 't misschien heel gewoon, dat de vader hielp als de kinderen er niet konden komen. Maar onze generatie wil niet geholpen worden. We willen zelf bereiken en lukt het niet, nou, dan maar geduldig wachten. Wat zou onze veelgeroemde vrijheid betekenen, als we maar direct bereid waren de hulp te aanvaarden, die ons aangeboden wordt? laat ons maar zelf een beetje tobben, het komt wel. Waarom zit u me nu zo aan te kijken? vindt u me koud, onhartelijk of te vrijgevochten?"

„Het is verkeerd verdeeld," zei hij dan langzaam. „Jij hadt

een jongen moeten zijn en Peter een meisje. Jij hebt *mijn* aard. Ik heb ook geen hulp gehad en ben er gekomen door hard werken en volhouden. Je hebt gelijk, kind, en ik zal je mijn hulp niet meer opdringen."

„'t Is al erg, dat ik nog steeds mijn toelage heb. Zodra ik een beetje in mijn lessen kom is dat afgelopen, hoor, vader."

„Begrepen!" zei hij vermaakt „Jullie hebt een manier om ons aan het verstand te brengen hoe je het wilt, die werkelijk vermakelijk is. Gehoorzamen is het parool! niet bij jullie, maar bij ons."

„Nou, vadertje," zei Toet, terwijl ze opstond. „Ik ga nog even naar binnen om te proberen dien danslustigen jongeling tot andere gedachten te brengen."

„Blijf je niet eten, kind? het zou zo gezellig zijn."

„Laat ik 't maar niet doen, vader. Tante Leentje is snip-verkouden en nou vind ik 't onaardig haar in d'r dooie eentje te laten zitten."

„Best, kind." Hij oogde haar na, toen ze naar de andere kamer ging en in zijn ogen was een mengeling van trots en tedere vaderliefde. „Ik zou toch nog graag beleven, dat ze in haar eigen huisje zat," dacht hij.

Toet zette zich neer bij Maatje en Peter, die in lusteloze houding ieder aan een raam zaten en naar buiten tuurden.

„Hoe houden ze het uit!" dacht Toet. „Zo'n hele dag geen steek uit te voeren!"

„Heb je 'm een beetje gekalmeerd?" vroeg Peter, z'n mooi, brutaal jongensgezicht naar haar opgeheven.

„Vader wàs kalm," zei Toet langzaam. „Kalm en vast-besloten."

„O ja," spotte Maatje. „Jouw vader is koppig. Hij is zo hard als een bikkèl! Hij zit op zijn geld."

Toet kookte inwendig. Die korte zinnnetjes van haar moeder irriteerden haar zo. Toet was het ontwend. Zo hadden immers al Maatje's vriendinnen gesproken.

„Vader heeft groot gelijk," zei ze dan kalm.

Peter lachte sarrend.

„Zij zou vader geen gelijk geven! Nou Muschi, heb ik 't je niet gezegd? We moesten zo nodig Toet laten komen!”

„Ja, jij hadt wel eens iets ten gunste van dien armen jongen kunnen zeggen,” vond Maatje. „Hij is zo désolaat! Wat moet hij nu beginnen?”

„Alles beter dan het beroep van danseur. Dat u het niet inziet, moeder, en geen hogere aspiraties voor uw zoon heeft. Ik kan er niet bij!”

„Och, is dat zo erg?” vroeg Maatje verwonderd. „Ik dacht, dat jij zo modern was. Jongens van eerste families zijn danseurs.”

„Omdat ze tot niets anders in staat zijn,” zei onverbiddelijk Toet. „Goeie hemel, Peter, pak je toch eens aan! Ga liever als volontair op een kantoor zitten, dan een dergelijk vak te kiezen. Je hebt toch een heldere kop! je kent je talen. Peter, laat je door me raden. Je komt in het moeras, jongen, als je eenmaal in zo'n sfeer bent.”

Even leek het of Peter met belangstelling luisterde naar het vurig betoog van z'n jongere zuster, dan zei hij onverschillig:

„Ik bedank je lekker, om zonder een cent salaris op een muffig kantoor te zitten. En dan zeker geen cent op zak!”

„En vader, die ons zó krap houdt!” steunde Maatje.

„Omdat er zulke onzinnige uitgaven zijn gedaan.”

„Zeg eens even,” stoof Peter op. „Als je hier bent gekomen om ons de les te lezen, dan kan je beter ophoepelen.”

„Soedah, Peter,” kalmeerde Maatje. „Wij zullen onze erwtjes wel zelf doppèn. Ik heb nog juwelen om te verkopèn!”

Toet zuchtte.

„U moet het zelf maar weten,” zei ze dan mismoedig. „Ik zal me er verder niet mee bemoeien.” En opstaande om weg te gaan, zei ze kort:

„Dag, moeder, dag Peter.”

„Jij bent zo gauw in jouw kuif gepikt,” pakte Maatje in. „Wij kunnen toch redelijk praten. Blijf toch nog even zitten, Toet.”

„Al dat gepraat lijkt me zo onvruchtbaar,” zei Toet stug.

„Wat moeten wij dan beginnen?” Maatje, geheel verslagen, verfrommelde het kleine zakdoekje zenuwachtig tussen haar kleine, blanke handen.

Een plotseling medelijden met die verwende vrouw, die haar hele leven niets anders had gedaan, dan uitgaan en pret maken, beving Toet en zich bij haar neerzettend zei ze:

„U moet het niet zo hopeloos inzien, moeder. Als u zich maar vertrouwd maakt met het idee, dat wat vader nu doet, absoluut in Peter's belang is. Toe, helpt u vader toch een beetje en sterkt u Peter niet in dergelijke nonsensicale dingen als danseur worden.”

„Maar wat moet hij dan worden?” vroeg Maatje wanhopig.

„Daar valt nog eens over te praten,” zei Toet. „Als u het goed vindt, kom ik eens met ons hele clubje vrienden hier. 't Zijn allemaal werkende mensen — ik schreef wel over hun, — maar ik had altijd het idee, dat mijn brieven maar half gelezen werden — nou, Peter moet maar eens met ze in kennis komen. Er is er één bij, die net zo'n . . . zo'n verwend zoontje was als hij en die hebben ze ook aan het werk gekregen. Zal ik eens 'n avondje organiseren?”

„Graag!” Maatje leefde direct op.

„Wat zijn dat voor sjappie's?” vroeg Peter laatdunkend.

Toet had al een snauw op de lippen. Maar ze bedacht zich, dat het verstandiger was zijn gezegde te negeren.

„Dat zal je meevallen. Het zijn ongelofelijk prettige lui. En als je zoet bent, mag je op ons avondje dansen ook.”

„Is dat een hatelijkheid?” vroeg hij scherp.

„Wanneer zal het zijn?” vroeg Maatje geanimeerd en ze had al visioenen van een klein soupertje, aardige menu's,

tafelversiering en al wat haar avondjes in Indië beroemd had gemaakt.

't Was of Toet het voelde en heel nuchter zei ze:

„Pakt u alsjeblieft niet uit, moeder? we zijn 't allemaal zo dood eenvoudig gewend en meestal brengt ieder z'n aandeel mee. Dat is hier natuurlijk niet nodig, maar maakt u vooral geen uithaal! ze voelen zich veel gauwer thuis als ze zien, dat u geen complimentjes maakt.”

„Vreemd, die Hollandse jongelui. Op de onderneming...”

„Nou ja, daar stak de een de ander de ogen uit!” spotte Peter. „Als u champoepel schonk, fuifde mevrouw Greter op...”

„Oesters in blik!” lachte Toet. „Nou, mensen, jullie kienen 't maar uit. 't Kan heus genoegelijk worden en ik vind 't wàt gezellig, dat ik m'n luidjes eens hier kan hebben. Ze zullen opkijken van m'n jeugdige mima.”

Maatje lachte geflatteerd en was in het vooruitzicht van het avondje alweer opgewekter.

„Een kinderhand is gauw gevuld,” dacht Toet onder het naar huis rijden.

„Heb je het karretje weer in de rails gebracht?” vroeg tante Lena, die als een zieke mos ineengedoken zat.

„Ach, ziel,” lachte Toet. „'t Lijkt net of er een lichtje in uw neus brandt. Waarom is u niet in uw mandje gekropen?”

„Zo'n lange avond,” pruttelde tante.

„Zoet maar, Marleentje, ik breng u straks naar bed en dan kom ik wat bij u babbelen, of ik lees u de courant voor. Ik voel me vandaag toch zo'n beetje de weldoende engel.”

„En Tom dan?”

„'t Is toch Maandagavond! die geeft les.”

„Graag dan, kind.” Tante Lena knikte haar dankbaar toe.

„Alweer eentje, die niet alleen kan zijn,” dacht Toet, toen ze naar haar kamer ging om zich van haar goed te ontdoen. „En tenslotte kon ik het ook niet, toen ik pas hier was. Maar ik had ook niemand, niet eens bridge-vrienden, zoals tante

Lena. Er zijn maar weinig mensen, die alleen kunnen zijn,” peinsde ze voort, terwijl ze zich even neerzette in een van de gezellige, kleine clubfauteuils, die om het ronde, lage tafeltje stonden.

„Tom’s moeder, *die* kan het. Maar die heeft ook veel doorgemaakt in het leven en ze heeft bovendien een rijk innerlijk. Maatje en Tom’s moeder! twee vrouwen! goeie hemel, wat een verschil.”

Het viel haar ineens op, dat ze „Maatje” zei, terwijl ze zich toch stellig voorgenomen had, het kinderlijke „Maatje” af te schaffen en moeder te zeggen.

„Gek, dat het me nog altijd niet makkelijk afgaat. Ze is toch mijn moeder, al heeft ze me dan wat stiefmoederlijk behandeld. Tom zou zeggen: kun je dat nu nòg niet vergeten? zet er toch een streep onder, kind! maar Tom weet niet hoe ik er onder geleden heb, Tom kent niet de angsten, die ik als klein kindje heb uitgestaan, toen ik alleen sliep en bang was in ’t donker. Dan gilte ik om Maatje, die nooit kwam, omdat ze niet thuis was, of omringd door vrienden in de voorgalerij zat. En baboe Nassam, die niet voor m’n deur mocht zitten, omdat Maatje dat verwennen en verpappen vond! Nooit heeft Maatje met me gespeeld, zo geduldig en liefdevol als andere jonge moeders met hun kinderen spelen. En direct was Maatje klaar om me een tik te geven, een nijldige tik op m’n handen, bij ’t minste vergrijp. Hoe heb ik dit slaan van haar toch gevoeld als een schande! als *ik* kinderen heb, zal ik ze nooit slaan, want ze zouden het hun hele leven voelen als een grievend onrecht. Hemeltjelief, wat zit ik nu weer te graven in een tijd, die voorbij is. En juist, nu ik me voorgenomen heb moeder een beetje te helpen.”

Toet veerde uit haar stoel op, rechte haar rug en gooide het donkergelokt hoofd fier naar achteren.

„Weg met alle muizenissen! Morgen spreek ik Tom en dan is alles weer goed. En vanavond bel ik Bea op, die al onze luidjes bijeen moet trommelen voor een gezellige avond in den huize Numan.”

Bea was niet thuis geweest toen Toet telefoneerde en Toet had toen maar de boodschap aan Bea's hospita afgegeven, dat ze de volgende dag tegen theetijd bij haar zou komen.

„Even een paar bloemetjes kopen,” dacht Toet, toen ze de volgende middag naar Bea's kamer stapte. „Als je bij Bé komt, moet je bloemen meebrengen,” lachte ze stil voor zich heen. „Er is daar altijd wel een hoekje waar een paar bloemen het doen.”

Ze belde aan, floot het bekende signaal. Hierop ging een raam open en kwam de huissleutel naar beneden. Dit wisten al Bea's kennissen en ze keken al naar boven, om de sleutel op het juiste moment op te kunnen vangen. „Wel, alle mensen!” lachte Toet verrast op, toen ze binnen komend in Bea's gezellige zitkamer, Els Bruins en Til van Berkel vond. „Hoe kàn 't zo treffen! ik moet jullie juist hebben.”

„En wij jou,” zei Bea, die, ouder gewoonte, in een exotische tea-gown gestoken was.

„Wat zie jij er weer enig uit?” bewonderde Toet de knalrode satijnen casaque, die Bea op een zwart satijnen pantalon droeg.

„Nieuwste creaasje, ontworpen door... mezelf!” boog Els. „Is ie goed of niet? heb je de schets gezien, die ik van Bé en pantalon gemaakt heb?”

„Nee, laat zien!”

Els haalde van het bureautje een los neergeworpen schets van Bea, die ze met een paar kleurtjes had aangezet.

„Buitengewoon goed,” prees Toet. „Els, je gaat met reuzenschreden vooruit.”

„En toch verdien ik geen spie,” pruttelde Els. „Overal

hetzelfde geduvel: „We hebben onze vaste tekenaars! wordt geen geld uitgegeven voor reclame! uw tekeningen zijn werkelijk goed, maar niet het genre, dat wij zoeken! Probeer u het eens bij . . .” naam van een firma, die toch niets neemt, maar dan zijn ze met goed fatsoen van je af! je zou ze! en tòch geef ik het niet op. Ik draaf ze allemaal af, de uitgevers, de reclame-bureaux. Eindelijk zal er wel eens een toehappen! Wat een tijd anders! heb je 't gehoord, Toet? Jet raakt haar baan kwijt. De zaak gaat op de flacon! Al 't personeel is met een maand ontslagen.”

„Neen!” schrok Toet. „En, 't leek of Jet daar zo vast in 't zadel zat!”

„Vast! wat is tegenwoordig vast!” pruttelde Els. „'t Is beroerd voor Jet, want ze heeft geen ouders en is helemaal op haarzelf aangewezen. Jakkie, wie had 't kunnen denken, toen we daar verleden winter zo zalig in Tirol zaten, dat 't er deze winter voor ons allemaal zo suf zou uitzien! Want, als je 't goed beschouwt, hebben we geen van allen wat.”

„Niet zo somber, Elsevier, we hebben toch plannen!” zei Bea opmonterend.

„Luchtkastelen,” zuchtte Til, wier handen nerveus met de franje's van het tafelkleed speelden.

„'t Is hier een vrolijke boel,” vond Toet. „En nu kom ik ook nog met perikelen aanzeilen.”

„Wat is er met jullie?” vroeg Els nieuwsgierig, want dat het iets met T. & T. — zoals Toet en Tom in de wandeling genoemd werden — moest zijn, stond al vast bij haar.

„Neen, niets met ons, al zouden we ook allebei wat fleuriger vooruitzichten willen hebben.” En Toet vertelde van de onenigheden bij haar thuis en het „lastige knaapje Peter.” „Ik roep jullie hulp in, om hem met gezamenlijke krachten van dat dolzinnige plan af te brengen en ons wat aan hem te wijden.”

„Direct!” bood Els aan. „We zullen hem onder onze beschermende vleugelen nemen.”

„'n Mooi nummertje om iemand te beschermen!” plaagde Bea haar. „In no time zou ze verkikkerd zijn op je broer en een danspaar met hem vormen. Neen, daar kunnen we beter Jet voor spannen. Die heeft immers wonderen gedaan bij verwende Bobbie. Het jong is werkelijk heel geschikt tegenwoordig.”

„Da's héél wat anders!” galmde Els. „Hij is gewoon stapel op Jet.”

„Welneen, 't is een hechte vriendschap tussen die twee,” stelde Bea vast.

„Moet je net geloven! van *zijn* kant is 't verkikking, wat ik je brom!”

„Zeg, negerpop,” schudde Els haar vriendin Til door elkaar. „Wat zit jij weer onbehoorlijk te piekerhannessen! Nou is ze door haar eind-examen en nou ziet ze nog kans om te piekeren. 't Is weer erg met je vandaag. En ze maakt allemaal vlechtjes van je tafelkleedje, Bé!”

„O, als die hier is geweest, dan kan ik aan 't uitkammen slaan,” lachte Bea. „Soms zie ik 't niet en dan vraagt de een of andere visite: „Hooft dat zo, al die vlechtjes aan dat kleedje?”

„Ik zal ze er allemaal weer netjes uithalen,” zei Til gedwee en haar tengere, bruine vingers beijverden zich de vlechtjes los te peuteren.

„Zeg, jullie hadden plannen,” herinnerde Toet hun. „Vertel eens?”

„Reuze plans, wat, Bé,” schaterde Els. „D'r zal wel geen klep van komen. Vertel jij, Bé!”

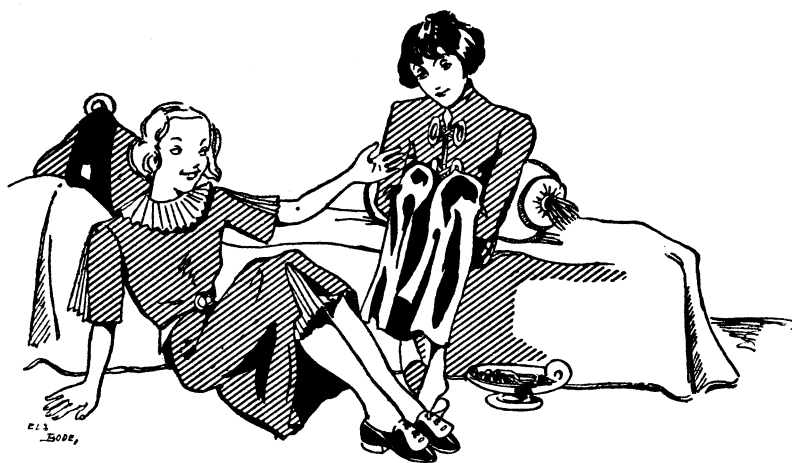
Bea pakte haar lange sigarettenpijp, die altijd zoek was en ook altijd weer terug kwam, stak er een sigaret in.

„Tja, 't was naar aanleiding van Jet's strop. We zaten zo te bedenken wat er voor haar gevonden kon worden. Stel dat ze, na eindeloos solliciteren wat krijgt, wat zal 't dan nog zijn? misschien een baan van veertig gulden in de maand hoogstens. Daar kan ze niet mee uitkomen. Ze moet toch een

zit-slaapkamer hebben en zich behoorlijk kleden en voeden. Hoe zou ze dit kunnen van zo'n schijntje?"

„Neen, dat is onmogelijk,” gaf Toet toe. „Heeft ze niets om het een paar maandjes mee uit te zingen?"

„Ze heeft een heel klein sommetje, dat ze van haar ouders erfde,” lichtte Els toe. „Als dit op is, is 't zingen uit. Dat moet ze dus maar bij elkaar zien te houden. En 't lamste is, dat ze zo'n trotskop is! denk je, dat ze moeder's aanbod om

„Reuze plans, wat Bé?” schaterde Els.

zolang bij ons te komen wonen, aanneemt? Geen denken aan, hoor!”

„'t Is ook zuur,” vond Til, „al is 't nog zo goed bedoeld. Zeker, als je gewend bent onafhankelijk te zijn.”

„Maar nou de plans,” zei Els ongeduldig. „Bé, vertel! 't is jouw uitvinding.”

Bea, die op de divan zat, trok haar benen op, vouwde er de armen omheen en zo, het donkere hoofd gesteund op de knieën — een geliefkoosde houding van haar — begon ze haar relaas.

„Nou, plannen!! 't Is nog maar een heel vaag idee, waar

misschien muziek in zit. Ik heb daarbij over jullie allemaal zo'n beetje gedisponeerd. Wie het nonsens vindt zegt het maar eerlijk. Kijk eens: 't zal lukraak zijn of Jet gauw een baan vindt, daar zijn we 't allemaal roerend over eens. Als ze lang moet wachten, loopt ze de kans d'r laatste dubbeltjes te moeten opeten, niet waar? Nou dacht ik, dat het misschien iets zou zijn, als ze op een aardige stand een huis huurde en pension ging houden."

„Maar Bé!" verwonderde Toet zich. „Is dàt nu iets voor Jet? wat weet die af van huishouden, van koken?"

„Wacht even!" viel Els heftig in. „Moest ze niet, toen d'r ouders nog leefden op een huishoudschool zijn geweest. Jet!, die is de handigheid in persoon. Ze kookt toch als ze van kantoor komt d'r eigen potje! en lekker, hoor! Maar vertel nu verder, Bé."

„Nou, ik dacht zo, dat ik dan bij haar in zou trekken. Ik heb m'n eigen meubeltjes, dus dan heeft ze alvast twee kamers niet te meubileren."

„Da's een pracht-idee," vond Toet, „en hoe dan verder?"

„Nou komt 't pas," juichte Els. „Wacht maar!"

Een glimlach vloog over Bea's fijn, donker profiel.

„Dat enthousiasme van Els," dacht ze. „Bij die staat 't al vast. Mislukking buitengesloten. Toch fijn."

„Ik dacht zo," ging ze verder. „Banen zijn op 't ogenblik schaars. We moeten dus zelf de hand aan de ploeg slaan. We moeten iets voor haar oprichten... een bureau... een... ja, hoe zal ik 't zeggen, het is zo moeilijk het je duidelijk te maken... ze moeten voor alles en nog wat bij haar terecht kunnen, in hoofdzaak dames en kinderen."

„Hè, je vertelt het lang niet zo overtuigend, zo duidelijk als straks toen je het met mij besprak," verweet Els haar.

Bea lachte.

„Dat komt, omdat jij het direct zo spontaan ontving. Dat gaf me de moed er mee op de proppen te komen."

Bea gaf haar ingekronkelde houding prijs en liep heen en

weer door de kamer. Op het bleke, interessante gezichtje lag een vastberaden trek.

„Het is iets nieuws,” zei ze dan langzaam. „De mensen houden nu eenmaal van iets nieuws. Weet je, als ik in bed lig, fantaseer ik de gekste dingen. Misschien is dit ook gek, maar 't is te proberen.”

Toet en Til keken in spanning naar het bezielde gelaat.

„Een soort bureau dan,” ging Bea voort. „We hebben allemaal hopen kennissen, die graag iets te doen hebben, zelfs al is het buiten hun vak om. Ze moeten uitgaan van het idee, dat geen arbeid te min is en het beter is een beetje te verdienen, dan helemaal niets. We moeten onze typisten hebben, onze vertaalsters. Hulp bij huiswerk, 's avonds oppassen als meneer en mevrouw uitgaan. Taallessen tegen billijke condities, tekenen, declamatie, handwerken, chaufferen, tuin in orde houden. Je kunt het uitbreiden zoveel je wilt. Zoals ik al zei, ze moeten voor alles bij ons terecht kunnen. Het moet natuurlijk goed in elkaar zitten, er moet aan gewerkt worden. We kunnen er allemaal onze schouders onder zetten. Piano-lessen, massage, clubjes voor wintersport, bridge-cursussen...” Bea wandelde steeds heen en weer, de lange sigarettenpijp in haar mond, de slanke handen gebarend.

De drie meisjes kwamen onder de bekoring van haar suggestieve woorden.

„Er zit iets in,” zei langzaam Toet. „Er zitten zelfs veel mogelijkheden in,” en dan opeens vol vuur: „Goeie hemel, het zou zelfs mogelijk kunnen zijn, dat Tom en ik konden trouwen, bij Jet gaan inwonen en ik het deel: taallessen, kinderen met huiswerk helpen, typen, op me nam. Bé, kind, het is een reuze idee, daar moet aan gewerkt worden! En Tommetje kan voor apotheker studerende lieden met hun studie helpen en Peter... mensenlief, er zit muziek in! een heel orkest! ik moet er met vader over spreken, ik...”

„Zie je nou!” snoefde Els. „'t Is een moord-plan, Beatri-

ce! Hulde! hulde! Ik maak een pakkende reclame-kaart, die we huis aan huis sturen en de teken-cursussen in naar model-tekenen, neem ik voor mijn rekening. En chaufferen? ik ben een reuze-chauffeuse!"

„Hoe komen jullie aan een auto?" vroeg dood-nuchter Til, die rustig had zitten luisteren, zonder een woord in het midden te brengen. „En wat bedoelen jullie eigenlijk met dat chaufferen? gewoon ritten maken of leren chaufferen?"

„Nee," lachte Bea, „geen taxi-onderneming! Ik bedoel meer mensen opleiden voor hun rij-bewijs."

„Zoiets bestaat al lang," zei Til. „Zou 't niet beter zijn, dit er af te laten?"

„Waarachtig niet! we gaan in een buurt zitten, waar zoiets nog niet is. En vergeet niet de drommen kennissen die we allemaal hebben! Zoiets verspreidt zich direct. 't Moet jong, flink, ondernemend zijn," vuurde Els aan. „Wat denk je? dat Bob om ons te helpen, niet graag z'n wagen zou af staan? en als het zaakje dan even loopt, kopen we een tweedehands Fordje, die kosten de kop niet. Wanneer beginnen we, Bé? m'n handen kriebelen om aan het werk te gaan!"

Ze schoten alle drie in een lach om Els, die met een kleur als een boei door de kamer holde, als een veulen in de wei.

„Je bent en blijft een bakvis," plaagde Til haar. „Altijd maar doordraven en geen geduld om iets kalm in mekaar te zetten. Zoals ze nu is, zo ken ik haar al van d'r zesde jaar en ze is geen sikkepit veranderd. O, wat benijd ik haar dat enthousiasme en die kostelijke voortvarendheid! moet je zelf zo'n suf stuk zijn!"

„Wacht maar, tot we onze W.W.C. in mekaar getimmerd hebben!" kraaide Els overmoedig, als een jonge haan.

„Wat is onze W.W.C.," vroegen ze als uit één mond.

„Werkende Wijven Club!" schaterde Els. „Kinderen, ik ben door 't dollen heen, neem 't me maar niet kwalijk. Nee, 't is waar, ik heb geen geduld om af te wachten tot we alles uit elkaar geplozen hebben. Vanavond ga ik aan 't werk

voor een reclame-kaart. Mooie letter-typen, jongens! En er moet alles op staan wat we aan te bieden hebben. Apart moet-ie zijn, modern, *gedurfd!*” „Net als de ontwerpster zelf!” lachte Toet. „Zeg, hebben jullie er al met Jet over gesproken?” vroeg ze dan.

„Welneen. Vannacht is het pas ontsproten in mijn slapeloos brein en toen Els kwam vertelde ik het haar. Til kwam er net op in en hoorde Els' vreugdekreten. Tien tegen één, vindt Jet 't een stapel plan. In ieder geval leg ik 't haar morgen voor, dan komt ze bij me happen en gaan we samen een filmpje pakken. Ze moet nu maar een beetje afleiding hebben, 't is zo'n slag opeens.”

„Nou, niet zuinig,” vond Til. „'t Is, dat Jet zo'n krachtmens is, anders is 't heus om bij de pakken te gaan neer zitten.”

„Daar hoeft je bij Jet niet bang voor te zijn. Die pakt alles aan als 't moet,” zei Els. „Ze zal zelf ook al een bende plannen hebben gemaakt, daar kun je zeker van zijn.”

„Dit plan is, net als Béetje al zei, eigenlijk voor ons allemaal, ofschoon,” weifelde Toet, „welk aandeel denk je er zelf in te hebben, ik bedoel werkend aandeel, want dat je bij haar in gaat wonen is je toch zeker niet genoeg.”

„Ze kan de declamatie-lessen toch voor haar rekening nemen,” veronderstelde Els. „Of had je het je anders gedacht, Bé?”

„Pch! pch! pch!” Bea's vingers maakten het bekende manuaal.

„Wat is er?” vroeg Els nieuwsgierig. „Wat doe je weer vreselijk geheimzinnig! Waar broed je op? geef je je toneelplannen op? heb je er voor de zoveelste maal weer es genoeg van?”

„Begrijpen jullie hoe het mogelijk is zoveel vragen achter elkaar te stellen? Voor deze keer zal ik je nieuwsgierigheid eens bevredigen, akelige vraag! Ja, ik heb er genoeg van! het wordt toch nooit wat met m'n toneel-loopbaan! Ze heb-

ben groot gelijk gehad, die vader en moeder van mij, om me niet te dwarsbomen en me naar de toneelschool te laten gaan. En al ben ik nou ook een geduchte Friese stiefkop, zo moet ik nu toch ruiterlijk m'n ongelijk bekennen. Maar . . . en dit is de reden van m'n slapeloosheid: ik wil niet terug naar Heerenveen! en ik wil ook geen gezucht horen van: met wàt zal het kind nu weer voor den dag komen! ik kom ze met een uitgewerkt plan aan boord en ik *moet* slagen! Als Jet geen zin heeft, dan zet ik het helemaal alleen op touw."

„Alsjeblieft! dat zijn geen halve maatregels, dame!" verbaasde Toet zich.

„Neen," gaf Bea toe. „Dat zijn 't ook niet. En 't zal allemaal niet strijk en zet gaan, maar dat hindert niet. De strop van Jet heeft de doorslag gegeven, toen heb ik gevoeld, dat er iets gedaan moest worden, en dat dit „iets" best samen kon vallen met mijn al lang opgevat plan om die hele toneelrommel „schön winkie, winkie zu machen" zoals Lemcke 't zo kostelijk uitdrukte."

Ze schoten alle drie in een lach, toen ze dachten aan den ski-leeraar in Tirol, die zulke grappige uitdrukkingen bezigde.

„Wat een man uit één stuk was dat toch," zei dromerig Til. „Zo iemand, die geen weifeling kent en zich door niets uit de voegen laat slaan." „Een echt kind uit de bergen. Maar laten we nu niet afdwalen." Els, die brandde van nieuwsgierigheid om te weten hoe Bea eigenlijk dacht van de toneelschool af te komen, duldde geen onderbreking. „Zeg, wie is daar?" viel ze zichzelf in de rede. „Ik hoor fluiten en tweemaal bellen."

Door het praten had niemand iets gehoord, maar Els, die oren als een jachthond had, zoals ze altijd beweerde, stak haar hoofd uit het raam.

„Nou, wat heb ik gezegd?" triomfeerde ze. „Er is inderdaad iemand! 't Is Bob. Geef de sleutel, Bea."

„'t Is weer of 't spel spreekt!" lachte Toet. „Als er

één van 't stel bij je komt, verschijnen ze allemaal."

„Bob is vroeg van kantoor," verwonderde Bea zich. „Hij zal er toch niet genoeg van hebben?"

„Nu al? dat zou een schandaal zijn!" vond Els.

„Vier paar verwonderde meisjesogen keken Bob aan, toen hij naar binnen stapte.

„Zitten jullie hier allemachtig gezellig bij elkaar," zei hij, zich neerlatend in een gemakkelijke stoel.

„Wat ben *jij* vroeg," kraaide Els.

„M'n ontslag!"

„Neen!" klonk het vierstemmig.

Bob schaterde.

„Gelukkig niet! ik moest een boodschap doen voor m'n Chef, hier vlak bij en toen vond ik het niet meer dan billijk, mezelf op 'n kop thee bij Bea te tracteren. Heb je nog?"

„Sloten!" stelde Bea hem gerust en ze schonk in.

„Bevalt 't je op kantoor?" vroeg Til.

„Moet wel," zuchtte Bob.

„Jongen, doe niet zo zielig!" vloog Els op. „Anderen snakken naar werk!"

„Fox!" plaagde Bob. „Direct nijdig! ik wil jou zien, als de zon zo lekker op 't water schijnt en 't net weer is om er de hele dag met je boot op uit te gaan. Dan op een muf kantoor te moeten zitten en droog werk te doen! Zou je niet meevallen, baby! ik draag 't met mannenmoed, dat zie je! maar lekker is 't niet. Intussen, wat zeggen jullie van de strop van Jet? die is niet mis, hè?"

„Daar zitten we net over te hannesen. Toe, Bé, vertel eens. We hebben er Bob toch ook voor nodig."

„Els, zeur niet," zei melig Bea. „Ik denk er niet aan, om dat hele verhaal wéér op te diepen."

„Maak er een short story van," ried Bob aan, terwijl hij vergenoegd in de koekjesschaal graaide.

„Laat Els dat dan maar doen," zei Bea verveeld en ze pakte een tijdschrift op, waar ze zich in verdiepte.

„'n Reuze plan!” riep Bob na Els' verhaal, enthousiast uit. „Daar *moet* ze wat voor voelen. 't Is net wat voor die vooruitstrevende Jet. Natuurlijk kunnen jullie over mijn kar beschikken. Als je maar zelf een all risk neemt. Ik ben alleen maar verzekerd tegen de brokken die ik bij een ander maak. Béetje, je bent toch een kraan om zoiets te verzinnen. Kan ik de boekhouding op me nemen? ik ben reuze accuraat tegenwoordig.”

„Houd jij je baantje maar, knaapje. Je zit daar best en als er geboekhoud moet worden zullen we 't zelf wel doen,” verzekerde Els hem. „Maar nu hebben we nog steeds niet gehoord, welk werkend aandeel de oprichtster van de W. W. C. er in zal hebben. Bé!” ze trok haar het tijdschrift uit de handen. „Bé dan toch! wat ben je weer ijselijk beleefd. Gaat maar ijskoud lezen en bekommert zich geen cent om d'r gasten!”

„Heb ik jullie geïnviteerd?” lachte Bea. „Kijk es, Els, wat een schat van een avondjurk!” wees ze naar een modeplaat in het tijdschrift. „Zou wel wat voor mij zijn, hè? zie je, hoe mooi die rok gedrapeerd is?”

„Heb je een avondjurk nodig?” vroeg Els verbaasd.

„Welneen,” lachte Bea. „Maar daarom kan ik toch wel zeggen, dat ie mooi is.”

„Beatrice, zet nu even die avondjurk uit je notenhouten hoofd en bepaal je bij Jet's belangen,” verzocht Bob.

„Jullie kunnen allemaal opwaaien met je gezeur,” zei Bea kregel. „Als 't er op aan komt, zal ik er de meeste moeite mee hebben. Zaag er dus niet langer over door en wacht tot ik met Jet gesproken heb.”

„Pf!” deed Els. „Dat is weer echt Bea! de bui is omgeslagen, nou maar niks meer zeggen.”

„Ze bokst 't wel voor mekaar,” zei Bob in het volst vertrouwen, en hij stond op om, zoals hij zei „z'n dagelijkse verplichtingen na te komen.”

„'t Gaat,” lachte Els, die hem uit het raam na oogde.

„Maar vraag niet hoe! met loden schoenen stapt ie naar z'n gevangenis terug. Nou, lieden, ik ga er ook van door. Ik ga nog 'n beetje hondenbeesten tekenen. Er is een klein kansje, dat ik een kinderboek te illustreren krijg, waar verschillende woeven in komen. Nu is er natuurlijk geen hond veilig voor me. Ik ben doorlopend gewapend met klontjes! Bye!”

„Ik ga mee!” riep Til haar achterna en samen verlieten ze het huis.

„Haak in,” zei Els en ze trok Til's arm door de hare. „Wat schort u, dame? heeft u een overvol hartje?”

„Eigenlijk wel,” lachte Til. „Ik had er bij Bé over willen spreken, maar daar kwam niet veel van. Jet's belangen zijn veel urgenter.”

„We maken nog een ommetje en dan vertel je me wat er aan de hand is.”

„En je moest tekenen?”

„Nou ja, die blaffers hebben geen haast, dat komt morgen wel. Wat is er nou, negerpop?”

„'t Gaat niet,” zuchtte Til.

„'t Is nog nooit gegaan en toch ging 't altijd,” plaagde Els.

„Och, maak er toch geen grapjes over,” zei Til 'n beetje kort. „Jullie weten 't geen van allen, wat ik uitsta. Nu heb ik m'n eind-diploma. Goed, en ik heb door moeder's connecties een paar lesjes. Allemaal prachtig, hoor! schoon ik er ternauwernood m'n kleren van kan betalen. Dat is niet zó erg volgens moeder, want dat kan zij nog wel doen, hoewel ze enige zanglessen verloren heeft. Nog allemaal dingen om dankbaar voor te zijn, want de meesten van m'n collega's hebben nog geen enkele les. Maar — en dat is de kwestie — ik vind die hele lesgeverij om op te schieten! ik voel, dat ik niet de minste vat op die kinderen heb. Ze lachen me gewoon uit en er is geen land met ze te bezeilen. Ik heb geen geduld voor ze en krijg af en toe lust met mijn potlood op die onhandige vingertjes te trommelen. Daar heb je nu zó

voor geblokt al die jaren, om à raison van tien pop in de maand botte kinderhersens in te prenten, dat één hele, twee halve is! Enè... twejè... je wordt er gek van! heus Els, je kunt me geloven, ik overdrijf 't niet, maar 's nachts zoemt 't door m'n hoofd: enè, twejè en dan kan ik niet in slaap komen. Halve nachten lig ik wakker. Ik heb 't allemaal wel vooruit geweten. 't Is niets voor mij en 't zal nooit iets voor me worden. Daar, nou weet je 't!"

Els, die al die tijd gezwegen had — een hele prestatie voor haar — nam Til eens van terzijde op.

„Goeie hemel, wat ziet ze bleek en wat fonkelen haar ogen. Dat wordt niks,” dacht ze en ze was innig begaan met haar. Tenslotte had Til doorgezet, tegen beter weten in, en kon niemand van haar zeggen, dat ze de moed te gauw had laten zakken.

„Weet je, Til,” zei ze dan langzaam. „Je moest eens met Ida Brenner gaan spreken. Heb je haar nog wel eens ontmoet, of is alle contact verbroken?” Ida Brenner was een dame, waarmee ze het vorige jaar in Tirol kennis hadden gemaakt. Hoewel veel ouder, had ze schik gehad in het sportieve troepje jongelui en vooral met Til, in wie ze haar eigen wankelmoedige, onbevredigde natuur van toen ze zelf jong was, terug zag, had ze zich veel onderhouden en beloofd, wanneer ze de pianostudie neer zou leggen haar met raad en daad te steunen bij het kiezen van een vak, dat haar wellicht beter lag. Dit vak — heilgymnastiek en massage, beoefende Ida Brenner reeds vele jaren en het had haar de bevrediging geschonken, die het apothekersvak, waarvoor haar vader haar bestemd had, helemaal niet gaf.

Gesteund door dit lichtend vooruitzicht, had Til de studie weer met moed opgenomen en had tenslotte haar eindexamen Conservatorium gedaan.

„Ik ben wel af en toe bij haar geweest,” antwoordde Til op Els' vraag. „Ze geeft me altijd weer moed om door te zetten, maar nooit is ze meer terug gekomen op haar be-

lofte me voort te helpen in haar vak. Misschien voelt ze er niets voor."

„Heb je haar te kennen gegeven, dat het wederom knudde is?"

„Nee, dat niet," schoot Til in een lach.

„Doe het *dan*. Doe iets! vertel niet honderdmaal, dat 't niets wordt en je er niet meer tegen op kunt roeien, maar pak de koe bij de horens en probeer iets anders te beginnen. Je belt Ida Brenner vandaag nog op en als jij 't niet doet, doe ik het. Iets zal er gebeuren! al dat gelamenteer helpt geen zier."

„Nee," gaf Til gedwee toe.

„Nee," bouwde Els haar matte stem na. „Ik zou je door mekaar kunnen rammen! denk je, dat ik er zo lekker voor sta, al heb ik dan werk, dat me ligt? maar ik zet door! ik hol me benen uit om werk te krijgen en ik laat me niet afschepen ook. Ik ben net een reiziger in wijnen! als ze me de deur uitgooien, kom ik langs het raam weer binnen! De uitgevers schrikken al als ze me zien. Geeft niet, af en toe pik ik toch iets mee. Zo moet jij ook doen als je dan met alle geweld iets anders wil beginnen. Schel Ida op! vraag wanneer ze je hebben kan, laat haar niet los. Zul je het doen? kan ik er van op aan?"

„Ja, heus." Til's stem klonk al wat vaster. „Zodra ik thuis ben geef ik haar een belletje. Help me maar weer een beetje, Elsevier. 't Is zo goed als je me af en toe door mekaar rammelt. Je hebt 't de laatste tijd veel te weinig gedaan."

„Ja, da's waar," zei Els berouwvol. „Ik heb ook eeuwig iets te doen, waardoor ik er niet toe kom bij jou op te lopen. En nou weer met die hond..."

„Wat hond?" vroeg Til nieuwsgierig.

„Ik heb een hond," vertelde Els op haar onstuimige manier. „Een engel gewoon."

„Vond je moeder 't goed?" verbaasde Til zich, de tegen-

zin kennende van Els' moeder voor huisdieren, die de voorbeeldige orde van haar huis konden verstoren.

„In een vreselijk zwak ogenblik gaf ze me mijn zin. Ik kon 'm voor twintig gulden kopen. Stel je voor, Til, een hond met een stamboom voor twintig pop! gewoon te geef! zoiets mag je niet laten lopen!”

„Zo heb je je moeder zeker ook bewerkt!” lachte Til.
„En wat is 't voor een woef?”

„'n Ruigharige engel met houten poten, je weet wel, met zo'n heerlijke snoet. Je moet 'm zien, Til!”

„Hoe lang heb je 'm al?”

„Twee dagen.”

„O!”

„Wat nou O! hij zal *mij* niet vervelen, hoor! hè, jij bent net moeder, die heeft ook van die leuke dingen! In ieder geval ik ben dol op 't dier en 't is *mijn* hond, want ik heb 'm van m'n eigen geld gekocht. Maarre. . . moeder zegt natuurlijk: „'t Is jouw hond en nu moet je er ook maar alles zelf voor doen. Ik heb 'm gewassen, zeg! hij zag er zo vies uit, want hij had op een weiland liggen rollen. Een reuze karrewietje, zeg! ik weet niet wie natter was, hij of ik! en viermaal per dag moet ik met 'm rondsjezen, want vader wil niet, dat ie in de tuin gaat.”

„'n Heel werk,” vond Til.

„Ja. En 's morgens jankt ie me al wakker, dan moet ie er uit, nou ja, je moet er wat voor over hebben, hè?”

„Ja, natuurlijk.”

„Ik kom es met 'm oplopen, kan je moeder 'm ook eens zien.”

„Is ie zindelijk?”

„Nou, ja, meestal wel.”

„Dan hoop ik maar, dat ie bij ons z'n goede moment heeft,” proestte Til.

„Wat 'n hondenliefhebbers,” spotte Els. „Allemaal zijn ze beducht voor hun boeltje! die voor z'n matten en die voor

z'n Persjes! nou, ik kom niet, wees maar niet bang!"

„Je moet wèl komen en als je hond braaf is, breng hem dan gerust mee. We zijn juist dol op beesten, moeder en ik."

„Ik zal wel eens zien," zei onverschillig Els. „Nou, ik ga nog een beetje werken. Hoor ik van je, als je bij Ida bent geweest?"

„Ik beloof 't je."

„Bye!"

„Daggedag!"

Ze liepen ieder een verschillende kant uit, Els, met grote, krachtige passen, Til, kalm, zonder de minste fut.

„Do it now, zou Els zeggen," prevelde Til in zichzelf. „Je bent er vlak bij, probeer of Ida er is."

Er kwam wat meer gang in haar.

„Misschien vindt ze het gek, als ik er haar zo ineens mee overval," weifelde ze, toen ze voor 't huis stond waar Ida Brenner woonde.

„Maar als ik 't nu niet doe, dan weet ik zeker, dat 't er niet meer van komt. Ik zal 't er van af laten hangen of ze thuis is. Is ze er niet, dan is dat een teken, dat ik het beter niet kan doen."

Ze belde aan.

„Is juffrouw Brenner thuis?" vroeg ze het dienstmeisje.

„De juffrouw is de stad uit. Ze komt Maandag weer thuis."

„Hèt noodlot," dacht Til, toen ze met trage schreden huiswaarts toog.

„'t Had tòch niets geworden. Moet ik eerst weer jaren leren en dat kan moeder niet betalen. Die is toch alweer 'n paar lessen kwijt. Ik moet me er doorheen zien te slaan, hoe 't gaat, gaat 't."

„Til!" hoorde ze haar moeder roepen, toen ze, thuis gekomen, regelrecht naar haar kamer wilde gaan.

Ze ging de zitkamer binnen, waar ze haar moeder aan de vleugel vond.

„Ik heb een goede tijding voor je!” riep deze haar toe.
„Een nieuwe les voor je.”

„O, prettig,” ze trachtte haar stem opgewekt te doen klinken.

„Stel je voor, kind, wat een bof! ik ontmoette in de tram een dame, die ik in Indië heel goed gekend heb. We herkennen elkaar direct, al zijn we allebei grijs geworden. Enfin, ze zijn dan gerepatriceerd en hun twee dochters willen zang- en pianoles hebben. Dus voor ons allebei wat! ’t Zijn goed gesitueerde mensen, een echte meevaller voor ons!”

„Moeten ze van meet-af beginnen?” vroeg Til lusteloos.

„Welneen, ze willen ’t bijhouden. Geen éne twéje-klan-tjes,” plaagde haar moeder.

„Misschien speelt ze beter dan ik.”

„Dan had ze jou niet nodig.”

„Erg ad rem van u!”

„Ben je er niet blij mee?”

„Ça dépend!” lachte Til.

„Nou, wacht ’t dan maar af,” zei haar moeder en ze zuchtte. „Ik heb afgesproken, dat ze morgenmiddag hier komen, dan kunnen we eens horen hoe ver ze zijn.”

„Goed, moeder.”

Loom ging Til naar boven, ontdeed zich van hoed en mantel, zette zich neer in het gezellig hoekje, tussen haar divan en boekenplank. Van beneden drong moeder’s nog volle, warme alt tot haar door.

„Moeder zingt haar vreugde uit over de beide lessen,” dacht ze. „En ’t is niet alleen uit een finantieel oogpunt, dat ze blij is. Ze houdt van haar werk. Iedere nieuwe les is haar een bron van genot. En met dezelfde toewijding tracht ze er iets goeds van te maken. Hoe is het mogelijk, dat moeder in haar jeugd hetzelfde door gemaakt heeft als ik nu. Soms denk ik, dat ze ’t zegt om me moed te geven. Maar die haar toen gekend hebben zeggen toch allemaal, dat ze eenzelfde

strijd heeft gevoerd en in het begin een even grote afschuw van lesgeven had als ik 't nu heb. O, ik zou 't niet zo naar vinden, als ik maar niet altijd het idee had, dat die kinderen mij de baas zijn. En nu morgen dat nieuwe nummertje! Een volwassen jongedame, kersvers uit Indië, met 't nodige superioriteitsgevoel! O, hemel, hoe sla ik me daar doorheen?"

's Middags aan tafel, vertelde ze haar moeder, dat Jet haar baan kwijt raakte en dan, als terloops, van Bea's plannen.

„Hoe akelig voor Jet," interesseerde mevrouw van Berkel zich direct.

„Laat ze gerust bij ons komen wonen tot ze iets geschikts heeft gevonden."

„Dat was nou weer echt moeder," dacht Til. „En moeder zei het of 't de gewoonste zaak van de wereld was, terwijl ze 't zelf toch ook niet zó breed had."

„Ik denk niet, dat ze 't zal accepteren," zei ze dan. „Els' moeder loopt ook al met het plan rond haar huisvesting aan te bieden, maar Els weet zeker, dat Jet te trots zal zijn om hulp van anderen aan te nemen. En die zijn nogal familie van haar. Maar wat denkt u van het plan Bea?"

„Dat je jong moet zijn om zoiets aan te durven. Er komt héél wat bij kijken en ik denk, dat Bea dit wel een beetje onderschat. Fris en origineel lijkt 't me wel, maar 't is iets wat moet groeien en niet zo vlug zal gaan als jullie misschien denken. En of ze dat nu kunnen uitzingen, daar twijfel ik aan."

„Och, als ze de kamers kunnen verhuren, dan zou 't misschien wel lukken."

„Ja, àls!"

„Zeg, moeder?"

„Ja, kind?"

„'t Is nog niet zo ver, maar àls 't er van komt, zouden wij dan niet met hudje en mudje bij ze in kunnen trekken? ik

heb zo'n idee, dat 't voor ons geldbesparing zou zijn en zij zijn er mee geholpen."

„Daar zou ik nog eens lang over moeten nadenken, Til. 't Is geen kleinigheid, zo'n besluit."

„Wij zijn werkende vrouwen, Mima," moedigde Til haar aan. „'t Zal gemakkelijk voor ons zijn, als we ons met niets meer te bemoeien hebben en we ons potje, om zo te zeggen, gaar gekookt vinden."

Even een snel opkijken van de moeder.

„Wat klonk daar een opgewekte klank uit de stem van 't kind! zou 't misschien goed voor haar zijn, temidden van jeugd te wonen, niet altijd bij moeder te zitten?" dacht ze.

„Zou je 't prettig vinden?" vroeg ze dan.

„Ja, moeder. Er gaat van Jet zoiets krachtigs uit en Bea? nu, dat weet u zelf wel. Dat is zo'n zelfstandig, flink persoon-tje, je frist helemaal op, als je bij haar bent. Bé is met al haar grilligheden zo door en door gezond. Eigenlijk heb ik er niet eens over gedacht, toen Bé het plan besprak, maar nu ik er over nadenk, lijkt het me enig, om bij hun in te wonen. 't Moet natuurlijk kunnen en we zullen flink moeten rekenen, maar als 't even kan, lijkt 't me een geslaagd plan."

„Dan zullen we maar kalm afwachten, wat Jet besluit en dan zien of we het voor elkaar kunnen krijgen."

Toen Til naar boven was gegaan, om wat te studeren, bleef de moeder in gedachten verzonken zitten.

Ze voelde zich moe. Moe en oud. Al haar werken, al haar denken was voor Til geweest. En altijd was het enige lichtpunt: als het kind groot is! En nu was het kind groot . .

De donkere, melankolieke ogen bleven staren naar één punt.

Wat had ze niet al van het leven verwacht, toen ze zo oud was als Til nu . . .

Met hoeveel vertrouwen en liefde was ze haar man gevolgd naar Indië. Niets dan teleurstelling had het leven haar

gebracht en toen haar man in het verre land gestorven was, ze terug naar Holland kwam met het jonge kind, waren er momenten geweest waarop ze gedacht had het moeilijk leven niet aan te kunnen. Maar ze had de kracht gekregen het door te zetten. Door eigen werken had ze zich een positie verschaft en mocht die dan al niet zó zijn, dat ze geheel zonder zorgen kon zijn, haar zanglessen stelden haar toch in staat met Til op bescheiden, doch aangename wijze te leven.

Als het kind groot is . . .

Dit was het leit-motif geweest van al die jaren.

Wonderen had ze zich er van voorgesteld.

En toen Til groot was, bleek ze met dezelfde moeilijkheden te kampen te hebben als waarmee zijzelf haar jeugd doortobd had.

Twijfel, moedeloosheid, minderwaardigheidsgevoel.

En weer had de moeder in twijfel gestaan, niet wetend, of ze er goed aan zou doen, Til met de piano-studie te laten ophouden, of te eisen dat ze deze door zou zetten.

Tenslotte had het troepje jongelui, waarmee Til, vóór haar eind-examen, naar Tirol was geweest om te wintersporten, haar veel goed gedaan, en was bij de moeder het bittere gevoel op gekomen, dat niet *zij*, maar anderen haar kind hadden kunnen helpen.

„En zo zal het ook nu weer zijn,” dacht ze verdrietig. „Als ik wil, dat ze het les geven zal kunnen voortzetten, zal ik toe moeten geven om bij Jet en Bea te gaan inwonen. Misschien deed ik nòg beter, om haar daar alleen te laten wonen. Ze zit dan niet zo altijd met haar moeder opgescheept. Maar 't zal finantieel niet mogelijk zijn. En toch . . .” Piekeren, rekenen, wikken en wegen.

„Als ik héél zuinig ben . . .”

Ze nam het kleine notitieboekje uit haar tas, waar ze al haar aantekeningen in maakte en begon te rekenen.

„'t Zou net kunnen!” de donkere ogen lichtten blij op.

„Ik een dame van mijn leeftijd hier in huis en het kind bij de vriendinnen.”

Het potlood bleef op het papier rusten.

„’t Zal vreemd zijn zonder haar. Ik zal er aan moeten wennen. Tenslotte zou ik me er ook in moeten schikken als ze ging trouwen. Ik moet m’n egoïsme maar op zij zetten. Misschien komt er van het hele plan niets. Jeugd is zo optimistisch. Afwachten maar.”

Ze zette zich weer voor de vleugel en haast gedachteloos gleden haar vingers over de toetsen.

En boven zat haar dochter voor de piano en preludeerde zachtkens, terwijl háár gedachten ver weg waren.

„Moeder, o, moeder!”

Verbaasd en bestraffend klonk Toet's stem, toen ze op het bewuste avondje, dat haar ouders voor de vrienden van hun dochter zouden geven, wat vroeg met tante Lena aanwezig was, om, zoals ze beloofd had, de laatste hand aan het geheel te leggen.

„Wat is er, Toet? wat kijk jij gek!”

Maatje, in een gebloemd tafzijden jurkje, dat een meisje van zeventien verrukkelijk zou hebben gestaan, keek met onschuldige baby-blikken regelrecht in de boze ogen van haar dochter.

„Is dàt nu een japon voor uw leeftijd?” mopperde Toet en ze keek verontwaardigd naar het heel korte mouwtje met het dartele volannetje, dat maar even over Maatje's blanke bovenarm viel.

„Ik heb 't je toch wel gezegd, Muschi,” viel Peter z'n zuster bij. „Dat ding staat je niet. Doe wat anders aan. Je loopt voor schut!”

„Die kinderen van tegenwoordig,” beklagde Maatje zich bij haar schoonzuster. „Zij regeren je, ja? zij willen je stokoud makèn. Vind jij niet lief, Leentje, dit jurkje?”

Tante Lena durfde nogal wat aan op het gebied van zich jonger te maken, dan ze was, maar dit leek haar toch wel wat ridicuul.

„Waarom doe je die zwarte crêpe Georgette japon niet aan, die je laatst in de comédie droeg?” vroeg ze, de vraag ontwijkend.

„Het is toch een dans-avond,” hield Maatje aan.

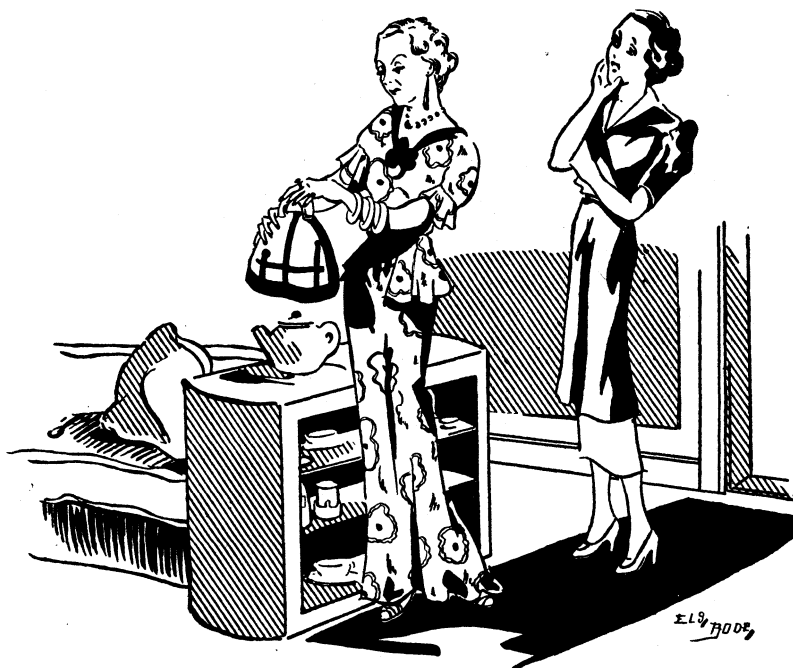
„Voor de jongelui,” zei Toet wat kort en ze dacht aan Bea's spottende ogen als die haar moeder zó zou zien. „Tom's

moeder danst niet, dan kunt u het als gastvrouw ook niet doen."

„O, Tom's moeder!" Maatje lachte haar beroemde zilveren lachje. „Dat is een vrouw op leeftijd."

„Ze is misschien vier jaar ouder dan u."

„Niet mogelijk!" verwonderde Maatje zich. „Hoe kan een vrouw zich zó oud makèn!"

„Moeder! O, moeder!" verbaasd en bestraffend klonk Toet's stem.

„Gaat u nu verkleiden," drong Peter aan.

Maatje keek boos naar hem op. Was dat háár Peter, die het altijd zo fijn had gevonden, dat ze er jong uitzag?

„Ik denk er niet aan," zei ze onwillig. „Ik zal mij kledèn zoals ik dat wil, begrepèn?"

Op dit ogenblik kwam meneer Numan binnen en Toet, om hem te sparen, zweeg er verder over.

„Ziet er gezellig uit,” zei hij goedkeurend. „Je moeder heeft er wel slag van, hè, kind?”

„Voelt u u goed, vader?” vroeg Toet.

„Voor mijn bescheiden doen, heel wel. Ik begin te geloven, dat al die doktoren er geen lor van weten,” lachte hij.

’t Was zo grappig, dit hem, als dokter, te horen zeggen, vond Toet en dankbaar gestemd constateerde ze hoeveel beter hij er uit zag.

„Daar is Tom!” riep ze dan blij, toen ze de electrische bel op de Tom-manier hoorde rinkelen.

Ze snelde naar de hall, Tom en z’n moeder tegemoet.

„’t Kind is gelukkig, hé, Leentje?” glunderde meneer Numan naar z’n zuster.

„Heel gelukkig,” prees deze. „Tom is een beste kerel en hij heeft een ander mens van haar gemaakt.”

„Kassian, hij is veel te dik,” vond Maatje en uit haar stem sprak medelijden.

Tom Mertens was inderdaad iets te dik voor een jonge man, maar ’t was of het bij hem hoorde en aan zijn hele tevreden wezen iets genoegelijks gaf. Daar hij van een respectabele lengte was, misstond zijn corpulentie hem niet te erg.

„Wat ziet ’t er hier in-gezellig uit,” vond ook Tom’s moeder, toen ze binnen trad en ze keek met welbehagen naar alle bloemen, de genoegelijke hoekjes, het vele licht.

Even een verbaasd kijken naar Maatje’s al te jeugdig toiletje, dan zette ze zich op haar gewone rustige manier naast meneer Numan neer. Maatje dartelde als een vrolijk vlindertje in het rond en was blij als een kind, nu ze weer eens ontvangen kon.

„Waarom kijkt mijn lieveke zo zwart?” plaagde Tom, Toet’s donker kopje op heffend.

„Kijk eens naar m . . . maatje” — het Moeder kon haar niet over de lippen. — „Ze zullen zich slap lachen allemaal, als ze die jurk zien.”

Ja, 't was een beetje gek — dacht Tom — en zijn ogen bleven even vol trots rusten op zijn eigen moeder, die er in haar zwarte japon, zo smaakvol en gedistingeerd uitzag.

Mevrouw Mertens was lang en slank en had voor haar leeftijd een bijzonder goed figuur. Het zilverwitte haar omgolfde het wat bleke gelaat dat was als een fijne camée.

„Beroerd,” dacht hij en zijn hart was vol medelijden voor Toet. „Nou is d'r hele avond weer naar de maan.”

„Bob z'n claxon!” riep Toet, toen door de stille straat het bekende auto-signaal weerklonk.

Van de straat schalden jonge opgewekte stemmen.

„Enig,” genoot Maatje. „Dat doet me weer denken aan al onze heerlijke avonden in Indië, ja, Peter?”

„Doe toch niet zo overhoop, Muschi!” beet Peter haar toe.

„Wat heb jij?” verbaasde ze zich. „Jij ziet bleek! voel jij je niet lekker?”

Hij gaf haar geen antwoord, beleet zenuwachtig z'n smalle lippen. Voor geen geld ter wereld had hij willen bekenen, dat hij zich onbehagelijk en nerveus voelde.

Hij, Peter, de meest gevierde en bekende flirt van de onderneming, voelde zich onzeker, nu het clubje jongelui zou komen, dat tot de vriendenkring van zijn zuster behoorde. Die zuster, waar hij vroeger met Maatje zo heerlijk over had kunnen spotten en waar hij nu met een zeker respect tegen op zag.

Uit de hall klonken uitroepen van verbazing en ze hoorden Toet roepen.

„Wat een verrassing! onze zeerot! het hele stel bij elkaar! Wist je dat hij komen zou, Bé?”

Het was een vrolijk door elkaar gepraat, tot ze allemaal één voor één hun entrée de salon maakten.

Tom, met het air van een volleerde huisknecht, annonceerde: „Mejonkvrouwe Beatrice van Heusden.”

En Bea, in een eenvoudig zijden jurkje, waarvan de mouwen heel wijd vallend over de pols, een bijzonder cachet

hadden, kwam op de haar eigen nonchalante wijze naar binnen, begroette Toet's ouders en Peter. Even bleven haar grote, donkere ogen rusten op het mooie, wat weke gelaat van Peter.

„Is dāt nou het verwende jog,” dacht ze en ze ging naar Tom's moeder en tante Lena, die ze beide kende.

„De dames Jet Molenaar en Els Bruins,” ging onverstoorbaar Tom voort.

„'t Zijn nichten,” lichtte hij toe. „Maak je compliment, nichten.”

„Dat is goed te zien,” vond meneer Numan, die schik had in de twee frisse, flinke meisjes.

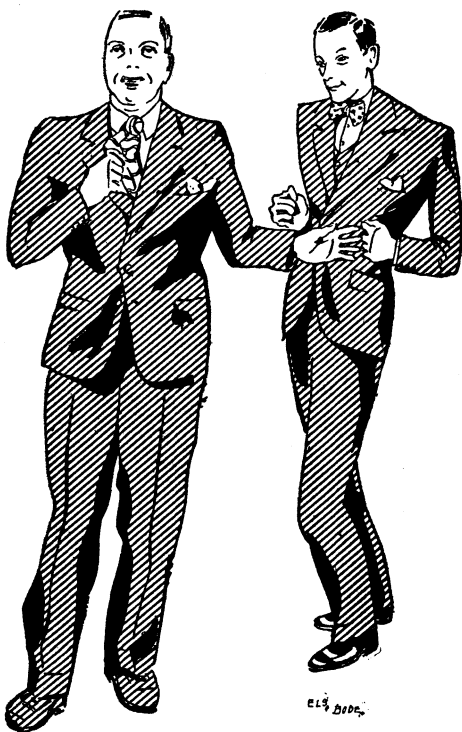
„Els is een brutaal kuiken en Jet is een baas-spielster. Overigens beste kinderen.”

„Doe toch niet zo idioot,” pruttelde Els, die vond, dat die malle Tom haar entrée de salon totaal bedierf.

„Tilly van Berkel! Artisten noem je meteen bij hun naam. Je spreekt ook niet van meneer Beethoven.”

„Net echt!” spotte Til en haar donkere ogen vonkten van pret. „Mr. Bob van Eyck. Procuratiehouder van de grote bankiersfirma...”

„Kerel, lieg niet zo infaam!” en Bob gaf Tom een por in z'n maag, zodat deze dubbel vouwde.

Van de grote bankiersfirma.....
„Kerel, lieg niet zo infaam!”

„De grootste flirt van Mokum, dames en heren,” hervatte Tom z’n plicht als annonceur.

„En dan . . . de bloem van de Marine, de held van alle meisjesdromen, de marconist van de K.N.M., de clou van deze avond — want niemand wist, dat hij in den lande was — Henk Doorbeek.”

„Wanneer is je schuit eigenlijk binnen gelopen?” vroeg Bob, toen ze allen gezeten waren.

„Drie dagen terug, maar ik ben eerst een paar dagen thuis blijven hangen,” zei de gebruiende marconist, die zich genoegelijk neer had gezet tussen Til en Els.

„Lang weg geweest?” vroeg meneer Numan.

„Precies zes maanden.” Henk wreef zich vergenoegd in de handen. „En nu val ik net met m’n neus in de boter! Zó aan wal en zó een avondfui!”

„Wat is *die* opgewekt!” dacht blonde Els. „Zou ie z’n eeuwige liefde voor Bé aan boord hebben gelaten? Nou, ’t is te hopen, want ze geeft toch geen snars om hem.”

Bea, tussen Peter en Jet gezeten, keek vermaakt naar Els.

„De speurhond in actie!” dacht ze „Els ruikt wild!”

Want het was een eigenschap van Els, die ze allen van haar kenden, door te willen dringen in de intimiteiten van de mensen om haar heen.

„Ik heb een reuze fijne neus,” beweerde ze altijd. „Ik kom altijd overal achter.”

„Hoe gaat ’t met je lessen?” vroeg Henk, die naast z’n oude schoolvriendin Til zat.

„Dat schikt nog al,” zei Til en Henk meende op te letten, dat er iets minder gedéprimeerds in haar stem was als toen hij de vorige keer aan wal was.

„Ik heb er vandaag een erg genoegelijke les bij gekregen. Een jong meisje, dat juist uit Indië terug is. Een erg geschikt type. En ik had er nogal zo tegen op gezien.”

„Dat spreekt!” lachte Henk z’n zware zeemanslach. „Ik

zou me dood ongerust over je maken als je eens ergens *niet* tegen op zag!"

„Nou niet weer direct zo hatelijk," vermaande Til hem lachend.

„Is Bé al verloofd?" vroeg hij dan plotseling.

„Welneen!" en dan verwonderd, „weet je dat dan niet eens? heb je haar dan helemaal niet geschreven?"

„Nee," zei hij kort.

„Ik dacht eigenlijk, dat je vandaag bij haar was en zij je mee hierheen nam."

„Welneen, ik ben direct naar Bob's huis gegaan en hoorde daar, dat dit vlijtig jog op kantoor was. Je hadt z'n snuit moeten zien, toen ik 'm om half zes aan de zaak opwachttte!"

„Allicht, zeg! als je ook al die maanden niks van je laat horen en dan opeens uit de lucht komt vallen."

„Hm! niks voor mij, om prentkaretjes te sturen! ik heb voor jullie allemaal wat in m'n koffer zitten. Jullie moeten er maar om vechten. Wat ik zeggen wou: is Bé nog altijd op de Toneelschool?"

„Ja, maar ik geloof, dat ze met andere plannen rondloopt. Laat ze 't je zelf maar vertellen."

„Ik denk niet, dat ik haar spreek."

„O!"

„Wat nou O! je kunt me geloven, hoor! ik ga dat spelletje van al die jaren niet nog eens beginnen. 't Loopt toch op niks uit."

„Bé!" riep Els. „Alweer een gast voor jullie „pesjon!" zolang de varensgezel met verlof is kan ie best bij jullie wonen."

„Wat varensgezel? wat pension?" informeerde Henk.

„Komt er schot in de plannen?" vroeg meneer Numan, die zich bijzonder vermaakte met het jong en vrolijk gepraat om hem heen.

„Jet voelt er veel voor," lichtte Bea hem in. „Niet, Jet?"

„Verbazend veel,” gaf Jet toe. „Alleen, 't zal allemaal niet zo gemakkelijk gaan, als Bé en de anderen zich dit voorstellen. Maar, dat hoeft ook niet. 't Moet niet zo gemakkelijk gaan. Worstelen moet een mens om iets te bereiken.”

„Da's naar vader's hart gesproken!” zei Toet. „Kijk z'n ogen eens glunderen! ik wist 't wel, dat Jet z'n hart zou stelen. Ik ken m'n vader zo'n beetje.”

„We hebben vandaag al drie huizen gezien,” vertelde Jet. „Het een te groot, het ander te duur en nummer drie te klein. Morgen gaan we weer op stap.”

„Laat iets bouwen!” riep Henk, die door Til ingelicht was. „Dan ben je zeker, dat je 't precies krijgt zoals je 't hebben wil.”

„Leuk knaapje,” spotte Els. „En dan zorg jij zeker voor de pegeltjes.”

„Laat hun nou maar schuiven,” bemoedigde Tom. „Zij boksen dat wel voor mekaar. In ieder geval krijgen ze twee dik betalende gasten: m'n vrouw en mij!”

„Was 't maar al zo ver,” zuchtte Toet.

„We willen niet eens graag bekenden hebben,” zei Jet. „Met vreemden heb je in de regel minder last, die zijn lang niet zo veeleisend.”

„Dat is wijs ingezien,” vond meneer Numan. „Geen familie en geen vrienden.”

„Jullie moeten allemaal mannen zien te krijgen,” ried Bob aan. „Vrouwen zijn allemachtig lastig.”

„Hoor dàt!” pruttelde Els. „Of ie wonder wat ondervinding heeft! je komt pas kijken, blaag!”

„Baby, niet zo overmoedig!” bestrafte Bob haar.

„Is 't jullie nou waarachtig menens met dat pensiongedoe?” vroeg Henk, die 't nog helemaal als een grapje beschouwde.

„Zie jij een betere toekomst voor ons?” vroeg Bea.

„Hij wel!” dacht Els en er was spot in haar ogen. „Al-

thans wat Bea betreft. Als mevrouw Doorbeek ziet ie een lichtend verschiets voor haar. Stel je er maar niks van voor, vader! Bé denkt er niet aan."

Hier werd ze in haar gedachtegang gestoord door Peter, die op de electrische gramfoon een dansplaat had gezet en haar nu om een dans kwam verzoeken.

Els gnoof! en triomfantelijk keek ze rond. Het verwende jog, dat háár het eerst om een dans vroeg. Vóór Bé! 't Was haast niet te geloven!

„Of ze op vleugels wickete," dacht ze onder het weg dansen. „Zoals dat jong ook danste! Geen wonder, dat ie danser wou worden! had ie ook alle aanleg voor. Kijk die Bé nou mal doen! stak een waarschuwend vinger naar haar uit! dat beschermende air van Bé kon ze soms niet zetten. Of ze een baby voor had! Kijk mevrouw Maatje eens spinig kijken! die had zeker liever zelf met zeunlief het bal geopend! Pa Numan glundert! een fidele baas! zou 'm best tot schoonpipa willen hebben."

„U danst héél goed," vond Peter.

Els, gevlaid, keek naar hem op.

„Danst uw vriendin ook goed?"

„Bedoelt u Til?" vroeg Els, die een vaag voorgevoel had, dat hij *die* niet bedoelde.

„Til? neen, Bea heet ze, meen ik."

„O, die? ja, die danst héél goed."

„Dacht ik wel. Een echt type er voor. Ziet ze er altijd zo modest uit als vanavond?"

Els' hele triomf zakte in de benen.

„Zo is 't nou verdraaid altijd," dacht ze nijdig. „Altijd gaat 't om Bé! Dat jog heeft mij alleen gevraagd om me uit te horen over Bé. Hij kan opwaaien! Afschuwelijk blasé kereltje!"

„Is u altijd zo afwezig?" vroeg Peter een beetje kort, toen ie geen antwoord kreeg op z'n vraag.

En Els, het blonde hoofd met de weerbarstige lokken naar

achter gooiend zei: „Ik ben niet altijd zo afwezig en Bé is niet altijd zo modest. Heeft u nog meer vragen op uw hart?”

Peter, gewend aan meisjes, die onmiddellijk épris van hem waren, keek haar verbaasd aan.

„Wat een stekelvarken!” dacht hij, in z'n wiek geschoten.

„Welke rol denkt u in het pension Jet — Béa te spelen?” vroeg Els dan.

„Ik denk Manusje van alles!” spotte Peter. „Zoiets van: 's morgens de kachel in de kelder opstoken voor de centrale verwarming, schoenen poetsen, kinderen van omwonende families naar school brengen, etc.!”

„Nou, als u dat allemaal naar behoren doet, is u uw geld waard,” zei Els droog.

„O, dacht u, dat ik het meende?” vroeg Peter beledigd.

„Neen, daar is u veel te verwend voor, te slap!” Els' gezicht was een en al triomf.

„Of m'n lieve zuster ook gekletst heeft,” dacht Peter en hij keek met woedende blikken Toet's richting uit.

Op de seatty zaten Bea en Henk. Ze hadden samen zullen dansen, maar waren al pratend, blijven zitten.

„Ik vind 't een stapel plan,” zei Henk. „Maar als jullie 't met alle geweld willen doorzetten, schrijf mij dan op voor een pied à terre. Zo'n klein, genoegelijk hok, waar ik m'n boeken, m'n pijp en m'n toffels kan hebben als ik aan wal ben.”

„Idiootje!” lachte Bea. „En dan zeker doorbetalen, terwijl je er het grootste deel van de tijd niet bent.”

„Wat kan mij dat nou bommen? 't Lijkt me een reuze idee, te weten, dat er tenminste een gezellig hok is, dat op me wacht.”

„O, hemel!” dacht Bea verveeld. „Daar beginnen de toespelingen weer en ze nam zich voor 'm te laten bakken met z'n hok, al zouden ze ook geen pension-gast hebben.

Maar Henk had de verveelde trek op het expressief gelaat al opgelet en veranderde van koers.

„Dan zal er dit jaar niet veel van wintersporten komen,” veronderstelde hij.

„Neen, daar zullen de duitjes voor ontbreken en hopelijk ook de tijd.”

„Jullie zult dus van veel genoegens afstand moeten doen.”

„Zolang de zaak nog niet rendeert zeker.”

„Vind je dat niet erg, Bé?”

„Och...” weifelde ze. „Wat kan ik daar nu nog van zeggen? we zijn met de beste voornemens bezielde. En eindelijk moet er toch eens duchtig aangepakt worden. Ik heb lang genoeg op m'n ouders gesteund. Ik wil nu eens op eigen benen leren staan.”

Henk's kaken bewogen hevig heen en weer, een oude gewoonte van hem.

„Die drommelse Bea ook,” dacht hij. „Ze kon het zo goed hebben. Juist nu hij wat op begon te schieten en zich de weelde van een zeer bescheiden home kon veroorloven. Maar goeie morgen, ze gaf geen klep om hem. Voor zijn part viel dat hele pension-gedaas in duigen! nogal een type voor pension-houdster! Bé, met d'r élegance, d'r exotische wijze van zich te kleden!”

„Wel 'n gezellige boel hier, vin-je niet?” stoorde Bea hem in z'n gedachte-gang en ze leunde gemakkelijker nog in de mollige kussens van de seatty. „De oude heer geeft beste sigaretten weg.” Vol welbehagen ademde ze de geur in, die opsteeg uit haar lange sigaretten-pijp.

„Maar die Ma, zeg,” lachte Henk verstolen.

„Ja, belachelijk! wat zal Toet zich ergeren aan die gebloemde jurk met de baby-mouwtjes!”

„Dat jog, die Peter, lijkt me nogal een aterlingetje, hè?”

„Wat zitten we smeug te roddelen?” amuseerde Bea zich.

„Nou ja, roddelen! 't Is de waarheid.”

„Althans wat de Ma betreft,” lachte Bea.

„Je wilt misschien beweren, dat zoonlief zo erg niet is!” Henk vatte direct vuur. „’t Is een kwal! en help kijken, daar groeit nooit wat goeds uit dat ventje.”

„Moet je niet zeggen. We hebben Toet nogal beloofd iets behoorlijks van hem te maken.”

„Belachelijk gewoon! moet dat kwalletje soms ook „mee-doen” aan jullie pension-gedoe?”

„Jij hebt zo’n leuke manier om iemand iets tegen te maken,” zei Bea hoog.

„Laten we er niet verder over praten en wacht af of het iets wordt met het pension-gedoe, zoals je het zo smadelijk uitdrukt.”

„Alweer mis, broekie! net op je oog!” deed Henk kwasi-grappig, terwijl hij z’n hand voor z’n oog hield. „Nou ik ga Elsevier maar es ten dans voeren, die zit met ’n snuit van tien dagen regen.”

Peter, de baan vrij ziende, kwam naar Bea toe.

„Tango’t u, juffrouw van Heusden?” vroeg hij, zich naar haar toe buigend.

„Zo’n beetje,” deed Bea onverschillig. „Waarschijnlijk veel te slecht om met een dans-genie als u te dansen.” Er sprak lichte spot uit haar stem.

„Alweer zo’n distel,” dacht Peter geërgerd. „Maar in ieder geval een heel aparte. Tom!” riep hij naar z’n aanstaande zwager. „Zet jij die plaat even op, die boven op de stapel ligt.”

Tom, loom, stond op uit z’n gemakkelijke stoel, die hij vlak naast Toet hare geschoven had en zette de gevraagde plaat op.

„Wil jij ’m dansen, Toet?” vroeg hij.

„Hoeft niet,” lachte Toet.

„Hij *moet* juist dansen,” riep Til haar toe. „Hij is alwéér dikker geworden.”

„Hindert niet!” riep Toet terug. „Als we getrouwd zijn, moet-ie vanzelf z’n ceintuur dicht halen.”

„Was 't maar al zo ver,” fluisterde nu Tom, z'n brede hand op haar tenger, bruin handje leggend.

„Komt wel,” bemoedigde ze hem. „Kijk eens, hoe enig Bé en Peter die Tango dansen,” zei ze dan.

„Ze vullen elkaar volkomen aan,” gaf Tom toe. „Wat een bevalligheid van bewegen. Peter heeft z'n partner gevonden.”

„Moet je vader zien glunderen! nou is ie ineens al z'n boosheid op het jog vergeten. Dat is nou juist de ellende. Als Peter 't ziet, maakt ie er misbruik van en belooft vader 'm in een zwak ogenblik weer iets, waar ie naderhand spijt van heeft.”

„Maak jij je daar nu maar niet bezorgd over. Ik ben blij voor je, dat het avondje zo goed slaagt. Ze schijnen zich allemaal best te amuseren. Die moeder van mij geniet! een echt uitje voor haar.”

„De schat!” zei Toet hartelijk. „Tante Leentje en zij kunnen 't best met elkaar hebben. En dan te denken, dat je moeder niet eens bridget! maar je moeder is nu ook iemand, die het met iedereen kan vinden.”

Dan bleven ze zwijgend kijken naar de bevallige Tangofiguren van Bea en Peter.

„U volgt zeldzaam goed,” prees Peter.

„Ja, ik ben een volgzzaam wezen,” lachte Bea.

Peter had een tegen-compliment verwacht en hij dacht met weemoed terug aan z'n triomfen in Indië. Was zijn Tango niet ver buiten de onderneming bekend geweest? en had niet ieder njonja'tje het zich tot een eer gerekend, als hij de Tango wel met haar wilde dansen? Wat waren die Hollandse meisjes toch voor koudbloedige wezens? En die Bea, dat ijdele nest, had een spot-trek op d'r hooghartige snuit, die hem woedend maakte. Als ze niet zo drommels knap en apart was, had ie d'r stilletjes laten bakken.

„Encore, encore!” riepen allen toen de gramfoon zweeg,

maar Bea zei, dat ze moe was en liet zich neer op een vrije stoel naast meneer Numan."

„Dat heb je er keurig afgebracht, juffrouw van Heusden," prees Toet's vader.

„De eer komt uw zoon toe," zei Bea, toen Peter zich verwijderd had. „Hij leidt buitengewoon goed."

„Ja, de jongen heeft het dansen in het bloed, God beter 't. Jullie moeten met z'n allen hem terug zien te houden van dat krankjoreme idee om danseur te worden. 't Kan niet schelen, wat ie voor een baantje krijgt, of hoe lang hij moet werken zonder te verdienen, als 't maar niet in een vak is, dat hem naar beneden haalt."

„'t Is moeilijk tegenwoordig," zuchtte Bea. „Maar als ie aan wil pakken, zich nergens te hoog voor voelt, dan zal het misschien wel lukken."

„Doe jullie je best maar. En als ik helpen kan, dan hebben jullie maar te kijken. Ik heb nog wel een stuivertje achterover gedrukt, dat ik in de onderneming wil steken."

„Erg vriendelijk, meneer," lachte Bea. „Maar we stomen op eigen kracht en lukt dit niet, dan varen we niet. Afgelopen!"

„Da's taal naar m'n hart. Zo spreek je als je jong bent en durf hebt. En meestal lukt het dan ook. Wat zeg je, Toet?" vroeg hij z'n dochter, die tegen hem gebaarde. „Dat ik naar m'n mandje moet? geen denken aan beste meid! ik voel me zo lekker als kip en ik blijf tot het einde toe."

„Vader wordt overmoedig, net als de kleine kindertjes," lachte Toet terwijl ze naar hun toe kwam.

„Vergeet niet, kind, dat die huppel-partijen in Indië voor mij een gruwel waren en ik meestal in een hoekje van de voorgalerij zat te pitten, doodmoe als ik was van de afgelopen dag. Dit hier amuseert me, het vermoeit me niet. Laat jij je oude vader nou maar rustig zitten, morgen slaap ik een gat in de dag, dat beloof ik je. Ook aardig," viel hij zichzelf in de rede, toen hij Til en Peter voorbij zag dansen in een

slow fox. „Niet zó elegant als jullie Tango, maar toch ook heel goed. Die drommelse jongen lapt 't 'm! alle gratie van z'n moeder, ik was m'n leven lang een stijve hark.”

„Was ie maar in andere dingen ook zo goed,” zei Toet snibbig.

„De apotheker...” plaagde Bea.

Toet lachte alweer en ze vertelde haar vader, hoe de vriendinnen haar de bijnaam „de apotheker van Klein-Weltwil” hadden gegeven, omdat ze altijd roet in 't eten gooide.

„Dat was in m'n verbitterde tijd, vader. Nu heb ik u en Tom en alle vrienden en nu komt dat zure, verbitterde nog maar sporadisch voor. Is 't niet, Beatrice?”

„Je bent lief,” zei deze. „En je hebt een gezellige vader.”

„Alsjeblieft! zo'n complimentje krijg ik niet iedere dag!” schertste meneer Numan.

„O, maar Bé heeft een penchant voor oudere heren,” plaagde Toet.

„Heb je?” vroeg haar vader geamuseerd.

„Ik voel me altijd zo oud bij al die blagen,” zei Bea ernstig. „Een tijd lang heb ik al dat geflirt en gehuppel zelf heerlijk gevonden en gedacht dat mijn leven er zonder leeg en vervelend zou zijn. Maar je komt toch tot de conclusie, dat het leven je iets beters kan bieden, dan dat. Ik sta verstoeld, over al die jongens, die zo jong blijven en met dezelfde verrukking van toen ze achttien waren aan al dat fuiven meedoen.”

„En mijn Tommetje dan?” vroeg Toet.

„Dat is de uitzondering, die de regel bevestigt. Maar Tom maakt ook geen jonge indruk! Toen ik 'm pas leerde kennen — dat is nu vijf jaar geleden — toen was hij dus twintig, nou toen zag ie er al uit of ie een degelijke gehuwde man was. Wees maar blij, Toet.”

„Dat ben ik ook, razend blij! after all had ik me ook niet gelukkig kunnen voelen met zo'n blaag van 'n jog.”

Jet en Bob, die samen gedanst hadden bleven bij hun stilstaan en vingen juist Toet's laatste woorden op.

„Wat roddelen jullie daar lekker,” lachte Jet. „Over wie hebben jullie het?”

„Toch niet over mij?” vroeg Bob.

„Wie de schoen . . .” plaagde Toet.

„Jet ben ik een blaag van 'n jog?”

„Je bent een kei van een kerel!” lachte Jet en dan: „Zeg, jongens, weet jullie het nieuws van vandaag nog niet? Weet je, dat ik al twee pensiongasten heb voor de kamers, die we nog niet hebben?”

„Neen!” verbaasde Bea zich en Toet en meneer Numan luisterden vol belangstelling toe.

„Reuze aardig van m'n baas,” vertelde Jet. „Hij informeerde laatst eens of ik al een baan had en toen vertelde ik hem van onze plannen. Hij beloofde direct aan ons te zullen denken als hij eens wat hoorde.”

„Wat zei hij van de plannen?” vroeg Bea.

„Hij vond 't geweldig. Maar hij is 'n beetje idealist. Als ie dat niet was en bovendien nog te goed van vertrouwen er bij, dan had de zaak er nu beter voor gestaan. Enfin, om kort te gaan, hij liet me vanmorgen roepen en vertelde, dat hij twee behoorlijk betalende pension-lieden voor ons had. Een niet gemakkelijke, goed gesitueerde dame op leeftijd met een zoon. Eigen meubels, gordijnen en kleden. Is ie effetjes?”

„Wat zei hij er van, dat jullie nog helemaal geen huis hebben?” vroeg meneer Numan.

„O, dat hinderde niets, want ze gaan toch de zomer naar buiten en willen dan tegen September hun intrek bij ons nemen. Nou, als de boel dan nog niet op poten staat kunnen we er wel mee ophouden. In ieder geval hebben we wat en kunnen er met huren op rekenen. Twee slaapkamers op het Zuiden en een flinke zitkamer. Zodra we iets „op 't oog heb-

ben" — 't zal je gebeuren! — moeten we hen waarschuwen en dan komen ze kijken of 't hen aanstaat."

„Wat een zakenvrouw, die Jet," glunderde Bob. „Dat komt er allemaal zo fier uit, of kamers verhuren haar dagelijks werk is. Ik heb zo'n idee, dat jullie kamers tekort zullen komen. Help kijken!"

„Hè, ja! alweer zo'n idealist," hoonde Jet. „We zullen nog wat moeten rekenen en krom liggen voor we zo ver zijn, dat we onze gasten kunnen ontvangen. Maar daar zien we niet tegen op, wat Béetje? wij zijn vrouwen van Jan de Wit!"

„Jij althans!" lachte Bea.

„Heb je ooit! wat een ontrouwe man!" riep Toet. „Daar schuift mijn Tom er met Els van door! Kijk, die Els tanken! Tom heeft moeite om mee te komen. Bob, vooruit, wij ook een rondje?"

„Toet," waarschuwde haar vader.

„Och, schat!" schaterde Toet. „Dacht u, dat ik het deed om Tommetje jaloers te maken? u kent de tegenwoordige jeugd niet, vader."

„Ze hadden 't in mijn verlovings tenminste niet moeten wagen zonder mijn toestemming met je moeder weg te dansen. Ik had ze mores geleerd!"

„Ik wist niet, dat u zo'n tijger was," plaagde Toet. „Nou, Tom zou het best vinden als ie me met Bob zag dansen. Bob is ons gemeenschappelijk bezit, al heeft Jet de meeste rechten. Vroeger had Bea ze, hè Bobsy?"

„Waai op, plaag!" bromde Bob, die geen toespelingen op z'n voorkeur voor Jet kon velen en nog minder op zijn affectie voor Bea, die lang geduurd had en onbeantwoord was gebleven.

„Ik kàn niet meer!" Els, die terug kwam van haar dans met Tom, waaide zich koelte toe. „Eer die Cents Kilos van jou z'n benen van de vloer heeft, houdt er wat om! Had ik 'm maar niet gevraagd! maar ik dacht: „'t Is schrikkeljaar

en Tom moet es 'n beetje lossen worden. Daarom vroeg ik hem. Nooit weer! 't Is gewoon 'n beer op sokken!"

„Da's nou voor me goedheid," steunde Tom, die achter haar aan gesukkeld kwam. „Had ik maar rustig bij jou blijven zitten, Toet. 'n Mens moet zich eigenlijk niet opofferen."

„Draak!" lachte Els.

„We moeten wat meer aan sport gaan doen," zuchtte Tom. „Ik ben inderdaad wat minder los van bewegen geworden."

Ze schaterden het allen uit, want niemand had Tom ooit anders gekend, dan dik en weinig sportief.

„We gaan schermen, Toet! daar moet je énorm door slinken. Willen we?"

„Welja," lachte Toet. „Kost nogal niks, een hele uitrusting en schermlessen."

„Ik heb het goede gewild," zei Tom berustend en hij liet zich neer zakken in de mollige kussens van een fauteuil. „Alsjeblieft!" veerde hij weer op: „Dat zijn geen halve maatregelen!"

Het dienstmeisje reed de dientafel naar binnen waarop grote schalen sandwiches en wijnglazen.

„Die aanstaande schoonmima van mij weet wat een mens toe komt. Ik zal haar even helpen met flessen open trekken."

„Hij komt weer bij!" plaagde Els, toen ze Tom met vlugge schreden naar het dressoir zag gaan.

„Als 't met de apotheek niet meer gaat, heb je nog altijd kans als hofmeester bij ons op de schuit!" riep Henk naar Tom, toen hij hem zaakkundig de wijn zag inschenken.

„Flessen zijn flessen!" lachte Tom en hij veegde zorgvuldig met een doek de stof van de flessen.

Even later koerste hij met z'n wijnglas in één hand en een sandwiche in de andere op mevrouw Numan af, die heel de avond voor haar doen erg rustig bij Tom's moeder en tante Lena had gezeten.

„Schoonmima, laat me u een woord van hulde moge

toezwaaien voor het welslagen van deze avond, die gerekend mag worden tot een van de schoonste mijns levens."

Tom's gezicht was van een onuitsprekelijke humor, maar Maatje voelde alleen het compliment en stak, met een stralend gezicht, haar blanke handje uit, waarop Tom vol hoofsheid een respectvolle kus drukte.

„Die weet, hoe ie z'n schoonmoeder moet aanpakken," zei meneer Numan vermaakt en Toet voorspelde, dat Maatje in Tom's hand als was zou worden.

„Enne... wil u nou met z'n beidjes pension gaan houwten?”

De handen over z'n koepelrond buikje gevouwen, zat meneer Bleeker, gepensionneerd belasting-ambtenaar, eigenaar van enige huizen, en keek met open mond naar de twee jonge meisjes, die bezig waren wat van z'n huurprijs af te peuteren.

„Voortvarende juffie's,” had ie bij zichzelf gedacht. „Maar ik ken dat: ze beginnen vol vuur en als 't ze niet lukt, waar ze erg veel kans op hebben, dan zit *ik* met de huur en kan ik naar me centen fluiten.

„U moet een maand vooruit betalen, weet u dat?”

„Daar is op gerekend,” zei Bea fier.

„Enne... van de huur gaat niks af. Daar kan ik niet mee beginnen. Ik heb al genoeg laten zakken. 't Is vandaag de dag geen lolletje om huizen te hebben.”

„Nou, u ziet er nog best bij uit,” lachte Jet.

„Da's ook altijd geen bewijs,” schudde hij z'n vollemaanshoofd. „Maarre... bij wie kan ik informeren? Zaken zijn zaken.”

„Van Heusden's Houthandel - Heerenveen,” zei Bea hoog.

„Da's 'n beetje uit de buurt,” lachte de dikkerd.

„Dokter Numan — Apollolaan 59,” lichtte Jet hem in.

„Hep die meneer telefoon?”

„Natuurlijk.”

„Nou, ja, natuurlijk, natuurlijk, ik zal ze de kost niet geven, die hun telefoon hebben laten weg halen. Maarre... ja, wat spreken we nou af?”

„U laat vijftig gulden van de huur vallen en als u dan informaties naar ons ingewonnen hebt, dan huren we meteen.”

„Zal niet gaan,” zei hij een beetje kortaf.

„Bé, ga je mee? dan zien we er van af.” Jet stond vastberaden op en Bea volgde haar voorbeeld.

„Als we 't nou eens deelden?” stelde hij voor, toen „de voortvarende juffie's” bij de deur stonden. „Vijf en twintig gulden laat ik vallen en geen cent meer.”

„Jet, ga je mee?” stelde deze keer Bea voor en ze maakte de deur open. Meneer Bleeker dacht aan z'n benedenhuis en z'n bovenhuis, dat leeg stond en hij streek eens over het kransje haren, dat z'n achterhoofd sierde.

„Nou, vooruit dan maar,” zei hij met mannenmoed. „Als de informatie's goed zijn is de zaak beklonken.”

Ze hielden zich goed, de voortvarende juffie's tot ze de hoek van de straat om waren. Toen pakte Jet Bea's arm en in paradepas, lachend en triomferend om de behaalde overwinning, wandelden ze naar Jet's kamer.

„Een reuze huis!” zei Jet voldaan, toen ze, papier en pot-

„Enne..... wil U nou met z'n beidjes pension gaan houwten?”

lood vóór zich om de indeling van de kamers te bespreken, naast Bea was gaan zitten.

„Hoe vin-je die zonnige erker? die kamer moest jij maar nemen.”

„Hoor eens, Jet,” — Bea wachtte even, omdat wat ze nu ging zeggen, zo gauw mooidoenerig zou lijken. — „Je weet, ik kan een geweldige egoïste zijn en jullie hebt me wel eens verweten, dat ik altijd het beste deel voor mezelf pik. Maar nu heb ik me toch heilig voorgenomen, om in geen enkel opzicht iets meer te nemen, dan jij.”

„Wel heb ik jou daar!” schoot Jet uit. „Jij geeft je pension op om bij mij in te trekken met al je meubeltjes en dan zou jij niet dezelfde rechten hebben als mijn andere pension-gasten?”

„Onze pensiongasten! Vergeet één ding niet, Jet, we hebben afgesproken de zaak samen te drijven en er is dus geen kwestie voor mij van dezelfde rechten als de andere inwoners. Zeg eens eerlijk, Jet, heb je gedacht, dat 't zo'n beetje spelerei van me was?”

„Nou, eerlijk gezegd,” lachte Jet. „Ik dacht eigenlijk: Bé wil me helpen, wat bijzonder aardig van haar is, en ze zal me met alles terzijde staan tot de zaak op pootjes staat, maar dan . . .”

„Zo,” zei Bea langgerekt. „Nou, dan ben je ongeveer dezelfde mening toegedaan als van Heusden's Houthandel! Vader schreef tenminste in dezelfde geest en vroeg me, wat ik dan eigenlijk ging uitvoeren als jij de boel voor elkaar had. Grappig is dat! de mensen kunnen zich niet voorstellen, dat ik me eens ernstig aan iets wil wijden.”

„Nou, je bent nogal eens veranderd. We hebben tenslotte allemaal gedacht, dat je liefde voor het toneel echt was.”

„Wàs ie ook! ik had alleen niet achter de schermen moeten kijken. En vergeet niet, Jet, dat ik 'n paar jaartjes ouder ben geworden sinds ik het plan opvatte om aan het toneel

te gaan. Voor m'n eigen gevoel lijkt het of ik wel tien jaar ouder ben geworden en grappig is 't, dat moeder bij m'n laatste bezoek aan Heerenveen zei, dat ze me veel ernstiger vond dan vroeger."

„Je bent gerijpt," zei Jet.

„Gerijpt door teleurstelling en ervaring. Zo is 't. Ik voel nu echt de behoefte iets te doen, dat me meer bevrediging geeft, ergens m'n schouders onder te zetten. 't Zal niet gemakkelijk zijn — voor mij althans niet — me te moeten schikken naar de luimen en grillen van anderen, maar ik voel, dat 't me ten goede zal komen en 't de enige weg zal zijn. Ik zal proberen je niet tot last te zijn, Jet."

„Daar ben ik ook geen moment bang voor," zei Jet hartelijk. „We zullen samen door de moeilijkheden heen trachten te zeilen. Maar nu ter zake, meisje: we hebben — tel es mee — we hebben beneden een suite met een kleine zitkamer. En boven?"

„Een suite met twee zitkamers," telde Bea op. „Een ruime zolder met twee zolderkamers en verdere bergruimte."

„Je spreekt als meneer Bleeker zelf," lachte Jet. „Dus — laten we nu eens aannemen, dat we mevrouw van Vliet met zoon krijgen. Die zullen dan de beneden suite met de aangrenzende kleine kamer moeten hebben."

„'n Hele klont uit de pap," zei Bea. „We moeten dan de boven-verdieping maar zo productief mogelijk zien te maken. Zouden Toet en Tom kans zien te trouwen en bij ons in te komen wonen? Wat denk je er van?"

„Toekomstmuziek," verzekerde Jet. „Daar heb ik geen ogenblik op gerekend."

„En één kamertje moeten we toch houden voor ons bureau."

Jet keek haar verbaasd aan.

„Meen je dat nu heus, Bé?" vroeg ze dan. „Heb je er nu niet bij gedacht hoe aardig zoiets zich laat bepraten, maar in werkelijkheid op niets uitloopt? Denk je nu heus, dat de

mensen op zo'n bureau komen afstormen en 't lonend zal zijn om daarvoor een kamer af te staan?"

„Waarom heb je dat dan niet direct gezegd?" vroeg Bea en uit haar stem klonk teleurstelling.

„Om het gloeiend enthousiasme van jou en Els niet de kop in te drukken. Ik had een stille hoop, dat 't wel zou bekoelen en je zult moeten toegeven, dat er de laatste weken minder over gesproken werd. Waar is de kaart, die Els zou ontwerpen? En is Bob teruggekomen op z'n aanbod om het wagentje af te staan?"

„Neen," gaf Bea toe.

„En voel jij er wat voor om aan te binden met dat luie knaapje Peter? je begrijpt toch wel, dat die de hele dag in Bob's wagentje rond zou jakkeren en hier heus niet bleef zitten om af te wachten of ie iemand kan leren auto rijden."

„Neen," zei Bea ten tweede male.

„Ik voel me net een ouwe frik, die ondeugende kinderen tot de orde moet roepen," schertste Jet. „Maar jullie kunnen ook zo kostelijk door dazen, zonder er bij na te denken, of 't plan werkelijk levensvatbaarheid heeft."

„Ja," klonk het gedwee.

„Als jij er nu tegen opziet," ging Jet onvervaard voort, „om alleen maar pensionhoudster en niets meer te zijn, dan blijf je rustig in het pension waar je nu zit en gaat door met te proberen een tweede Elisabeth Berquer te worden."

„Hè, flauw!" Bea, 'n beetje in d'r wiek geschoten, zocht haar troost bij de lange sigarettenpijp, die ze heftig bekauwde, zonder er een sigaret in te steken.

„Dus?" Jet's potlood bleef boven het papier zweven. „Moet ik u als pensiongast noteren, dame, of trekt u zich terug uit de N.V.?"

Bea schoot in een lach.

„Ik denk er niet aan!" zei ze dan. „Je zult wel gelijk hebben met alles wat je zegt. Ik kan het niet ineens zo grif

aannemen, maar laten we het voorlopig maar uitschakelen en ons houden bij alleen maar het pension."

„Klinkt weinig bemoedigend, dat „alleen maar!”

„Nou, ja, 't geeft opeens zo'n heel ander aspect. Wat moeten we nou met die ziel van 'n meneer Numan? die rekent er op, dat we z'n slappeling van 'n zoontje zullen helpen."

„Zoet nou maar, ik zal wel eens piekeren over dat geval. Dus, kamer Bea?"

„Wat denk je?"

„Wat wenst ge?"

Bea vocht met haar teleurstelling over het gezellig bureau, dat in haar fantasierijk brein was ontstaan en nu in scherven lag.

„Laten we nu maar eerst wachten of we de woning krijgen," zei ze dan lusteloos.

„Die krijgen we! er ontbreekt toch geen cent aan de inlichtingen die hij in zal winnen. We zijn als de Bank, jij en ik!"

„Hoe krijgen we 't huis vol?" zuchtte Bea. „'t Lijkt me opeens een zeer riskante beweging."

„Hè, ja! nu opeens! nu ik je gewezen heb op de onmogelijkheid van je eerste plan. Weet je wat je doet, Bé? zet er een streep onder en laat mij maar alleen scharrelen. Ik zie er niets tegen op. De boel komt best voor elkaar."

Jet stond resoluut op, borg het papiertje, waarop ze notities had gemaakt, in haar bureau-laadje en zette de mand met kousen op tafel, om te gaan stoppen.

„Ik heb ze op laten lopen," zei ze dan. „Vandaag moet ik er doorheen bijten, heb ik mezelf beloofd."

„Doe je dat altijd zelf?" verwonderde Bea zich.

„Wat dacht je, dat de kaboutermannetjes zich 's nachts over m'n gaten en ladders ontfermden?" spotte Jet.

„Ik heb iemand, die ze voor een dubbeltje per paar stopt."

„Jij bent een richard en ik moet ieder dubbeltje tien keer omkeren vóór ik 't uit geef, that is the question!"

„Dat ben ik helemaal niet,” verdedigde Bea zich. „Ik moet met een maandgeld rond komen, dat heus niet ruim is toegemeten. Maar kousen stoppen vind ik gewoon vreselijk en ik laat er liever iets anders voor, dan 't zelf te moeten doen.”

„Wat laat je er dan voor?” plaagde Jet. „Je sigaretten? of je filmpje iedere week?”

„Ik snoep helemaal niet,” verdedigde Bea zich.

„Dat laat je voor je lijn, geliefde! moest ik je niet kennen! Jullie weten eigenlijk geen van allen wat het wil zeggen, een legkaart te moeten maken van je uitgaven! Als er iets niet precies klopt, is 't direct knudde. Ik zie jou al rekenen en altijd maar weer proberen hoe 't nog een beetje zuiniger kan.”

„En je ziet er altijd even keurig uit,” verbaasde Bea zich. „Hoe krijg je dat dan gedaan?”

„Op de koopjes lopen, Beatrice! en niets aanschaffen wat niet hoog en hoog nodig is. Jij stapt een winkel binnen en laat je met een vorstelijk gebaar de dingen voorleggen. Ik neem er me vrije Zaterdagmiddag voor, druk me neus plat tegen alle winkelruiten, zodat ik vergelijkingen kan maken en neem wat het goedkoopst en meest praktische is. Dàt is het verschil.”

„Ja,” zuchtte Bea. „Ik kan een hoop bij jou leren.”

„Zeg, doe niet zo tragisch!” spotte Jet. „We zullen 't best samen klaar spelen. Ik zal proberen een schepsel van je te maken, dat zich beter bij deze magere jaren aan weet te passen, dan je totnogtoe deed met al je weelderige bevliegingen.”

„Mijn ouders zullen je zegenen!” lachte Bea en ze stak eindelijk een sigaret in het lege pijpje.

„Jet,” zei ze dan, terwijl ze tuurde naar een dun rookkolommetje. „Jij en ik nemen de zolderkamer, de grote, waar we een genoegelijke zit-slaapkamer van maken. De maagd kan dan op de kleine kamer, die we ook gezellig kunnen maken.”

„Meen je 't?” vroeg Jet verrast.

„Natuurlijk.”

„'t Was oorspronkelijk mijn plan, maar ik durfde het niet te opperen voor jou.”

„En ik, veredeld door jouw wijze woorden, opperde het plan zelf,” lachte Bea. „Nu, we kunnen het best gezellig hebben op onze zolderkamer. Het zal een nieuwtje worden voor de vrienden en kennissen.”

„Morgen tijd ik naar Mevrouw van Vliet, om te zeggen, dat we een geschikt huis hebben gezien en te vragen of zij en zeunlief het nu eveneens gaan bezichtigen.”

„Kun je per telefoon af.”

„Welk een helder ogenblik! Zoek es op, Bé?”

Bea zocht het nummer op en Jet liet haar kousenmand in de steek.

„Ja, mevrouw van Vliet,” hoorde Bea haar zeggen. „Een ruime suite, met erker op het Zuiden. Centrale verwarming? neen, mevrouw,” ze trok een wanhoopsgebaar naar Bea. „O!” Jet's gezicht helderde weer op. „U houdt niet van centrale verwarming? Zo'n droge warmte, ja, daar heeft u gelijk in, zo'n lachende haard is veel gezelliger.” Ze knikte geanimeerd naar Bea. „Ja, mevrouw, de eigenaar woont er naast, no. 76. Hij is er 's middags altijd. Ik hoor 't dan wel van u? Dag, mevrouw van ... hallo, ja, mevrouw, u zegt? ... of we al gehuurd hebben? neen, mevrouw, maar het komt in orde, de eigenaar moet nog even informaties inwinnen. Nu ...” Jet's gezicht was één en al geruststelling, alsof mevrouw van Vliet dit zien kon — „Dáár zal niets aan mankeren.”

„Gaat ze er heen?” vroeg Bea vol belangstelling.

„Vandaag nog,” zei Jet voldaan.

„Ze is er tuk op, hè?”

„Och, ze heeft mij gezien, ça suffit, hein?”

„Dè grenzenloze pedanterie!” lachte Bea.

Jet, die haar kous weer ter hand had genomen, zei — en

in haar stem was het genoegelijke, dat zo prettig aandeed: — „Ik kan me zo echt verheugen op het beginnen van ons werk. Ik heb het nooit zo gezegd, maar het kantoorwerk heeft nooit mijn volle liefde gehad. Ik ben, au fond, een echt huiselijk wezen en dol op koken en bakken. Een eigen huis te hebben, waar je alles zelf in kunt betutteren, lijkt me een zaligheid.”

„Och,” peinsde Bea. „Als ’t nu nog een huis was waar je met een „hèm” in trok als gelukkige gehuwde vrouw, dan zou ik me je verrukking kunnen voorstellen. Ik dacht, dat je dit alleen maar beschouwde als een uitkomst, nu de kans op een baan vrij miniem is.”

„Dat komt er natuurlijk bij, maar in hoofdzaak ben ik blij, dat ik me nu kan wijden aan iets, dat me meer satisfactie zal geven, dan het werken op een kantoor.”

Bea dacht, dat Jet het misschien wel wat àl te idealistisch in zag, en het met die mevrouw van Vliet, die geen gemakkelijke dame scheen, geen appelepap beloofde te worden.

„Afwachten maar,” stelde ze zichzelf gerust. „In ieder geval begint Jet met frisse moed en dat is heel wat.”

Twee dagen later was het contract getekend, had mevrouw van Vliet, in volle tevredenheid met de kamers die ze zouden krijgen, kun komst bepaald op 1 Juli, twee maanden eerder, dan ze gedacht hadden te komen.

„Het gaat allemaal tè mooi,” steunde Bea. „Ik houd er niet van, als alles zo van een leien dakje gaat.”

„Nonsens,” vond Jet. „Ik ben helemaal niet bijgelovig. Wat komen *moet* komt toch en laat het begin maar een beetje strijk en zet gaan, dan kunnen we het beter dragen als het naderhand scheef mocht gaan!” Jet ontplooidde een kracht, die ze geen van allen zó sterk in haar vermoed hadden. En ze vuurde Bea aan, liet haar werkjes doen, die niet bepaald op haar weg lagen.

„Wel, alle mensen,” kreet Els, die hen op kwam zoeken in de nieuwe, nog lege woning, om een handje te helpen,

toen ze Bea, in witte huishoudjas bezig vond de ramen van de voorkamer te lappen. „Dat lap je 'm,” spotte ze. „Griet Garbo in actie!”

Maar Bea, op de Jet-toon, zei voortvarend: „Zeur niet en maak je liever nuttig.”

Els, door haar toon uit het veld geslagen, vroeg kleinmoedig: „Wat heb jullie voor me te doen? Als ik het maar kan. Zeg, waar is Jet?”

Zeg, wat wring jij die leerlap gek uit.....

„In de keuken, de kasten aan 't inruimen. Misschien kun je haar daarmee helpen.”

„Zeg, wat wring jij die leerlap raar uit! de glazenwasser bij ons doet het heel anders.”

„Toe, schiet op!” zei Bea in d'r kuif gepikt. „Als je nou komt om te kritiseren!”

„Poeh!” lachte Els. „Storm in aantocht!” en ze stevende keukenwaarts.

Jet, eveneens in huishoudjas, stond op een trap, bezig de bovenste plank van de glazen kast in te ruimen.

„Kan 'k halpen?” imiteerde Els een geëffecteerd jog, dat door hun allen altijd uitgelachen was.

Jet schoot in een lach.

„Ja,” zei ze dan dankbaar. „Je kunt me de boel fijn aangeven, hoef ik niet telkens van de trap. Maar je breekt niks, hoor! anders doe ik het liever zelf.”

„Erg aanmoedigend,” vond Els. „Nou laat ik natuurlijk bende's vallen.”

Maar Jet had vertrouwen in haar nicht en liet haar het werk doen.

„We worden nog allemaal sublieme huisvrouwen onder jouw leiding,” zei Els, die voorzichtig stuk voor stuk aan gaf.

Jet moest inwendig lachen en dacht, dat ze zeker driemaal zoveel tijd nodig zou hebben, als ze alles zo voorzichtig en langzaam moest doen als Els het deed. Maar ze vond de bedoeling zo lief, dat ze er maar niets van wilde zeggen.

„Wanneer komen jullie huurlingen eigenlijk?” vroeg Els.

„Spreek me er niet van,” zuchtte Jet. „Ik krijg kippevel als ik er aan denk, dat de boel over veertien dagen voor elkaar moet zijn.”

„Het ziet er nog niet naar uit,” vond Els weinig aanmoedigend. „Waarom neem je ook niet een paar flinke krachten?”

„Om geld uit te sparen, meissie! Maar overmorgen komt de gediensstige en samen met haar zal alles veel gauwer gaan. Bé doet wat ze kan, hoor, maar tenslotte is ze dit werk niet gewend en wil ik haar ook niet voor al die vervelende karweitjes laten opdraaien.”

„Je slaat ook alle hulp af, dat vind ik zo onzinnig van je. Moeder zou je dolgraag komen helpen. Die overdreven trots van jou!”

„Geen trots,” verdedigde Jet zich. „Alleen maar de zucht alles zoveel mogelijk zelf te doen. Weet je, dit alles is nog niet het moeilijkste en naderhand, als zich moeilijkheden gaan voor doen, kan ik ook niet voor ieder wissewasje naar je moeder hollen. Laat het me maar alles zelf bedisselen, dat is heus het beste.”

„Ik vind jou een kei,” bewonderde Els haar nicht.

„En ik jou een beste, want al ben je nou niet een van de vlugsten, je helpt me toch maar fijn door die kast heen.”

„Daar wordt gebolen,” zei Els, toen de bel vervaarlijk door het huis rinkelde. „Hè, hol klinkt dat door zo’n leeg huis,” mopperde ze, terwijl ze zich naar de deur spoedde.

„Jet! Jet!” riep ze opgewonden. „Een reuze knappe vent, die gerecommandeerd wordt door je ex-baas.”

„O, jakkie, zeker voor de een of andere verzekering!” Jet trok haar huishoudjas uit en begaf zich naar de deur. „Die Els,” bromde ze bij zichzelf. „Laat ze die man aan de deur staan, zonder te vragen wat hij eigenlijk wil.”

De „reuze knappe vent” lichtte beleefd zijn slap-gerande hoed en vroeg of hij het genoegen had met juffrouw Mole-naar zelf te spreken.

Jet boog bevestigend en hoopte, dat hij niet voor verzekeringen zou komen, want ze had geen snars verstand van die dingen en moest daar eerst eens met een van haar kennissen, die een kei op dat gebied was, over spreken.

Maar de reuze knappe meneer ontpopte zich als een violist, die kamers zocht en een neef van Jet’s ex-baas was.

„De goeierd,” dacht Jet vertederd en Els, die achter de keukendeur stond te luisteren, dacht: „Daar had ik een eed op kunnen doen, een echte artist!”

Maar Jet, direct zakelijk, zei bedachtzaam: „Violist? dat wil zeggen: veel studeren en last krijgen met de andere pensiongasten.”

„Zo heel veel zal er niet komen van studeren,” lachte hij. „Wat dat betreft kunt u gerust zijn. Ik ben n.l. in het Con-

certgebouw-orkest en door al het repeteren en uitvoeringen buiten de stad is er geen kwestie van veel studeren in de zin zoals u dat waarschijnlijk meent. Ik zal hoogstens twee uur per dag kunnen studeren en kan dit nog inrichten zoals u dat het gemakkelijkst is."

Maar Jet, die niet over één nacht ijs ging, zei, dat dit meestal heel spontaan beloofd werd, maar naderhand toch aanleiding tot moeilijkheden kon geven.

„O, die Jet," mopperde Els tegen Bea, die met emmer, spons en lap de keuken inkwam en door Els enthousiast ingelicht was omtrent de knappe huurder. „'t Lijkt of ze hem niet wil hebben," zei ze ontevreden. „En dan nog wel een neef van haar ex-baas."

„Laat Jet maar begaan," zei Bea in het volste vertrouwen. „Die weet wel wat ze doet."

„Ga je er niet even bij?" verbaasde Els zich, toen Bea geen aanstalten maakte om naar de voorkamer te gaan, waar Jet met de a.s. huurder afgezakt was.

„Welneen," zei Bea onverschillig. „Dat is immers Jet's zaak, daar bemoei ik me niet mee."

„Ik begrijp niks van jullie overeenkomst," pruttelde Els. „Doen jullie nou eigenlijk samen, ja of neen?"

„Pch, pch, pch!"

„O, dat hebben we lang niet gehad," zei Els boos.

„Je bent ook zo oer-nieuwsgierig!" plaagde Bea.

„Helemaal niet," verdedigde Els zich. „'t Is pure belangstelling in jullie wel en wee. Maar als je het niet weten wilt, even goeie vrienden, hoor!"

„Bea," hoorden ze dan Jet roepen. „Kun je even binnen komen?"

„Doe je huishoudjas uit," zei Els gejaagd.

„Ik denk er niet aan." Onverschillig zei Bea het en ze toog naar de voorkamer.

„Ik begrijp die twee niet," steunde Els. „Gaan ze me toch allebei als zo'n paar echte hospita's naar dat reuze knappe

type toe! Dat zou wat voor mij zijn geweest! had ik me toch eerst even fijn opgedoft! maakt toch een veel betere indruk ook!”

Maar de jonge Rienstra, die vol welgevallen keek naar Bea's slanke figuurtje in huishoudjas, dacht er heel anders over en zond een dankbare gedachte naar z'n neef, die hem deze twee bizonder geschikte meisjes aanbevolen had.

„Ben je het er dus mee eens?” vroeg Jet. „Meneer Rienstra krijgt dan de grote achterkamer op de tweede verdieping en verplicht zich geen viool te spelen in de rusturen van mevrouw van Vliet.”

„Op straffe van?” vroeg Bea en om haar mond lag de spottrek, die eigenlijk niet paste, bij haar beroep van pension-houdster.

„Van onmiddellijke verlating van de veste,” lachte Rienstra en de meisjes keken elkaar aan met een blik van verstandhouding, die zeggen wilde: „Hij heeft gelukkig zin voor humor.”

„Dus dan verschijn ik 1 Juli, gelijk met uw andere gasten,” stelde Rienstra voor, nadat alles door Jet op de meest zakelijke manier behandeld was.

„Blijje incomste van alle bewoners op 1 Juli,” stemde Jet in.

„Dat is voor de bakker!” juichte Els, toen ze, na Rienstra's vertrek op de hoogte was gebracht. „En er lijken me nog buiten z'n pension-prijs om, vele voordelen aan z'n komst verbonden.”

„Welke dan?” vroeg Jet verbaasd.

„Vrijplaatsen voor de concerten en alle uitvoeringen waar hij mee speelt. Ik ben van plan hevig met hem aan te pappen. Je laat mij maar af en toe z'n eten binnen brengen.”

„Als Bé en ik met vacantie gaan,” beloofde Jet.

„Hoeveel kamers hebben jullie nu nog over?”

„Nog een grote voorkamer en een kleine zij-kamer. Weet je iemand voor ons?”

„Je kan nooit weten,” deed Els gewichtig. „Kan ik nog iets voor jullie doen? anders ga ik verdwijnen.”

„Ja, ga maar wat voor 't brood halen, hoeven wij er niet voor uit. Maar de somma van twee duppie's niet te boven gaande!” lachte Jet, die Els kende en haar weelderige bevliegingen vreesde.

„We zullen er een vaartje achter moeten zetten,” zei Bea, „nu we er nog een pension-gast bij krijgen.”

Maar Jet stelde haar gerust, door te zeggen, dat het meisje, dat heel flink moest zijn, er hun wel doorheen zou helpen. „En in ieder geval het moet vóór 1 Juli op poten staan en dan gebeurt het ook!”

„Tien tegen één, dat we er nog mensen bij krijgen en wat dan?” vroeg Bea, die de moed in de schoenen begon te zinken.

„Dan komen we er ook,” snoefde Jet. „Ik ben van plan, me door niets uit de flank te laten slaan.”

En het werd poot-an spelen, zoals Jet het zo kernachtig uitdrukte. Ze was onvermoeibaar en Bea, en ook Geert het flinke meisje, dat Jet door recommandatie gekregen had, werden door haar enorme werkkraft aangestoken en deden volgens Jet, wonderen.

„Ben jij dan nooit moe?” vroeg Bea, als ze 's avonds op hun werkelijk gezellig ingerichte zolderkamer neerstreken en Bea's hoofd hamerde, haar voeten brandden.

„Natuurlijk ben ik moe! ik ben toch ook geen wondermens!” lachte Jet.

„Maar de blijdschap, dat alles zo lekker opschiet, maakt, dat ik mijn vermoeidheid maar half voel.” En Jet, die even neergezegen was veerde alweer op, om de gordijnstof te halen, die nog gezoomd moest worden.

„Jij kunt ook geen minuut stil zitten,” klaagde Bea en ze strekte zich behagelijk uit op de divan. „Als ik nou een stief kwatierke mag blijven liggen, dan zal ik je straks met zomen helpen,” beloofde ze. Maar twee minuten later dutte Bea

heerlijk in en Jet, toegeeflijk lachend, liet haar rustig een uurtje door slapen. „Dat is jammer,” mompelde ze, toen een luide kreet van de straat weerklonk, als teken, dat er één of enigen van hun troepje in aantocht waren. Gestommel op de trap, lachende stemmen en T. & T. gevolgd door Bob, kwamen naar binnen gelopen.

Bea, gewekt door het lawaai, keek verbaasd in het rond.

„Hoe laat is het?” ze wreef haar ogen uit, loensde naar de binnen gekomen vrienden. „Je hadt me zullen roepen,” verweet ze Jet.

„Zoet maar, dame, de gordijntjes zijn intussen gezoomd!”

„Denken jullie nou niet, dat ik Jet maar voor de hele boel laat op draaien” verdedigde Bea zich.

„We weten wel beter!” spotte Tom. „Jij bent hier gewoon de spil waar alles om draait!”

„Jet,” dreinde Bea. „Ze honen me! Zeg, hoe ik gezwoged heb!”

„Ze heeft heus gewerkt als een koelie,” zei Jet ernstig.

„En dat uurtje slaap heeft ze dubbel en dwars verdiend.”

„Jullie hebt het hier 'bar knus,” vond Bob, die genoegelijk in 't rond keek.

„Welk een waardering! en dat voor het rijkelui's zoontje, dat niet gewend is op zolderkamers ontvangen te worden,” spotte Bea.

„Och, waai op!” mopperde Bob, weinig galant. „Jet, zeg me iets liefs. Bea hakt eeuwig op me,” vleide hij. „Heb je niets voor me te doen? Wil ik je boekhouding vast op streek maken?”

„Er valt nog niets te boekhouden,” lachte Jet. „De uitgaven heb ik in een klein kasboekje opgeschreven en inkomsten zijn er nog niet.”

„Toet!” riep Bea. „Wat ben jij stil! Schort er wat aan, kind?”

„O, heb je het ook in de gaten?” vroeg Tom. „Ik ben juist met haar hier gekomen, omdat ze een van haar som-

bere stemmingen heeft, waaruit zelfs haar geliefde Tom haar niet kan krijgen. Bé, probeer jij haar eens los te krijgen."

„Let jullie nou maar niet op mij," verzocht Toet. „Straks klaar ik wel weer op."

„Het zijn natuurlijk weer perikelen met Maatje of het lieve knapelijs Peter," veronderstelde Tom. „En het is zo beroerd, dat ze me niet zegt wat er aan het handje is! je tast maar in het onzekere en vraagt je af, wat er nu weer aan scheelt. Ik had haar een tijd lang zo lekker los uit die geslotenheid, maar nu is het weer knudde in het kwadraat!"

Toet lei haar hand op Tom's arm, alsof ze hem wilde manen tot geduld. Hij pakte het tengerere handje, drukte er een innige kus op. Ach, hoe gaarne wilde hij haar weg trekken uit al wat haar thuis drukte, maar er was geen schijn van kans op, de tijden waren veel te slecht om een eigen apotheek te gaan beginnen en geld bezat Tom niet.

Bea, die hen tersluiks gade sloeg, frappeerde weer de grote tederheid van Tom en ze dacht, dat Toet wel veel gemist had in haar jeugd, maar nu toch ruimschoots vergoeding kreeg door Tom's grote liefde en bezorgdheid.

„Waarom vertel je Tom niet liever wat je drukt?" vroeg Bea, toen Jet met Tom en Bob naar beneden was gegaan om hun aan te wijzen waar ze enige schilderijen opgehangen wilde hebben, want practische Jet maakte iedereen die bij hun kwam, productief.

„Ik vind het zo ellendig, Tom altijd te moeten vertellen, van al dat gekibbel en geharrewar bij ons thuis. Tom, die uit een omgeving komt, waar slechts vrede en liefde heersen. Er is nog iets wat me ontzettend hindert en ik Tom voor geen geld ter wereld zou willen zeggen."

„Er moet niets zijn, wat je Tom niet kunt zeggen," vond Bea.

„En als het nu iets is, waar ik me zo vreselijk over schaam? O, kon ik het maar beter voor Tom verbergen, dat er zoveel is, dat me verdriet geeft!"

„Het lijkt me toch altijd het verstandigst toe, Tom alles te vertellen wat je drukt. Hij heeft er recht op.”

„Zou jij het graag willen vertellen, dat je moeder en broer links en rechts geld lenen, om toe te kunnen geven aan hun luxe-bevliegingen?” barstte Toet uit.

Bea voelde zich onbehagelijk. Wat moest ze hierop zeggen? Het leek haar vreselijk toe voor Toet.

„Hoe weet je dat?” vroeg ze dan.

„Omdat de lieve vrienden — je weet wel, dat stel waar ze mee uit Indië kwamen — me een brief hebben geschreven. Ze wilden er Vader niet mee lastig vallen. Nog erg netjes van ze!”

„Hemeltjefiel!” ontstelde Bea zich. „En is het veel?”

„Zes honderd gulden,” zei Toet verbeterd. „Ze hebben hun geld al terug. Ik heb 't van de Spaarbank gehaald, 't was net wat ik in 'n paar jaar opgespaard had van het geld, dat vader me als toelage geeft. Daar heb ik nou zo krom voor gelegen en het willen bewaren om bij onze inrichting te leggen als we eindelijk eens aan trouwen kunnen denken.”

„Wat is dat nou toch ellendig,” zei Bea meevoelend. „En heb je er niet over gesproken met je moeder en Peter?”

„Ja, zeker. Weet je wat Maatje zei? Eerst was het: O, heb je het betaald? dat is best, dat gezeur van dat onhebbelijke tweetal begon me al lang te vervelen. En toen, geruststellend: „Jij gaat toch in de eerste vijf jaar niet trouwen en tegen dien tijd...”

En het lieve knaapje viel in met: „Zal vader wel het tijdelijke met het eeuwige verwisseld hebben.”

„Vreselijk,” zei Bea verontwaardigd.

„Kun je het je voorstellen, Bé, dat ik me niet langer bedwingen kon en dien schoft een klap op z'n mooie gezicht gaf? toen was het natuurlijk Leiden in nood en ben ik maar weg gelopen, anders had vader, die boven rustte, het geschreeuw gehoord.”

Bea streelde zacht Toet's hand. Wat moest ze zeggen? bij zoveel leed schoten woorden te kort.

„En vader is de laatste tijd niet goed,” ging Toet voort, terwijl tranen over haar wangen drupten. „Ze zullen wel niet lang behoeven te wachten op het geld! Arme vader, wat heeft hij weinig geluk gekend in zijn leven!”

„Toch vind ik, dat je het Tom moet vertellen, hoe hard het je ook moet vallen,” zei Bea vastberaden. „Er is niemand die je zo goed zal kunnen troosten en je zoveel kracht kan geven.”

„Zal hij niet gaan denken, dat ik misschien net zo ben en het naderhand aan het licht zal komen?”

„Malle meid,” lachte Bea. „Ken jij je Tom zo slecht? Tom's liefde gaat over alles heen en hij ziet drommels goed — even als wij dit allemaal zien — dat jij het sprekend evenbeeld van je vader bent, innerlijk en uiterlijk.”

„Meen je het?” Toet keek dankbaar op naar Bea en het trof deze weer, net als toen ze enige jaren terug Toet leerde zien, zoals ze was, hoe het meisje, dat lang eenzaam en teruggetrokken was geweest, naar haar opzag met de aandoenlijke trouw van een hond.

„Natuurlijk meen ik het en zeg ik het niet om je, nu je verdriet hebt, iets vriendelijks te doen. Je kent me te goed, om niet te weten, dat zo iets niet in mijn lijn ligt.”

„Neen, dat weet ik, Bé. Ik zal straks, als we naar huis wandelen, met Tom spreken. Het heeft me veel goed gedaan dat ik eerst met jou heb kunnen praten. Het lijkt me nu niet meer zo erg toe het Tom te moeten zeggen. Wat ben ik achteraf blij, dat Jet zo wijs is geweest af te zien van het plan, dat jullie eerst maakten. Stel je voor, dat die onbetrouwbare jongen bij jullie was gekomen, misschien had hij jullie nog begapt.”

„Maak het nu niet nòg erger, dan het al is,” waarschuwde Bea.

„Wat moet hij dān beginnen, nu alle bronnen opgedroogd

zijn? hij kan nu nergens meer terecht om geld te lenen en hoe wil hij al z'n uitgaven bekostigen? iedere avond gaat meneer dansen en komt vaak in het holst van de nacht thuis. Toen Maatje en hij een heftige woordenwisseling hadden, gooide ze het hem voor de voeten. Je kunt denken, hoe woest hij was, dat ik het net moest horen! Maar kun je je nu niet voorstellen, hoe angstig het me maakt, het idee, wat hij nu weer zal gaan uitspoken?"

„En zegt je vader er niets van, dat hij nog maar steeds niets uitvoert?" vroeg Bea.

„Vader weet wel hoe moeilijk het is om iets te krijgen en Peter schrijft heel zoet op alle advertenties. Ik ben er bijna zeker van, dat hij ze niet eens post, want toen ik hem laatst aanbood z'n brief te posten, griste hij de brief weg, om die op de tram te doen, dan was die er veel eerder, zoals hij zei! De jongen liegt of 't gedrukt staat, dat heeft ie altijd gedaan en 't ergste is, dat vader hem nog altijd zo erg niet ziet als hij is."

„Kon ik je maar helpen," zei Bea, die hevig begaan was met al wat ze hoorde. „Weet je, het moet toch een vreselijk gevoel zijn, dat je je broer zo ten onder ziet gaan, zonder dat je er iets aan kunt doen."

„Dat is het. Maar er is geen kruid voor gewassen, er is niemand die invloed op hem heeft. En nu het met Maatje en hem niet meer zo botert, is hij nog onverschilliger geworden dan hij al was. Maatje is woest, dat hij liever met anderen uitgaat, dan met haar en heeft telkens ruzie met hem. Ja, ja, het is een leuke boel bij ons thuis, ik wou, dat ik er raad op wist."

„Meestal komen die dingen op z'n onverwachtst en komt er een oplossing, die je helemaal niet verwachtte," zei Beadromerig en ze wist zelf niet hoe dicht ze bij de waarheid was.

Het was de morgen van de eerste Juli, de dag waarop de pensiongasten hun entrée zouden maken.

Ze waren toch allebei een beetje nerveus, de twee meisjes, nu ze stonden voor het grote begin.

„Weet je, Bé,” zei Jet, die wat wit om haar neus zag. „Wat weten we eigenlijk van die drie mensen? het kunnen wel onmogelijke stoethaspels zijn!”

„Dat is natuurlijk een mogelijkheid,” gaf Bea toe.

„Toen de boel nog niet op poten stond, hadden we geen tijd om er over te piekeren maar nu alles kant en klaar is, komt de angst. Ze kunnen mijn kooksel wel onsmakelijk vinden.”

„Stel je voor!” zei Bea, diep beledigd al bij het idee. „Ik heb nog nooit in mijn leven zo smakelijk gegeten.”

„Die mevrouw van Vliet kan wel reuze menu's gewend zijn.”

„Zeg, piekerhannes, ik geloof, dat jij 'n beetje moe bent, dan ziet 'n mens alles zo zwartgallig in.”

Maar, dat liet Jet niet op zich zitten. Moe was een woord, dat niet in haar woordenboek stond. Ze veerde op uit haar stoel en zei, met de bekende zwaai van haar blonde haren naar achter: „Ik lijk wel mal! 't Zal best otteren.”

„De lichte gleufhoed in een taxi!” annonceerde een uur later Bea, die voor het raam van het kleine kamertje stond, dat ze zolang er nog geen bewoner voor was, als eetkamer-tje voor hun zelf gebruikten.

„Mèt vioolkist en verdere bagage.”

„Ontvang jij hem maar,” zei Jet grootmoedig. „Ik gun mijn gasten wel wat.”

Maar Bea zei, dat ze hem net zo lief met z'n bagage liet staan tot ie een ons woog en Jet, die met hem gemarchandeerd had, nu ook maar voor een hartelijke ontvangst moest zorgen.

Dus toog Jet naar de beneden-verdieping, gaf Geert bevel voor meneer Rienstra's bagage te zorgen en heette op de

„Mèt vioolkist en verdere bagage.”

haar eigen prettige en ongedwongen wijze de nieuwe gast welkom in hun huis.

„Gezellige kamer,” prees hij, toen ze boven aangeland waren.

„Wanneer u nog een of ander verplaatst wilt hebben, zegt u het dan gerust, we hebben de meubels nu naar onze eigen

smaak geplaatst en die is misschien heel anders dan de uwe."

"Het is in ieder opzicht zoals ik het graag had willen hebben," zei hij tevreden.

"Nogal wiesdes," vond Bea, toen Jet vertelde, hoe naar zin de kamer was. „Al die gezellige nieuwe meubeltjes! de vent boft! moet je die echte pensionkamers zien, met trijpe meubels, een palm of clivia en antimacassers op de stoelen. Onze inrichting is eenvoudig, maar artistiek."

"Dank zij jouw goede smaak," zei Jet dankbaar, want Bea had met de grootste zorg alles alleen uitgezocht en het was haar daarbij gelukt het budget, dat Jet onverbiddelijk gesteld had, niet te overschrijden.

"Het is toch een lot uit de loterij, dat de van Vliet's hun eigen inboedel hebben," vond Jet. „Stel je voor, dat we die grote suite en de kleine kamers nog hadden moeten inrichten!"

"Had best voor mekaar gekomen. We hadden het toch keurig op de lat genomen."

"Hou op!" rilde Jet. „Stel je voor, dat je het niet terug zou kunnen betalen!"

"Jij bent nog geen echte kamerverhuurster," lachte Bea. „Ik voel zo langzamerhand de geest over me vaardig worden, en als we de twee kamers die we nog over hebben niet gemeubileerd verhuren, dan laat je mij het maar over en de boel komt voor elkaar."

Na de lunch arriveerden mevrouw van Vliet en haar zoon. Hun inboedel, die reeds eerder was gekomen, was door de meisjes geplaatst zoals ze dachten dat mevrouw het graag zou willen hebben. Het waren mooie antieke meubels en Bea, die hield van antiek, had genoten van al het mooie, oude, dat zo prachtig uitkwam in de ruime kamers.

Het was alweer Bea, die de auto zag komen, waarin moeder en zoon kwamen. „Jet! Jet! daar zijn ze!" riep ze een beetje gejaagd en ze rekte haar hals uit om te zien, hoe ze er uit zagen, want Jet had een vage beschrijving gegeven

van een bejaarde dame en een lange, wat stugge zoon.

„We gaan ze met ons beiden tegemoet,” zei Jet. „Dan kan ik je meteen voorstellen, want ik heb, toen ik bij hun was, maar zo terloops gesproken van een dame, waar ik te samen mee het pension dreef.”

Dus gingen ze samen naar de hall, waar ze moeder en zoon afwachtten.

„Een blik, die boekdelen spreekt,” dacht Bea, toen ze bij het voorstellen mevrouw van Vliet's blik over haar persoon-tje zag gaan. „Angstige moeder-ogen, die een aanval op het hart van zeunlief vrezen,” dacht ze geamuseerd. Dan volgde ze hun met Jet naar de kamers.

„O, ja,” was het enige, wat mevrouw van Vliet zei en haar zoon zei niets.

„Wanneer u een of ander aan de inrichting veranderd wilt hebben,” begon Jet haar tweede speech van dien dag.

„Het is wel ganselijk anders geplaatst, dan wij het gewend zijn, niet waar, Reindert?”

„Ja, Ma,” zei haar zoon en hij knipperde wat verlegen met de oogleden — een gewoonte, die hij nog over had gehouden uit zijn kinderjaren.

„O, maar het is een kleine moeite . . .” zei Jet. „Niet waar, Bé?”

„Ja, Jet.” In Bea's ondeugende ogen vonkte het.

„Ik ben niet gewend zo gauw een beslissing te nemen,” wees mevrouw Jet wat snibbig terecht.

Reindert knipperde heviger dan ooit en keek tersluiks naar Bea, alsof die de terechtwijzing persoonlijk aan ging.

„Als Jet die oude draak nou maar in d'r eigen vet laat gaar koken,” dacht Bea wraakzuchtig.

Maar Jet deed of ze de wat onvriendelijke manier van zeggen niet opgelet had en bood mevrouw aan, wanneer ze dit wenste — ze drukte even op dit „wenste” — te helpen met het uitpakken van de koffers. Waarop mevrouw, direct een graad vriendelijker, zei, dat ze hiervan gaarne gebruik

zou maken. Toen verdwenen de twee meisjes, nadat Jet mevrouw nog ingelicht had, omtrent de tijden waarop de verschillende maaltijden gebruikt zouden worden.

„Poeh!” Bea blies en liet zich neervallen in een gemakkelijke stoel. „Een formele draak!” zei ze dan.

„Ja, meissie,” lachte Jet. „Dat zijn de risico's van ons bedrijf! je dacht zeker, dat het allemaal zo van een leien dakje zou gaan!”

„Nee, dat dacht ik helemaal niet, maar je had me niet gezegd, dat mevrouw van Vliet zo'n frigidaire was en haar zoon zo'n pantoffelheld! Je zult nog eens wat beleven met dat stel, help kijken!”

„Wees nou niet direct zo'n fox!” susde Jet. „Tenslotte was het niet zo erg en moet je de mensen nemen zoals ze zijn. Je hoeft niet veel met haar te maken te hebben. Als er wat te bespreken valt, zal ik er wel op af stevenen en in haar kamers behoef je niet te komen.”

„Ik denk er niet aan, om jou voor alles te laten opdraaien, dat zou een aardige opvatting van mijn taak zijn! We zullen samen manmoedig de oude draak te lijf gaan,” beloofde Bea.

Maar Jet vand het niet prettig, dat Bea op deze wijze over de oude dame sprak en verzocht haar een beetje minder heftig te zijn.

„Ik ben als was in jouw handen,” lachte Bea. „En als je het wenst, zal ik Vrouwe van Vliet vertroetelen als een eigen dochter het zou doen. After all geloof ik, dat ze in mij een groot gevaar ziet voor de gemoedsrust van haar zoontje. Zag je, hoe vals ze me aankeek?”

Jet schoot in een lach. Ze had eveneens de min vriendelijke blikken waargenomen waarmee mevrouw van Vliet Bea opnam.

„Ze hoeft helemaal niet bang te zijn voor d'r suikerdot! ik vind hem om op te schieten. Nee, dan onze lichte vilt-hoed! ik ben van plan hem de lekkerste beetjes voor te zetten, als je dat maar weet! en mijn liefste blikken zullen voor

hem zijn," dreigde ze, maar Jet trok zich weinig van haar dreigementen aan en ging rustig aan haar werk.

Een paar dagen later klopte Geert op een morgen aan en zei, dat mevrouw van Vliet de juffrouw wenste te spreken.

„Welke juffrouw?" vroeg Jet, met een zijdelingse blik op Bea.

„Dat vroeg ik ook al," excuseerde Geert zich. „Maar mevrouw zei, dat ze u bedoelde," dit met een hoofdknik naar Jet.

Bea schoot in een lach.

„Met mij wil ze kennelijk niets te maken hebben," zei ze dan. „Never mind, Jet! je stevent er maar op af en doe haar mijn respectvolste groeten."

Jet, met het hart in de schoenen, toog naar beneden. Het leek haar niets goeds te beduiden, dat mevrouw van Vliet haar zo gauw na aankomst al liet komen.

Ze klopte aan en op het „binnen," dat in Jet's verbeelding wat stroef klonk, zei ze schuchter: „Geertje zei me, dat u me wenste te spreken."

„Neemt u plaats, juffrouw Molenaar," mevrouw van Vliet's stem was bepaald plechtig, vond Jet.

Tegenover mevrouw, die rechtop in de antieke stoel met de hoge rug zat, wachtte Jet gelaten op de dingen die komen zouden.

„Juffrouw Molenaar," mevrouw wachtte even, als om het effect van haar speech nog te verhogen.

Jet voelde zich alsof ze nog op de Lagere School was en een standje in ontvangst ging nemen.

„U is nog jong," ging mevrouw verder. „En u staat aan het begin van uw loopbaan. Ik hoop, dat u het een oude vrouw niet kwalijk zult nemen als ze u een goede raad geeft. Kijkt u eens, juffrouw Molenaar, als u de beleefdheid had gehad me de d... hm, ... de juffrouw, waar u samen het pension mee drijft, voor te stellen, alvorens we hier in kwamen wonen, dan geloof ik niet ... weet u, ik was geheel ter

goeder trouw . . . ik geloof ook niet, dat uw ex-patroon, die een man van zeer strenge principes lijkt, geweten heeft, dat die juffrouw — eh — hoe heet ze ook weer . . . ?”

Jet, die het hart hoog in de keel voelde kloppen, liet haar zoeken naar Bea's naam. Wat wilde ze van Bea? als ze dacht, dat ze iets op Bé liet zeggen, had ze 't mis.

„Die juffrouw van Heusden,” ging mevrouw voort, die zich eindelijk Bea's naam wist te herinneren. „Ik wist niet, dat ze aan het toneel was! Wel dacht ik direct toen ik haar zag: wat een opzichtig, excentriek schepsel is dat! Zegt u nu eens eerlijk, juffrouw Molenaar, is die juffrouw nu een type om met u aan het hoofd te staan van een eerste klas pension? En buitendien, het is me onaangenaam te weten, dat mijn zoon, die opgevoed is volgens een zeer streng regime, in contact zou kunnen komen met een dergelijk juffie.”

Het „juffie” deed de deur dicht en Jet voelde woede-golven naar boven komen. Ze klemde haar handen ineen, om zó kracht op te doen teneinde niet uit te barsten en mevrouw van Vliet dingen te zeggen, die ze een vrouw van haar leeftijd toch liever niet zei.

Eindelijk hervond ze haar kalmte en was ze meester over haar stem.

„Het spijt me zeer, mevrouw van Vliet, dat u een indruk van juffrouw van Heusden heeft gekregen, die werkelijk onjuist is. Ik hoop, dat u me mijn vrijpostigheid vergeeft, u dit te zeggen. Het is een feit, dat Bea van Heusden op de toneelschool was en ze is er af gegaan, omdat het toneel en al wat er aan vast zit, haar tegen stond. Overigens, mevrouw van Vliet, tart ik iedereen om iets op Bea van Heusden te zeggen, dat niet geheel comme il faut is. Het is een heel apart meisje, dat is waar en dat ze u wat excentriek voorkomt, kan ik me levendig voorstellen; uw generatie en de hare, dat is een hemelsbreed verschil, maar dat het voor uw zoon een gevaar zou zijn, met Bea van Heusden in con-

tact te komen, dat, mevrouw van Vliet, ben ik zo vrij ten stelligste tegen te spreken.”

„Dat is er uit!” dacht Jet en ze voelde zich honderd pond lichter. „Nu zal ze wel zeggen, dat ze hem de volgende maand met d'r lieve zoontje piept, maar dat kan me geen cent meer schelen, zó laat ik Bea niet beledigen.” Maar mevrouw van Vliet dacht er geen seconde over om het pension, waar ze zich werkelijk thuis begon te voelen, en het met zorg toebe-reide eten haar zo best smaakte, op te zeggen. Ze had alleen eens gepeild, hoe ver ze gaan kon, om te proberen dat juffie, dat haar onsympathiek was geweest, van het eerste ogenblik, waarop ze haar gezien had, het huis uit te krijgen. Ze had zich immers groen geërgerd, toen een van haar nichtjes, een jong ding, in het bijzijn van Reindert gezegd had: „Zeg, jullie wonen bij die enige Bea van Heusden! ik ken haar van de tennissclub. Ze was op de toneelschool, hè? Jammer, dat ze het opgegeven heeft. Reuze knap is ze, vin-je niet, Reindert?”

Waarop Reindert — zijn moeder had het direct gezien — erg verrukt keek en tot over z'n oren bloosde.

Toen had het plan zich bij zijn moeder vastgezet, dat het schepsel van Heusden er maar uit moest.

Mevrouw van Vliet was een door en door verwende vrouw, die door man en zoon naar de ogen gezien werd en door beiden slaafs gehoorzaamd werd. Na de dood van haar man, had ze volkomen beslag op Reindert gelegd en, gewend als hij was, haar in alles te gehoorzamen, was het geen seconde bij hem opgekomen, zich er tegen te verzetten. Zijn vacantes bracht hij tezamen met haar door en zijn avonden waren eveneens voor haar. Hij zou er niet over gedroomd hebben ergens heen te gaan waarbij zij hem niet zou vergezellen.

En zijn moeder nam dit alles aan, of het vanzelf sprak, vond het niets vreemd, dat hij geen vrienden had. Hij had háár immers! Aan de mogelijkheid, dat hij eens trouwen

zou, had ze wel eens gedacht en een dochter — al was het dan ook maar een schoondochter — zou haar niet onwelgevallig zijn, maar het zou een meisje naar háár keuze moeten zijn en natuurlijk zou zij bij hun in komen wonen. Reindert zou het niet anders wenssen, daar twijfelde ze niet aan.

Totnogtoe had geen vrouwelijk wezen Reindert's hart in beroering weten te brengen. Trouwens, er kwamen niet veel meisjes bij haar, maar zo nu en dan brachten de dochters van haar broer wel eens logeetjes mee, doch nimmer had ze iets van een affectie van Reindert voor een van die meisjes kunnen bemerken.

En van de kant van die meisjes evenmin, — iets wat haar wel verbaasde, — want haar Reindert was — niemand zou het kunnen ontkennen een bijzonder knappe man. Groot en slank, was hij met zijn fijne, regelmatige trekken, het evenbeeld van zijn overleden vader, die een aristocratische figuur, en de trots van zijn familie was geweest.

Dat haar Reindert iets weeks in zijn trekken had, wat er het echt mannelijke aan ontnam, zijn moeder zag het niet, zag alleen in hem de fijne aristocratie, die ook het wezen van haar man zo sterk getypeerd had. En nu zat daar over haar, eigenlijk haar hospita, al kon je met de beste wil van de wereld, dit meisje niet met die naam betitelen, en had haar, mevrouw van Vliet, min of meer op een behoorlijke manier op haar nummer gezet. Ze was een beetje overdonderd en wist niet zo gauw haar houding, die haar toch zo zelden in de steek liet, te vinden. Ze overwoog of ze maar niet kortweg zou zeggen, dat ze de volgende maand zouden vertrekken. Maar dan dacht ze terug aan alle misère, die ze met dienstboden had gehad, de rompslomp van het veel te grote huis, en, wat haar vooral zo bekoorde, aan de smakelijke wijze waarop Jet kookte en die haar herinnerde aan het koken van haar moeder. Dit allemaal op te geven voor zo'n futiliteit als dat juffie, daar dacht ze niet aan en voor de eerste maal sinds haar trouwen, haalde mevrouw van Vliet bakzeil.

„Ik zal dan af gaan op wat u zegt,” zei ze wat zuurzoet en Jet boekte een overwinning. „Misschien ben ik wat eenzijdig ingelicht,” veronderstelde mevrouw.

„Juffrouw van Heusden is van zeer goede familie,” snoefde Jet. „Van Heusden's Houthandel — Heerenveen.”

„Zijn nog geparenteerd aan de van Renen's uit Oranjestad,” knikte mevrouw voldaan. „Goeie famieje.” Jet had een binnenpretje om het laatdunkende „famieje”.

„Een neef van mij is met een van Renen getrouwd,” lichtte mevrouw toe.

„Straks zijn Bé en zij nog „famieje” van elkaar,” snoof Jet in stilte.

„In ieder geval, we zullen er nu dan maar over zwijgen en u doet me wel het genoegen zoveel mogelijk de zorg voor ons persoonlijk op u te nemen,” drong mevrouw aan en in haar stem lag alle onrust om haar zoon, zelfs al was van Heusden's Houthandel een pleister op de wonde.

Jet zei hoopvol, dat mevrouw's oordeel omtrent Bea zich wel zou wijzigen en ontweek daarmee een toestemmend antwoord op haar vraag. Ze wilde al verdwijnen, toen mevrouw bleek nog een tweede kwestie op het hart te hebben.

„Ik ontmoette al enige keren in de gang een jonge man, woont die hier óók in huis?”

Het óók was kostelijk, vond Jet, alsof zij en chocolade Reindertje het alleenrecht bezaten om in hun huis te wonen!

„U bedoelt zeker meneer Rienstra,” zei ze dan hoog. „Ja, mevrouw, die woont óók bij ons.”

„Eigenaardig moderne opvattingen allemaal,” spotte mevrouw. „Een jonge man bij twee jonge dames! vinden de ouders van juffrouw van Heusden dit nu wel zo heel plezierig?”

„Die vonden toch ook wel goed, dat hun dochter op kamers woonde in een pension waar zeker ook jonge mannen in huis waren.”

„En wat doet die meneer — hoe zei u ook weer?”

„Meneer Rienstra is violist en maakt deel uit van het Concertgebouw-orkest.”

Dit laatste imponeerde mevrouw van Vliet. Ze nam aan, dat aan een instelling, waarvan zij al sinds haar trouwen lid was, geen minderwaardige krachten konden zijn.

„Hij is ons ook, net als u, door mijn ex-patroon aanbevolen,” schoot Jet haar laatste vuurpijl af.

„Zo, ja,” monkelde mevrouw, die het maar half vond, dat de man, die ze net even tevoren zulke strenge principes had toegeschreven, blijkbaar moderner was, dan zij.

Maar haar nieuwsgierigheid was bevredigd en dat was de hoofdzaak. Met een voor haar doen vriendelijke hoofdknik werd Jet beduid, dat ze het gesprek voor geëindigd hield.

„Wat had ze?” vroeg Bea, toen Jet bij haar terug kwam.

Onderweg had Jet bedacht, dat ze Bea net zoveel zou zeggen als haar goed toe leek, want Bea was heftig en zou woest worden als ze het hele relaas te horen kreeg.

„Informaties naar onze lichte gleufhoed,” lachte Jet. „Mevrouw was hem een paar keer in de gang tegen gekomen.”

„Ze heeft toch geen vues op hem?” deed Bea kwasi ongerust.

„Een rijke weeuw!” dolde Jet mee.

„Is ze overigens tevreden over ons „pesjon?”

„Bausengewohn! ze vroeg of ik niet een contract kon maken voor de eerste 25 jaren.”

„Hou op! Stel je voor, Jet! zijn we een paar verzuurde juffertjes, die kamers verhuren!”

„Voor mij zal er wel niet veel anders op zitten.”

„Jij huwt met chocolade Reintje, help kijken. Ik vind jou net een meisje om het hart van Vrouwe van Vliet te gappen en daar zal het toch om gaan, als Rein huwen moet.”

„Dat ziet ze niet mis,” dacht Jet vermaakt.

„Wat doet Rein eigenlijk voor de kost?” vroeg Bea.

„Wat denk je?”

„Belasting-ambtenaar of bioloog.”

„Net mis, hij is candidaat-notaris.”

„Net wat voor hem, hij heeft zelf iets van een oude acte!”

„Geliefde, wat overdrijf je weer schromelijk! Hij ziet er allemachies aardig uit. Hij moest alleen niet zo onder het sim van z'n mimma zitten.”

„Jet, je hebt het te pakken! ik heb bepaald een aparte neus voor zulke dingen.”

„Dan ben je nu zeker verkouden. Zeg, heb jij de vishandel nog opgebeld?”

„Ja, engel! wat zeg je van zoveel nauwkeurigheid? ik vind het angstig! hij zal mooie, verse, dikke heilbot sturen. Mevrouw van Vliet kan smullen!”

„Heb je de prijs gevraagd?”

„Zelfs dàt! bot 40 — schol dito — heilbot 50 — tong...”

„Hou maar op, 't is al lang goed. Je bent een bovenste beste en het zal je naderhand allemaal te pas komen.”

„Als ik met de lichte gleufhoed in de huwelijksschuit glijd? je hebt gelijk, Jet, en we zullen je zeker vaak in dankbaarheid herdenken.”

„Intussen gaat het toch maar fijn,” zei Jet, blij gestemd, nu het geschil met mevrouw van Vliet bevredigend was afgelopen en ze niet het onderspit had behoeven te delven. „Als we nu nog de boven-voorkamer kwijt raken, zijn we de gouden haantjes.”

„Ik zal vanavond weer alle couranten napluizen en op de daarin voorkomende advertenties schrijven, want op recom-mandatie hoeven we niet meer te rekenen. Zeg, Jet, heb jij vanmiddag iets voor me te doen? als het kan wil ik graag een uurtje naar Toet gaan.”

„Al waren het meerdere uurtjes. Ik heb een makkelijke kokerel-dag en ga vanmiddag fijn op me dooie gemakkie de was nakijken en in de kast bergen.”

„Dan zal ik met onbezwaard gemoed van deze scheune

gelegenheid gebruik maken," zei Bea en een paar uur later keek Jet haar na, toen ze opgewekt de deur uitstapte.

„Zo'n elegantje," lachte ze stil voor zich heen. „'s Morgens de juffrouw die kamers verhuurt en 's middags een lady van kop tot teen."

Toen Bea bij Toet aanbelde, hoorde ze van het meisje, dat de juffrouw niet thuis was en de boodschap had achtergelaten, dat ze de hele dag in de Apollo-laan bleef.

„Dan ga ik haar daar wel opzoeken,” zei Bea, die Toet na die avond niet meer gesproken had en het gevoel had, dat Toet het prettig zou vinden als ze weer eens één uit de vriendenkring zou spreken.

Dus toog ze naar de Apollolaan, waar ze altijd — vooral bij meneer Numan — wist, welkom te zijn.

„Ja, de juffrouw is hier,” zei het meisje. „Ik zal even horen of ze u ontvangen kan.”

Even later kwam Toet naar beneden gehold. Bea zag direct, dat ze er opgewonden uitzag.

„Wat is er, Toet?” vroeg ze ongerust.

„Peter is vannacht niet thuis gekomen en nu maken vader en moeder zich helemaal overstuur. Het werkt natuurlijk direct op vader's hart en hij heeft 't telkens zo benauwd. Dat het ellendige jog hem toch zo in onrust laat zitten! natuurlijk om hem angst aan te jagen en op die manier zijn zin te krijgen.”

„Er is toch een mogelijkheid, dat hem iets overkomen is.”

„Dan hadden we het toch al lang gehoord. Tom heeft nog verschillende politie-bureaux opgebeld, maar er was niets aangebracht. Met moeder is gewoon geen land te bezeilen en ik moet haar zoveel mogelijk van vader weg houden, want ze verwijt hem gewoon, dat hij haar jongen de dood heeft ingedreven. Toe, Bé, ga even mee naar vader, misschien kun jij hem wat tot kalmte brengen.”

„Zou hij het niet naar vinden, dat ik zo van alles af weet?”

„Welneen, hij is dol op jullie en vindt het nog altijd jammer, dat er niets van dat bureau kwam. Hij ziet immers niet in, dat het jog nergens voor deugt.”

Bea ging mee naar boven, vond meneer Numan liggend voor het open raam, terwijl ze oplette, dat zijn ademhaling kort en gejaagd ging.

„Hemel!” dacht ze verschrikt. „Hij is niet goed, en wat is zijn kleur slecht.”

„Bea,” zei hij verrast. „Wat ben ik blij, dat je komt” hij strekte de hand naar haar uit. „Toet, ga jij nu een poosje bij moeder zitten, je kunt nu toch rustig weg gaan, Bea blijft me wel gezelschap houden.”

Het spreken viel hem moeilijk, en Toet, dit ziende, deed wat hij haar vroeg en ging naar beneden. Ze nam zich voor direct de dokter op te bellen, want de kleur van zijn gelaat beviel ook haar niet.

Bea dankte de hemel, dat ze gegaan was. Ze had het gevoel, dat het goed was, dat er nu, buiten Toet en het meisje, nog iemand in huis was. Rustig nam ze naast meneer Numan plaats.

„Ik maakt me zo angstig, kind,” zei hij zacht.

„U moet u niet angstig maken, het is niet goed voor u en ik ben er zeker van, dat Peter straks heel rustig thuis komt en alle angst voor niets was.”

„Wat moet er van die twee komen, als ik weg ben,” zuchtte hij. „Ze zullen wat ze erven direct er doorheen slaan en dan wordt Toet de dupe van ze. Ik ken dat.”

Uitgeput bleef hij liggen, het spreken werd hem steeds moeilijker.

„Laat ik uw kussens eens wat hoger op doen,” zei Bea en ze bolde de kussens hoog op, hielp hem om rechtop te gaan zitten. Het deed hem goed en hij ademde weer wat vrijer.

„Ze kunnen niet aan het kapitaal komen, daar heb ik voor gezorgd, maar ze komen nooit toe met de rente en dan zullen ze op Toet rekenen. Dat geeft me allemaal zoveel zorg.”

„U moet u niet zo aftobben,” zei Bea, die diep medelijden met hem had. „U blijft toch nog bij hun en kunt toch flink zijn.”

Maar hij schudde weemoedig het hoofd.

„Neen, kind, dat voel ik maar al te goed, met mij duurt het niet lang meer.”

Er volgde een lang zwijgen en Bea had niet de moed hem te storen in zijn gedachtegang.

„Nog steeds niets van de jongen,” zei hij eindelijk. „Bea, zullen jullie hun niet in de steek laten als ik er niet meer ben?”

„Die belofte wil ik u graag geven,” zei Bea en ze deed haar best haar stem luchtig te doen klinken. „Maar, meneertje, zo ver zijn we nog lang niet, u knapt weer helemaal op, als de verloren zoon terug is. Ik geloof, dat ik beneden iets hoor, wil ik eens voor u gaan kijken?”

„Neen, laat me niet alleen!” drong hij aan en Bea zag, hoe hij met de hand greep naar zijn hartstreek, alsof hij daar pijn had.

„Warme... warme... kruik...” stamelde hij. „Gauw... roep...”

Bea liep naar de gang, riep naar beneden om Toet.

Toet holde naar boven, gevolgd door de dokter, die juist gekomen was. Het was op ditzelfde moment, dat meneer Numan het hevig benauwd kreeg en ze hem plotseling voorover zagen buigen.

De dokter verzocht de beide meisjes even naar buiten te gaan.

„O, Bé,” snikte Toet. „Als vader maar niet...” ze durfde het woord niet uit te spreken.

Bea drukte zacht haar arm. Wat moest ze zeggen! Steeds zag ze voor zich, dat met een paarse tint overtoegen gelaat, de blauwe lippen.

Even later kwam de dokter naar buiten. Ernstig keek

hij . . . en Toet's hand in de zijne nemend, zei hij zacht: „Uw vader heeft gelukkig helemaal niet geleden.”

„Dokter!” gilde Toet. „Is vader . . .”

Zacht knikte de dokter en Bea ving net bijtijds Toet op, die op het punt stond flauw te vallen. Ze brachten haar naar de kamer van Peter, legden haar op bed.

„Blijft u bij haar, ik zal naar beneden gaan om mevrouw voor te bereiden. Noodlottige samenloop van omstandigheden, dat nu net de zoon weg is.”

„O, Bé, Bé,” snikte Toet. „Arme, arme vader!”

„Hij heeft niets geleden, Toet, wees daar dankbaar voor.” Zacht omstrengelden Bea's armen het snikkende meisje.

„Blijf je bij me? ik zie er zo vreselijk tegen op alleen met moeder te zijn.”

„Ik blijf bij je tot Tom komt,” beloofde Bea. „Wil je hem niet even telefoneren?”

„Ik kan niet, Bé, doe jij het maar.”

„Pak je meteen aan, lieverd,” zei Bea flink. „Je vader heeft er zeker op vertrouwd, dat jij nu dubbel flink zult zijn. En jij hebt Tom. Je moeder zal het nu zwaar krijgen, want je vader heeft haar toch altijd de hand boven het hoofd gehouden en wie weet, wat ze nog met Peter uit te staan krijgt. Probeer maar direct het heft in handen te nemen, het zal nodig zijn.”

Bea ging met haar mee naar beneden, wachtte tot Toet getelefoneerd had.

„Tom komt zo gauw mogelijk, hij schrok zo vreselijk, schoon hij het ieder ogenblik verwacht had. Hij vond vader gisteren al zo slecht. En dan te denken, dat wij het niet eens zo erg inzagen. Wie weet, hoeveel pijn hij al had, hij klaagde zo weinig.”

„Moet je nu niet naar je moeder?” drong Bea aan.

„Laat me niet alleen gaan,” smeekte Toet en Bea ging met haar mee naar de huiskamer, waar Maatje, half onmachtig, in een fauteuil lag.

„Ach, Toet, nu zijn wij helemaal verloren,” snikte zij.
„Jouw arme vader dood en de jongen misschien ook.”

De dokter gaf Toet een wenk om bij haar moeder te gaan zitten. Toet deed haar best om vriendelijk tegen haar te zijn, maar telkens schoten haar de bittere woorden te binnen, die haar moeder nog geen uur geleden tegen haar vader had gezegd.

Bea, die haar tegenzin begreep, knikte haar bemoedigend toe. Werktuigelijk streek Toet's hand over Maatje's gebleekte haren.

„O, Toet!” schrok Maatje op. „Ik heb helemaal geen zwarte japon, jij moet gauw even opbellen, we moeten rouwgoed op zicht hebben. Mantels ook, voor jou en voor mij.” Maatje was ineens in actie en richtte zich veerkrachtig op.

Toet trok wat ruw haar arm terug en keerde zich af van haar moeder.

„Daar is Tom al,” zei Bea, die het Tom-belletje herkende, al klonk het deze keer ook gedempt. „Hij zal je het beste kunnen troosten,” fluisterde ze Toet in.

„Ga je nog niet weg, Bé?” verzocht Toet voor de tweede maal. „Tom krijgt straks zoveel te verzorgen en ik kan niet alleen met moeder zijn.”

„Ik zal Jet even opbellen, dat ik niet kom. Jet begrijpt dat best.”

„Ik zal mijn belofte gestand doen, zoveel als ik kan,” dacht ze terwijl ze naar de telefoon liep. „Arme Toet, met zó'n moeder!”

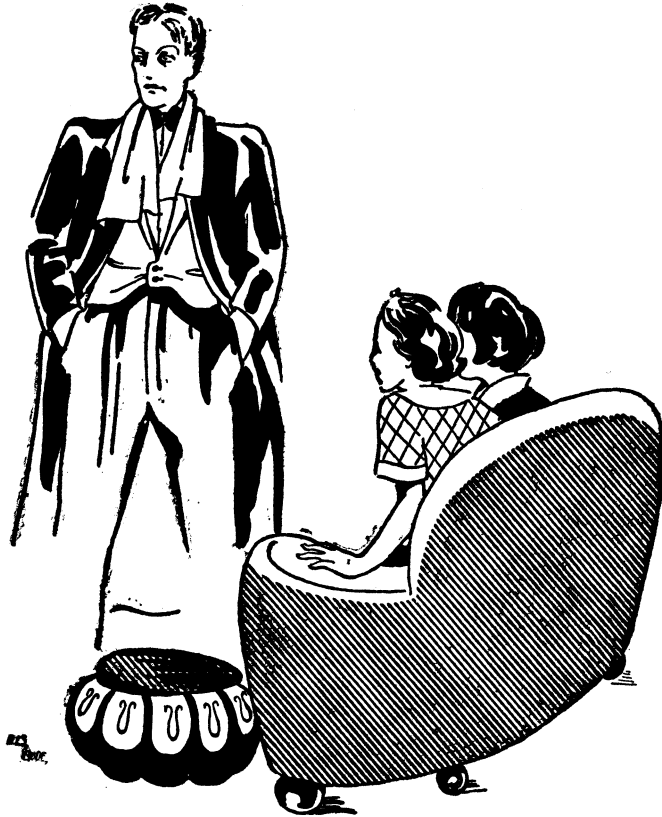
Dien avond, het was half negen, ze zaten allen, met Tante Leentje, die 's middags van een bridge-partijtje was weggeroepen, in de huiskamer bijeen, hoorden ze plotseling de huissleutel in het slot steken, en kwam, alsof er niets gebeurd was, Peter naar binnen gewandeld.

„Hemel! wat ziet die jongen er uit!” dacht Toet en ook de anderen schrokken van het vaalbleke gelaat met de fletse ogen.

„Wat is hier voor een familie-raad?” vroeg hij spottend en zijn stem had een schorre klank.

„Ga even mee naar de andere kamer,” zei Tom, die een uitbarsting van Toet vreesde, nu het jog zo spottend deed.

„Waarvoor eigenlijk? wat doen jullie allemaal gewich-

„Hemel, wat ziet die jongen er uit!”.....

tig.” Een snerpende hoest maakte hem het verder spreken onmogelijk.

„Ga nu even mee,” drong Tom opnieuw aan.

„Och, stik jij!” viel Peter ruw uit. „Ik ben doodziek, ik ga naar m'n bed.”

„Je vader is dood,” zei Tom toen langzaam.

„Is het waarachtig?” vroeg hij zacht en even dachten ze, dat hij onder de indruk was. „Wanneer is de oude baas gestorven?”

Niemand antwoordde en er was een dreigende stilte in de kamer, die alleen maar verbroken werd door een zó snerpemde hoestbui van Peter, dat het angstig was om aan te horen.

„Ga naar bed, Peter,” zei Tom. „Je schijnt het zwaar te pakken te hebben.”

„Allicht, zeg,” lachte hij ruw. „Ik was met vrienden uit en in een dronken bui hebben we 's nachts door gereden en zijn we in het water gekelderd. Ik heb er nog een heel tijdje in gelegen! ik dacht al: daar gaat Petertje! en ik had jullie het boffie graag gegund, maar je ziet 't, ze willen me nog niet en achteraf ben ik nu ook blij, dat ik er uitgekropen ben!”

Hij zei niet, waarom hij juist nu zo blij was, maar ze voelden allen, dat hij nu hoop op de erfenis had.

Uitdagend keek hij naar Bea, alsof het hem genoeg deed, dat juist zij dit onverkwikkelijke toneel bijwoonde.

Hij liet zich neervallen in een gemakkelijke stoel, maar moest zich telkens weer oprichten, als een felle hoestbui hem weer begon te kwellen. Het was een vreselijk gehoor en het leek of zijn borst uiteen scheurde.

„Peter,” zei Toet flink. „Ga nu onmiddellijk naar bed, ik zal dokter opbellen dan kan die zeggen, of je soms een watterverband moet hebben.”

„Waar ligt vader?” vroeg hij opeens.

„Wil je vader zien?” Toet's stem was opeens zachter.

„Dank je wel,” zei hij koel. „Ik heb alleen geen zin, om naast een sterfkamer te liggen.”

„Misselijk, ongevoelig wezen,” viel Toet uit.

„Ik huichel er niet om en ik kan ook geen verdriet ten toon spreiden, dat ik niet voel. Die zit, hè Muschi? dè diep

bedroefde weduwe!" hij liet een schorre lach horen, die eindigde in een gierende hoestbui.

„O!" gilte Maatje, toen ze zag, dat de zakdoek, die hij voor de mond hield lichtrood gekleurd was.

Tom stond op, ging naar de keuken, haalde uit de ijskast stukjes ijs.

„Neem een stukje in je mond," zei hij zacht en vol medelijden. „Toet, bel nog eens op, vraag of de dokter direct komt."

Als een ziek aapje hing Peter in de stoel, zijn adem ging kort en gejaagd.

„Ik wil naar een ziekenhuis," zei hij dan.

Maar de dokter, na hem onderzocht te hebben, vond niet goed hem te vervoeren. „Er moet direct een zuster komen," zei hij zacht tegen Tom. „Het is een ernstige longontsteking en de toestand is lang niet zonder gevaar. 't Is wel heel tragisch, juist nu zijn vader gestorven is."

De salon werd in allerijl ingericht als ziekenkamer en een uurtje later lag Peter in bed, onder de hoede van een flinke verpleegster.

„Het was of jij het vooruit gevoeld hebt," zei Toet, toen ze dien avond Bea uitliet en haar maar niet kon laten gaan. „Weet je 't nog, toen ik je mijn leed uitklaagde en je zei: „meestal komen de dingen op z'n onverwachtst." Nu zijn de dingen gekomen en staan we plotseling tegenover het onherroepelijke van vader's dood en is er Peter's ziekte, waarvan misschien ook al niet veel moois te verwachten is. Wat lijkt al dat vroegere nu nietig en wat zou ik er voor geven, als alles maar gebleven was zoals het was toen vader nog leefde. Toen had ik hem immers nog."

„Vergeet niet, dat hij er toch erg onder leed en het weten, dat hij er niets aan kon veranderen, moet hem wel erg misnoedig hebben gemaakt. Wie weet, Toet, als Peter hier doorheen komt, verandert er veel ten goede in hem. Dat is

vaker gebeurd. Dikwijls is een zware ziekte nodig, om van iemand een beter mens te maken."

„Jij bent soms net een profetes," zei Toet. „En ik ben je zo dankbaar, dat je kwam vandaag. Je hebt me veel goed gedaan, zoals altijd, Béetje." Weer de dankbare blik. Bea nam zich voor, Toet te blijven helpen en als het kon, ook Maatje en Peter.

Het werden moeilijke dagen voor Toet en als ze Tom en Bea niet had gehad, zou ze niet geweten hebben, hoe ze hier doorheen was gekomen. Het had een ware storm gegeven met Maatje, toen bij de opening van het testament bleek, dat meneer Numan zijn dochter had aangewezen om zijn laatste wil uit te voeren.

„Als een onmondig kind heeft hij me behandeld," klaagde Maatje. „En wat hebben wij aan de rente van het kapitaal! dat is niet eens genoeg om er drie maanden van te kunnen leven. O, hoe kan ik nu in liefde aan die man denken!" riep ze theatraal uit. „Hij heeft ons tekort gedaan."

Toet had de grootste moeite om kalm te blijven, temeer, omdat haar vader alles zo wijs beschikt had en het voor haar een marteling was, dergelijke dingen aan te horen.

„Wat zou Tom's moeder dankbaar zijn geweest, als haar man haar nagelaten had, wat vader u naliet," zei ze bitter.

„O, die is nooit anders gewend geweest."

„Weest u liever blij, dat u niemand nodig zult hebben en keurig, al is het dan ook bescheidener, dan nu, zult kunnen leven. Gaat u maar eens bij tante Leentje in de leer, die heeft niet zoveel als u en heeft een best leventje."

Maar er hielp niets aan, Maatje bleef zichzelf beschouwen, als een arm slachtoffer, dat de dupe was geworden van haar man's onverdragelijk humeur.

Zelfs de ernst van Peter's toestand, was niet in staat haar gedachten af te leiden van het vermeende onrecht, dat haar was aangedaan. En steeds moest Toet haar remmen wat betrof haar particuliere uitgaven. De rouw, die haar zo in-

teressant maakte, zoals zij zelf vond, moest zo' perfect mogelijk zijn.

Toet, die haar kasboek bijhield, waarschuwde steeds, maar Maatje deed of haar dochter het overdreef en ging rustig door met inkopen doen. Nooit zou Toet de begrafenisdag vergeten, toen Maatje, in modieus, zwart gewaad, een coquet weduwenkapje op de sterk gebleekte haren, en een toef violetten op de borst, achter de baar had gelopen.

Het had Toet zo zeer gedaan en ze had zich geschaamd voor de vrienden en kennissen — háár vrienden — die gekomen waren, om vader de laatste eer te bewijzen.

Het was Maatje's grote dag geweest en ze had geschreden achter de baar als een grote tragédienne, die haar rol speelt. Er was niets echts bij geweest.

Met Peter bleef het kwakkelen en dokter had liever gezien, dat de koorts flink doorgezet had, dan de kwakkeltemperatuurtjes, zoals hij het noemde, van de laatste tijd. Daarbij was de jongen doodzwak en totaal apathisch.

„Zouden we hem niet wat naar buiten kunnen sturen?“ had Toet gevraagd, maar dokter had gezegd, dat hij het niet aandurfde, zolang de patiënt nog zo zwak bleef.

De zuster — een vrouw van middelbare leeftijd — was de enige, die nog wel eens een vriendelijk woordje van hem kreeg. Ook dronk hij om haar te plezieren, zijn melk op, hetgeen een hele overwinning was, daar hij de eerste tijd alle voedsel had geweigerd.

„U wilt toch wel beter worden?“ had ze hem eens gevraagd.

„Waarvoor eigenlijk?“ Hij had zich omgekeerd en de hele dag geen woord meer gesproken.

„Uw broer heeft iets, dat hem heel erg hindert,“ had zuster gezegd, toen ze Toet eens alleen sprak. „Ik heb zo'n idee, dat het zijn beterschap tegen houdt.“

Toet had daarop geprobeerd hem aan het spreken te krijgen, echter zonder enig resultaat. Hij had duidelijk te

verstaan gegeven, dat ze hem met rust moest laten en hij het wel zeggen zou, als hij behoefte aan een biechtmoe-der had.

Tot op een dag, Peter vroeg of Bea niet eens bij hem zou willen komen. Toet, heel verbaasd, doch blij, dat hij uit zijn apathie los kwam, beloofde Bea een belletje te geven.

Bea was al even verbaasd als Toet, maar beloofde toch nog diezelfde dag te zullen komen.

„Zo'n haast had 't nu ook weer niet,” mopperde Peter, toen Toet hem Bea's boodschap overbracht, maar ze lette toch op, dat er een tevreden trek op zijn gezicht kwam.

„Ik ben een boon als ik weet wat hij haar te zeggen zal hebben,” dacht ze.

De zuster moest hem beloven naar beneden te gaan, als zijn bezoek kwam. Ze schoof zijn bed vóór de open balcon deuren, opdat het warme Augustus-zonnetje hem door en door kon koesteren.

„Zal ik u nu eens de mooie zijden pyama aandoen, met die prachtige geborduurde vogels?” vroeg zuster om hem op te wekken. „Dan ziet u er net uit als een film-held,” plaagde ze.

Maar hij wilde er niet van horen.

„Geen comedie,” zei hij nors. „Ik wil juist proberen echt te worden.”

Zuster dacht: „Probeer maar eerst beter te worden, stakkerd,” maar ze sprak de woorden niet uit en plaagde: „Ik mag wel even kijken of het een aardig meisje is, niet?”

„U kent haar, het is de vriendin van m'n zuster, Bea van Heusden.”

„O, is die het? nou, dat is een schattig meisje om zo te zien.”

Hij gaf geen antwoord en sloot zijn ogen, een gewoonte van hem, als hij niet verder wilde praten.

„Ik hoor iemand op de trap,” zei zuster een poosje later. „En het zijn niet de stappen van uw zuster. Nu, meneer, dan

ga ik maar een beetje beneden zitten, mocht u me nodig hebben, dan laat u juffrouw van Heusden wel even bellen."

Hij knikte toestemmend.

„Zult u niet al te veel praten?" vroeg ze nog even, want het opkomende rode blosje beviel haar niet.

Toen kwam Bea binnen. Haar mooie donkere kopje ging geheel schuil achter de grote bos donkerrode rozen, die ze droeg.

„Zal ik ze maar eerst even in water zetten?" vroeg ze, en ze was blij, zich even te kunnen verwijderen, zó machtig had haar het doorschijnende gelaat van Peter aangegrepen.

„Die wasbleke handen!" dacht ze geroerd, terwijl ze het water in de vaas liet lopen. „Ik geloof nooit, dat hij er boven op zal komen."

Bea, die haar leven lang warm gevoeld had voor al wat leed en al wat zwak was, voelde in haar hart een groot medelijden opkomen voor de jongen, die ze eerst zo onuitstaanbaar had gevonden.

Ze zette de vaas neer op het tafeltje, dat dicht bij hem stond en zei, terwijl ze naast hem plaats nam: „Van Jet en mij samen, hoor."

„Prachtig zijn ze," zei hij, „zul je Jet voor me danken?"

Er was even een zwijgen en Bea voelde hoe hij moeite had om te beginnen. Ze keek eens naar buiten, alsof de in zomer-bloei prijkende burentuinen haar volle aandacht hadden.

„Bea," zei hij dan zacht en zijn stem had een omfloersde klank. „Ik heb zoveel nagedacht in al die weken, dat ik hier lig en waarin ik me eigenlijk al zo half dood voel. Ik heb gedacht, dat ik het iemand moet zeggen vóór het misschien te laat is. Neen, zeg nou maar niet, dat het niet zo erg met me is en ik wel weer beter kan worden. Die mogelijkheid heb ik mezelf ook voorgehouden en ik zou er niet eens blij mee zijn, als ik beter werd. Het is voor mij de beste oplossing, als ik er maar tussen uit knijp! wat zou het leven mij nog kunnen

bieden? ik heb het verknoeid, Bea, hopeloos verknoeid. Het is me alleen in deze weken zo duidelijk geworden, dat ik geen een goede daad kan boeken die ik in dit korte leven heb gedaan en het is zuur, als je eenmaal over zoiets gaat piekeren. Waarom zeg ik jou dit allemaal, zul je zeggen, ik ken je maar zo kort en jij hebt me niet bepaald van een gunstige kant leren kennen."

Een droge kuch deed hem even ophouden.

„Drink eerst voor je verder gaat," zei Bea en ze reikte hem het glas melk met Emserwater aan.

„Dank je. Weet je wat zo gek is, Bea? toen ik jou voor de eerste maal zag, heb ik eigenlijk pas goed gevoeld, hoe 'n nietsnut ik ben en het gekste is, dat ik in jouw bijzijn altijd de behoefte voelde me nòg beroerder voor te doen, dan ik al ben. Je hebt me met je hautain air gewoon razend gemaakt." Hij bleef een ogenblik met gesloten ogen liggen, alsof het hem niet mogelijk was door te gaan. En aldoor hinderde hem iets, dat hij weg wilde hoesten.

„Het was als ik jou zag, of je me een spiegel voorhield, waarin ik m'n hele verplemperde leven weerkaatst zag. En altijd kwam dan weer de zucht om het nog erger te maken, alsof ik jou daarmee zou kunnen hinderen. Geef me nog even de melk aan, wil je? — dat hele plan om danseur te worden, was om jullie kliek uit te dagen, om jullie te laten zien, dat ik niet gaf om stand of rang. Het was allemaal bravour! èn onmacht, omdat ik tot niets beters in staat was. Gek van jalouzie was ik op Toet, het lelijke eendje, waar ik in Indië zo op neer had gezien en dat, toen ik haar terug zag boven me uit was gegroeid. Och, ze hebben het geen van allen geweten, niet vader, niet Maatje, niet Toet, wat er in me om is gegaan, sinds we in Holland zijn terug gekomen."

Weer was er een lang zwijgen, waarbij Bea met ineengeklemden handen, ten prooi was aan een heftige ontroering.

„Zo hopeloos minderwaardig heb ik me gevoeld en zo hevig heb ik me geschaamd, over mezelf in de eerste plaats,

maar ook over Maatje, die ik in Indië zo heel anders zag dan hier. Tom heb ik gehaat, omdat hij een echte moeder heeft en daarbij nog een meisje als Toet. Wat is mijn moeder voor me geweest? ze heeft me als kind gebruikt, om met me te geuren en ze heeft me schandelijk verwend. Misschien had ik niet zo'n misselijke egoïst geworden, als ik een verstandige moeder had gehad. Wie zal het allemaal zeggen?"

Ver weg staarden Peter's ogen, alsof hij iets zag, waarvan hij niet los kon komen.

„Wat me in die weken niet allemaal door het hoofd is gegaan! denk niet, Bea, dat ik nu een berouwvolle zondaar ben, die, nu hij z'n einde voelt naderen, braaf gaat worden."

„Arme drommel," dacht Bea geroerd. „Nòg wil hij snoeven, er mag vooral niet van hem gedacht worden, dat hij zachte gevoelens heeft."

„Jij bent een van die zeldzame vrouwen, die luisteren kunnen," zei hij zacht en zijn mooie, donkergrijze ogen keken haar bewonderend aan. „Wat is dat toch in jou, dat zelfs een sujet als ik, zich geroepen voelt z'n hart bij je uit te storten? Bea, wil je me met iets helpen?"

„Als ik het kan, dolgraag."

„Moet je eens horen: ik heb het zekere gevoel, dat ik het hoekje om ga en nu heb ik er over liggen piekeren, wat er moet gebeuren, met die rente van het geld, dat ik van vader geërfd heb. Ik wil er iets goeds mee doen. Al het geld, dat ik van hem kreeg, toen hij nog leefde, is opgegaan aan absoluut onnutte dingen en nu ik in zo'n weke stemming ben, heb ik gedacht, dat die ouwe baas niet zo hard heeft gewerkt, om al z'n gespaarde duiten in rook te laten opgaan. Edelmoedig van me, hè, nadat er haast niets meer van over is!" Een schorre lach, die eindigde in een felle hoestbui. Bea zag hem snel de zakdoek naar zijn mond brengen.

„Ga even rustig liggen," smeekte ze, maar hij schudde ongeduldig het hoofd.

„Ik heb de centen eerst willen nalaten, aan de eerste de

beste klaploperige amice van me, om Maatje en Toet te treiteren, die misschien wel op de duiten hopen!"

„Hè, Peter," zei Bea pijnlijk getroffen. „Hoe kun je zo over Toet denken?"

„Nou, stil maar, ik was toen nog niet zo braaf als nu! maar in ieder geval, voel ik er niets voor om me familie iets na te laten, die hebben genoeg om netjes van te kunnen leven."

Na een lange pauze zei Peter — en er kwam een ongemeen zachte uitdrukking in zijn ogen: „Ik zou het geld zo graag geven aan een inrichting, waar verwaarloosde kinderen opgevoed worden, van die schoffies, waarvan misschien nog iets terecht kan komen in dit beroerde leven. Wil je me hiermee helpen, Bea en wil je er dan niet zo lang mee wachten? het zal me zo'n rust geven, als ik weet, dat het in orde is. Zou je een notaris voor me willen opscharrelen, die dat vlug voor me in orde maakt? waarom kijk je me nu zo bedroefd aan?, dat moet je niet doen, daar maak je me zo week mee en dan ga ik misschien dingen zeggen, die ik beter niet tegen je kan zeggen. Béetje, wil je nog weer eens bij me komen? je hebt me zoveel goed gedaan, met je rustig luisteren en niets zeggen dat op medelijden wijst."

Bea wist niet anders te doen, dan zijn hand, de doorschijnende, tengere hand, die was als van een kleine jongen, zacht te strelen.

„Ik zal zo gauw mogelijk voor alles zorgen," beloofde zij. Hij vroeg haar niet, er niet met Toet over te spreken, knikte alleen maar tevreden en sloot dan vermoeid de ogen.

Zacht stond Bea op en gleed de kamer uit. Bij de deur keek ze nog even naar hem om en ze schrok van de brandende blik die in zijn ogen was toen hij haar na keek.

„Ik kan zo niet naar binnen gaan," dacht ze, toen ze, de ogen vol tranen, de trap af liep. „En toch moet ik de zuster waarschuwen, dat ik weg ga."

Bea droogde haar tranen en stapte de huiskamer binnen.

Maatje was niet aanwezig en Bea was er dankbaar voor. De zuster, die had zitten lezen, stond, na een snelle blik op Bea te hebben geworpen, haastig op en begaf zich naar boven.

Toet, die aan haar vader's bureau zat te werken, keek op toen Bea binnen kwam en ze zag direct de ontroering op Bea's gezicht.

„Ga nog even zitten,” zei ze zacht en ze sloeg haar arm om Bea heen. Toen werd het Bea te machtig en haar hoofd tegen Toet's schouder, liet ze even de opgekropte tranen de vrije loop.

Toet vroeg niets, liet haar rustig uithuilen. Het was zo'n vreemd gezicht, sterke Bea te zien huilen.

„Ik voel me tòch verplicht, vóór ik Peter's wens ten uitvoer breng, er jou van op de hoogte te stellen,” zei ze dan en ze droogde voor de tweede maal haar tranen.

„Als Peter misschien liever niet heeft, dat je het zegt, praat er dan niet over.”

„De verantwoording is te groot om die alleen te dragen,” vond Bea. „En hij heeft me niet gevraagd er over te zwijgen. Bovendien zou ik het aanvoelen als iets achterbaks tegenover jou. Maar ik heb wel graag, dat het tussen ons blijft.”

En toen vertelde Bea kort en zonder enige opsmuk, wat Peter haar verzocht had.

Toet was, evenals zij, fel bewogen.

„Arme, arme ziel,” snikte ze zacht. „Wat hebben we hem slecht aangevoeld en alleen maar al zijn nare hoedanigheden gezien.”

„Hij heeft zich ook zó verstopt,” troostte Bea haar. „En dit zachte, tere, is toch pas de laatste tijd in hem gekomen. Maak je geen verwijten, Toet, daar help je hem niet veel mee. We moeten zien hem zo goed en zo gauw mogelijk te helpen.”

„O, maak er direct werk van Bé,” drong Toet aan. „Ga naar onze notaris en laat hij zo vlug als het kan bij hem

komen, hij mag geen minuut langer dan nodig is in onrust zijn."

En Toet zocht het telefoonnummer van de notaris op.

„Kun je er meteen heen gaan, Bé?" vroeg ze gejaagd. „Ik zal Jet even opbellen en haar vragen of ik jou werk kan doen. Béetje, er is zo'n angst in me, dat het wel eens te laat zou kunnen zijn. Je hebt bij vader gezien, hoe gauw het kan gaan en Peter drong er toch op aan, dat je het vlug zou doen."

Bea, die zag, hoe gejaagd Toet was, vond goed, direct naar de notaris te gaan.

Toen de avond aanbrak, lag Peter met tevreden uitdrukking op zijn bleek gelaat in de kussens. De notaris had alles volgens zijn wens geregeld en Peter voelde zich of hij bevrijd was van iets, dat hem al die tijd gedrukt had.

„Heb ik het niet gedacht?" de zuster, die zich over hem heen boog, zag de kalme uitdrukking op zijn gelaat. „Die heeft ergens over liggen tobben! nou heb je nog kans, dat hij opknapt ook. Ik ken dat!"

Toet, die boven kwam om hem goedennacht te wensen, vond ook, dat hij er beter uitzag, dan tevoren.

Met een tedere uitdrukking op haar gezicht keek ze hem aan. Wat zag ze haar broer nu met andere ogen, dan vroeger. Hoe graag had ze hem even over de bleke wangen gestreken, maar ze durfde niet, was bang, dat hij direct zou begrijpen waar die plotselinge tederheid vandaan kwam. Maatje had even terloops gevraagd, wat het te betekenen had, dat de notaris bij Peter kwam, maar Toet zei, dat het Peter's zaken waren en ze er niet over dacht hem er naar te vragen.

Maatje was veel te veel vervuld van de kleine flat, die ze op aanraden van haar schoonzuster dacht te huren, inplaats van het veel te grote en te dure huis, dat ze nu bewoonden, om veel na te denken over het notarisbezoek. Ze zag absoluut niet de ernst van Peter's toestand in en vergenoegde zich met

twee keer per dag naar boven te gaan, haar hand op Peter's blonde haren te leggen en dan geruststellend te zeggen, dat hij er heus veel beter uitzag. Om Peter's mond speelde dan een spottend lachje en terwijl hij even speels haar hand pakte, vroeg hij: „Aan je hoeveelste hoed ben je nu al, Maatje?”

Waarop ze, een beetje kwijnend zei, dat haar hoofd dit jaar niet naar hoeden stond.

Het leek die eerste dagen werkelijk of Peter iets in beterschap toenam. Iedere dag, zodra hij Toet zag, was zijn eerste vraag, of ze dacht, dat Bea zou komen. En even zoveel keer zei Toet, dat ze niet zeker wist of Bea wel zou kunnen, want ze kon Jet toch niet voor alles alleen laten opdraaien.

Maar als het telefoontje kwam, dat Bea of Jet iedere dag gaven om naar Peter te informeren, dan bracht Toet zijn vraag over en altijd werd het zo geschikt, dat Bea bij hem zou kunnen komen. Toet snelde dan meestal naar Jet, om die in Bea's plaats te helpen, want ze kon het niet gedogen dat Jet, die het al druk genoeg had, het door het telkens weg roepen, dat zij Bea deed, nòg drukker zou krijgen. Iedere dag nam ze zich voor Bea niet te zeggen, dat Peter naar haar gevraagd had, maar als ze dan weer dacht aan de hunkerende uitdrukking in Peter's ogen, dan kon ze het niet over haar hart verkrijgen, Bea er niets van te zeggen.

„Ik vrees, dat de jongen verliefd op haar is,” zei ze tegen Tom. „Ik moest het tegen gaan, maar ik kan het niet.”

„Laat het maar zo,” vond Tom. „Gun het hem maar, het is de eerste keer in zijn leven, dat hij waarachtig van iemand houdt.”

Dat was weer Tom, dacht Toet en vol liefde keek ze naar hem op. Tom, die schijnbaar zo onbewogen door het leven ging, maar meer oplette, dan wie ook.

„Maar Bea houdt immers niet van hem,” twijfelde Toet, die geen vrede met zichzelf had. „Wat Bea voor hem voelt is niets dan medelijden. Bé is altijd zo geweest, het zwakke,

het ongelukkige trekt haar. Als Peter beter wordt, zal het een vreselijke ontgoocheling voor hem zijn, te ervaren, dat het alleen maar medelijden was, wat hij opwekte."

„Maak je daar nu nog geen zorg over, klein piekerhoofd," trachtte Tom haar zorgen weg te schertsen. „Ik kom de laatste tijd een boel te kort," klaagde hij. „Wat heb je er naar verlangd, dat we eindelijk aan trouwen konden denken en nu we, dank zij de goede zorgen van je vader, ons nestje kunnen gaan inrichten, nu is het net of je er niet meer om geeft. Heus, liefke, je hebt me de laatste tijd een beetje verwaarloosd."

„Wees niet boos, Tom," zei Toet berouwvol. „Het is allemaal nog zo vers, het sterven van vader en toen direct daarop het ziek worden van Peter. Ik denk vaak genoeg aan het geluk, dat we nu niet lang meer hoeven te wachten, maar het is wel een beetje duur gekocht en het was zoveel heerlijker geweest, als vader het had mogen beleven."

„Dat ben ik helemaal met je eens, maar het neemt niet weg, dat je er je toch op kunt verheugen en het moet beschouwen als een lichtpunt in donkere dagen."

„Je hebt gelijk, Tom."

„Als altijd," lachte Tom en hij drukte het donkere hoofd stevig tegen zich aan.

„Waar is je moeder toch?" vroeg hij, nu het hem plotseling opviel, dat hij haar al een paar avonden niet had gezien.

„O," lachte Toet, „Die is alweer naar tante Leentje. Dat is plotsklaps zó chaud tussen die twee geworden. Je moet weten, dat het de goede Helena gelukt is Maatje zoveel van het edele bridge-spel bij te brengen, dat ze een niet al te slechte partij speelt en Maatje is er zó verrukt over en zó helemaal vervuld van haar eigen knapheid, dat zij een zó lastig spel kon leren, dat ik nu niets anders hoor, dan verhalen over verloren of gewonnen robbars. Het schijnt mijn noodlot te zijn, dit altijd te moeten aanhoren, eerst vervolg-

de tante Leentje me er mee en nu is het Maatje. Intussen ben ik tante dol dankbaar, dat ze iets gevonden heeft om Maatje zoet te houden en dat haar aandacht afleidt van al wat ze kopen kan. Haar hoogste ideaal op het ogenblik is, om nog eens mee te kunnen spelen op de bridge-drive, die het Handelsblad ieder jaar geeft. Ze spreekt over Culbertsson en Goudsmit of ze met ze school is gegaan. Ik amuseer me er soms schoon mee. 't Is net een kind en ik vraag me wel eens af, of er ooit iets is geweest, waar zij zich zorgen over heeft gemaakt."

„Ik zag ze laatst voorbij de zaak gaan,” zei Tom, die blij was dat ze weer opgewekter scheen. „Ze leken net een paar jolige meisjes, die samen uit zijn. Ik vind, dat Helena weer frivoler wordt onder je moeder's leiding. Ze hadden allebei tenminste dartele hoedjes op."

„Ja, 't is me een stel! en ze maken hevige plannen om als Peter weer beter is, in het najaar naar het Zuiden te gaan."

„Laten wij ons dan voornemen tegen die tijd getrouwd te zijn,” probeerde Tom haar aandacht op dit chapter terug te brengen. Maar Toet vond dit een beetje te haastig en zei, dat ze niets wilde bepalen, vóór Peter een stuk beter was.

Het liet zich echter niet aanzien, dat de beterschap van Peter van blijvende aard zou zijn, want iedere avond was de temperatuur te hoog en de krachten namen langzaam maar zeker af.

„Bea,” vroeg Peter op een middag, dat ze laat nog was gekomen. „Is het nu heus niet teveel voor je om altijd maar weer hierheen te draven, alleen om een verwend jog z'n zin te geven?"

„Wil ik dan maar niet meer komen?" plaagde Bea.

Hij deed of hij de vraag niet hoorde.

„Hoe gaat het eigenlijk in jullie pension?" vroeg hij dan. Het was de eerste keer, dat hij zich daarvoor interesseerde.

„Dat gaat z'n gangetje!" zei Bea. „De oude dame is een

beetje veeleisend, maar Jet weet prachtig met haar om te springen."

„En de zoon?"

„O, dat is een brave engel! die maakt gewoon een halve cirkel om me heen, als ie me per ongeluk in de gang tegen komt! ik weet niet, wat ik de brave borst gedaan heb, maar hij ontwijkt me als een besmettelijke ziekte."

„Hij is natuurlijk dodelijk van je en dat durft ie niet te bekennen!"

„Hè, ja, net echt, zou Els zeggen."

„En die andere sinjeur? dat is een artist, hè? zeker een vlot type! Speelt ie mooi?"

„Welk een belangstelling voor onze huurlingen!" lachte Bea.

Een lichte bloes overtoog Peter's gelaat en direct begon hij over iets anders te praten.

„Ik kreeg vanmorgen een brief van de notaris," zei hij dan. „Alles is voor mekaar en ik hoop, dat de inrichting, waar de kleine boefjes vervormd worden tot mensen, die de maatschappij geen oneer aandoen, gauw en lang plezier mogen hebben van de centjes."

„Doe niet zo sinister," berispte Bea hem. „Neem je liever voor beter te worden."

„Hè, ja! ik Coué me helemaal beter, geestelijk en lichamelijk!"

„Als je zo sarcastisch blijft, kom ik morgen niet bij je."

„Dat moest je toch maar niet meer doen, ik heb me iedere dag al voorgenomen je te vragen voortaan niet meer bij zo'n wrak te komen."

„Doe niet zo interessant," probeerde Bea hem te plagen, maar de lust verging haar toen ze de treurige ogen, het verbitterde gezicht zag.

„Jullie hebt verdorie allemaal wàt!" viel hij plotseling ruw uit. „Ik heb niets, niemand! Even heeft mijn nobele!!! daad me genoeg gegeven, maar dat is al lang weer voorbij."

Het moet niet te lang met me duren, anders val ik weer in al m'n ouwe zonden terug en keer je je met minachting van me af. Ach, Bea, Bea . . ."

Bea's hart kromp ineen bij het zien van zoveel ellende.

„Hem nu te kunnen helpen," dacht ze en zacht streelde haar hand over de zachte, blonde lokken.

„Laat dat," snauwde hij haar af en hij keerde zijn hoofd naar de muur, zodat ze zijn gezicht niet zien kon.

Bea hoorde hem zacht snikken. Ze durfde zich niet te bewegen, als hij zou merken, dat ze het hoorde zou hij haar vragen weg te gaan.

„Wat hangen die rozen slap," zei ze en ze deed haar best haar stem een onbevangen klank te geven. „Ik zal ze even verversen."

Toen ze weer binnen kwam, had hij zichzelf overwonnen.

„Bé," vroeg hij. „Wil je voor je weg gaat mijn vulpen en de bloc-note op mijn bed leggen? Ik moet nog een brief schrijven."

„Zul je je niet te veel vermoeien?" vroeg ze.

„Maak maar een fondant kereltje van me," trachtte hij te spotten, maar er klonken tranen in zijn stem.

Toen Bea de volgende morgen beneden kwam, rinkelde lang achter elkaar de telefoon.

„Hemel," schrok ze. „Vast iets met Peter!" en ze liep haastig naar het toestel.

„Ja, Tom," hoorde Jet haar ontsteld zeggen. „Natuurlijk kom ik," en zich tot Jet wendend: „Peter heeft vannacht een zware bloedspuwing gehad, hij heeft naar me gevraagd. Vind je goed, dat ik maar meteen ga?"

„Moet je dat vragen?" zei Jet hartelijk. „Neem nachtgoed mee, als het zo erg is, lijkt het me voor allemaal beter, dat je daar blijft. Ik zal even een koffertje voor je inpakken. Eet nu eerst even een broodje."

Maar Bea was te gejaagd om te kunnen eten en Jet, die

zag, hoe het bericht haar aangegrepen had, drong er niet verder op aan.

„Het zou misschien het allerbeste voor hem zijn,” zei Jet zacht.

„Daar is niemand zo van overtuigd als hij zelf. Dat is juist zo in-treurig. O, Jet, ik hoop zó dat hij niet behoeft te lijden.”

Heel stil was het in het huis aan de Apollo-laan en het was, dacht Bea of de dood er al rondwaarde. Een huivering overviel haar toen ze de trap op liep. Hoe kort was het nog maar geleden, dat ze hetzelfde ijskoude gevoel langs haar schouders had voelen trekken. Had Peter het misschien gisteren ook gevoeld en had hij zich daarom niet weten te beheersen?

Op haar tenen liep ze de ziekenkamer in, de kamer, die haar in deze laatste weken zo vertrouwd was geworden.

Er was een gedempt licht en als schimmen zag ze Maatje en Toet, die bij het bed zaten.

De zuster stond op van de plaats naast het bed, wenkte Bea daar te gaan zitten.

Werktuigelijk liet Bea zich neer op de stoel waarop ze iedere dag gezeten had.

Peter lag met gesloten ogen. Zijn adem ging kort en stotend. Soms was het of hij helemaal niet meer ademde en dan keek Bea angstig naar de zuster, die zich dan zacht over hem heen boog, het hoofd schudde en weer ging zitten. Naast het bed stond een kom met stukjes ijs en watjes.

„Maak maar af en toe zijn lippen wat vochtig,” zei zacht de zuster en ze gaf Bea een watje.

Voorzichtig depte Bea de bloedloze lippen. Hij merkte er niets van, bleef onbewegelijk liggen.

De dokter kwam, nam even de pols in zijn handen, zei iets tegen de zuster, ging weer weg.

Zo gingen uren voorbij in de stille ziekenkamer, waar

niets anders hoorbaar was, dan het zachte reutelen van Peter's ademhaling.

Als onbewegelijke beelden zaten de vier vrouwen, ieder verdiept in eigen gedachten.

Tom kwam binnen, keek ontroerd naar het wasbleke gezicht in de kussens, ging dan zitten naast Toet, sloeg zacht de arm om haar schouder.

Instinctief sloot Bea de magere al koude hand in de hare.

Het was klokslag vier uur in de middag — hetzelfde uur waarop zijn vader gestorven was — toen Peter plotseling de ogen opende en zijn hand langs het dek tastte, als zocht hij iets.

Instinctief sloot Bea de magere al koude hand in de hare.

Een zachte glimlach vloog over zijn gelaat, gaf het een tedere uitdrukking. De zuster, met een snel opkijken wees

de anderen om hun te zeggen, dat het ogenblik daar was.

Even gingen Peter's ogen over hen allen heen, bleven rusten op Bea en als een kind, dat slapen gaat, drukte hij het hoofd dieper in de kussens, zuchtte, en sliep dan in, voor goed.

Bea bleef een hele tijd down en gedrukt. Het had haar machtig aangegrepen, het meemaken van de twee sterfgevallen, zo snel na elkaar.

De eerste weken had ze zich nog zoveel mogelijk aan Maatje en Toet gewijd, maar eindelijk had ze toch ingezien, dat ze niet nog langer Jet voor alles kon laten zitten.

Jet, die goed zag, hoe dit alles Bea aangegrepen had, deed alle moeite haar los te krijgen uit haar downheid.

„Ga eens een week-end naar zee,” stelde ze voor. „Je zult eens zien, hoe je er van opknapt.”

„Heb je centjes bij me gezien?” spotte Bea. „Wat doe je ineens rijke! We mogen vanavond wel eens kas opmaken, dat is er de laatste tijd ook lekker bij ingeschoten.”

„Ik wou, dat we maar iemand voor de kleine en de grote kamer kregen,” zuchtte Jet.

„Ah! zit je in de knel, nu ik van opmaken van de kas gewaag?”

„Helemaal niet, maar toch zal het nodig zijn, dat we er nog wat bij krijgen.”

„Wist de dierbare gleufhoed niet iets voor ons?”

„Ja, een meisjes-studentje, maar die kan niet veel betalen.”

„Beter iets, dan niets?”

„En, weet je, ik heb zo'n idee, dat het zijn verloofde is.”

„Nou, wat zou dat?”

„Voor mevrouw van Vliet! die zal het vast niet passend vinden.”

„Och, waai op! wat een antieke ideeën houdt dat mens er toch op na en jij zit gewoon onder de plak bij haar. 't Is

goed, dat ik me er maar weer eens mee ga bemoeien, ze zou hier gewoon baas in huis worden."

„Ze is heus de laatste tijd erg beminnelijk. Ze heeft me enige keren 's avonds bij zich gevraagd, toen jij weg was."

„En was zeunlief toen thuis?"

„Ja, en ik moet zeggen, dat hij erg mee valt. Hij kan reuze onderhoudend praten."

„Pch! pch! pch!" deed Bea plagend.

„Malle!" lachte Jet, blij, dat Bea weer opgewekter leek.

„Ik zie jou nog schuiven met chocolade Rein! mijn zegen heb je, ik zal dan het pesjon wel alleen drijven."

„Doe niet zo idioot! zeg, Bé, heb ik je nog gezegd, dat Henk opgebeld heeft om afscheid te nemen? Hij liet je hartelijk groeten."

„Zo, is ie weer weg?"

„Weet je, dat zich tussen Til en hem een aardig roman-
netje aan het afspelen is?"

„Is 't waarachtig?" vroeg Bea geïnteresseerd. „Hoe weet je dat, sprak hij er met je over?"

„Welneen, de speurneus Els schijnt er achter te zijn gekomen."

„Doen ze er dan zo geheimzinnig mee?"

„Zeker wel. Maar Els kwam op een dag onverwacht bij Til en toen vond ze er Henk, die erg teder deed en Til, die nogal verlegen met het geval was."

„O, wat zal die speurhond een pret hebben gehad!"

„En Til heeft hem naar de boot gebracht. Dit hoorde Els van Til's moeder, die nogal verrukt over alles scheen."

„Gek, dat ze er zo geheimzinnig mee doen," vond Bea.

„Ik heb zo'n idee, dat hij het jou had willen vertellen, toen hij opbelde. Hij was tenminste erg teleurgesteld, dat je er niet was. Je zult zeggen, dat was hij wel eens meer, als hij je niet trof."

„Hij had het jou toch net zo goed kunnen vertellen. In ieder geval vind ik het wel een geslaagd stel."

„Ik heb altijd nog gedacht, dat het toch nog wel wat met jou en Henk zou worden, hij was toch zo dol op je! nu nòg kon ik merken, dat hij het land had, dat je bij Peter was.”

„Hè, ja,” zei Bea een beetje bitter. „Wel iemand om jaloers op te zijn, arme ziel.”

„Ik ben maar zo bang, dat hij Til uit dépit neemt.”

„Dat moet ie dan maar zelf weten. Het zou grof tegenover Til zijn en ik kan me zoiets van Henk niet voorstellen. Ik geloof eerder, dat hij het beu is ongetrouwd door het leven te gaan en Til is altijd een echt vriendinnetje van hem geweest, misschien is die vriendschap in liefde overgegaan. Wie zal het zeggen? Ook *zij* hebben mijn zegen.”

„Je bent nogal royaal met je zegen,” lachte Jet.

„Toet en Tom beginnen nu ook haast achter hun huwelijk te zetten. En Maatje gaat bij tante Leentje inwonen. Het bridge-spel heeft deze twee zielen aaneengesmeed,” vertelde Bea.

„Is ze eigenlijk onder de indruk van Peter's dood?”

„Voor haar bescheiden doen heel erg en veel meer, dan van de dood van haar man. Jet, we moesten er eigenlijk niet over praten, als ik er weer over begin, speelt zich alles weer voor me af en zo kom ik er niet uit los. Gek, dat die twee naar Holland moesten komen om er de dood te vinden,” mijmerde Bea en ze tuurde naar buiten. „Weet je, Jet, dat Peter vóór z'n sterven een brief schreef, die de zuster me moest geven, als hij dood was? hij heeft absoluut gevoeld, dat hij nog maar kort zou leven. Die brief heeft me heel erg aangegrepen.”

Jet vroeg niets, was alleen blij, dat Bea er weer over kon spreken, iets, wat ze de laatste dagen helemaal niet had gedaan.

Bea haalde uit haar tasje de brief, gaf die zwijgend aan Jet.

„Lees hem maar gerust,” zei ze, toen Jet weifelde de brief uit het couvert te nemen. „Jij bent als een zuster van me.”

En Jet las stil voor zich heen:

„Ik heb niet gegriend, Bé, omdat ik voel, dat het afgelopen is met me. De dood heeft voor mij geen verschrikking. Maar ik griende, omdat mijn leven zo anders had kunnen zijn en ik dat pas gevoeld heb, toen ik jou leerde kennen. Toen was het veel te laat om er nog iets van terecht te brengen en ik ben dankbaar, dat de oplossing op tijd komt. Béetje, ik dank je voor wat je die laatste weken voor me geweest bent, het is meer, dan je kunt beseffen en het maakt, dat ik rustiger sterf, dan ik anders gedaan zou hebben. — Wil je proberen van je eigen leven iets goeds te maken? Zoals ik je heb leren kennen, laat je je gauw beïnvloeden en is je medelijden direct opgewekt. Dat geeft me angst voor jou. Er kan een schurk in je leven komen die er misbruik van zou kunnen maken en dan zou jij, gedreven door je medelijden, je aan iemand kunnen binden, die je onwaardig is. Ik gun je zo van harte veel geluk in je leven, en ik dank je voor wat je voor me deed. — Wil je mijn boekenkast, m'n foto-toestel en vulpen aannemen als herinnering aan iemand, die kort, maar heel veel van je gehouden heeft? Leef wel, Bé.”

Peter.

Jet pinkte een traan weg, vouwde de brief behoedzaam dicht en gaf die dan aan Bea terug.

„Het is fijn, zo aan hem te kunnen denken, het vaagt al het vroegere weg,” zei ze zacht.

„Dat zei Maatje zo juist en het verwonderde me van haar, dat ze het zo zuiver aanvoelde. Ze zei: „Hij is weer het hele kleine jongetje, dat op de onderneming rondliep en lachte tegen iedereen. Hij was toen zo heel onschuldig en zacht.”

„En zo was het ook. Als je hem gezien had, Jet, op z'n doodsbed, 't was precies een klein, onschuldig jongetje. Zo

mooi, Jet en zo goed om naar te kijken. Ik zal altijd aan hem kunnen denken zoals ik hem het laatst zag."

„Houd die herinnering maar vast, Bé," zei Jet ernstig. „En misschien zal er nog wel eens een ogenblik in je leven komen, waarin je terug zult denken aan dat, waarvoor hij je waarschuwde. Hij zag het goed, jij zou je door je medelijden kunnen laten beïnvloeden. Wil je geloven, dat ik er in het begin bang voor was, toen je naar Peter ging. Ik dacht, als hij beter wordt, of misschien half beter, dan zal Bé, door medelijden bewogen, zich verder aan hem wijden en gaan geloven, dat ze van hem houdt. Ik had me niet angstig behoeven te maken, de arme jongen is heen gegaan. Het is beter zo, Béetje."

„Je hebt het goed gezien, Jet. Als Peter beter was geworden was ik me zeker aan hem gaan hechten. Ik heb dit zelf ook gevoeld. Een dergelijk geval heb ik al nog eens in mijn leven gehad, maar toen was ik nog heel jong. Ik verbeeldde me toen, dat ik werkelijk van een jeugdvriendje van me hield en het was alleen maar een sterk gevoel van medelijden, omdat hij longlijder was en vroeg moest sterven. Als je zo aangelegd bent kun je tot onverstandige dingen komen, ik weet het en toch geloof ik, dat ik er niet aan zou ontsnappen, als mijn medelijden zo intens opgewekt was. Soms denk ik wel eens, dat alleen het zwakke me trekt en ik liever een man zou hebben, die ik verzorgen en leiden moet, dan een die mij leidt. Ach, Jet, het leven is niet gemakkelijk en het lijkt me zo moeilijk, als je eens voor de keuze staat. Ik geloof, dat mijn hele leven zoeken zal zijn, zoeken naar een onbereikbaar ideaal."

Maar Jet in volle overtuiging, zei: „Het is niet moeilijk, als je maar zeker weet, dat je van elkaar houdt. Dat je er nu zo zwaar over denkt, is voor mij het beste bewijs, dat je nog nooit waarachtig van iemand gehouden hebt. Dàn rede-neer je niet, dan is er niets meer, dan dit ene: ik houd van hem en dan is alles goed. Zie je, zo denk ik er over en

daarom verdiep ik me er ook verder niet in. Als het komt is het goed en als het niet komt, ook. Alleen, half mag het niet zijn, dat heb ik mezelf beloofd."

"Jij staat zo heerlijk sterk in het leven," zei Bea bewonderend. „Ik geloof, dat jij niet licht een désillusie zult krijgen."

Een klopp op de deur stoorde de beide meisjes in hun gesprek.

"Mag ik even binnen komen?" vroeg meneer Rienstra. „O," zei hij verrast: „Is juffrouw van Heusden weer terug? we hebben u gemist, niet waar, juffrouw Molenaar?"

"Ik althans," lachte Jet.

"Ik kom met twee vragen, heeft u even tijd?"

"Nu mijn Co weer thuis is heb ik voor alles tijd. Gaat u er even bij zitten."

"Graag. Mijn nichtje schreef me, of ik u gesproken had over de kamer. Ze zou nu graag zeker weten, of er iets van komen kan."

Jet keek even naar Bea.

"Ik geloof, dat we beter doen eerlijk met meneer Rienstra te spreken," zei Bea. „De kwestie is, meneer Rienstra, dat mevrouw van Vliet een wat conservatieve dame is en nu zijn we bang, dat... eh... dat, wanneer uw nichtje, misschien niet alleen uw nichtje, maar uw verloofde is..."

"O, hemel, neen," lachte meneer Rienstra. „Wat zal ze een pret hebben als ze dat hoort! Ze is verloofd, dat is waar, maar niet met mij! Ze is de dochter van mijn oudste broer en gaat hier studeren. Haar ouders zouden graag zien, dat ze in mijn pension kwam, dan kan oom nog eens een wakend oogje houden, maar vooral zijn ze er op gesteld, omdat ik verteld heb, hoe best ik het hier heb en... ik hoop, dat u me niet voor een vleier zult houden — in welk beschaafd milieu ik hier ben. U kent toch zelf het kamer-verhurend genre, nu, dan is uw pension werkelijk een uitzondering. Ik ben niet zakelijk om u zoiets te zeggen, maar ik weet dat ik het tegen u kan zeggen. Nu heb ik u gerustgesteld, om-

trent de verhouding waarin ik tegenover mijn nichtje sta, mag ik nu van u weten, of ze onderdak bij u kan krijgen?"

„Ik vind het zo onprettig, te moeten marchanderen," aarzelde Jet, „maar de prijs, die u noemde is heus te laag. We moeten meer maken voor de grote kamer."

„Het is bij ons een legkaart, meneer Rienstra, als de boel niet precies past, gaan we op de flacon," lachte Bea.

„Gelukkig dan maar, dat ik u zeggen kan, dat mijn broer met de condities, die u stelde, accoord gaat. Dus is de zaak nu voor mekaar en kunt u mijn nichtje de volgende maand verwachten. En nu kom ik met mijn tweede vraag op de proppen: ik heb n.l. twee kaarten voor het concert van Zondagavond, heeft u zin om te gaan? een beetje afleiding kan voor u beiden geen kwaad, dunkt me. U gaat er haast nooit uit."

„Zie evengenoemde legkaart," lachte Jet. „Uitgaan kost geld, meneer Rienstra en dat hebben we nog niet. Maar het is erg vriendelijk van u. Bé, hoe denk je er over? ik wil dolgraag. Ik heb in tijden het orkest niet gehoord."

„Ik vind het gewoon een boffie," zei Bea dankbaar.

„Dan ben ik nu aan het einde van mijn vragenlijst. Ik breng u de kaarten wel even. En, ja, dat had ik bijna vergeten, mijn nichtje brengt een paar dingen mee, ik meen een schrijftafel en een thee-meubel."

„Hoe meer hoe liever," lachte Jet. „Des te minder hebben wij te kopen."

„Dat dacht ik ook al. U ziet, ik leef helemaal mee met het wel en wee van ons pension."

„U is onze reddende engel!" flapte Bea er uit. „We zaten straks net vurig te hopen, dat er weer wat verhuurd zou worden."

„U heeft geen talent voor hospita," plaagde hij. „U moet proberen politieker te worden."

„De gleufhoed is inderdaad een dierbare engel," zei Bea,

toen hij weg was. „Ik hoop maar, dat zijn nicht van hetzelfde soort is.”

„We hebben het reuze getroffen met onze inwoners,” vond Jet dankbaar, maar Bea kon haar wrok tegenover de conservatieve mevrouw van Vliet niet vergeten en zei, dat ze het niet eens was met Jet.

„Je had eens moeten horen, hoe belangstellend ze altijd informeerde naar Peter,” verdedigde Jet de oude dame.

„Hoe wist ze het dan? ik geloof, dat jij alles met haar uitpraat, Jetje! Het is natuurlijk een nieuwsgierig wezen, dat het naadje van de kous wil weten.”

„Ik zal geen moeite doen je gunstiger voor haar te stemmen, je zult haar nog wel eens beter leren kennen.”

„Als jouw schoonmoeder misschien! nu, als ze lief voor jou is, zal ik haar aanbidden!”

„Mallootje,” lachte Jet en ze toog naar de keuken om naar een schoteltje te gaan kijken, dat in de oven stond.

Bea ging door met kousen stoppen, probeerde de stopjes net zo netjes te leggen, als Jet het haar geleerd had.

„Wie me voor een jaar gezegd zou hebben, dat ik m'n eigen kousen zou stoppen en de Co. van een pensionhoudster zou zijn, die had ik toch heus voor gek verklaard,” dacht ze vermaakt. „En dan nog jezelf te moeten toegeven, dat je er je veel rustiger en tevredener bij voelt, dan met al het toneel-gedoe! huishoudelijke arbeid is waarachtig zo ongezond niet. Vroeger had ik eeuwig hoofdpijn en was altijd moe en nu voel ik niets van al dat gezeur, terwijl Jet het me toch heus niet zo gemakkelijk maakt, met d'r precieserigheid van bedden opmaken volgens model en kamers helpen schoonmaken à la huishoudschool! 't Is toch een duvel, die Jet, hoe ze de wind er onder heeft bij Geert en mij!”

De telefoon rinkelde en Bea liet haar kousen in de mand terug vallen, begaf zich naar de telefoon.

„Zo, lastpost, wat wil je van twee zwaar werkende vrouwen? Nou, als je direct kunt verschijnen, kunnen we je wel

hebben, dat is te zeggen, Jet is met de pot bezig en zal maar af en toe naar je gezwam kunnen luisteren, maar ik zit kousen te stoppen en zal proberen wakker te blijven bij al de nonsens die je wel weer te vertellen zult hebben. Nou, so long!”

„Nu springt ze hals over kop op d'r fiets en rent hierheen,” dacht Bea vermaakt. „Ze is lang niet geweest en heeft natuurlijk weer „bende's te vertellen.”

Geen tien minuten later een lang aangehouden bel en naar boven stormen van Els.

„Wat zie jij er uitdagend uit!” begroette Bea haar.

„Uitdagend!” galmde Els en ze liet zich neervallen in de grote stoel, strekte de stoere benen. „Zeg liever, woest! kwaadaardig!”

„Hemeltjefielief! is het weer zó erg met je? dat hebben we lang niet gehad.”

„Bekommert zich dan iemand om me? jullie zijn nogal leuk allemaal! Jet en jij, dat is één pot nat! jullie zijn gewoon de Siamese tweelingen! En Til? die is één kluit Henk! *Nu* is ze niet down meer, *nu* heeft ze mij niet meer nodig om al haar perikelen mee uit te praten! Dat Toet na al die misère geen kop voor een ander heeft, daar kan ik in komen, maar de rest! bah, jullie zijn au fond een zelfzuchtig zoodje.”

„Is u uitgepraat, dame?” lachte Bea. „Gocie hemel wat een stortvloed! En waarom dit alles? wat heeft je, buiten ons aller ontrouw, zo opstandig gemaakt? want, dat er iets anders is, daar ben ik zeker van. Vooruit, lucht het hartje maar.”

„Je bent wel animerend! zoiets van: schiet maar op en maak het niet te lang. Als ik niet wist, dat je wel wat voor een ander over hebt, dan zou ik helemaal niet gekomen zijn.”

„Zo, dat is andere taal. En vertel nu eens wat er aan het handje is”

„Nou, ik ben in stilte verloofd.”

„En dat maar zonder mijn toestemming?”

„Een reuze jog, zeg! we zijn gewoon idolaat van elkaar! en nou stuurt dat stuk sjagryn van een vader van hem — natuurlijk om hem te onttrekken aan mijn funeste invloed — zoonlief naar Engeland. We zijn gewoon vals! en wat moeten we er tegen doen? Pa heeft de dubbeltjes en Ed moet z'n hele carrière nog maken. We houden het niet uit, zeg! elkaar in een heel jaar niet te kunnen zien! 't Is gewoon bij de wilde krekels af! en weet je wat zo in-gemeen van z'n vader is? hij had tekeningen van me zullen plaatsen en nou verpuft ie het gewoon! ik ben aan alle kanten gedupeerd, bah! ik heb nergens meer zin in! ik ga niet door met al dat klungelige geteken! ik bereik toch nooit wat! Zeg, jij laat iemand ook maar kletsen en je zegt geen stom woord!”

„Laat je me er dan de tijd voor? en denk je, dat ik me een helder beeld kan vormen van al dat onsamenhangend gezwam van jou? vertel eerst eens waarom die vader zo verbolgen op je is en dan, in welke kwaliteit hij tekeningen van jou zou nemen? moet ik dat allemaal maar raden?”

„Ach, neem me maar niet kwalijk, Béetje, ik ben zo overhoop! ik hoorde het net een uur geleden van Ed. We zijn er allebei kapot van. Thuis hoef ik er niet over te beginnen, want moeder is in staat die oude beer nog groot gelijk te geven en dat is meer dan ik verdragen kan. Nou, hij heet Ed. van Stralen en zijn Pipa is de bekende uitgever. Ik ben er op een dag met een aanbeveling van een vriend van vader heen gestapt en toen was de oude beer er niet. Ed, die me te woord stond, was bijzonder beminnelijk en ik zag er juist op mijn manier erg voordelig uit — ik had die schat van een jurk aan, die rose met al die bloemetjes, weet je wel? en ik had een van m'n malle hoedjes op — nou en toen kreeg ie het te pakken van me en ik van hem, hij vroeg me of ik nog eens terug wou komen en de schooier liet me natuurlijk op een uur komen, dat z'n vader er niet was en het hele personeel al naar huis. We hebben toen reuze gezellig zitten klet-

sen en een afspraak gemaakt om samen te gaan fietsen. Nou, en toen hebben we daarna samen getennist en geroeid en hij heeft een two-seatertje — een oud beestje, maar je kunt er nog gezellig een eind mee weg — en toen is het dik aan tussen ons geworden. We laten elkaar nooit meer! voor geen tien oude brompotten van vaders! Maar dat hij ons nu die streek heeft gelapt, om Ed naar Engeland te sturen, voor een heel jaar liefst — dat vergeven we hem nooit! Zeg nou zelf, Bé, is dat gemeen of niet?”

„Hè, hè,” lachte Bé. „Dat houdt er wat om, eer een ander aan het woord kan komen! Luister, schaaap, naar de woorden van je oudere vriendin: Als ik het goed begrijp, is die Ed van jou in zijn vader's zaak en aangezien hij nog een jong broekje is — dit leid ik af uit het feit, dat hij jou niet tot betere inzichten heeft kunnen brengen — zal hij zijn opleiding tot uitgever nog moeten krijgen. Ik weet uit uitgeversskringen dat het usance is, je zeun naar het buitenland te sturen. Dat zijn vader het op dit tijdstip doet, is heel naar voor jullie, maar wel wijs gezien.”

„Wat zeg je!” stoof Els op. „Wijs gezien? als je maar weet, dat hij daar geen klep zal uitvoeren!”

„Dat zal dan ongeveer net hetzelfde zijn als hij hier deed,” zei Bea met een fijn lachje. „Moest ik jou niet kennen, geliefde Elsevier! je hebt natuurlijk dag aan dag met hem in het wagentje gejakkerd, of hem meegetroond naar de tennisbaan! en dàt zal Pa van Stralen verdrotten hebben.”

„Nou, zeg,” zei Els al een beetje kalmer. „'t Is toch zeker zomer! en waarom geeft die drakerige Pa hem dan ook geen vakantie?”

„Heeft ie misschien al gehad, het is toch al einde Augustus. Neen, Els, ik kan dat drama van jou niet zo hevig vinden en raad je aan je niet zo te verzetten tegen dat naar het buitenland gaan van je Ed.”

„Een jaar is zo lang. En wie weet ontmoet hij daar niet een meisje waar hij meer van gaat houden.”

„Malle meid, dat kan hem hier ook gebeuren. Of je houdt van elkaar en dan vertrouw je mekaar, of niet, er is geen tussenweg.”

„Ik zou zo dolgraag ook naar Londen gaan. Dat had ik toch al gewild, voor mijn werk, zie je.”

„O, juist,” plagend zei Bea het en ze keek Els schelms aan.

„Ik heb een nichtje in Londen wonen, daar zou ik best bij kunnen wonen en dan zou het niet zoveel hoeven te kosten. Die teken-cursussen zijn daar zo duur niet en zeg, wat een reclame voor hier, als ik een jaar in Engeland heb gewerkt. Toe, Béetje, wees eens lief en probeer jij mijn moeder te bewerken. Je bent de laatste tijd zó in de gratie, doe je best voor je ongelukkige Elsevier.”

„O, o, wat is het erg met je!” schaterde Bea. „Moet je zo’n Neerland’s welvaren-gezicht zien en dan het dramatische „je ongelukkige Elsevier” ik moest je eigenlijk laten bakken met al je perikelen. Je hebt ’t je weer zelf op de hals gehaald. Eén ding is me niet duidelijk, waarom neemt die vader je tekeningen niet, als ze toch goed zijn?”

„Och, kind, begrijp je dat nou niet? Ed durft ze hem nu niet te laten zien, nu hij door een kennis weet, dat zijn zoon de helft van de tijd bij, of liever gezegd, met mij door brengt.”

„Ah! daar zit ’m de kneep! net wat ik je al zei: je eigen schuld. Tenslotte hield je Bob vroeger ook van zijn werk en is hij nu veel zit-vaster dan vroeger.”

„Wel, goeie hemel!” stoof Els op. „Tussen Bob en mij was er niks! ik vond hem een niksnut! een verwend jog!”

„Des te erger, dat je hem dan nog er toe aanzette om maar te luibakken. Jij moet altijd iemand hebben in je vacantie om mee te varen of te rijden en je hebt het zaakje er geheel mee bedorven, dat is mijn opvatting. En laat je Edje nu maar rustig naar Londen trekken, want als jij daar ook heen gaat begint het spelletje weer opnieuw en sol je hem overal mee naar toe.”

„En tòch vraag ik of vader me naar Londen laat gaan, al is het maar voor drie maanden. ”

„Je bent een eigenwijs kuiken, Els! als er ooit een kans is, dat de oude heer van Stralen vrede met de keuze van zoonlief krijgt, dan verknoei je het hiermee hopeloos.”

„Dat hoeft ie toch niet te weten!”

„Hij hoefde ook niet te weten, dat jij het was, die zijn zoon's hart in lichtelaaie heeft gezet! geloof maar gerust, dat hij in Londen wel iemand heeft, die een oogje in het zeil houdt.”

„Ja,” gaf Els, die hoe langer hoe tammer werd, toe. „Ed gaat bij een zakenvriend van zijn vader wonen, dus die zullen hem wel bespieden. Bah! wat een zoodje! wat moet ik er nu mee?”

„Net wat ik je zeg, Ed rustig laten gaan en hard werken, allebei, opdat Pa van Stralen de rijke zegeningen ondervindt, van een verbintenis van zijn zoon met een meisje als Els de fiere!”

„Ja, spot jij maar! je weet niet wat het zeggen wil, als je zoveel van elkaar houdt, mekaar dan in een heel jaar niet te kunnen zien.”

„Neen, daar kan ik niet over mee praten, maar het lijkt me toch de enige weg voor jullie om de vader te vertederen.”

„Ja, ik geloof het ook,” klonk het deemoedig. „Ik zal er vanavond met Ed over spreken. We moeten dan maar door de zure appel heen bijten. Zul je me een beetje helpen, Bé, om door die nare tijd heen te komen? Ik kan er toch met niemand over spreken.”

„Zoet maar, ik zal je wel af en toe gelegenheid geven je boordevol gemoed uit te storten. Kom maar weer eens aanlopen.”

„Daar gaat ze nou,” dacht Bea, die haar nakeek. „Eerst een furie en nu een tam, klein hondje.”

„Is Els al weg?” vroeg Jet, die klaar was met „me

pot" zoals ze haar kooksel betitelde. „Wat had ze voor hevigs?"

Bea vertelde, vroeg of Jet het eens was met de raad, die ze Els gegeven had.

„Volkomen," stemde Jet in. „Els is een beste meid en om de maan niet lui, maar ze heeft een handje om een ander van z'n werk te houden en het is heel best, dat haar dit eens onder het oog gebracht wordt."

„Och," zei Bea, die een zwak voor Els had, „toch zou ik haar dolgraag een beetje helpen. Je moet rekenen, dat ze totnogtoe niet veel geluk in de liefde had. Het schijnt nu menens te zijn, al doet ze een beetje dik. Ik moet er eens over denken. Die Pa zit haar nu dwars, maar de man heeft groot gelijk, alleen zou het goed zijn, als hij een beetje vriendelijker gestemd werd voor Elsevier. Hij ziet nu natuurlijk de ondergang van zijn beminde spruit in haar! Ouders kunnen zo heerlijk overdrijven."

„Schrijf een roman en ga die aanbieden bij Pa van Stralen," lachte Jet.

„Daar zie ik geen kans toe, maar ik heb wel een ander idee, ik moet het alleen nog eens goed overdenken."

„Als je maar geen domme dingen doet."

„Neen, geliefde, ik beloof het je."

„Wie dekt vanavond bij van Vliet?" vroeg Jet.

„Genieperd! moest je niet weten, dat mij vanavond die hoge eer te beurt valt."

„Je bent er een hele tijd van verschoond geweest, het wordt tijd, dat je het weer eens doet, anders vergeet mevrouw je."

Bea toog naar boven en begon de tafel te dekken.

„De brave vrouw is zeker nog niet thuis," dacht ze, want er was niemand in de kamer.

Bea moest zich even bedenken waar de boel ook weer stond.

„Laat ik nu niets vergeten, anders heb ik het weer direct

verkorven bij Hare Hoogheid! Ik zal die bloemenstruik maar op tafel planten, staat nog eens gezellig."

Bea was net klaar met dekken, toen de deur open ging en Reindert van Vliet binnen kwam.

„Juffrouw van Heusden," zei hij verrast. „Weer terug? u heeft nare tijden doorgemaakt."

„Ik ben het tafel dekken haast weer afgewend," ontweek Bea het verder praten over wat ze doorgemaakt had. „Ik hoop maar, dat ik niets vergeten heb. Uw moeder zou het anders nog meer betreuren, dat juffrouw Molenaar nu niet meer alle zorg voor u beiden heeft." Die zit, dacht ze vermaakt.

„Ik geloof, dat u mijn moeder verkeerd ziet," zei hij langzaam.

„Nu, u zult toch moeten toegeven, dat het type Molenaar uw moeder beter zal liggen, dan het type van Heusden."

Hij knipperde wat verlegen met de ogen. Wat moest hij hierop zeggen? Het grappige van het geval was, dat die juffrouw van Heusden het absoluut bij het rechte eind had.

„Jammer," dacht hij, „verduveld jammer!, waarom stond moeder ook zo afwijzend tegenover haar en werd de andere hemelhoog geprezen?"

Voor het eerst in zijn leven was er wrevel in zijn hart tegen de vrouw, die hij blindelings gehoorzaamd had en wier mening altijd de zijne was geweest.

„Hemeltje lief!" kreet Bea. „De servetten! Zult u me niet verklappen, meneer van Vliet?"

„U heeft de Vichy-tabletten van moeder ook vergeten." lachte hij.

„U is een lankmoedig man," prees Bea. „Heb ik nu verder niets vergeten? Neen, zo ver mijn geheugen reikt, is alles present en kan ik verdwijnen. Meneer van Vliet, ik wens u smakelijk eten."

„Waarom heb ik nou niet gevraagd, of ze nog even bleef?" beknorde van Vliet zichzelf. „Moeder komt toch pas om zeven uur."

Gelijk met deze gedachte verscheen voor zijn geestesoog Bea's donkere kopje en om haar mond lag de spot-trek, die hij zo vaak waarnam, als zij in de kamer was en zijn moeder iets tegen hem zei, dat haar spotlust opwekte. O, hij wist precies, dat die juffrouw van Heusden hem een slappeling vond, een moederszoontje, dat helemaal aan de leiband liep. En het ergste is, dat ze gelijk heeft, zuchtte hij en hij betrapte er zichzelf op, dat hij de laatste tijd meer over dit feit nadacht, dan hij ooit gedaan had. — Vroeger liet het me koud — dacht hij — als moeder maar tevreden was. Wat deerde het mij dan, of ik een beetje onder de plak zat! Een beetje? — vroeg de Bea, die telkens weer in gedachte voor hem stond. — Tenslotte heeft vader er ook altijd onder gezeten en heb ik de zaak op dezelfde voet voortgezet. Hoe lang moet dit nog zo voortgaan? hoe lang zal het nog duren, eer ik er een eigen mening op na mag houden? eer ik mijn eigen dassen zal kunnen uitkiezen, naar de concerten kan gaan, die *ik* mooi vind, met het meisje zal kunnen praten wanneer en zo lang ik dat wil! — Je kunt het allemaal zo hebben als je het zelf wilt — knikte de Bea. — Als je maar durft, als je het maar doorzet! Pak je aan, slappeling! wees een man! —

„Zo, jongen,” stoorde mevrouw van Vliet hem in zijn overpeinzingen.

„Ben je al lang thuis? was je niet naar de kleermaker? wat zat je zo te peinzen?”

„Zal ik uw goed even weg brengen?” vroeg hij en hij snelde toe om haar te ontdoen van haar mantel, zoals hij dat gewend was.

Mevrouw inspecteerde met veldheersblik de tafel, ontdekte opeens het vaasje met bloemen.

„Wie heeft er gedekt?” vroeg ze streng.

Het irriteerde haar zoon en het was of hij nu pas het commando hoorde, dat uit die stem sprak.

„Zeg, waarom antwoord je me niet? ik vroeg je straks iets, waar ik ook geen antwoord op kreeg.”

„U vraagt ook zoveel,” zei hij wrevelig. „Hoe laat ik thuis was! stel u voor! alsof ik direct toen ik thuis kwam gekeken heb hoe laat het was! tenslotte ben ik geen joggie van tien meer, moeder. U moet eens begrijpen, dat een man van vijf en twintig jaar het niet zo héél prettig vindt om van elke stap, die hij doet, rekening en verantwoording te moeten geven.”

De uitwerking van dit — volgens mevrouw van Vliet — bruut optreden, was onbeschrijfelijk. Het was, of ze het niet verwerken kon. Ze liet zich neervallen in de stoel met de hoge rechte rug, keek met verglaasde blikken naar haar opstandigen zoon.

„Wat had de jongen,” dacht ze, want het was haar nog niet mogelijk te spreken.

„Hoe kwam hij zo bruut, zo onbeschoft, zó als ze hem nog nooit gezien of gehoord had. Was hij ziek? overspannen? er waren gevallen van zenuwziekte aan haar man's kant. Wat hing haar boven het hoofd? ze had het direct gezien toen ze thuis kwam: daar was iets in die ogen, dat haar niet beviel.”

Met bevende handen van opwinding nam ze haar zakdoek uit haar tas, streek ze zich over het klamme voorhoofd.

Reindert, nerveus door de kamer ijsberend, keek tersluiks naar zijn moeder. Wat zag ze bleek! trok ze het zich zo aan, dat hij voor één keer zich eens had laten gaan?

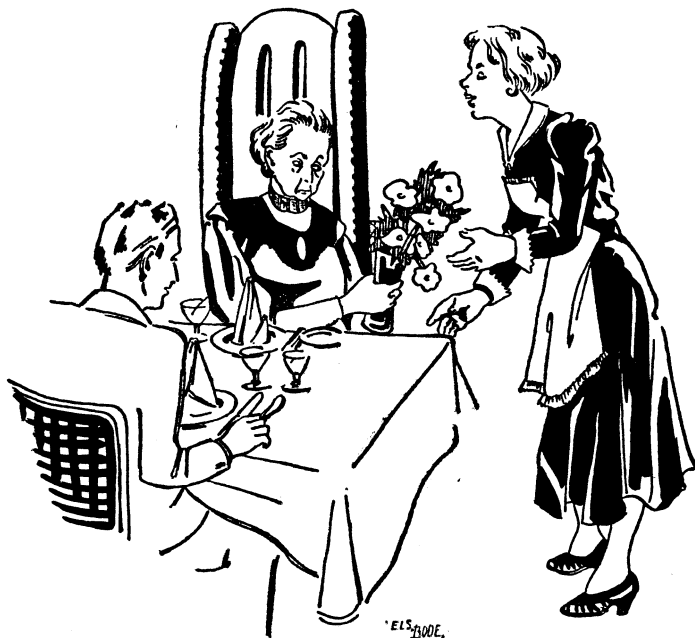
„Nu geen zoete broodjes bakken,” raadde een ondeugend, spottend gezicht. Ze gluurden naar elkaar, moeder en zoon en in beider blik was onrust. Toen klopte Geert, om te vragen of ze „op kon doen.” Even gingen haar blikken in verbazing naar het tweetal. „Wat hadden die twee? vast heibel, ze keken zo vals!”

„Neem die bloemen van tafel!” beval mevrouw. „Wie zet er nu zulke sterk ruikende bloemen op tafel?”

„Juffrouw Bea heb zeker gedacht, dat u het aardig zou

vinden,” zei Geert zacht, want „de oude” — zoals ze mevrouw onrespectvol betitelde — had ’t wat je noemt, op d’r heupen.”

„Ah!...” mevrouw slaakte een begrijpende kreet en Reindert, knipperend, voelde zich alsof hij betrappt was op een moord met voorbedachte rade. Maar Bea’s beeld lachte

„Je kunt opdienen,” zei mevrouw ijzig en ze duwde nijdig de bloemen in Geert’s handen.

en knikte en zei: „net goed! nu volhouden, ga voort op deze weg, anders kom je er nooit onderuit!”

„Je kunt opdienen,” zei mevrouw ijzig en ze duwde nijdig de bloemen in Geert’s handen.

„Wist jij, dat die juffrouw van Heusden gedekt had?” nu het gevaar voor de hereditaire zenuwziekte gezakt was, kon mevrouw van Vliet weer woorden vinden.

„Ja, zeker, moeder.” Ferm klonk het. „Is dat zo iets heel bizonders? juffrouw van Heusden dekt hier toch wel vaker?”

„Het is alleen maar zo heel toevallig, dat ze dekte nu ze wist, dat *ik* uit was.”

„Ik begrijp het verband niet heel best,” Reindert’s stem begon vaster te klinken. „De laatste weken was ze toch niet hier, toen kon ze dus niet dekken. Maar bovendien, moeder, al dekte ze hier iedere dag, wat kan u dat schelen?”

„Ik weet wel, dat ik niet meer uit zal gaan, zolang dat mens hier in huis is!” vastberaden stond mevrouw’s wat nijldige kin boven het kanten guimpje, dat ze trouw was gebleven.

Geert klopte aan, bracht de soep binnen en mevrouw klemde de smalle lippen opeen, wachtte gelaten tot Geert de kamer had verlaten.

„Zout is die soep,” zei ze dan verbeterd.

„Ik proef er niets van.”

„Nee, natuurlijk niet, jij vindt alles even hemels in dit pension.”

„Ik meen me te herinneren, dat u drie dagen geleden nog de lof bezong van ditzelfde pension.”

Reindert kreeg plezier in het geval en had Bea’s beeld niet meer op te roepen, om moed te krijgen.

Mevrouw verslikte zich in een doperwtje en Reindert stond enige angstige ogenblikken uit. Het leek hem niet doenlijk, haar na hun onverkwikkelijke woordenwisseling, gemoedelijk op de rug te kloppen.

„Dank je wel,” weerde ze af, toen hij haar een korstje brood toereikte om het doperwtje naar beneden te werken.

Het maal werd verder zwijgend gebruikt en Reindert lette met toch een beetje wroeging op hoe weinig zijn moeder at, terwijl ze toch anders een gezegende eetlust had. „Tenslotte hoeft een mens op leeftijd niet zoveel te eten,” troostte hij zichzelf.

Toen Geert afgedekt had, trok mevrouw zich terug in haar slaapkamer. Dit was geheel in strijd, met andere avonden, wanneer ze juist dat uurtje gebruikte om Reindert, die

candidaat-notaris was, alles te laten vertellen, wat hij die dag gedaan had. Volgens vast programma lazen ze daarna de courant, om vervolgens een spelletje bridge à deux te spelen en op tijd naar bed te gaan.

Reindert beende rusteloos door de kamer.

„Als ik nu toegeef, ben ik verloren,” sprak hij zichzelf toe. „Ik moet doorgaan en moeder wennen aan het idee, dat het van nu af uit is met het oude régime.”

Een stout plan rijpte in zijn brein. Hij zou zich aankleden en haar door de deur toeroepen, dat hij een afspraak had en uitging. Het leek hem een hele onderneming en hij wist op geen stukken na waar hij heen moest gaan. Al ijsberend, nam het plan vastere vormen aan. Hij zou naar een bioscoop gaan, want z'n avond door te brengen in een café, daar voelde hij bitter weinig voor. Langzaam liep hij naar de hall, nam zijn hoed van de kapstok draaide die om en om, zette die toen haastig op en begaf zich naar de kamer van zijn moeder. De deur was dicht, wat hij ook verwachtte.

„Moeder, ik heb een afspraak met een collega, als ik wat laat ben gaat u dan maar naar bed, ik draai het licht wel uit en sluit de kamer.”

Hij hoorde haar iets roepen, maar holde weg, of iemand hem op de hielen zat.

„Laf,” berispte hij zichzelf, toen hij de huisdeur achter zich dichtsloeg.

„Laf, om haar wijs te maken, dat ik met een collega uitga en misselijk, om weg te lopen uit angst zwak te worden.”

„Krimmes, juffrouw,” zei Geert, die de vaat stond te wasen met Bea.

„Ik haalde zo pas de post naar boven en toen zag ik me-
neer van Vliet uit gaan. Hij liep als een haas! vast mot met z'n moe.”

„Ging ie alleen uit?” kreet Bea. „Geert, weet je het wel zeker? was de Hoge Vrouwe er niet bij?”

„Ja, 't is daar een peulschilletje, da'k haar niet gezien zou hebben,” lachte Geert. „Niks hoor! hij was helemaal alleen in z'n eentje!”

„Vreselijk, Geert!” steunde Bea. „Wat moet er van ons jongetje terecht komen? die gaat verloren in deze grote, zondige stad!”

„O, juffrouw, houd u op!” gierde Geert. „Ons jongetje! een lekker jongetje! zo'n lange snijboon van een vent!”

„Waarom lachen jullie zo?” informeerde Jet, die de keuken in kwam lopen.

„Geert lacht, ik huil!” deed Bea theatraal. „Ik huil om de verloren zoon. Ach, Jet, Jet, waar is ons heil gevaren? Reindert is zonder moe uit! daar *moeten* ongelukken van komen.”

„'t Is toch niet waar!” verwonderde Jet zich. „Dat is nog nooit gebeurd zolang als ze hier wonen.”

„Mag ik de thee brengen vanavond?” vroeg Bea. „Ik moet dat gezicht van de Frigidaire zien.”

„Nee, juffrouw Bea, dat is niet eerlijk, ik doe het iedere avond,” verweerde Geert zich.

Ze stond klokslag acht met de thee voor mevrouw van Vliet, die kaarsrecht in haar stoel zat, de handen werkeloos in de schoot.

„Wil je vragen of juffrouw Molenaar even bij me komt? juffrouw Molenaar, versta je me?”

„Ze denkt zekers, dat ik hardstikke doof ben,” mopperde Geert, terwijl ze de trap afrende.

„Daar zal je het hebben,” zei Jet, die de van Vliet's een angstig bezit vond.

„Ga maar gauw,” animeerde Bea, „ik brand gewoon om te weten, wat er aan de hand is. Als Reindert soms opgespoord moet worden, kunnen we Els waarschuwen, dat is een echte speurhond.”

Jet toog naar boven, klopte aan.

Mevrouw van Vliet zat nog net zo onbewegelijk als Geert haar verlaten had.

„Gaaf u zitten, juffrouw Molenaar,” klonk het plechtstatig.

Jet, even kaarsrecht als mevrouw, zette zich tot luisteren.

„Kunt u me ook zeggen, juffrouw Molenaar, of vanmiddag, toen . . . ik . . . uit . . . was . . .” ze wachtte even. „Of toen die juffrouw van Heusden langere tijd bij mijn zoon is geweest?”

Jet maande zichzelf tot kalmte aan. Wat was dat weer, van dat hatelijke mens, om Bea te verdenken samenkomsten te hebben met haar zoon. Als ze dacht, dat ze Bea liet beledigen had ze het glad mis en zou ze van een kouwe kermis thuis komen!

„Juffrouw van Heusden is net zo lang op uw kamer geweest als nodig was, om tafel te dekken.” IJskoud, zei Jet het.

„U was waarschijnlijk in de keuken bezig en hebt niet kunnen controleren hoe lang het was.”

„Dit is inderdaad waar. Het is ook niet de gewoonte, dat ik juffrouw van Heusden controleer, mevrouw van Vliet. Ik weet, dat ze geen minuut langer boven blijft, dan nodig is.”

„U is erg goed van vertrouwen,” klonk het spottend. „Laat ik u dan zeggen, dat mijn zoon van het ogenblik af, dat die juffrouw van Heusden met hem samen op de kamer was, tegenover mij veranderd is als een blad aan een boom. U heeft er geen idee van,” haar stem stakte en ze deed moeite haar tranen in te slikken, „hoe bruut, hoe onrespectvol hij me behandeld heeft. Als ik u zeg, dat hij voor de eerste keer,” mevrouw zweeg even, ze had haar stem niet langer in haar macht, „voor de . . . eerste . . . maal . . . al . . . leen, zonder me te zeggen waar . . . hééén!!” haar stem werd hoe langer hoe scheller, „en . . . met *wie* . . . uit is gegaan!”

„Ik begrijp niet,” zei Jet, die in het minst niet ontroerd was door mevrouw's aandoening, „wat dit te maken

heeft met het tafel dekken van juffrouw van Heusden.”

„Is dat meisje, die juffrouw van Heusden, óók uit?”

„Die vraag is werkelijk een belediging, mevrouw van Vliet.”

„Ah! u ontwijkt de vraag!” triomfeerde mevrouw.

„Juffrouw van Heusden is thuis en daar u dit waarschijnlijk niet gelooft, zal ik haar even bij u laten komen.”

„Volstrekt niet,” weerde mevrouw af, nu ze op dat punt gerustgesteld scheen.

„Ik hoop, dat u het mij niet ten kwade zult duiden,” zei Jet vormelijk, „als ik u zal moeten verzoeken mijn vriendin in het vervolg te willen verschonen van dergelijke verdachtmakingen. Dit gaat werkelijk te ver, mevrouw van Vliet en is meer, dan ik kan verdragen, waar het een vriendin geldt, die ik zó waardeer als ik het juffrouw van Heusden doe. Ik wens u goeden avond, mevrouw” en Jet stond op om heen te gaan.

„Juffrouw Molenaar,” klonk een gesmoorde stem, toen Jet al bij de deur was. „Ach, laat u mij niet alleen, ik voel me zo verlaten, ik heb zo’n verdriet.”

Jet draaide zich om en zag opeens een heel andere mevrouw van Vliet, dan ze totnogtoe gezien had. Het was net of ze plotseling kleiner was geworden, dacht Jet, en ze bleef midden in de kamer staan, niet goed wetend wat ze doen moest, nu mevrouw plotseling in tranen uitbarstte. Jet liet haar maar rustig uithuilen, schonk een glaasje water in, wachtte gelaten tot mevrouw’s tranen gedroogd zouden zijn.

„De hemel mag weten, waar de jongen is!” snikte mevrouw.

„Dat zal zo’n vaart niet lopen,” kalmeerde Jet, die moeite had haar lachen te bedwingen. „Uw zoon is misschien een wandeling gaan maken.”

„We hadden een kleine onenigheid,” biechtte mevrouw op. „Ik vroeg hem wat te veel naar zijn zin. Stel u voor! terwijl ik altijd alles mocht vragen.”

„Ja, mevrouw,” probeerde Jet te schertsen. „Als kleine kinderen groot worden . . .” Maar het viel niet in goede aarde.

„Mijn jongen is niet één van die moderne nietsnutten, waarvan de wereld helaas, overvol is,” klonk het stroef.

„Daar hoeft uw zoon niet hyper-modern voor te zijn, om een avond alleen uit te gaan,” zei Jet en ze voelde, dat haar moed begon te wassen. „U is op dat punt zo weinig gewend, mevrouw van Vliet. Het heeft me al sterk verwonderd, dat uw zoon geen vrienden heeft en nooit uit gaat. Een man van zijn leeftijd wil toch wel eens met vrienden uit.”

„Ja, ja, dat is zoals de moderne jeugd spreekt. Ik was zo dankbaar, dat mijn jongen anders was en er wél behagen in schepte om altijd samen met zijn moeder te zijn. Welke duivel zo opeens in hem gevaren is, ik weet het niet. Het moet toch iemand zijn, die hem tot deze afschuwelijke moderniteit overgehaald heeft. Maar wie? ik heb even gedacht aan plotselinge verstandsverbijstering, zoiets komt meer voor, maar hij was te kalm, te normaal voor zoiets. Wat dunkt u, juffrouw Molenaar? u is een verstandig meisje en niet zo hinderlijk modern. Wie kan hem zo plotseling veranderd hebben?”

„Waarschijnlijk is deze verandering niet zo plotseling gekomen als u wel denkt,” veronderstelde Jet. „Uw zoon heeft er misschien al tijden lang over gedacht en een gelegenheid gezocht u er langzaam op voor te bereiden, dat hij . . . ja, hoe zal ik het zeggen . . . dat hij nu eens vrij wil zijn, een man zijn, die zijn eigen genoegens zoekt en niet altijd . . .”

„Zegt u het maar gerust.” Mevrouw zette zich rechter op nog in haar stoel en haar stem klonk schel. „U voelt het helemaal met hem mee en vindt me een egoïste, omdat ik zo geheel beslag op mijn zoon legde. Nu,” de kin stak dapper boven het guimpje uit, „van mij zal hij geen last meer hebben. Hij mag voor mijn part uitgaan met wie hij wil en zo laat thuis komen als hem aanstaat. Ach, zijn goede Vader

moest het weten! geen rust zou de goede man hebben, als hij wist, hoe eenzaam mijn verder leven zal zijn. Juffrouw Molenaar, ik dank u voor uw bereidwilligheid een oude vrouw te willen aanhoren en . . . u zult verder geen last van mij hebben." Ze stond uit haar stoel op, reikte Jet de hand.

„Uit de gratie," dacht Jet, terwijl ze naar boven liep, „dat heb ik nou aan Reindert's slippertje te danken. Voor mijn part keert de verloren zoon weer tot zijn moessie terug, anders zie ik er nog van komen, dat ze hier niet blijft. Wat is pension houden toch een moeilijk beroep, je bent eigenlijk nooit zeker van je huurders."

Bea brandde om te horen waarom Jet naar beneden was gecommandeerd.

„Was de weeuw in zak en asse door Reindert's uithuizigheid?" lachte ze.

„Och, 't is een zielepiet," zei Jet. „Maar lastig is ze wel en ik hoop van harte, dat het Reindert gelukken zal voet bij stuk te houden. Jij hebt vanmiddag toch niet met hem gesproken, wel?"

„Ik?" verbaasde Bea zich. „Ik heb misschien drie woorden met het lam gewisseld. Neen, nou is de boot an, zou Geert zeggen, arme Bea zal het nog gedaan hebben! Maakte de weeuw zinspelingen op zoiets?"

„Ze denkt, dat iemand hem bekeerd moet hebben en omdat jij nu juist tafel dekte en Reindertje alleen met je was, is haar verdenking op jou gevallen. Maar, dank zij mijn knappe verdediging ben je weer van alle smetten vrij."

„Vervelend is het tòch," peinsde Bea. „En ik wilde, dat het mens niet altijd een gevaar in me zag voor haar zoon."

„Komt wel," troostte Jet. „Ze denkt nu al veel milder over je en ten slotte moeten we maar een beetje consideratie met haar hebben. Ze is een door en door verwende vrouw en het zal een hele deun voor haar zoon zijn haar te wennen aan het idee, dat hij een man met een eigen wil is.

„Jij bent een wijze, weldoende engel en ik zie je nog best

in staat om haar 's avonds gezelschap te gaan houden als Reintje op stap is."

„Voor de zaak moet je wat over hebben," lachte Jet.

„Net of je het anders niet zou doen! Nou, als het voor de zaak is, dan zal ik me ook wel eens opofferen. Zou ze vanavond in katzwijn liggen, als Rein thuis komt? ik ga niet slapen voor hij binnen is, wie weet wat er nog voor tonelen kunnen komen!"

De telefoonbel rinkelde.

„O, hemel!" deed Bea kwasi verschrikt. „Rein is opgehaald!"

„Malle!" lachte Jet en ze ging naar de telefoon.

Bea acteerde een tragische scène van een wanhopige vrouw.

„Til!" annonceerde Jet.

Bea liet een kreet van verluchting horen.

„Of ze vanavond een uurtje komen kan?"

„Wat mij betreft best, hoor. Komt ze ons het grote nieuws vertellen?"

Jet moest even lachen, zei Til dan, dat ze thuis waren en haar verwachtten.

„Moeten we geen blommen hebben voor de bruid?" spotte Bea.

„Heb je toch een pietsie 't land, dat Henk je ontrouw is geworden?" plaagde Jet.

„Dat weet je beter," verdedigde Bea zich. „Maar ik vind het niet aardig, dat ik het van Els moest horen. Henk had me een briefje kunnen schrijven. Vroeger overstelpte hij me met brieven."

„Je hebt gelijk," vond Jet. „Afwachten maar, wat Til te vertellen heeft."

Til, in fleurige zomerjurk, een klein hoedje op, gewaagder, dan anders haar gewoonte was, kwam een kwartier later aangepeddeld.

„Zie jij er geweldig uit!” begroette Bea haar en Jet plaagde: „Heb je de honderdduizend getrokken?”

„Misschien wel,” deed Til geheimzinnig en het wekte plotseling Bea's ergernis op.

„Ze hoeft niet zo demonstratief te doen,” dacht ze en het volgend ogenblik was ze nijdig op zichzelf, omdat het haar ergernis had opgewekt.

„Ik kom eigenlijk met een vraag,” zei Til.

„Laat horen,” animeerde Jet.

„Moeder heeft het plan opgevat, op kamers te gaan wonen en nu wil ze weten of er bij jullie plaats is.”

„En jij dan?” vroeg hogelijk verbaasd Bea.

„Ik ga trouwen!”

„Nee!” klonk het als uit één mond.

„Ja!” lachte Til. „We hadden ons voorgenomen er niemand iets van te zeggen, tot Henk weer met verlof kwam, maar vlak voor hij weg ging, zei hij op zijn korte manier: „Maak jij nou alles in orde, want ik heb de mier gezien aan een verloving met festijnen en als ik dan terug kom, trouwen we meteen.”

„Hoogst modern,” zei Jet à la mevrouw van Vliet en Bea, een beetje spottend, vroeg: „Was het niet aardiger geweest, als je er je oude vrienden iets van gezegd had, dan zou je nu niet zo met de deur in huis gevallen zijn. Misschien is dit óók stijl Henk!”

Til friemelde hevig aan de franje's van het tafelkleed, een oude gewoonte van haar als ze zenuwachtig was.

„Els had jullie er toch zeker al iets van gezegd? en we dachten... we vonden... nou, ja, er was altijd een stevige band tussen ons, maar we hebben niet geweten, dat onze grote jeugdvriendschap zou bloeien tot een waarachtige liefde.”

„Houd vast!” riep Bea en haar stem klonk wat schrill. „Een prachtige zin voor een roman! Een opgebloeide jeugdvriendschap! ik vind jullie roman buitengewoon, maar veel

ervan snappen doe ik niet. Niemand is blijer, dan ik, dat Henk eindelijk iemand gevonden heeft..." ze had willen zeggen: die hem mij heeft doen vergeten, maar een blik op Jet, deed haar plotseling haar zin veranderen in: „waarmee hij alle lief en leed zal kunnen delen."

„Van harte, Til!" deed Jet wat luidruchtig. „Béetje, hebben we niets onder de kurk staan? daar moet noodwendig op geklonken worden."

„Het is fijn," zei Til dromerig. „Zo gek eigenlijk, dat je elkaar jaren lang kent en mekaar nu met heel andere ogen bekijkt. Kinderen, we hebben zulke zalige weken gehad, er was een harmonie tussen ons, die door niets verstoord werd. Zwei Seelen und eine Gedanke!"

„En heeft die goeie Henk net zo gedweept?" vroeg Jet, die opeens ook wrevel voelde opkomen.

„Net zo," knikte Til ijverig. „Ik heb nooit kunnen denken, dat er zoveel teerheid, zoveel zachtheid in Henk was."

„Jij hebt 't er natuurlijk uit weten te peuteren," stelde Bea vast. „En je hebt hem zeker braaf verwend ook tijdens zijn verlof, daar kun je mee terecht, geloof ik."

„Och, verwend, dat is het woord niet. Natuurlijk deed ik alles, zoals hij het wilde. Hij is maar zo kort hier en dan moet je het hem wel zo echt gezellig maken."

„Geef je je lessen er aan?" vroeg practische Jet.

„Welneen, ik zal juist proberen er nog wat bij te krijgen, dan hebben we het een beetje ruimer. Maar ik ben van plan alleen 's morgens te werken, anders is het zo saai, als Henk met verlof thuis is. We hebben het allemaal keurig voor elkaar en Henk heeft me al z'n spaarduitjes gegeven, om de inboedel te gaan kopen. Wie had dāt kunnen denken, kinderen, dat ik nog eens zó gelukkig zou worden!"

„En nu je moeder," zei Jet. „Waarom gaat ze eigenlijk op kamers wonen?"

„Het huis is toch te groot voor moeder en, weet je, Henk vindt het zo'n dol gezellig huis. We richten het natuurlijk

heel anders in, maar we blijven daar wonen. Moeder bood het zelf aan."

„Ja," plaagde Jet. „Als Henk het zo'n dol gezellig huis vindt! Er der herrlichste von Allen! dan kan je moeder beter wat anders zoeken!"

„Hè, flauw," zei Til. „Je doet net of wij moeder er uit zetten. Maar hoe zit het? hebben jullie kamers voor moeder?"

„Je komt net te laat!" Bea had een klein binnenpretje, dat ze dit kon zeggen. „Had je ons maar eerder deelgenoot moeten maken van je zoet geheim!"

„Hebben jullie alles verhuurd?" vroeg Til een beetje ongelovig.

„We hebben alleen nog maar dit kleine kamertje, dat we van plan waren met de grote kamer te verhuren, maar juist vandaag hebben we die verhuurd aan het nichtje van meneer Rienstra en zullen we, denk ik, met dit kleine kamertje wel blijven bakken," vertelde Jet.

„Jammer voor moeder," zuchtte Til.

„Het was toch ook wel wat lastig geweest met de lessen van je moeder en het studeren," vond Bea.

„En meneer Rienstra dan?" vroeg Til een beetje scherp. „Die studeert toch zeker ook! misschien hebben jullie liever heren in huis."

„'t Zou geen wonder zijn," spotte Bea. „Mannen zijn over het algemeen lang niet zo lastig als vrouwen. Maar overigens hebben we twee vrouwelijke en twee mannelijke pension-gasten, er is dus geen kwestie van voorkeur."

„Wat is er opeens een heel andere toon tussen Bé en Til gekomen," peinsde Jet. „Het moet Bea toch geen cent kunnen schelen wie Henk's hart gewonnen heeft. En waarom kijkt Til zo hatelijk naar Bé? ik begrijp dat allemaal niet."

„Nou, dan moet ik het maar op een andere have proberen?" zei Til lusteloos. „Weten jullie misschien een goed pension?"

„Nee, we zijn niet bekend met onze collega's,” lachte Jet. „Maar als ik je een goede raad mag geven, laat je moeder dan rustig in haar huis en probeer of je iemand kunt vinden, die bij haar in komt wonen en zoeken jullie een andere woning.”

„Het zal zo'n teleurstelling voor Henk zijn,” tobde Til.

„O, daar zal hij wel over heen komen,” zei Bea sarcastisch. „Je moet niet zo de onderdanige vrouw spelen, die alleen maar dat doet wat manlief wil!”

„Dat is jouw opvatting. Jij hebt waarschijnlijk altijd het beste deel voor jezelf genomen,” snibde Til.

„In ieder geval lijkt het me hier toch verstandiger, dat jonge mensen zich opofferen, Til.” Jet zei het een beetje kort. „Eigenlijk is er geen sprake van opofferen, Til. Jullie gaat een heerlijke tijd tegemoet en het moet toch wel enig voor je zijn, het nestje helemaal zelf op te bouwen. Wèl zo aardig, als in een woning te blijven, die helemaal niet nieuw voor jullie is.”

„Maar waar we het geluk gevonden hebben,” dweept Til.

„Jet, heb je misschien nog haring in huis?” spotte Bea. „Ik heb zo'n flauwe smaak in m'n mond.”

Maar Til begreep het niet en vroeg langgerekt: „Ha-ring? wie heeft er nu opeens trek in ha-ring?”

„Daar komen T & T aangewandeld!” riep Bea en het klonk als een verademing. Ze holde naar de deur en riep ze vrolijk toe:

„Kom boven! jullie komt als een verfrissende regenbui na veertien dagen drukkend weer!”

„Is het zo erg met de huurlingen?” fluisterde Toet met een zijdelingse blik naar de kamers van mevrouw van Vliet.

„Nou,” proestte Bea. „Daar is het onweer al geweest, maar helemaal schoon gewaaid is de lucht nog niet.”

„Wat spreekt ge in meteorologische stijl,” verbaasde Tom zich. „Verklaar u nader.”

Het was even een genoegelijk roddeltje tussen het drietal, toen Bea vertelde van Reindert's uitspattingen en de opgebloeide jeugdvriendschap van Til.

„Een hele foute bedoening,” vond Tom, toen hij hoorde van de verloving van Til en Henk. „Zijn absoluut geen mensen voor elkaar. Wat bezielt die Henk? Is er niemand, die hem dit afgeraden heeft? hoe komt dat jong zo stapel?”

„Zó erg is het nu niet,” vond Toet.

„Ga weg! Til is een treurwilg!”

„Dat zou je nu niet zeggen,” lachte Bea. „Ze straalt aan alle kanten en leeft gewoon in hoger sferen!”

„Dat moet ik meemaken,” zei Tom geanimeerd. „Vooruit, naar boven, vrouwen!”

„Tom, geen plagerijen!” waarschuwde Toet, die hem kende.

„Halloh!” deed Tom luidruchtig, toen ze boven waren en Toet's hand schuddend: „van harte, meid! voor jou en je Kloris!”

„Hoe weet je het?” vroeg Til, die geen idee had, dat Bea het zo gauw verteld had.

„Menslief, de mossen schreeuwen het gewoon van de daken! waar ik ga en waar ik kom, overal hoor ik: Til is verloofd! Henk is verloofd! ja, meissie, je woont in een grote stad! en al deden jullie nòg zoveel moeite het sweet secret stil te houden — zeg, waarvoor eigenlijk? toen ik me inder tijd verloofde heb ik er gewoon mee te koop gelopen! wil je geloven, dat ik blij was, als ik weer een sjappie tegen kwam, die ik het vertellen kon? en de hele dag schnitt ik het in alle Rinden ein. Ik ben erg poëtisch aangelegen! hebben jullie nog thee, Jet?”

„Nog kanalen,” lachte Jet, die zich schoon amuseerde met Tom's nonsens.

„Enigjes,” deed Tom overdreven. „Gewoon enigjes, jullie en wij allebei in de huwelijkschuit! hebben jullie al een huis? we moesten eigenlijk samen gaan wonen, dan heb je

wat gezelligheid aan mij, als je man met de onstuimige baren worstelt. Een reuze idee, vin jullie niet?"

Til, die teveel in haar jong geluk verdiept was, om op te letten hoe Tom haar in de maling nam, zei dromerig:

„Vin je wel leuk, zo met z'n vieren, er gaat zoveel weg van de intimiteit."

„Och, moet je niet zeggen," vond Tom. „Het kan heel cosy worden. Als Henk thuis is, gaan hij en ik samen vissen, of we spelen een partij biljart. Neen, dat kan allemachtig gezellig worden."

Til's gezicht was vermakelijk om te zien. Ze nam het absoluut als ernst op, wat Tom zei.

„Stel jij het je zo voor?" vroeg ze ontdaan. „En jij, Toet, zal jij het prettig vinden, als Tom met Henk uitgaat en wij maar thuis blijven zitten?"

„Zijn er dan geen sokken te stoppen?" vroeg Tom. „Jullie hoeft toch niet eeuwig samen te zijn met ons! dat zou gauw gaan vervelen. Neen, Til, met die dingen moet je voorzichtig zijn. Het huwelijk is als een broze vaas."

„Ik weet het," zei Til zacht, want de „broze vaas" was taal naar haar hart. „Maar ik weet ook, dat Henk er heel anders over denkt, dan jij. Hij zal het heerlijk vinden knusjes samen thuis te zijn en wij zullen heus geen andere mensen nodig hebben om gelukkig te zijn."

„Voel je 'm?" deed Tom nijdig. „Ze zegt ons nu al op een manier, die aan duidelijkheid niets te wensen overlaat, dat we weg kunnen blijven opdat niets de ongerepte schoonheid en teerheid van hun echt in gevaar kan brengen. Til, Til, je speelt met vuur, meisje, ik heb meer huwelijken op die manier zien stranden. Nou, enfin, als je me nodig mocht hebben, ben ik te allen tijde bereid om te komen. Vlugzout en Hofmann druppels lever ik er gratis bij, omdat we al zo lang goeie vrienden zijn."

„Idioot!" zei Til, tot wie het eindelijk begon door te dringen, dat Tom haar voor de mal hield. „Ik heb jouw raad

gelukkig niet nodig en laat Toet maar oppassen, dat ze niet helemaal onder de plak komt, als jij er zulke ideeën op na houdt. Kom, ik ga naar huis. Ik zal Henk schrijven, dat jullie verbazend hartelijk en aardig over onze verloving spraken."

„Vraag hem dan meteen uit onze naam, waarom het nodig was, dat er zo geheimzinnig gedaan werd en of dat vriendschap moet heten," zei Tom. Jet, die Til uitliet, en het wat onaangenaam vond, dat Til erg koel afscheid had genomen, hield haar nog even terug en zei:

„Het is inderdaad weinig vriendschappelijk wat jullie deden; je had kunnen weten, dat het door ons clubje niet aardig opgenomen zou worden."

„Och, Jet," deed Til gewichtig. „Kun je nu niet begrijpen, dat het om Bea ging. Het was zo pijnlijk het haar te moeten zeggen. Er is toch eenmaal iets geweest tussen Bea en Henk."

„Je bedoelt, dat Henk een tijdlang hopeloos verliefd op Bé was," zei Jet wat scherp, want dat overal bijspelen van Bea begon haar te vervelen. „Van Bea's kant was er niets en als Henk je dit misschien heeft doen geloven, dan kan ik je zeggen, dat het beslist onwaar is, versta je me?"

„Henk heeft er helemaal niet met me over gesproken," verdedigde Til hem. „Het is van mij uitgegaan, het stil te houden. Ik vond dit beter en ik beloofde Henk het te gaan zeggen, zodra hij weg was. Ik hoorde toen van Els, dat die er al over gesproken had en wachtte toen maar tot ik naar jullie toe zou gaan om over moeder's inwonen bij jullie te komen spreken. Dat is de hele kwestie."

Jet's brein werkte snel. Waarom in 's hemels naam had Til gewacht met het te zeggen tot Henk weg was? ze moest toch drommels goed weten, dat er van Bé's kant niets was geweest. En opeens schoot de waarheid door haar hoofd. Dat zou ze haar eens even vertellen.

„Wil ik jou eens wat zeggen? jij bent afschuwelijk jaloers

van Bé," zei Jet langzaam. „En jij hebt gedacht: hoe het loopt, loopt het, maar ik moet er voor zorgen, dat Henk haar niet meer spreekt vóór zijn vertrek. Nu, je hebt je doel goed bereikt en je bent ook keurig bezig, de vriendschapsband, die er was tussen Henk en ons allen, erg los te maken. Was er liever rond voor uitgekomen, dat was eerlijker geweest, maar dat kon je zelfs niet tegenover Henk en dus moest het geschoven worden op kiesheid tegenover Bé. Ik kan me niet voorstellen, dat Henk zich hierdoor heeft laten vangen. Hij moet wel erg verliefd zijn, om zo klakkeloos aan te nemen wat jij zegt. Niemand beter dan hij, kan weten hoe onverschillig het Bé moest laten. Nou, je kunt je Henkie voor jou alleen houden, we zullen je hem niet afhandig maken."

„Misselijk flauw!" Til wist niets anders te zeggen, nu Jet zo de spijker op de kop sloeg. „Ik ga maar weg," zei ze dan. „Jullie moogt voor mijn part geloven wat je wilt."

„Zo," dacht Jet, toen de huisdeur achter Til dichtsloeg, „dat heb ik haar netjes gezegd en dat ik het bij het rechte eind had, bewijst haar flauw verweer."

Toen ging ze naar boven en voegde zich bij de anderen, die in een druk gesprek gewikkeld waren.

„Zeg, Jet," riep Bea. „Kom ons eens gauw te hulp. Die blagen wensen te weten hoeveel huishoudgeld ze ongeveer nodig zullen hebben. Ik heb het zo'n beetje getaxeerd, maar ik ben geen expert op dit gebied."

„Gaat het er dan nu van komen? mooi zo! en wanneer zal het zijn?"

„Over twee maanden," zei Toet blij. „Het moet alles heel eenvoudig zijn, want Tom heeft voorlopig geen kans op iets beters en we zullen leven van wat hij verdient en van de rente, die we van het kapitaal van het goede Vadertje hebben. Ik denk, dat we er heel best van kunnen komen, als we maar geen kromme sprongen maken."

„En dàt zijn we niet van plan," verzekerde Tom, die er

uitzag als een tevreden pacha. „Met één ding moet je rekening houden als je de begroting maakt en wel: met mijn gezegende eetlust. Ik wens niet te vermageren.”

„Hemeltjelief!” plaagde Bea, „Hij is nu al bang, dat hij een hap minder zal krijgen! Toet, pas toch op, als hij veertig is, loopt hij op zijn buik!” Jet, practisch als altijd, had zitten rekenen en toen T & T haar zeiden van hoeveel per maand ze rond moesten komen, was ze al gauw met haar begroting klaar.

„Je kunt er geen volle meid van nemen,” waarschuwde ze.

„Daar denk ik ook niet aan,” zei Toet. „Een meisje voor halve dagen is meer dan genoeg.”

„Ben je van plan de lessen die je hebt er aan te geven?” vroeg Bea.

„Warempel niet. Ik zet ze alleen op uren, waarvan ik zeker weet niets anders te moeten doen. Het zijn er immers maar een paar en meer zal ik er waarschijnlijk niet bij krijgen. In dat geval zou ik een hulp voor hele dagen nemen, maar daar reken ik niet op, want de lessen liggen niet opgeschept.”

„Wat doe je met koken?” informeerde Bea.

„Voor mekaar,” handwuidde Tom aanminnig. „We hebben een reuze kookboek en zullen dat samen wel klaar spelen. Als Toet geen tijd heeft kook ik. Wil je geloven, dat ik het halve kookboek al uit m'n hoofd ken? Weet jij, hoe kievietseieren gekookt worden? neen, wed ik! jij zet ze met warm water op, daar ben ik zeker van. Fout! helemaal fout! kievietseieren horen opgezet met koud water. En weet jij, dat aardappel koken een kunst op zichzelf is? Een blom-mige patat, een waarvan Pallieter zei, dat 'm een smoak en een weersmoak had, zie je, dat is niet ieder gegeven om te kunnen koken, maar ik lap 't hem. Met het kookboek in de hand, kook ik juist naar onze stand!”

„Die heeft gewoon de kolder in z'n bol nu hij gaat trouwen,” lachte Jet.

„Ik inviteer mezelf op een etentje, dat geheel door Tom bereid is.”

„Wij hebben geen mensen nodig om gelukkig te zijn,” imiteerde Tom op dweepzieke toon Til. „De eerste tijd zullen we onzichtbaar zijn en pas na de eerste grote heibel mogen jullie ons komen opzoeken.”

„Jet, je bent een kraan,” zei Toet, die de begroting ingekeken had, die Jet gemaakt had. „Dat klopt gewoon als een bus. Kijk toch eens Tom, hoe dat in mekaar zit! Er is geen speld tussen te krijgen.”

„Geef eens hier?” Tom, met het waardige air van een huisvader controleerde de lijst. „Alle mensen!” kreet hij vol bewondering. Zelfs aan dokter en apotheker heeft ze gedacht! de apotheker is gelukkig te ruim berekend, want op al die smurrie krijg ik een flinke reductie. Dat valt weer mee, daar kunnen we iets anders voor hebben.”

„Hoe ziet hij het zo gauw,” lachte Bea.

„De uitgaven voor visite is te ruim berekend,” vitte hij. „We rekenen er op, dat de visite hun eigen voer mee brengt. Maar overigens, niets dan hulde, Henriëtte! je heb het hem gelapt, hoor! ik kan die toekomstige man van jou benijden, je hebt een zeldzaam huishoudelijke aanleg en dat waardeer ik hogelijk in een vrouwmens.”

„En nu gaan we allemaal op zoek naar een gezellige flat,” zei Toet geanimeerd. „We blijven dicht in jullie buurt, dat hebben we al afgesproken, hè Tompie?”

„Zeker, dat is nog eens makkelijk als er iets te vragen valt, of te helpen. Vraag maar even aan de meisjes! zo echt gemakkelijk.”

„Draak! net of we het daarom doen,” sputterde Toet, die bang was, dat ze er iets van zouden geloven.

„Welke mannenstap klinkt daar opeens zo hol door de hall?” verwonderde Tom zich toen hij een sleutel in het slot had horen steken.

„Stil! Reindert is thuis gekomen!” verheugde Bea zich.

„Straks zullen we de ruzie hoog horen opklaaien,” en ze vertelde T & T de gebeurtenissen van die middag.

„Dat is niet mis,” vond Tom. „Hoe is dat jonge mens aan zulke wufte ideeën gekomen? en zo opeens! daar moet iets achter steken. Ik zal me daar eens mee bezig moeten houden. Ik mag zoiets wel! Houd eens stil, ik hoor huilen!”

„Dat is de hond van onze bureu,” lachte Jet.

„Jammer, ik was graag naar boven gesneld om die frigidaire, zoals Bé zegt, te helpen ontdooien. Zo’n arme drommel, die Reindert, om zo gedrild te worden door „se Ma!” wat hebben wij dan toch beste moeders, hè, Toetke? want sinds Maatje aan de bridge geslagen is, hebben we geen kind aan haar. Leve Helena, die dit wonder tot stand heeft gebracht.”

„Had ze het maar wat eerder gedaan,” zei Toet weemoedig.

„Dat had toch niets gegeven, want je Vader had het toch heus niet zo prettig gevonden, als ze iedere avond van huis was gegaan. Je moet de dingen altijd in de juiste verhoudingen zien, Toet en dat laat je wel eens na en piekert door over dingen, die in je verbeelding bestaan.”

„Goed zo, Tom, zo mag ik het horen,” stemde Bea in. „Zulke taal heeft ze af en toe wel nodig.”

„Rammen jullie me maar vaak door elkaar,” zei Toet deemoedig. „Er zijn dagen, dat ik zo down en zo vervelend ben, dat het voor die arme Tom niet om te harden moet zijn. Ik kan niet los komen van al wat er de laatste tijd gebeurd is.”

„Ik ook niet,” gaf Bea toe. „En al is het voor jou natuurlijk veel erger, het gemis veel zwaarder, de herinnering aan al het droeve is toch voor ons allebei even erg. Maar ik heb geprobeerd me er over heen te zetten en gelukkig bijtijds bedacht, dat Jet iets beters aan me verdient, dan tegen zo’n treurwilg op te kijken. Als je zoiets maar stevig door zet, dan ben je je zenuwen ook gauw de baas. Dus, Toeterd, je

zet je schrap en denkt maar steeds aan de fijne tijd, die je tegemoet gaat en zorg er voor, dat die dikzak van je niets tekort komt."

„Zal gebeuren, kolonel!" beloofde Toet en haar Tom was voor de zoveelste maal dankbaar, dat hij met Toet naar Bea en Jet was gegaan, die toch altijd het beste van allemaal in staat waren haar weer op te wekken. Toen de beide meisjes die avond in bed lagen en nog even na babbelden, vroeg Jet:

„Vertel me eens, Bé, waarom je zo snibbig tegen Til was? het interesseert me dit te weten."

„Ik zou het je zo graag willen zeggen," zei Bea zacht. „Maar het gekke van het geval is, dat ik het zelf niet weet en me er net zo hard over verwonder als jij. Het vrouwenhart heeft rare kronkelingen, Jetteke! het is een feit, dat van het moment waarop Els zo plotseling vertelde van de roman van het tweetal, er een wrevelig gevoel in mijn hart kwam en ik kan je toch de verzekering geven, dat ik niets om Henk geef — buiten het gevoel van kalme genegenheid, dat ik altijd voor hem had. En toch is het nu net of Til me iets ontnomen heeft, dat haar niet toekomt. Wat is een vrouw een raar wezen! Zou het gekrenkte ijdelheid zijn? heb ik me misschien verbeeld, dat er geen ander in zijn hart zou kunnen komen? wie zal het zeggen? in ieder geval zal ik me in het vervolg beter zien te beheersen, want ik wil tot geen prijs, dat Til zou denken, dat ik jaloers op haar ben."

„Dat ben je immers ook niet," haastte Jet zich te zeggen. „Je ziet het zelf, denk ik, heel goed in, het zal inderdaad gekwetste ijdelheid zijn."

„En vergeet niet, dat Til werkelijk wee deed," lachte Bea.

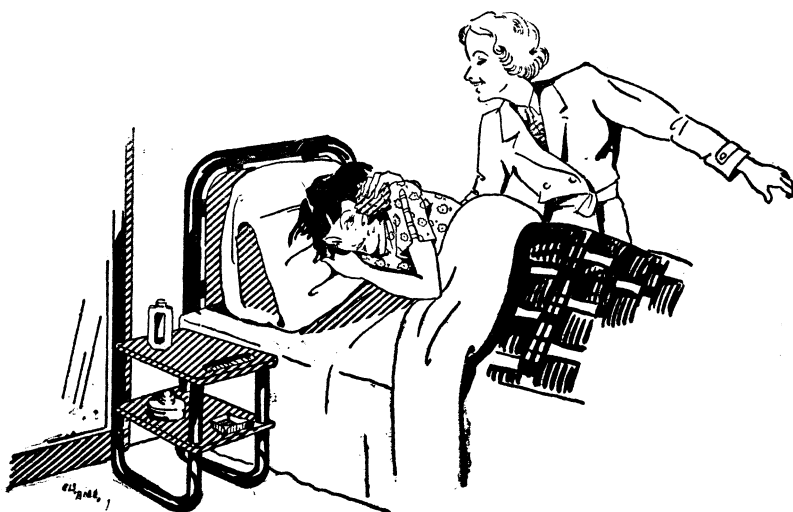
„Ze was zelf misschien verlegen met haar figuur," veronderstelde Jet.

„Denk jij, dat het een geschikt paar is?" vroeg Bea.

„Ach, daar valt zo weinig van te zeggen, de tijd zal het leren. Het lijkt me in ieder geval niet kwaad, dat Henk

veel weg zal zijn, dat houdt de boel fris. Je moet niet vergeten, dat Henk een flinke déceptie heeft gehad en het valt niet mee om de herinnering aan die andere helemaal te verbannen. Dat denk ik tenminste, tenslotte ben ik geen expert op dat gebied. En nu ga ik slapen, Béetje, ik rol gewoon om van de maf."

Het was al ver in de nacht toen Bea nog wakker lag en heen en weer in haar bed woelde. Als in een film trok alles

„Luilak! is me dat een gat in de dag slapen! het is tien uur!”

wat haar in de laatste tijd zo fel bewogen had, voorbij haar geest.

„Vreemd is mijn leven geworden,” peinsde ze. „Eigenlijk heel wat anders, dan ik ervan verwacht heb. Ik voel me niet ontevreden zoals het nu is, maar toch zal het me op de lange duur niet blijven bevredigen pension te houden. Ik zou het die goeie Jet niet durven zeggen en er zal heel wat moeten gebeuren eer ik haar in de steek zal laten, maar het zou een wanhopig idee zijn, als ik m'n hele leven dit zou moeten blijven doen. Wàt is het toch in me, dat eeuwige zoeken

en verlangen naar iets anders? waarom kan ik niet zo heerlijk evenwichtig zijn als Jet, die alles neemt zoals het komt en van de kleinste gebeurtenis een feest maakt. Ik ga morgen boenen en plassen! Jet moet me maar extra werk geven, ik moet iets hebben, dat me moe maakt, zó moe, dat ik 's avonds in m'n bed rol en slaap. Gekke vent, die Henk, om me geen woordje te schrijven . . ."

Toen viel Bea in slaap, in een diepe, dromeloze slaap, waaruit ze ontwaakte, doordat Jet met een natte spons over haar gezicht streek en haar lachend toeriep:

„Luilak! is me dat een gat in de dag slapen! het is tien uur!”

Bea vloog verschrikt overeind.

„Tien uur? en ik had me nog al voorgenomen vandaag te werken als een koelie!”

„Nou, de dag is nog lang,” troostte Jet. „Je kunt de schade inhalen.”

Het was einde November, een koude, natte Novembermaand, die de mensen deed hoesten en niezen en de gevreesde vijand, de griep, een kans gaf zijn slag te slaan.

Jet, die vroeg op was om voor het ontbijt te zorgen, had — iets, wat ze nooit deed — een wollen jasje over haar huis-houdjas gedaan en liep rillend door het huis.

„Ben u niet goed, juffrouw Jet?” vroeg Geert. „U ziet zo wit om uw neus.”

„Neen, ik voel me niks lekker,” gaf Jet toe en Geert dacht: „Allemachies, dan moet het erg zijn, want juffrouw Jet klaagt nooit.”

Bea, die de bedden had afgehaald kwam met het bericht, dat het nichtje van meneer Rienstra zich niet goed voelde en in bed bleef.

„Ook al!” riep Geert uit.

„Wie dan nog meer?” vroeg Bea.

„Hier de juffrouw,” zei Geert, wijzend op Jet.

„Och, zó erg is het niet,” trachtte Jet gerust te stellen, maar ze keek zó flauw uit haar ogen, dat Bea haar beval direct te temperaturen.

„Ik denk er niet aan,” knorde Jet. „Maak alsjeblieft niet zo'n drukte van een beetje hoofdpijn.”

Maar Bea haalde de thermometer en dwong haar deze aan te leggen.

„Alsjeblieft,” zei ze, toen ze de thermometer controleerde. „Je moet nodig zeggen, dat het niets is, als je 's morgens vroeg al 38.7 hebt. Vooruit, naar je bed en gauw! Misschien knap je wat op als je geslapen hebt.”

Jet, die zich hoe langer hoe vervelender begon te voelen, deed toch nog moeite om zich op te houden.

„Juffrouw Rienstra niet goed en nu ik ook nog! dat geeft immers allemaal extra drukte! het kan niet, Bé. Op ziekte hebben we niet gerekend. Wie moet er voor het eten zorgen?”

„Dat doen Geert en ik samen,” zei Bea geruststellend. „We hebben heus genoeg van jouw kookkunst afgekeken, om niet een behoorlijk maal in mekaar te kunnen draaien. Wat jij, Geert?”

„O kaai,” zei Geert, die als ras-Jordaanse graag dingen zei, waarvan ze de betekenis niet wist.

„Je hoort het, dame,” lachte Bea. „En nu verder geen praatjes. Geert, maak jij onze slaapkamer even in orde, ik zorg wel voor de ontbijten. Jet, ga in een grote stoel liggen en bemoei je verder nergens mee.”

Jet keek met ogen, die hoe langer hoe kleiner werden naar Bea's druk beweeg en dankte de hemel, dat ze lag.

Bea, die, als ze ergens voor stond, de boel haastig en vlug achter elkaar kon afdoen, was al gauw klaar met de ontbijten voor de gasten, ging naar beneden om bij de van Vliet's te dekken.

„Zo, dat is klaar,” mompelde ze. „Nu nog meneer Rienstra verzorgen, want die moet om negen uur op repetitie zijn.”

Toen ze in de kamer kwam, vond ze meneer Rienstra al kant en klaar. „Ben ik te laat?” vroeg ze verschrikt.

„Helemaal niet,” stelde hij haar gerust. „Ik ben vroeger dan anders. Ik was even bij Rita, die me gisterenavond niets beviel, ze leek me zo koortsig. Ze heeft vanmorgen temperatuur opgenomen en die is nu al 38.9! dat lijkt me nogal hoog, vindt u niet?”

„Ik geloof, dat we het griep-spook in huis hebben,” zei Bea. „Ik heb juffrouw Molenaar ook net naar bed gestuurd, die heeft 38.7 en ze ziet er niets goed uit. Ik was straks even bij uw nichtje, die al net zo flauw uit haar ogen kijkt als de andere patiënte. Ze moeten er allebei maar goed on-

der blijven en we zullen ze maar een beetje vertroetelen."

„Ik denk, dat ik toch maar een dokter laat komen, mijn nichtje ziet er zo ziek uit. Tenslotte draag ik de verantwoording voor haar."

„Doet u dat," ried Bea. „Van het moment, dat u zich ongerust maakt, is het beter een dokter te laten komen."

„U zult het nu extra druk hebben," veronderstelde hij. „Als ik u met iets kan helpen, heeft u het maar te zeggen."

„Kunt u me helpen met koken?" lachte Bea. „Daar zie ik het meest tegen op en ik roep bij voorbaat de clementie van alle gasten op."

„Dat belooft wat!" plaagde hij. „Ik zeg u nu al, dat rauwe bonen goed zullen smaken, mits ze door u gekookt zijn."

Bea en Geert deden die dag werkelijk hun uiterste best alles in de puntjes te verzorgen en er kwam zelfs van mevrouw van Vliet geen klacht binnen.

De twee patiënten hadden nergens trek in en toen de avond kwam, lagen ze allebei met kleuren als boeien in een stevige koorts, te ziek om iets te zeggen.

De dokter, die bij Rita Rienstra was geweest, had een flinke griep geconstateerd en gezegd, dat ze nu de kans liepen, dat het hele huis aangetast werd, want zo was het op het moment in vele gezinnen.

„Een erg hoopvol verschiet," zei Bea tegen meneer Rienstra. „Ik hoop van harte, dat uw dokter te pessimistisch is geweest."

Maar toen ze de volgende morgen bij de van Vliet's het ontbijt bracht, vertelde Reindert, dat zijn moeder in bed bleef en erge hoofdpijn had.

„Misschien wilt u wel zo vriendelijk zijn, af en toe eens naar moeder te gaan zien," vroeg hij. „Ik vind het erg jammer, dat u het nu net zo druk heeft met al die zieken en als ik u met het een of ander kan helpen heeft u het maar voor het zeggen."

„Erg vriendelijk,” zei Bea. „Meneer Rienstra heeft me ook al zijn hulp aangeboden en ik heb hem gevraagd met de kokerel te willen helpen.”

„En heeft hij het gedaan?” vroeg van Vliet geamuseerd.

„Het was nog niet nodig, maar nu er weer een zieke bij komt...! neen maar het is heus nog niet nodig.”

„Zult u u niet te moe maken, juffrouw van Heusden?”

Er was een warme klank in zijn stem, die Bea goed deed. En terwijl ze naar de keuken liep, dacht ze, dat Reindert heus een heel geschikte baas werd, nu hij die maanden zijn vrijheid had weten te handhaven.

„Zelfs zijn kleren en dassen zijn er op vooruitgegaan,” dacht ze. Toen hij weg was — eerder leek haar niet raadzaam — schoon Ma van Vliet de laatste tijd hebbelijker tegen haar werd — klopte ze bij mevrouw van Vliet aan.

„Kan ik ook iets voor u doen?” vroeg ze vriendelijk, terwijl ze zich over het bed boog waarin mevrouw lag.

„Ik heb zo’n vreselijke dorst,” klaagde mevrouw en haar stem had een schorre klank.

„Ik zal u gauw een sinaasappelkwast maken,” zei Bea en ze holde naar de keuken.

„Hemeltje, Geert, nu is mevrouw van Vliet ook al ziek! Zeg alsjeblieft niets aan juffrouw Jet, want ze is in staat haar bed uit te komen en ze is te ziek, dat ze opkijkt.”

„Ik voel me eige ook zo beroerd!” zei Geert.

„O, mens, houd op!” riep in wanhoop Bea.

„Nou, ja, ik zal me eige wel zo lang mogelijk zien op te houwe, maar me oge rolle kepleet door me hoofd.”

„Geef alles vandaag maar een veeg en drink flink sinaasappelkwast,” ried Bea, die gewoon kippetjesvel kreeg bij het idee, dat de laatste hulp haar ook zou ontvallen.

„Ik kan geen eten of drinken zien,” rilde Geert en Bea dacht, dat het dan wel heel erg met Geert moest zijn, want die had gemeenlijk een overgezonde eetlust.

Ze toog naar mevrouw van Vliet, zette de kwast bij haar neer.

„Mijn hoofd klopt zo vreselijk en mijn ogen doen zo zeer,” klaagde mevrouw.

„Zal ik een koud compres op uw hoofd doen?” bood Bea aan.

„Erg graag. Op de toilettafel staat een fles Eau de Cologne.”

„Stakkerd, wat gloeit haar hoofd,” dacht Bea, toen ze het koude compres op mevrouw's hoofd lei. „En laat ik nu eens even uw kussens opbollen.”

„Dank u wel. Hè, dat doet goed.”

„Zo, nu ga ik naar mijn andere patiënten. Als u iets nodig heeft, belt u dan gerust, ik ben in een wip bij u.”

Toen ging ze met een kwast naar Rita Rienstra.

Het blonde hoofd van het jonge, knappe ding woelde heen en weer in de kussens.

„Ik voel me hoe langer hoe zieker,” klaagde ze. „En ik heb zo'n dorst.”

„Kijk es wat ik daar voor de kleine meid heb?”

„O, zalig!” ze slokte in één teug het glas leeg. „Komt u nog eens naar me kijken? Ik lig hier zo moederziel alleen en ik zie telkens zulke akelige, grote koppen op het behang.”

„Dan maar de ogen dicht doen. Het komt door de koorts, heeft niets te betekenen. Tot straks, blonde fee, ik moet nu naar patiënt no. 3.”

„Hoe is het met m'n Jetteke? vroeg Bea, toen ze bij Jet binnen kwam.

„Gaat wel,” piepte een schorre stem en twee flauwe ogen keken Bea aan.

„Medicijn, dame,” en Bea hield haar de kwast voor.

„Kom nu alsjeblieft niet telkens naar boven gesjouwd,” knorde Jet.

„Geert en jij hebben het nu druk genoeg. Gaat alles goed? heb je geen last met mevrouw van Vliet?”

„Het goede mens eet gewoon uit m'n hand. En de rest is ook best tevreden. Ze smullen van ons kooksel,” jekte Bea onervarend en ze dacht, dat het niet lastig was om voor twee zulke makkelijke zielen te moeten koken als voor Reindert en de lichte gleufhoed.

„Ze moest weten, dat er twee zieken bij zijn gekomen en Geert ook al op apegapen ligt,” dacht Bea, toen ze zag hoe gerustgesteld Jet was door het valse bericht. „Heb je nog hoofdpijn?” informeerde ze dan.

„Gaaf nog al.” Jet zei niet, dat haar armen en benen bar veel pijn deden en haar slapen hamerden.

Maar Bea zag best, dat Jet zich heel ziek voelde en toen zij een hoestaanval kreeg, sloeg Bea de schrik om 't hart.

„Of je nu al broemt of niet,” zei ze opeens vastbesloten. „Ik laat de dokter komen, die geeft je dan meteen wat voor die vervelende hoest.”

„Misschien kan ik dan eerder opstaan.” Jet voelde zich te moe om veel tegen te sputteren en sloot alweer de ogen.

„Drie verschillende doktoren in ons klein pension,” dacht Bea, terwijl ze op de telefoonlijst naar het nummer van hun dokter zocht. „Echt Jet,” lachte ze dan, „Brandweer, politie en dokter boven aan de lijst! Eigenlijk heel practisch! ik heb het niet eerder opgelet en zocht onze esculaap daardoor op z'n eigen naam.”

In de keuken was Geert bezig de ontbijtboel af te wassen, maar Bea zag direct, dat ze het niet op de haar eigen vlugge wijze deed.

„Voel je je vervelend, Geert?” vroeg ze.

Geert vocht met haar medelijden voor juffrouw Bea, die ze zo ongaarne voor alles alleen liet „opdeunen” en de bijna ondragelijke hoofdpijn. Bea zag, hoe ze telkens met haar zakdoek het warme voorhoofd afveegde en moeite deed op de been te blijven.

„Zo, meisje,” zei ze dan resoluut. „Nu is het mooi genoeg geweest, je gaat naar je bed en als straks de dokter naar juffrouw Jet komt kijken, stuur ik hem meteen bij jou. Op-gemarcheerd, marsch!”

„Wat moet u nou beginnen?” hilde Geert, die helemaal overstuur was. „Ik kan u toch niet voor alles alleen laten staan.”

„Komt allemaal best in orde,” verzekerde Bea en ze dacht, dat ze er nog lang niet zeker van was, dat alles wel in orde zou komen. „Maar ik heb geen keus, ik kan Geert toch waarachtig niet, zo ziek als ze is, nog langer uit bed houden.”

Dus toog Geert, gewapend met een sinaasappelkwast, naar boven.

„Laat ik nu mijn hersens bij elkaar houden,” sprak Bea zichzelf toe.

„Wat zou moeder in zo'n geval gedaan hebben? wacht eens even, we maken een pan bouillon voor de zieken en de gezonden moeten dan maar tevreden zijn met wat ze krijgen. Zou ik Toet telefoneren om me een beetje te komen helpen? neen, laat ik niet zo'n egoïste zijn! ik kan Toet, die druk bezig is haar huis in orde te maken, nu niet de kans laten lopen door die ellendige griep aangetast te worden. Vooruit maar! eerst al de leveranciers opbellen en zeggen, dat ze allemaal op hetzelfde uur moeten komen, om extra trappen lopen te besparen als ik aan de slaapkamers bezig ben. En dan zullen we wel verder zien.”

Toen de beide heren aan de koffietafel kwamen, was alles keurig in orde en kon niemand merken, dat ook Geert op het appèl ontbrak. Maar Bea, in haar angst, dat er iets aan het middagmaal zou ontbreken, vertelde hun, dat ook Geert gesneuveld was.

„En nu staat u voor alles alleen?” zei verschrikt Reindert. „Dat gaat niet, dat mag eenvoudig niet. Laat ik een noodhulp voor u verzorgen.”

„Nee, heus niet,” sloeg Bea zijn vriendelijk aanbod af. „Het is misschien maar om een paar dagen te doen en dat kan ik best volhouden.”

„Dan moeten we er iets anders op zien te vinden.” Reindert's stem was zeer mannelijk, vond Bea en ze lachte heimelijk. „In ieder geval zal ik u zoveel mogelijk helpen,” beloofde hij.

De dokter, die 's middags kwam opdagen, constateerde bij Jet griep en een lichte bronchitis en bij Geert voorlopig nog alleen griep.

„Dat kan een vervelende geschiedenis voor u worden,” zei hij meewarig tegen Bea. „Past u maar op, dat u er vrij van blijft en neem af en toe een Formamintje.”

Maar Bea zei, dat ze vastbesloten was geen griep te krijgen en ze het dan ook niet kreeg.

Reindert, heel practisch, had voorgesteld, dat „de drie overlevenden” de maaltijden bij elkaar zouden gebruiken, om onnodige drukte te vermijden en mevrouw van Vliet, die door haar ziek zijn hoe langer hoe toleranter werd, vond goed, dat dit in hun zitkamer zou gebeuren. De twee heren hielpen Bea ridderlijk met het opdienen van het eten en Reindert hielp haar zelfs met vaten wassen.

„Ik betreur het, dat ik niet mee kan helpen aan „de vaat,” zei Rienstra. „Het is zo'n gezellige boel en ik voel opeens, dat ik in de wieg ben gelegd voor huisvader.”

„Waarom komt Geert helemaal niet boven?” vroeg Jet, toen Bea haar een kop bouillon bracht.

„Omdat ik je zelf wil bedienen,” jekte Bea onvervaard. „En drink nou alsjeblieft die bouillon op, want je wordt zo slap als een vaatdoek als je niets gebruikt.”

„Het smaakt me heus nog niet,” stribbelde Jet tegen. „Toe, laat me nu maar rustig liggen en kom niet telkens naar boven gehold. Je ziet er zo moe en bleek uit.”

„Pure verbeelding,” zei Bea en ze nam zich voor een „tikje rood” op te leggen als ze naar Jet ging.

Geert, bij wie ze haar tweede kop bouillon bracht, lag met rode wangen heen en weer te woelen en steunde, dat ze niets bliefde.

„Ik heb geen succes met mijn bouillon,” dacht Bea en toog met kop drie naar mevrouw van Vliet.

Die is het ziekst van de vier! Ze luisterde verschrikt naar de korte, gejaagde ademhaling.

Mevrouw wenkte, dat ze geen trek had in bouillon.

„Kan ik u iets anders brengen?” vroeg Bea, terwijl ze mevrouw wat omhoog trok en de kussens nog eens opbolde.

„Ik heb zo'n pijn in mijn borst,” klaagde mevrouw. „Het zal toch niets ernstigs zijn?” Haar ogen keken Bea angstig aan.

„Welneen, mevrouw, dat heeft iedereen, die griep heeft,” troostte Bea haar. „Gelukkig hoest u er niet bij. Die arme juffrouw Jet hoest dag en nacht.”

„Maar ze heeft geen borstpijn,” hield mevrouw aan.

„Is dokter vandaag niet geweest?” vroeg Bea, die zag, hoe ongerust mevrouw zich maakte.

„Die zou morgen pas komen,” zuchtte mevrouw. „Maar ik ben vandaag veel erger dan gisteren.”

„Ik geef dokter straks een belletje of hij nog even komt kijken. Misschien kan hij u iets geven tegen die pijn op de borst,” beloofde Bea.

„U is lief,” zei dankbaar mevrouw van Vliet, en Bea, terwijl ze naar boven liep, dacht: „Dat heb je ook niet altijd gezegd, mevrouwtje!”

„Is u ongerust over moeder?” vroeg Reindert, toen hij thuiskomend, hoorde, dat Bea dokter had opgebeld.

„Uw moeder maakte zich ongerust en dat is niet goed,” ontweek Bea zijn vraag.

„U is erg lief voor haar,” zei Reindert dankbaar.

„Dat zou iedereen toch zijn, stel je voor! Ik hoop maar, dat dokter niet zo laat komt en hij uw moeder vóór de nacht iets kalmerends geeft.”

„Moeder is zo lang ik me kan herinneren nooit ziek geweest en nu maakt ze zich ongeruster, dan een ander zou doen. Maar ze is een zeer sterke vrouw, in ieder opzicht, juffrouw van Heusden. U heeft er geen idee van hoe 'n sterke wil ze heeft. Het heeft me heel wat moeite gekost, om onder die sterke, overheersende wil vandaan te komen. Maar ik heb volgehouden en juist de laatste maanden is onze verhouding veel prettiger geworden. Moeder kon maar niet wennen aan het idee, dat ik een man was geworden, een man met een eigen wil, een eigen mening. En dat heeft in het begin veel kwaad bloed gezet, en iets heel onaangenaams gebracht in onze verhouding. Maar de laatste tijd heeft moeder zich aangepast, wordt er niets meer gevraagd als ik uit ga en is onze toon weer normaal geworden.”

„Dat is heel prettig voor u,” vond Bea. „Me dunkt, een man van uw leeftijd wil zijn eigen baas zijn en niet altijd aan de leiband lopen.”

„Zegt u eens eerlijk, heeft u me niet danig uitgelachen en met juffrouw Jet over me gespot?”

Bea vond het een penibele vraag. Wat moest ze hierop antwoorden? ze had er ook niet veel zin in hem voor te liegen.

„Ik zag soms aan het spottende in uw ogen, hoe u u vermaakte met mijn weinig mannelijke houding. Is het niet zo?”

„Eerlijk gezegd, hebben we er wel eens om gelachen,” gaf Bea toe. „We *zijn* erge spotvogels.”

„Ik heb het gevoeld, van de dag waarop we hier kwamen. En het is goed geweest, ik ben er u dankbaar voor, want eigenlijk heeft u er de stoot aan gegeven.”

„Ik?” vroeg Bea verbaasd. „Ik ben me er helemaal niet van bewust.”

„Neen, het was ook onbewust, dat is juist het aardige. Maar het was op een middag, nadat u een tijdje weg was geweest en weer bij ons kwam dekken. Moeder was nog niet

thuis en we spraken maar even met elkaar. Toen moeder thuis kwam ontdekte ze direct de verandering die in me plaats had gevonden en toen ze van Geert hoorde, dat u in de kamer was, gaf ze u de schuld van mijn ontsnapping aan haar sterk bewind. Ik geloof, dat ze er nog met juffrouw Jet over gesproken heeft en die schijnt haar op flinke wijze geheel overtuigd te hebben van uw volkomen onschuld aan mijn metamorphose. Het mooiste van de grap is echter, dat u er helemaal niet zo onschuldig aan was en moeder het bij het rechte eind had, alleen, u was u zelf niet bewust van uw medewerking aan mijn bevrijding."

„In het minst niet," verwonderde Bea zich.

„Ik geloof niet, dat ik het u uit kan leggen," weifelde Reindert.

„Misschien was het uw spottend gezicht, of het sterke, wilskrachtige, dat van u uitgaat, ik kan het u niet goed duidelijk maken, maar wel weet ik, dat na die ene middag mijn wil om een vrij man te worden, opeens een geweldige stoot kreeg en ik al sterker en sterker werd. Tenslotte komt zo'n ommekeer niet opeens en zijn er allerlei oorzaken, die er toe meewerken. Zo heeft het me ook geweldig veel goed gedaan af en toe met Rienstra te kunnen praten."

„Ja," lachte Bea. „We hebben al opgelet, dat het de laatste tijd erg chaud tussen meneer Rienstra en u is geworden. Zo echt, juffertjes uit een pension, hè? die alle gangen van hun pensiongasten na gaan. Neen, maar we zagen u beiden op een avond heel broederlijk samen thuis komen en toen spitsten we de oren en vroegen ons af, hoe die kennismaking tot stand was gekomen."

„O, dat was heel toevallig, ik kan de nieuwsgierige juffertjes nu op de hoogte brengen. Ik was naar het Concertgebouw en stond in een gietbui op de tram te wachten, toen plotseling meneer Rienstra me aansprak en vroeg of „de twee buurlui" niet verstandiger deden samen een taxi te nemen. We zijn toen in het café op de hoek gaan zitten,

hebben daar een verwarmend grocje verschalkt en gezellig bomend, gewacht tot er een taxi te krijgen was. Rienstra is een genoegelijke prater en na die tijd hebben we vaak samen een biertje gepakt. Ook hij heeft meegewerkt aan mijn, laten we zeggen, ontbolstering en wat u misschien niet weet, hij is af en toe eens bij moeder komen oplopen en heeft zo langs zijn neus weg dingen gezegd, die haar tot nadenken schijnen gebracht te hebben.”

„Die dierbare, lichte gleufhoed!” liet Bea zich ontvallen. „Hij heeft ons toch ook gered, door zijn nichtje hier te brengen. Net, toen we er zo over inzaten, dat we de grote kamer niet zouden verhuren.”

„Waarom noemt u hem de lichte gleufhoed?” verwonderde Reindert zich. Bea schaamde zich diep. Goed, dat Jet het niet hoorde, dacht ze. Hoe kwam ze ook zo stom, om zoiets te zeggen tegen een mede-huurder!

„We zijn met al onze allures van pensionhoudsters eigenlijk nog echte bakvissen,” zei ze dan schuldbewust. „Toen meneer Rienstra zijn entrée bij ons maakte, met die daverende lichte gleufhoed op, werd hij door mij — want Jet, ik bedoel juffrouw Molenaar is niet half zo’n spotster als ik — direct gedoopt als „dè lichte gleufhoed.” U zult het wel erg kinderachtig vinden en daarbij nog ongepast ook, maar geloof u me, er is geen haar kwaad bij en meneer Rienstra wordt door ons allebei in hoge mate gewaardeerd.”

Reindert genoot in stilte van haar berouwvol gezicht en dacht, dat hij niet wist, wat hij meer bewonderde, een hooghartige Bea of een berouwvolle.

Toen werd er gebeld en hij wilde zich onmiddellijk naar de deur begeven, maar Bea was hem voor en zei, dat ze het al erg genoeg vond, dat hij haar zo met alles hielp en ze dit alleen kon aanvaarden, als het binnen de muren van het paleis bleef. Ze holde hem dus gauw vooruit naar de straatdeur.

„Het is de dokter!” riep ze hem toe. „Wilt u met hem mee gaan?”

„Ik zal het erg prettig vinden, als u ook even in de buurt blijft, misschien is er iets, dat hij u moet zeggen of wijzen.”

Bea bleef dus in de zitkamer en werd werkelijk na enige minuten door Reindert binnen geroepen.

„Mevrouw moet waterverbanden hebben,” annonceerde de dokter. „Ik hoor, dat u meer zieken in huis hebt en voor alles alleen staat en nu heb ik mevrouw voorgesteld een verpleegster te nemen, maar mevrouw wil hier niet van horen.”

Een triomfantelijk gevoel maakte zich van Bea meester en toen ze bovendien nog mevrouw's smekend gezicht zag, zei ze gauw: „Ik zal proberen een werkster te krijgen, die me door het ergste werk heen helpt en dan zal ik de waterverbanden leggen, verder is er toch zeker niet veel te verplegen en behoeft er dus daarvoor geen verpleegster te komen.”

Mevrouw van Vliet stak haar hand uit om Bea's hand dankbaar te drukken.

„Ik houd niet van vreemden in huis,” zei ze op schorre toon. Bea liet dokter uit, vroeg of er gevaar voor longontsteking was.

„Het is een zeer lichte longontsteking, maar mevrouw is een sterke vrouw en ik heb alle hoop, dat ze weer gauw beter is. Maar, oppassen blijft de boodschap.”

Bea telefoneerde naar de apotheek, om Billroth linnen, zocht een flinke flanellen lap, linnen voor het waterverband en veiligheidsspelden en toog hiermee naar beneden.

In de zitkamer liep Reindert nerveus heen en weer.

„Ik had het niet goed moeten vinden. Moeder is heus te veeleisend en heeft er geen idee van wat u allemaal te doen heeft. Ik wil nog van haar zien gedaan te krijgen, dat ze een verpleegster neemt.”

„Dat zult u niet doen,” beval Bea. „Ik zal een briefje schrijven naar de werkster, die in het pension waar ik vroe-

ger woonde, gewerkt heeft en die zal me misschien wel kunnen helpen of anders iemand voor me weten, die me uit de nood helpt. En lukt dit allemaal niet, dan bellen we de Arbeidsbeurs op en krijgen we er direct een. En u hebt niet de moed om uw moeder te bewerken een verpleegster te nemen, want dan zult u me heus erg nijdig maken."

„Ik zie het al, het schijnt mijn noodlot te zijn, altijd geregeerd te worden door een vrouw," zei Reindert kwasi treurig.

„Men kàn u niet alleen laten lopen," plaagde Bea. „Dan sticht u allerlei onheilen. Daar zal de apotheker zijn!" viel ze zichzelf in de rede, toen er gebeld werd.

Reindert snelde naar de deur, kwam terug met al wat er besteld was. Bea nam het mee naar de slaapkamer, legde vlug en handig het watterverband.

„Wat doet u dat handig," bewonderde mevrouw, toen ze weer in de kussens lag. „U zult me wel een erg egoïstische vrouw vinden, maar ik zag er zó tegen op een vreemde hier te hebben. Ik ben nog nooit ziek geweest en ben een beetje gegeneerd tegenover vreemden."

„Het gaat best," stelde Bea haar gerust, blij, dat mevrouw haar niet als een vreemde beschouwde. „Drinkt u nu uw warme melk met Emser even op, dan zal ik u verder met rust laten en ga ik mijn andere patiënten weer eens bezoeken."

Mevrouw dronk gedwee haar melk op, gaf de groeten voor Jet mee en draaide zich om, teneinde een tukje te gaan doen.

„Zo," zei Bea toen ze terug in de zitkamer kwam, „nu schrijf ik even een briefje aan de werkster en mag u het er heen brengen. U heeft avond-permissie, hoor!" lachte ze. „Ik ga toch niet vóór elf uur naar bed."

„Dat gaat u wel," commandeerde hij. „U moet het nu niet overdrijven. Morgen moet u er weer vroeg uit, dus u gaat er bijtijds in. Ik zal kijken of alle lichten uit zijn, of Rienstra binnen is en sluiten. Laat u nu ook eens iets door

een ander zeggen, anders krijg ik heus minderwaardigheidscomplexen."

„U zult uw zin hebben," gaf Bea toe. „Ik laat de kousen dan maar voor wat ze zijn en kruip vroeg in 't mandje. Eerlijk gezegd, heb ik er best zin in."

„U voelt u toch wel goed?" vroeg angstig Reindert.

„Als kip," lachte ze. „Alleen maar een zeer normale vermoeidheid en slaap."

„Ik zal op antwoord wachten bij uw werkster en weet ze nog een ander adres, dan steven ik daar ook op af."

„O kaai, zou Geert zeggen."

Toen hij weg was, keek Bea nog even om het hoekje bij mevrouw van Vliet zag, dat ze rustig sliep en ging dan naar de verschillende zieken. Tot haar grote vreugde was er beterschap te bespeuren bij „Nichtje" zoals Jet en zij Rita Rienstra altijd noemden en moest Bea haar temperen, toen ze sprak van morgen een uurtje uit bed te komen.

„Geen denken aan, en dan zeker overmorgen weer koorts. Niets er van, brave juffer, u blijft zoet in het mandje en wacht, tot uw esculaap u permissie geeft het te verlaten."

Geert was „te ziek, dat ze keek" en bleefde weer niets. Bea legde haar een compres met Eau de Cologne op haar warm hoofd, bolde de kussens op en zei, dat ze nog een paar vervelende dagen zou hebben, maar dan net als juffrouw Rienstra nu, zich weer veel beter zou gaan voelen.

„Ja, maar alles is niet hetzelfde," zei Geert, die vond, dat Bea haar ziekte miskende.

„Natuurlijk niet, maar het is zo het gewone verloop van de griep. Ik dacht, dat je je ongerust maakte, daarom zei ik dat. Nou, meissie, ga maar weer lekker slapen, dat is toch maar het beste voor je. Vandaag zal ik nog medelijden met je hebben, maar morgen moet je wat eten, anders val je van de graat."

Geert knikte, maar vóór Bea de deur uit was, sliep ze alweer.

„En, Miss Hariot, hoe gaat het met uwes?” vroeg Bea, toen ze patiënt 4 bezocht.

„Ben je niet doodmoe?” vroeg een nog wat schorre stem.

„Dat is een vraag met een wedervraag beantwoorden,” lachte Bea.

„Ik voel me iets beter, niet meer zo'n hoofdpijn als de andere dagen.”

„Dan komt mijn ergste tijd aan,” stelde Bea vast.

„Waarom?” vroeg Jet verwonderd.

„Zodra jij je wat beter gaat voelen, krijg je natuurlijk reuze capsones, zoals Geert zegt en dan kan ik je niet meer onder het sim houden. Ik kan je nu al zeggen, dat je het niet mals met me zult hebben, als je er een minuut eerder uitkomt, dan dokter goed vindt.”

„Wind je niet op! ik ben warempel zo gedwee als een lam. Dat ik in de rats zit over jou en pieker hoe je dit allemaal alleen met Geert klaar moet spelen, dat is geen wonder.”

„Och, waai op! het gaat gesmeerd en als er hier of daar eens een stofje blijft liggen, wat zou dat dan nog? als je weer helemaal beter bent, houden we een van die zálige schoonmaken waar iedere Hollandse huismoeke haar hart aan ophaalt.”

„Is mevrouw van Vliet tevreden over het eten?” informeerde voorzichtig Jet.

„Het goede mens eet als een bootwerker! je schijnt weinig vertrouwen in de kookkunst van Geert en mij te hebben.”

„O, jawel,” haastte Jet zich te zeggen. „Maar mevrouw van Vliet is niet gemakkelijk en jullie hebt zoveel te doen, dat het geen wonder zou zijn, als het eten niet de volle zorg van anders kreeg. Uche, uche, uche!”

„Zie je, dat heb je van je gezeur,” mopperde Bea. „Je hebt al die tijd niet gehoest en nu begin je weer. Of jok je me maar wat voor en lig je stiekum te hoesten als je alleen ligt. Ik ga weg, anders praat je maar te veel.”

Maar Jet, die zich werkelijk wat beter begon te voelen, vond het allesbehalve prettig, dat Bea aanstalten maakte om weg te gaan.

„Heb je nog een boel te doen?” vroeg ze.

„Nee, niet zo bar veel. Als je zoet bent, kruip ik vanavond vroeg in bed. Tegen tien uur kun je me verwachten, dame, wees dan nu ook braaf.”

Er werd gebeld en Bea had een mooi motief om naar beneden te gaan.

„Maakt Geert dan niet open?” vroeg Jet verbaasd.

„Die heeft toch haar uit-avond, bemoelial!”

„Straks rekent ze nog uit, dat het Geert's vrije avond niet kàn zijn,” dacht Bea en ze spoedde zich naar beneden, vóór Jet met een nieuwe vraag op de proppen kon komen.

„Moet dat allemaal hier zijn?” vroeg ze, toen een loopjongen vier bakjes met fruit en nog een pakje af gaf.

De jongen verzekerde, dat hij alles moest afgeven en dat er een briefje bij was.

Bea maakte, nadat ze de bakjes met fruit had neergezet, het briefje open.

„Voor vier zieken en hun verpleegster,” las ze en het pakje open makend, vond ze er een heerlijke doos bonbons in.

„Van Reindert, ik herken zijn hand,” zei ze verrast. „Reuze aardig van hem! Wat zal Ma van zo'n attensje zeggen?”

Even later kwam Reindert terug met de blijde boodschap, dat de werkster deze week geheel voor Bea beschikbaar had.

„Dan heeft u de boodschap niet goed overgebracht,” zei Bea, die bang was voor te hoge onkosten.

„Ik vind, dat ik in deze kwestie een woordje mee mag praten. U begrijpt toch, dat die werkster voor onze rekening is. Trekt u nu niet zo'n beledigd gezicht, een verpleegster had heel wat meer gekost.”

„En dan nog al dat fruit,” knorde Bea. „Van de zalige

choco wil ik u geen verwijt maken, want daar ben ik gewoon dol op!”

„Des te beter, dan weet ik tenminste waarmee ik u een plezier kan doen. Is u nog bij de zieken geweest?”

„Twee beginnen weer praats te krijgen — te weten, de dames Rienstra en Molenaar, Geert, zei er geen een en blijft niks.” Ik ga ze straks allemaal befruiten en dan linea recta naar mand.”

„Spot u, of is het werkelijk gemeend?”

„Het was een makkelijke overwinning voor u, want ik heb ontzettende slaap, maar zonder uw aandringen zou ik nu slaperig en wel over ladders in kousen gebogen zitten.”

Bea ging nog even naar mevrouw van Vliet kijken, die onrustig was en om drinken vroeg.

„Ik zal uw verband nog eens vernieuwen,” zei Bea, terwijl ze haar het glas melk met Emserwater aanreikte.

„Ik krijg het zo warm van die hete melk,” klaagde mevrouw.

„Dat moet ook,” monderde Bea haar op.

„Heeft Reindert de werkster voor u kunnen krijgen?” informeerde ze en Bea vond het haast een te grote intimiteit, dat er maar over „Reindert” gesproken werd met „de pensionjuf.”

„Wat heeft u toch met me te stellen,” was het, toen Bea het waterverband ververste. „Als ik weer beter ben, zal ik het niet vergeten.”

„Als u weer beter is, zetten we de bloemetjes buiten en geven we een gemeenschappelijk feest voor al de patiënten uit den Huize Molenaar.”

„Dat is nog helemaal niet zo’n onaardig idee,” vond mevrouw en ze dacht, dat er in het praten van dit meisje iets was, dat je opwekte en je zin gaf om van het leven iets gezelligers te maken, dan het in de afgelopen maanden was geweest.

Toen Bea, nadat ze alles klaar had gezet, wat mevrouw

voor de nacht nodig kon hebben, haar welterusten had gewenst, bleef mevrouw van Vliet wakker liggen en dacht er over na, wat het geweest had kunnen zijn, als ze een dochter had gehad.

„Aan een dochter heb je meestal meer gezelligheid, dan aan een zoon,” peinsde ze. „Er wàs een tijd, waarin ik het niet zo voelde geen dochter te hebben, maar nu Reindert zo vaak weg is en ik 's avonds meestal alleen zit, voel ik het gemis toch wel heel sterk. Als ik beter ben, zal ik de beide meisjes om beurten vragen met me uit te gaan. Ik zal weer naar concerten en comedië's gaan, zoals het was toen Frans zaliger nog leefde. *Als* ik beter word,” dacht ze weemoedig. „Ik heb sinds een paar dagen het gevoel, dat mijn tijd gekomen is. Ik zou toch nog zo graag wat blijven leven,” en mevrouw van Vliet betrapte zich op het verlangen naar een kleinkind, een kind van haar eigen jongen.

Toen Reindert binnen kwam en zich over haar heen boog, zag hij tranen op haar wangen.

„Wat is dät nou?” vroeg hij teder. „Tranen? wat scheelt er aan, moeder?”

„Ik voel me erg zenuwachtig, jongen,” zei ze zacht. „Ik heb het gevoel, dat ik het niet lang meer zal maken.”

„Och, kom,” lachte hij haar angst weg. „*U* het niet lang meer maken? dat is heus om te lachen, moeder! u is gewoon van ijzer en staal! dat lichte griepje komt u best te boven.”

„Voor griep hoeft men geen waterverband om.”

„Dat is tegen de pijn op de borst. En die is al wat minder, dat zult u toch moeten toegeven.”

„Ja, die is wat minder,” gaf mevrouw toe. „Maar ik voel me zo ziek, zo net of ik er niet boven op zal komen. En ik zou het toch zo graag willen beleven, Reindert, dat je trouwde, dat ik je bezorgd wist voor ik heen ga.”

„Nu wil ik er geen woord meer over horen,” deed hij boos, terwijl zijn hart een dartele sprong maakte bij het

idee, dat zijn moeder over zijn huwelijk dacht. Het leek hem een goed voorteken.

„U kunt me geloven, moedertje,” zei hij hartelijk, „er is niet het minste gevaar bij uw ongesteldheid en wat dat andere betreft . . . u zult oud genoeg worden om uw zoon getrouwd te zien en grootmoeder te worden. Nou, geeft u me maar een zoen en gaat u dan rustig slapen.”

Toen Reindert in de zitkamer terug kwam, nam hij het boek op, dat hij klaar had gelegd om te lezen, maar hij lei het opengeslagen voor zich op tafel. Het lamplicht bescheen zijn fijn aristocratisch gezicht, de lange, blanke handen.

Reindert van Vliet was een absoluut knappe man en het enige, wat zijn gezicht ontsierd had, het iets te weke, het weinig mannelijke, was juist de laatste tijd weggefallen en had plaats gemaakt voor een uitdrukking van wilskracht, waardoor het eerlijke, opene, dat er altijd in was geweest, beter naar voren kwam.

De slanke hand speelde met de bladen van het boek.

„Moeder, die hoopt op een schoondochter,” dacht hij. „Eigenaardig! En wat een samenloop van omstandigheden, dat moeder ziek moest worden, om Bea te leren waarderen en behoefte gaat voelen aan een vrouw voor haar zoon. Zou ze onbewust voelen, dat het Bea moet zijn en geen ander?” de hand woelde door het weelderige, blonde haar. „En Bea, die misschien in de verste verte niet aan mij denkt, die spottend of hooghartig zou lachen, als ze dacht aan een verbintenis met mij!” weer pakte hij het boek op, probeerde te lezen, maar tussen de regels gluurde Bea's pikant kopje met de donkere ogen, de fijn gelijnde mond.

Hij sloeg het boek ten tweede male dicht.

„Ik moet niet teveel opeens willen,” vermaande hij zichzelf. „We zijn in ieder geval op de goeie weg en ik sta er heel wat beter voor, dan toen we hier kwamen. Moeder moet de onbewuste tussenpersoon zijn en ik zal er voor zorgen, dat het contact tussen haar en Bea blijft bestaan.”

Mevrouw van Vliet was de laatste van de vier zieken, die opstond en toen pas kon men het haar goed aanzien hoe ziek ze was geweest. Jet had paf gestaan toen ze hoorde en zag, wat Bea die dagen allemaal gepresteerd had.

„Maar zonder de medewerking van onze twee mannelijke pensiongasten was ik er zeker niet gekomen,” zei ze.

Reindert had een apartje met Jet om haar te bewegen, de werkster nog een poosje aan te houden.

„In ons aller belang, juffrouw Molenaar. U is nog geen held, Geert ziet nog witjes om haar neus en juffrouw van Heusden heeft wel wat rust verdiend. Neen, u mag niet tegen strubbelen. U moet me het genoeg laten voor de algehele rust en beterschap van Pension Molenaar te zorgen.”

Jet gaf toe, want ze voelde zich inderdaad nog niet sterk en ze gunde het Bea zo graag even helemaal op rust te komen na al die zware dagen.

„Hoe je het allemaal voor elkaar gebokst hebt is mij nog steeds een raadsel,” beweerde Jet voor de zoveelste maal, toen ze met Bea het vriendelijk aanbod van Reindert besprak.

„Je mot maar motten!” lachte Bea, een voortreffelijke imitatie van Geert ten beste gevend.

„En je hebt het hart gestolen van mevrouw van Vliet. Hele lofzangen krijg ik te horen.”

„Zo lang als het duurt,” zei Bea weinig hoopvol. „Ze is nu nog zwakjes en haar hart is daardoor vertederd, maar ik maak me er niets geen illusies van. Denk je, dat ze het zal blijven goed vinden, dat haar zoon zo vol attenties en zo zorgzaam voor de pensionjuffies is?”

Op Jet's gelaat lag een geheimzinnig lachje, maar het ontging Bea. En terwijl Bea de planten water gaf en voortging alle kleine dingen te doen, die Jet anders misschien zelf zou doen, gingen Jet's blikken met moederlijke tederheid over Bea's fijne gestalte.

„Ze moest het weten, dat mevrouw van Vliet omgedraaid is als een blad aan een boom en stille wensen koestert, dat haar jongen zal gaan trouwen en zij het nog mag beleven. Dat haar gedachten hierbij naar Bea uitgaan, daar zou ik op durven zweren. Tenslotte heeft van Heusden's Houthandel, zoals ik haar dat laatst te slikken gaf, toch indruk gemaakt en het is een feit, dat Bea tijdens de ziekte van mevrouw haar hart volkomen heeft gestolen. En Reindert? ik zou hem bijna de raad willen geven, Bea minder verliefd aan te kijken, want iedereen moet het wel opletten en het verwondert me hogelijk, dat Bea het zelf nog niet in de gaten heeft. Ik hoop van harte, dat Béetje ook van hem gaat houden, want hij lijkt me een man, die een vrouw gelukkig kan maken. Als ie nou maar niet te hard van stapel gaat lopen en Bé langzaam tracht te winnen.”

Jet liet het verstelwerk waar ze mee bezig was in haar schoot zinken en peinsde verder, hoe het zijn zou, als Bé, aan wie ze zich zo sterk had gehecht, weg zou zijn.

„Ik zal er aan moeten wennen, zoals aan zoveel in mijn leven, wat minder prettig is. Maar ik zou geen andere compagnon nemen, want maar zelden is de samenwerking zó vlot, als die bij ons is. Geen zorgen voor de tijd, Jetje, de dingen komen zoals ze komen moeten en ik moet geen oude piekeraarster worden.”

„Als ik nu nog een vak moest kiezen, werd ik harpiste,” zei Bea, die met Jet door mevrouw van Vliet en haar zoon meegenomen was naar een abonnements concert in het Concertgebouw. Ze zaten gezellig in de foyer een kopje koffie te gebruiken.

Bea was in vuur en vlam geraakt voor een harp-solo en uitte op de haar eigen levendige wijze haar bewondering.

„O, hemel!” lachte Jet. „Bea krijgt een nieuwe bevestiging! dat hebben we lang niet gehad. Wanneer begin je met de harplessen?”

„Ik zei toch: als ik nog een vak moest kiezen! nu heb ik gekozen en ben een eerbare pension-juf.”

Vroeger zou mevrouw van Vliet ineengekrompen zijn, bij het idee, dat iemand Bea's woorden zou kunnen horen, nu lachte ze smakelijk en zei, dat Bea dan maar een eerzaam pension-juffie moest blijven, tot ze dit verwisselde met die van getrouwd vrouwtje.

En vroeger zou Reindert hevig gebloosd hebben en geknipperd met z'n ogen, maar nu ging hij op z'n moeder's woorden in en vond, dat de man, die Bea kreeg de bekende serie ruzies van de eerste huwelijktijd niet behoefde door te maken, want dat het pension-juffie getoond had te weten, hoe een huishouden bestuurd moest worden.

„Hè, Jet, hoor je het?” snoefde Bea. „Jij kunt het nog maar altijd niet geloven, dat de boel op rolletjes heeft gelopen. Nou, ja, die eenzame druif, die je onder het dressoir vond en die door mij niet opgelet was, dat kan in de beste huishoudens voor komen, niet waar, mevrouw?”

Mevrouw lachte maar en dacht, dat ze zich in jaren niet zo geamuseerd had als op deze avond. De beide meisjes

zagen er zo gedistingeerd uit en niemand zou gedacht hebben, dat zij en haar zoon bij deze twee keurige en beschaafde meisjes op kamers woonden.

„Eigenaardige tijd toch,” peinsde mevrouw, terwijl Reindert in een ernstig gesprek over muziek met de beide meisjes gewikkeld was. „Twee zulke meisjes, die pension houden! In mijn jeugd zou geen behoorlijk mens met hen om zijn gegaan en nu neemt niemand er aanstoot aan. Is het dan ook niet veel beter, dan het niets doen van vroeger en het maar afwachten of er een man komt? of het teren op de zak van de ouders? als deze twee meisjes trouwen, zal er weinig scheef kunnen gaan in het huishouden en vooral Jet is een voorbeeldige huisvrouw. Dat Bea dit niet zo in alle puntjes is, komt er voor Reindert niet zo erg op aan, die heeft een positie, die hem in staat stelt, een flink dienstmeisje te houden. En Bea is geestig, artistiek en zal een alleraardigst gastvrouwje zijn. En heeft ze niet getoond, dat ze zich redden kan, als het nodig is?”

Er ging een belletje en om hun heen stonden de mensen al op.

„Moeder, de pauze is om,” rukte Reindert haar los uit haar overpeinzingen.

„Heeft Mahler u zo aangegrepen? u was gewoon weg!”

„Het zou ook geen wonder zijn,” vond Bea. Ik heb het orkest in lange tijd niet gehoord. Wat is het toch een genot om er naar te luisteren.”

„Daarom zijn moeder en ik ook trouwe bezoekers van de concerten, dat is de beste manier om je waardering uit te drukken, zou ik zeggen.”

„Zie je Rienstra gluren?” vroeg Jet. „Hij rekt gewoon zijn hals uit om onze aandacht te trekken.”

Bea zocht bij de eerste violen.

„O, ja, ik zie hem,” en ze knikte hem olijk toe, iets, dat niet bepaald in de smaak van mevrouw van Vliet viel.

„’n Beste vent, die Rienstra,” zei Reindert zacht tegen

Bea. „Zou een geschikte man voor Jet zijn. Hij houdt van huiselijkheid en is eigenlijk helemaal niet zo artistiek aangelegd. Hij is de geboren paedagoog.”

„Is ie daarom zo geschikt voor Jet?” lachte Bea. „Ik wist niet, dat jij zo'n huwelijksmakelaar was. En ik vind het helemaal niet aardig, dat je hem direct voor Jet bestemt.”

„Daar zal ik je wel eens op antwoorden,” fluisterde Reindert, want Mengelberg had de arm al geheven.

„Willen we nog even afzakken bij Americain? vroeg Reindert, na afloop van het concert. „Rienstra zou ook nog komen. Heeft u zin, moeder?”

Het was de eerste keer, dat mevrouw van Vliet na een concert niet regelrecht naar huis ging en voor Reindert was het een ware overwinning, toen zijn moeder toestemde.

„Doet u uw pelerientje goed dicht,” waarschuwde Bea haar. „Het was warm in de zaal en buiten is het mistig, hoorde ik iemand zeggen,” en ze sloeg mevrouw het bonten pelerientje om, maakte het zorgvuldig dicht.

Het was als vanzelf sprekend gebleven, dat Bea de zorg voor mevrouw van Vliet op zich was blijven nemen en het gebeurde vaak, bij helder weer, dat Bea mevrouw aanspoorde een wandelingetje met Jet of haar te gaan maken. Zo was er langzamerhand een meer intieme verhouding tussen mevrouw en de beide meisjes gekomen en was het mevrouw zelf geweest, die voorgesteld had, dat de jongelui elkaar zouden tutoyeren.

Bij Americain was het de gewone avond-drukke, die er na het uitgaan van comédie of concerten altijd was en Bea genoot ervan weer eens in de omgeving te zijn, waarin ze vroeger zoveel verkeerde.

„Halloh! schone Beatrix!” Rik Wouters, die tussen een kring van artisten zat, hield haar even staande. „Waar zit jij tegenwoordig? niemand hoort iets van je. Heb je de sluier aangenomen? waarom zo Weltfremd? zo kennen we Beatrix niet!”

Rik rook erg naar biertjes, vond Bea en het deed haar onaangenaam aan. Er werd gedold en druk gedaan aan het tafeltje waar Rik zat en Bea voelde opeens, dat ze die herrie ontwend was.

„Ik ben in gezelschap,” wees ze Rik terecht en met een korte, vriendelijke groet liep ze door.

„Hallo! schöne Beatrix!” Rik Wouters.....

„Vroegere toneelkennissen?” vroeg Reindert en hij blikte even tersluiks naar zijn moeder, die inderdaad wat sip keek.

„Ja, Rik Wouters.” Bea zei het achteloos. „Een buitengewoon talentvol acteur, vind je niet?”

„Ik heb hele goeie dingen van hem gezien.”

„Wat is ie toch een fijne knul,” dacht Bea. „Hij roddelt nooit en hij mist ten enenmale dat jaloerse, dat andere man-

nen hebben, zodra er iets goeds van hun sekse-genoten gezegd wordt."

"Is dat niet Reynolds, de schilder, die daar links van hem zit?" vroeg Jet.

"Ja," lachte Bea. „De man van wie verteld wordt, dat hij er zijn fort van maakt, om in de meest chique gelegenheden te gaan dineren en de kippenkluijjes over zijn hoofd de zaal in te gooien."

"Vreselijk!" ergerde mevrouw zich. „Dergelijke mensen moesten niet toegelaten worden in een zaal waar beschaafd publiek zit."

"Och, een beetje gewild bohème," vond Reindert. „In ieder geval is het werk van Reynolds subliem."

"Daar is Rienstra!" riep Jet en ze schikte een eindje op, om plaats voor hem te maken.

"En kijk eens wie achter hem lopen!" riep Bea verheugd. „T & T! hoe komen die hier verzeild?"

"Wie zijn T & T?" vroeg mevrouw.

Maar Reindert had al eens eerder kennis met hen gemaakt en toen ze langs hun tafeltje kwamen, inviteerde hij ze om bij hun te komen zitten en stelde hun zijn moeder voor.

"Wat een gezellige kring," zei doodvergenoegd Tom, toen ook Rienstra zich bij hun neer had gezet. „Dat doet me aan lang vervlogen dagen denken," zuchtte hij. „Ja, mevrouw van Vliet," deed de jong getrouwde man tragisch, „dat was in de goeie tijd, nu mag ik alleen maar mee naar een café als mijn ega er zin in heeft."

"Wat ziet die vrouw van jou er patent uit! heb jij dat hoedje met haar uitgezocht?" vroeg Bea.

"Natuurlijk!" Tom's gezicht was een en al zelfgenoegzaamheid. „Erg geslaagd, vind je niet? ik zeg tegen de juffrouw, juffrouw, zeg ik, mijn vrouw moet een hoedje *in* het gezicht hebben. Hé, meneer," miauwt de juffrouw, „uw vrouw heeft net een gezicht voor *uit* het gezicht! ik denk:

mens, *houd* je gezicht, mijn vrouw zal dragen wat ik vind, dat haar staat. Neen, zegt u nu zelf, mevrouw van Vliet?"

„Hij is natuurlijk helemaal niet mee geweest,” lachte Jet, Tom kennend.

„O, ja,” zei Toet. „Hij heeft zitten slapen, *zei* hij, maar nu blijkt toch, dat hij een van de verkooptermen heeft afgeluisterd.”

Mevrouw, die eerst een beetje onwennig had gestaan tegenover het drukke, ongedwongen gepraat om haar heen, begon zich goed te amuseren en ze nam met genoegen waar, hoe gemakkelijk haar zoon zich bij die vrolijke jongelui aanpaste.

„Hoe gaat het met de kokerel, Toet?” vroeg Bea.

„Zalig!” klakte Tom met zijn tong. „We eten iedere dag Nassi goreng en pisang goreng en katjang goreng! rrrrreuze lekkerrrr! allemaal kostjes, die Toet waarlijk voortreffelijk weet te koken. Je moet eens gauw komen happen, Beatrice. Komen jullie allemaal, zó als we hier zitten, reuze leuk, zeg! Toet, hebben we bestek genoeg? anders brengt ieder z'n eigen couvert maar mee. Juist leuk, in-bohême, hè Beatrice?”

„Hij heeft het weer te pakken, Toet,” plaagde Bea. „Tijden lang heeft hij zich behoorlijk weten te gedragen, maar nu is het hek weer van de dam. Wat moet mevrouw van Vliet wel van je denken, Tom!”

„Die vind me aardig, ik zie het aan haar hele gezicht.”

„Ik vind, dat je weinig waardig doet voor een gehuwde man,” zei Jet.

„Ik spring uit de band! merk je dat niet? komt meer voor bij mannen, die het huwelijksjuk torsen.”

„Waar woont u?” vroeg mevrouw van Vliet belangstellend.

„Waar mensen met een bescheiden inkomen en die toch stand willen ophouden, gemeenlijk wonen: in plan Zuid!” lachte Tom. „O, een allergeoegelijkste flat, mevrouw, van

alle gemakken voorzien. Komt u ons eens bezoeken? mijn vrouw maakt uitgebreide thee-eees!”

„We komen van de week eens een kopje halen,” beloofde mevrouw. „Op een van onze wandelingen, hè Bea?”

„Dik an!” fluisterde Tom Jet in en zijn ogen keken ondeugend van Bé naar mevrouw.

„Erg gezellig,” vond Toet.

„Wij worden niet geïnviteerd,” deed Jet beledigd.

„Zoet maar,” lachte Toet. „Jullie krijgt allemaal een beurt. Tom heeft me laatst verweten, dat ik nog geen gezellige avonden had gegeven! een beetje veeg teken, als hij na twee huwelijksmaanden al naar gezellige avonden haakt, vind jullie niet?”

„Toet, je bent een slecht wezen,” verweet Tom haar. „Je vertelt de dingen niet zoals ze gebeurd zijn. U moet weten,” wendde hij zich tot mevrouw van Vliet, alsof hij het alleen maar de moeite waard vond zich voor háár te verantwoorden, „dat we op een avond voor de zoveelste maal naar alle mooie geschenken keken, die we bij ons huwelyck van dierbare familieleden en kennissen kregen, en ik tegen Toet zei: „we moeten ze maar eens één voor één vragen, we kunnen niet minder, hè?”

Het gaf natuurlijk een algemeen gelach en de meisjes zwoeren, dat ze op geen enkele invitatie van Tom zouden ingaan.

„Dat is ook juist de bedoeling,” plaagde Tom. „Zeg, van wat anders gesproken: hebben jullie ook zo’n honger? ik weet niet wat jullie doen, maar ik moet een halve uitsmijter hebben.”

„O, wee, Toet, dat pleit niet voor je keuken,” lachte Jet.

„Daar is gewoon geen koken tegen,” verdedigde Toet zich.

„Uw man is wel een beetje te corpulent voor zo’n jonge man,” vond mevrouw van Vliet.

„Dat vind ik buitengewoon mild gezegd, waar ’t zo’n kolos betreft,” plaagde Bea.

„Ik ben niks leuk als ik mager word,” zei Tom op verongelijkte toon.

„Een beetje minder leuk is ook nog goed,” vond Rienstra en Tom knikte hem dankbaar toe.

De anderen, aangestoken door Tom's eetlust, bestelden nu ook wat. Maar Bea, die eerst een van de vrolijkste was, zat in gedachte verzonken naar één punt te staren.

Reindert volgde haar blikken en zag, dat die een tafeltje golden, waaraan een jong- en een bejaard echtpaar zaten.

Even later stond Bea plotseling op en zich tot mevrouw van Vliet wendend, zei ze: „Ik zou graag even naar kennissen van me gaan, excuseert u mij even?”

„Wie zijn die lui waar Béetje heen zweeft?” vroeg Tom nieuwsgierig.

„Ik geloof, dat het jonge vrouwtje een kennisje van de Toneelschool is,” lichtte Toet in.

Reindert, die telkens tersluiks naar Bea keek, zag haar in een geanimeerd gesprek gewikkeld met de oudere heer.

„Wie het zijn zouden?” vroeg hij zich af en hij betrapte zich op het gevoel van een lichte jalouzie op de mensen, die hij niet kende en die misschien een grote plaats in Bea's hart innamen.

„Zouden we het ontrouwe wicht niet eens terug roepen?” stelde Tom voor, toen de kellner de bestelling al geruime tijd had neergezet en Bea nog steeds niet weergekeerd was.

„Welneen,” zei Jet. „Laat haar toch met rust, ze zal het gezellig vinden met een oud kennisje te praten.”

„Een leuk oud kennisje!” mopperde Tom. „Ze zit aan één stuk door te praten met het bejaarde meneertje!”

„Ben je een beetje jaloers?” schertste Toet. „Ik geloof, dat hij stiekum altijd een penchant voor Bé had.”

„Stiekum? heel openlijk,” bekende Tom. „Béetje is een reuze lieverd en ik gun haar niemand.”

Jet en Toet wisselden een begripende blik. Tommetje

was bezig Reindert te plagen en ze zagen het vonken in zijn ondeugende ogen.

„Daar komt ze,” annonceerde Rienstra. „U kunt gerust zijn, meneer Mertens.”

Bea, die er opgewekt uitzag, zette zich neer bij de anderen.

„Heb je een binnenpretje?” informeerde Tom.

„En òf!” lachte Bea. „Ik heb een overwinning behaald. Weet je, wie die oude heer is, waarmee ik zat te praten?” wendde ze zich tot Jet. „Dat was nou meneer van Stralen.”

„Die naam zegt me geen lor,” zei Jet.

„De boze a.s. schoonvader van Els,” lichtte Bea toe.

„Ah! ik zie!” lachte Jet. „Hoe had je hem zo gauw in de gaten? kende je hem?”

„Hij is de oom van Mien Kerbert, die enige jaren terug op de toneelschool was. Bij haar heb ik het echtpaar van Stralen eens ontmoet. Daar heb ik nu, ten behoeve van die verliefde Elsevier een goed gebruik van gemaakt.”

„Heb je in alle toonaarden haar lof bezongen?” vroeg Jet geamuseerd.

„Ik heb het keurig aangelegd. Ik heb eerst even met Mien en haar man zitten praten en toen, als terloops, aan uitgever van Stralen gevraagd of hij niet eens het werk wilde zien van een zeer talentvol kennisje van me. Vóór ik haar naam noemde, heb ik haar opgekuifd, allemaal zo dood onschuldig, alsof ik nergens van wist. Pas toen hij vroeg wie de jonge dame in kwestie was, heb ik Elsevier's naam genoemd.”

„Stoof ie op?”

„Helemaal niet, hij grijsde aanminnig en zei, dat ze maar eens bij hem moest komen. Als haar werk goed is, heeft hij misschien wel een paar kinderboekjes voor haar te illustreren.”

„Wat zal Els gnuiven! je bent toch een lieverd om er zo direct aan te denken,” zei Jet hartelijk.

„Stel je voor! ik had het toch al dadelijk in m'n hoofd toen ze met haar perikelen bij ons kwam en het was een kleine moeite het voor haar te vragen. Ik zag tot mijn vreugde blikken van verstandhouding tussen de echtelieden van Stralen, die zeker moesten betekenen, dat het tekenaresje waar ik zoveel goeds van vertelde het bewuste gevaar voor hun Eddy was en na al mijn verhalen leken ze wel opgelucht. Als Elsevier de boel nu maar niet bederft en teveel ineens wil, dan zie ik het geval van Stralen—Bruins nog helemaal niet zo hopeloos in. En laat me nu genieten van mijn croquetjes, want die heb ik verdiend.”

„Het was dus een goede gedachte van me nog naar Americain te gaan,” zei Reindert, die had zitten genieten van de levendige wijze waarop Bea het „geval Bruins” had verteld.”

„Een beste gedachte,” gaf Bea toe. „Al was het alleen maar om dit verrukkelijk croquetje.”

„Heeft er iemand nog wat van Til en Henk gehoord?” vroeg Toet. „Tom is haar enige keren tegen gekomen, sjouwend met pakken en zeker druk bezig met het in orde maken van het nestje.

„Ik had een brief van Henk,” zei Bea. „Hij deelde me mee, dat hij „na rijp beraad” besloten had een home te stichten. Nou, het deed me toch plezier, dat hij tenminste de moeite nam het me persoonlijk mede te delen.”

„We hebben nog taartprikkers, hè, Toet?” vroeg Tom. „Zo vaak er een kennis van ons gaat huwen, worden ze ver-eerd met een taartprikker. We hebben ze met mudden gekregen.”

„Malle,” lachte Toet. „We hebben er net drie gekregen.”

„Zo wordt er met de cadeaux omgegaan, die men dat stel geeft,” mopperde Jet. „Wat hebben jullie met ons geschenk gedaan?”

„In ere gehouden,” zei Toet hartelijk.

Mevrouw van Vliet, die een beetje moe werd door het ongewone uitgangetje stelde voor naar huis te gaan, maar

ze zei uitdrukkelijk, dat ze geen spelbreekster wilde zijn en in een taxi naar huis ging, dan konden de jongelui nog wat blijven.

Maar Jet en Bea, dankbaar voor het genotene, wilden hiervan niet horen en zeiden, dat ze met haar mee gingen.

„Dat was een in-gezellig avondje,” zei Jet vergenoegd toen de beide meisjes op hun slaapkamer nog even na babelden. „Is het niet geweldig, dat we door diezelfde mevrouw van Vliet, die ons eerst om de maan niet genegen was, nog zulke gezellige dingen beleven? we zijn wat je noemt een paar boffers.”

„Ja,” zei Bea wat afwezig.

„Wat is er?” vroeg Jet, toen ze Bea's wat lauw antwoord kreeg.

„Ik weet zelf niet,” ontweek Bea de vraag.

„Heb je iets, dat je hindert, Béetje?”

„Nee, alleen een onbestemd voorgevoel van iets waar ik tegen opzie en zou willen ontlopen.”

„Ik weet waar je heen wil,” lachte Jet stil in zichzelf. „Maar je hoeft niet te denken, dat ik je help, meisje.” En Jet stapte resoluut in bed.

„Slaap ze,” zei ze dan.

„Ook genacht,” knikte Bea van uit het andere bed. Maar toen Jet al lang sliep, lag Bea nog wakker en piekerde.

Ze dacht terug aan het moment, waarop Reindert tegen haar gezegd had:

„Daar zal ik je naderhand wel eens op antwoorden,” naar aanleiding van haar schertsende vraag, waarom hij Rienstra voor Jet bestemde. Er was iets in zijn ogen geweest, dat ze er nooit nog in gezien had, het was de manier waarop Tom naar Toet keek en die haar altijd zo getroffen had. „Ik heb wel eens gedacht, dat hij meer voor me voelt, dan alleen maar dankbaarheid voor de zorg aan zijn moeder besteed, maar nooit is het me zo opgevallen als vanavond. Ben ik er blij mee? Waarom zie ik er dan zo vreselijk tegen op, dat hij

me zal vragen? Is het omdat het allemaal zo verbijsterend vlug is gegaan? Hoe kort is het nog maar geleden, dat ik Reindert onuitstaanbaar vond! en als ik hem niet beter had leren kennen door zijn moeder's ziekte, dan had ik hem waarschijnlijk nooit gezien zoals hij in werkelijkheid is. Ik geloof, dat ik veel van hem houd, in ieder geval weet ik zeker, dat ik me nog nooit bij iemand ter wereld zo rustig, zo veilig heb gevoeld, als bij Reindert. Al waar ik vroeger naar gehaakt heb en wat me toeleek een ideaal te zijn, is weggevallen en ik weet nu tenminste, dat het geluk niet bestaat in uitgaan en luxe. Reindert heeft dat rustige, dat huiselijke, dat vader ook heeft en dat me vroeger zo kon hinderen als ik thuis was. Het knusse samen zitten van vader en moeder, hoe goed kan ik het me nu begrijpen. Het is nog maar zo kort geleden, dat ik niet eens wist, of ik mijn leventje zoals het nu is zou kunnen volhouden, zonder naar iets gezelligers te verlangen. Heeft Reindert die ommekeer bij me teweeg gebracht, of is het Jet's knusserige huiselijkheid, het van alles een feest maken, dat me zo veranderd heeft? of is het allebei? Reindert is de eerste man, waarvan ik niet denk: met jou zou ik geen heel leven door kunnen komen. Misschien denkt hij helemaal niet aan me en is het alles pure verbeelding van me."

Tot zo ver was ze met haar gedachten gekomen, toen het haar plotseling door het hoofd schoot, dat Reindert eigenlijk net zo bezorgd en hoffelijk voor Jet was als voor haar. Die gedachte gaf haar toch een gevoelige steek.

„Niet, dat ik het Jet zou misgunnen, die lieverd verdient een man als Reindert, maar ik kan me nu het verdriet van Sitske Tjaarda voorstellen, waar heel Heerenveen de mond van vol had, die een betrekking in Indië aannam, omdat de man waar ze van hield en waarvan ze stellig dacht, dat hij ook van haar hield, haar tweelingzuster ten huwelijk vroeg. Ik voel nu, dat ik het Jet zeker niet zou misgunnen, helemaal

niet! maar ik zou toch ook niet hier kunnen blijven en het aanzien hoe gelukkig ze met elkaar waren.”

Ze somde de keren op, waarop Reindert had laten blijken, dat hij meer dan gewone belangstelling voor Jet had. Ja, nu ze er goed over na dacht, was hij één en al attentie voor Jet. Maar als hij zoveel voor haar zou voelen, dan was het toch een gek gezegde van hem, dat Rienstra zo goed bij Jet zou passen. Misschien wilde hij haar, Bea, op een dwaalspoor brengen. Van Jet's kant had ze nooit iets anders kunnen bemerken, dan een grote bewondering voor zijn kunnen en beschaving. Maar dat wilde niet zeggen, dat Jet niet, diep in haar hart, meer voor hem kon voelen. Zijzelf had Jet toch ook niet laten merken, dat . . . nou ja, dat ze in ieder geval veel meer voor Reindert voelde, dan iemand zou kunnen denken.

„Gek worden wij mensen toch door elkaar gegooid,” dacht ze vermaakt, want Bea zou Bea niet zijn, als ze de humoristische kant van de dingen niet zou inzien. „Henk en Til, die eerst niet aan elkaar dachten en die nu een verknocht stel zijn. Mevrouw van Vliet, die mij niet kon luchten en die het nu waarschijnlijk niet eens zó erg zou vinden mij tot schoondochter te krijgen en Jet en ik, die gierden om Chocolade Reindertje en die nu misschien rivalen kunnen worden! is het niet om te brullen? In ieder geval zal Jetteke het nooit merken, dat ik vries op Reindert heb en zou ik — wanneer dit werkelijk zo is — proberen er op een behoorlijke manier tussen uit te gaan. Hemeltjef! die goeie oudjes van mij zullen opfrissen, als ze dochterlief doelloos en vervelender dan ooit thuis krijgen. Jakkie, laat ik nou ophouden met dat vervelende gepieker! Jet heeft voor morgen een goeie beurt voor de kamers van mevrouw van Vliet op het programma, dat kan goed worden, als ik de halve nacht niet slaap! ik ga tellen of aan een schip op de deinende golven denken als ik dan niet in slaap val geef ik het op en zal ik mijn noodlot zonder morren ondergaan.”

De volgende dag — de beide meisjes waren om het hardst aan het wrijven van mevrouw van Vliet's mooie mahonie stoelen, — zei Jet, nog eens na genietend: „Wat een fijne avond was het toch. Ik heb zó genoten van het orkest. Als je zo weinig naar concerten gaat, wat is het dan een weldaad weer eens goede muziek te horen. Als ik spietjes had, nam ik een abonnement voor zo'n serie van twaalf concerten.”

„Nou, dat is te doen,” vond Bea. „Als dàt er nu niet van af kan voor ons ploeteren!”

„Van dit jaar zeker niet,” zei solide Jet. „Jij vergeet, dat we straks belasting te betalen krijgen en we in het voorjaar enige dingen moeten kopen, die we vooruit niet konden overzien en die toch hoog nodig zijn.”

„Hè, dat eeuwig moeten rekenen! op zo'n manier komen we er eigenlijk nooit uit en kunnen we nergens van profiteren.”

„Zeg, we zitten er nog geen jaar, we mogen de hemel danken, dat het zo is gegaan. Van overhouden kan nog geen sprake zijn. Maar dat komt ook nog, daar kun je zeker van zijn.”

„Ik ben altijd veel te haastig in alle dingen,” bekende Bea. „Ik wil te gauw resultaten zien.”

„Gaaf het je vervelen, Béetje? dan eerlijk zeggen, hoor!”

„Hoegenaamd niet. 't Was alleen even een zuur idee, dat we zo helemaal niet kunnen profiteren van iets werkelijks moois.”

„Kijk om je heen,” lachte Jet. „Zijn al die antieke meubels waar we onze beste krachten aan geven niet mooi om naar te zien?”

„Ja, dat is waar, ze zijn prachtig. Dat oude kastje daar ben ik gewoon verliefd op. Mevrouw heeft me eens verteld, dat het van haar man's grootvader was en Reindert het krijgt als hij een eigen huishouden gaat stichten. Mooi gezegd, hè, dat stichten. Als jij dus met Reindert gaat schuiven . . .”

„Ik?” schaterde Jet.

„Zou dat zo onmogelijk zijn?” opperde Bea voorzichtig, want het idee had haar toch niet losgelaten.

„Wat mij betreft is het een onmogelijkheid. Ik vind Reindert een bizonder sympathieke kerel, maar om met hem te trouwen, zou ik toch eerst echt van hem moeten houden. Ik denk weleens, dat ik niet in staat ben verliefd te worden.”

„Ben je dat heus nog nooit geweest?” vroeg Bea verbaasd.

„Op mijn woord niet. Op de H.B.S. was ieder meisje wel eens verliefd en ik heb zo vaak gehoopt ook eens zo echt mal verliefd te kunnen zijn, maar niks, hoor, zoals Geert zegt. En het gekke van het geval is, dat ze het ook niet op mij werden. Al die jongens waren reuze goeie maatjes met me en ze gingen door het vuur voor me, maar daar bleef het dan ook bij.”

„En heb je het gemis niet gevoeld?” vroeg Bea zacht, want ze vond Jet's eerlijke bekentenis fijn en toch zielig.

Maar Jet, die het absoluut niet als zielig aanvoelde, zei, dat ze moeilijk iets kon missen, wat ze niet gekend had.

„Nee, daar is misschien wel wat van aan,” gaf Bea toe, maar begrijpen kon ze het toch niet.

„Jullie hebt een tijd lang gedacht, dat Bob zo dol op me was, nu, ik wist beter! Bob is dol op jou geweest en ik heb hem er over heen geholpen. Ik kan het nu wel zeggen, er is een aardig nichtje dat zijn hart gestolen heeft. Maar laat niet merken, dat ik het je vertelde, hij zal het, als de tijd daar is, zelf wel vertellen. Als ons pension zo blijft gaan als het nu gaat en ik bescheiden kan leven, zonder iemand dankje te hoeven zeggen, dan is Jetje al lang blij. Ik heb zo'n idee, dat ik het altijd zal blijven doen en jullie allemaal zullen trouwen. Dan zal tante Jet er zijn om naderhand op jullie kroost te passen als je eens uit gaat of reizen maakt. Hogere idealen koester ik op het ogenblik niet. Béetje, neem dat zachte stoffertje voor die antieke zittingen,” vermaande

ze Bea, die, getroffen door Jet's woorden, er onbarmhartig op los schuierde met een te harde borstel.

Bea vond beter Jet nu maar niet te spreken over wat haar een slapeloze nacht had bezorgd.

„Heb jij vanmorgen Els nog opgebeld om haar het heugelijk nieuws te vertellen?” vroeg Jet.

„Nou en of! ik hing warempel al om kwart over achten aan de telefoon en Els is er nu waarschijnlijk al heen. Ik heb haar goed op het hart gedrukt niet opstandig te worden als meneer van Stralen in zijn kwaliteit van „Pa” haar misschien iets zegt, dat haar minder aangenaam is. En ook, dat ze nu niet moet verwachten, dat haar werk direct aangenomen zal worden. Je weet, hoe Els is: direct in de wolken, maar even gauw weer in de put!”

Een uur later — Jet en Bea waren net aan het voorzichtig afwassen van mevrouw van Vliet's Sèvres beeldjes — hoorden ze buiten een bekende kreet, gevolgd door heftig fietsbel-gerinkel.

„Ze heeft vast wat goeds te vermelden,” lachte Jet.

Els kwam al naar binnen gerend.

„Neen, neen,” wenkte bedarend haar hand. „Ik zal jullie niet ophouden, ik weet al van Geert, dat je het druk hebt, maar ik moest het toch even komen vertellen. Hij was reuze, zeg! en mevrouw was ook op het kantoor. O, zeg, ik zat in de rats!, en ik heb in het begin geloof ik erg dwaas gedaan. Ze keken eerst m'n werk door — ik had alles en nog wat mee gesleept, konden ze zien, dat Els geen luilak is — nou, en toen zei meneer: „dat is niet onaardig, vind je wel, vrouw? — zou ie er haar altijd bijhalen? heeft Ed me nooit wat van verteld.”

„Dè speurhond,” plaagde Bea.

„Nou, en toen...”

„Houd op met je nou en toen's,” zei Jet.

„Och, schaap, weet ik veel wat ik zeg, ik ben nog helemaal dada van alles. Ik geef het jou te doen, als Bea je

eerst de pen op je gok zet en je de stuipen hebt om een woord te veel te zeggen."

„Heb je je daar ook zo keurig uitgedrukt?" lachte Bea.

„Nou en . . . och, stik jullie met je op- en aanmerkingen! nou . . . meneer zei — en ik had 'm wel om z'n hals willen vallen — „neemt u die twee manuscripten nu maar eens mee naar huis en leest u ze door. Het ene is een kinderverhaal, in het andere zult u korte verhaaltjes en versjes vinden. Ontwerpt u nu voor het ene — dat van het grote verhaal — een bandtekening, losjes in schets gezet en maakt u voor het andere enige binnen-illustraties. Ik kan u niet de verzekering geven, dat ik uw werk zal aannemen, maar naar wat ik van u gezien heb, zou ik denken, dat u wel kans hebt. Niet overhaasten, maar kalm werken en niet te gauw tevreden zijn met uw werk, want er mankeert hier en daar nog wel wat aan." Nou, je begrijpt! het was meer dan ik verwachtte, al gaf hij dan ook niet de minste zekerheid. En mevrouw was ook erg vriendelijk, helemaal geen kwaje schoonmima! hoe vinden jullie het? Bé, engel, kom hier, ik moet je even knuffelen."

„Ze spraken zeker helemaal niet over Eddy?" vroeg Bea.

„Kan je denken! ze wilden natuurlijk eerst eens zien wat voor een kind ik ben en hoe ik werk. Nou, dat kan me ook geen lor schelen. Ik zal wel maken, dat ze een betere kijk op me krijgen en me niet blijven beschouwen als dat nare kind, dat hun jongen van zijn werk hield."

„Dat is taal naar onze harten," prees Jet.

„Als ik maar werk krijg, valt de tijd niet zo lang en mis ik Ed niet zo vreselijk. Ik ga werken als . . . ja, weet ik 't, als een koelie! de eerste weken zullen jullie geen last van me hebben!"

„Wat een zegen, Bé! je hebt ons allemaal een weldaad bewezen!" lachte Jet.

„Nou, dierbaren, ik zal jullie niet langer ophouden. Boen

maar lekker! ik ga manuscripten lezen. Staat, hè? reuze deftig! Gedag!”

„Is ze niet kostelijk?” lachte Bea. „Nu is alle verdriet om Eddy foetsjie! Een kinderhand is gauw gevuld! ik heb alle hoop, dat Pa van Stralen haar werk aan zal nemen. Ze zal haar beste beentje voor zetten, geloof dat maar. Jet!” viel ze verschrikt zichzelf in de rede, „was dat handje van het markiezinnetje geschonden?” en ze hield Jet angstig een Sêvre beeldje voor.

„Ja, hoor,” stelde Jet haar gerust. „Moet je daar nu zó van schrikken?”

„Stel je voor! mevrouw had 't me nooit vergeven.”

„Jij kunt anders een markiezinnepootje bij d'r breken, de laatste tijd! 't Is Bea voor en na.”

„Meen je dat?” vroeg Bea verheugd.

„Let je dat dan niet zelf op?”

„Ja, natuurlijk, er is een grote verandering, maar dat ze zó op me gesteld is, neen, dat wist ik niet. Ik ben er blij mee.”

„Je moest eens weten hoe!” dacht Jet en ze herinnerde zich hoe mevrouw van Vliet een paar weken geleden een toespeling had gemaakt op een eventuele verloving van Reindert met Bea. „Ik heb er zo'n voorgevoel van,” had mevrouw gezegd, „dat Reindert me hiermee op een goeie dag verrast.”

Jet had nog even gedacht, dat het „verrassen” hatelijk bedoeld was, maar al heel gauw bleek haar, dat ze zich hierin vergist had, want mevrouw, zich verkneuterend bij het idee, had gezegd: „Ik kan me geen liever schoondochter denken. Lach maar niet om zo'n veranderlijke oude vrouw, Jetje! Jij hebt me wel eens anders horen spreken, maar toen kende ik Bea niet en wist niet hoeveel goeds er in haar is. Denk je, dat ze van mijn jongen houdt?”

Waarop Jet gezegd had, dat Bea er nooit over sprak, maar dat ze wel had opgelet, dat Bea hem buitengewoon

sympathiek vond en haar houding ganselijk anders was, dan tegenover andere mannen. Lang niet zo van boven af, had Jet gezegd en haar woorden hadden mevrouw goed gedaan.

„U is een geboren koppelaarster,” had Jet haar geplaagd, toen mevrouw zei, dat ze Reindert eigenlijk eens de gelegenheid moesten geven om vrijuit met Bea te kunnen spreken. „We zijn er altijd zo bij,” vond mevrouw en ze vroeg of Jet niet eens een plannetje kon beramen, opdat Reindert met Bea alleen kon zijn.

„Maar, mevrouw! is dat wel passend in ons degelijk pension?” had Jet gespot. Mevrouw had de plagerij helemaal niet kwalijk genomen en gezegd, dat ze aangestoken was door de moderniteit van pension Molenaar.

„Dan zullen we eens plannen moeten maken om er samen van door te gaan,” beloofde Jet, maar totnogtoe had ze er geen kans toe gezien, want ze was bang, dat Bea het niet aardig zou vinden, als mevrouw, 's avonds met haar, Jet, alleen ergens heen toog.

Maar onder het boenen en plassen rijpte er een plan in haar bol. Ze zou een avond op visite gaan bij een van haar vroegere kantoor-collega's en dan moest mevrouw het maar zó zien in te richten, dat ze ook de een of andere kennis ging opzoeken. Als ze het een beetje slim wisten aan te leggen, zou het best in orde kunnen komen. En dan moesten ze Reindert telefoneren een boodschap bij Bea af te geven. Hiep hoj! dat was dik in orde!

„Waar grinnik jij zo om?” vroeg Bea.

„Ik?”

„Je grijsde gewoon!”

„Weet ik niet eens. Misschien omdat we zo lekker opschieten.”

„Nou, dat is een grondige reden om te grinniken,” vond Bea. „Vreselijk, Jet, dat ons hele heil zit in het vlug opschieten van een kamerbeurt! We worden een paar echte maffe juffertjes! En jij kunt dit ook niet menen, maar

grinnikt stiekum over iets dat je voor me verborgen houdt.”

„Misschien is dit wel zo,” deed Jet geheimzinnig, maar Bea, voor wie Jet een open boek was, dacht, dat Jet’s geheimzinnig gedoe misschien een extra lekker hapje gold, waar ze haar vaak mee verrastte.

Jet liet geen gras groeien over haar zo mooi opgezet plan en mevrouw van Vliet was er en extase over en voelde zich gewoon een samenzweerster.

„Zeg, Bé,” zei Jet enige dagen later, toen ze samen de was aan het opvouwen waren. „Ik ga vanavond een paar uurtjes naar Meta Kroon, je weet wel, dat aardige type, dat bij ons op kantoor was.”

„Dat platina meisje?” vroeg Bea, die zich vaag iets herinnerde van een meisje met blonde lokken.

„Ja,” lachte Jet. „Ik geloof, dat ze een beetje minder platina is, dan vroeger, want haar aanstaande houdt niet van dat hel-blonde gedoe. Ze woont hier een gezegend eind vandaan en ik moet van tram in bus en dan nog een eindje lopen.”

„Neem een taxi.”

„Ik denk er niet aan, misschien ga ik wel op de fiets.”

„Nee, doe dat nu niet, ik vind het een onrustig idee, dat je ’s avonds op de fiets gaat.”

„Nou, dame, dan zal ik dat niet doen. Ga jij vanavond nog ergens heen?”

„Ik ga genieten van het zalig alleen zijn met een mooi boek.”

En mevrouw van Vliet verbaasde haar zoon met de mededeling, dat ze naar een nicht ging waar ze in jaren niet geweest was en die ze toevallig tegen gekomen was en beloofd had een avondje te komen.

„Zal ik U komen halen, Moeder?” bood Reinderd aan, die het plotseling uitgaan van zijn moeder zonderling vond.

„Dank je wel, jongen. Jet, die vanavond naar een vriendin gaat, heeft toen ze hoorde, dat ik ook uit ging

aangeboden me te komen halen, derangeër je dus niet."

„Net zoals u wilt, het is anders helemaal geen derangement voor me, want ik heb toch geen andere plannen. Ik blijf eerst een beetje werken en dan ga ik een luchtje scheppen, dus laat Jet nu geen omweg voor u maken."

„'t Kan niet beter," verkneuterde mevrouw zich. „Als hij de gelegenheid *nu* niet aanpakt, wanneer moet hij het dan doen!"

„Tracteert u op champie, als we bij onze thuiskomst een verloofd stel vinden?" deed Jet overmoedig. Maar ze had mevrouw's moderniteit nu toch overschat, want deze zei een beetje kort: „Dat zou hij toch zeker niet doen alvorens er met zijn moeder over gesproken te hebben."

Ze waren overeen gekomen, dat mevrouw 's avonds een belletje zou geven om Bea te verzoeken Reindert er aan te herinneren, een brief, die op mevrouw's bureau lag nog even te posten.

Maar het zou alles anders uit komen, dan de twee koppelaarsters het zich voorgesteld hadden.

Reindert, die op iedere gelegenheid loerde om samen met Bea te kunnen zijn, had, toen hij hoorde, dat Jet ook uit ging, zijn plan de campagne al klaar. Hij had zich verdekt opgesteld achter het raam en gegluurd of Jet het huis nog niet verliet.

„Het zit er dood op, dat Bea ook ergens heen trekt," mompelde hij. „Moeder sprak wel van Jet's uitgaan, maar van Bea zei ze niets."

Eindelijk zag hij ook Jet vertrekken en nadat hij nog even gewacht had, toog hij naar boven en klopte hij bij Bea aan.

„Wat ziet ze er deksels lief uit," dacht hij, toen hij Bea aantrof in de rood zijden casaque en de gouden muiltjes.

Bea keek verrast op uit haar boek.

„Ben je ook thuis? ik dacht, dat je mee was."

„Neen, meisje, ze hebben ons eenzaam en verlaten ach-

tergelaten. Zoiets kunnen we ons eigenlijk niet laten aanleunen, vin je wel?"

„Wat heb je voor snode plannen?" informeerde Bea.

„We moesten samen een filmpje gaan pakken. Wat zou je daarvan zeggen?"

„Moet ik me weer aankleden," zeurde Bea een beetje. „Ik had me al helemaal ingesteld op een rustig avondje met een mooi boek en telkens een lekker bonbonnetje. Je ziet, Jet heeft me goed achtergelaten."

„Zal ik dan maar weg wezen? Ik wil je heerlijke eenzaamheid niet storen."

„Niet zo gauw in je kuif gepikt zijn!" vermaande Bea.

„Dat ben ik helemaal niet. Ik kan me levendig voorstellen, dat iemand af en toe naar de eenzaamheid snakt."

„Ik ga mee," zei Bea opeens vastbesloten, want haar wiefelen had alleen de mening van mevrouw van Vliet gegolden, die het misschien toch niet goed zou keuren, dat ze samen een slippertje maakten, waarvan zij vooruit niets geweten had. Maar tenslotte lokte haar een filmpje met Reindert toch wel heel erg aan.

„Ik ben in tien minuten klaar. Weet je een goeie film? Ik geloof, dat er een hele mooie bij Tuschinski gaat."

„Zeg, buitengewoon sjyk!" plaagde Bea, toen er een taxi voor kwam. „Dat ben ik niet gewend. En ga alsjeblieft niet op zo'n dure plaats zitten, want daar voel ik me niet meer thuis. Als Jet en ik een enkele keer gaan, zitten we voor veertig spie en voelen ons zo lekker als kip."

„Je moet niet zo'n praats hebben," vond Reindert. „Je bent met Ome uit en hebt je nergens mee te bemoeien."

Natuurlijk nam hij loge en Bea foeterde over zoveel geldverspilling.

„De eerste keer, dat we met ons beiden uitgaan," zei hij en er was een tedere klank in zijn stem, dacht Bea, en het verheugde haar. „Dat mag dan wel een beetje feestelijk zijn, Beatrice."

Er ging veel van de film verloren voor allebei, want Reindert keek meer naar haar, dan naar wat er op het witte doek voorviel en Bea, die zijn blikken voelde, werd er min of meer door afgeleid en keek telkens zijdelings naar hem op.

Terwijl ze daar zaten en zich iets ontspon, dat ze voelden aankomen en waarvoor ze toch vreesden, rinkelde in pension Molenaar op onbarmhartige wijze de telefoon.

„Ik begrijp er geen cent van,” zei mevrouw van Vliet een beetje verstoord tegen haar nicht. „Er moet toch iemand thuis zijn, die Reindert mijn boodschap kan overbrengen.”

Waarop nicht vroeg of er dan zó'n haast bij was.

„Ja,” zei mevrouw een beetje kort.

Weer rinkelde de telefoon, maar niemand antwoordde.

„Ik begrijp er geen cent van,” zuchtte mevrouw ten tweede male. Ha!” kreet ze, toen eindelijk de stem van Geert aan de andere kant van de draad klonk.

„De dames zijn uit,” annonceerde Geert.

„Dat kan niet,” stelde mevrouw vast. „Juffrouw Bea *moet* thuis zijn.”

„Vast niet,” hield Geert vol. „Maar ik zal nog even op de slaapkamer gaan kijken.”

„Als ze daar óók niet is, ga dan even op de kamer bij mijn zoon en vraag of hij de brief wil posten, die op mijn bureau ligt. Ik wacht dan even.”

Maar Geert kwam al gauw met de tijding, dat meneer er ook al niet was.

„Hoe laat kwam *jij* thuis?” ondervroeg mevrouw.

„Effetjes geleden. Juffrouw Bea hep gezegd, dat ik wel weg kon gaan, er kon toch niks komme en zij bleef thuis.”

„Gekke boel,” pruttelde mevrouw en ze hing de telefoon aan de haak.

„Alsjeblieft,” dacht Geert, zwaar beledigd, „niet eens, dag hond! ze hep 't maar weer es op d'r heupe! lang niet gebeurd!” Geert hing eveneens de telefoon op en besloot lekker vroeg naar d'r bed te gaan, want juffrouw Jet had

gezegd, dat ze er maar bijtijds in zou gaan, want morgen moest de kamer van meneer Rienstra een goeie beurt hebben en dat was geen appelepap, want die man maakte mirakel veel rommel. Maar waar de hele familie zat, daar snapte ze geen laars van. Háár 'n zorg! zij ging fijn maffen!

Het was elf uur toen mevrouw van Vliet thuis kwam en zelf constateerde dat Reindert er niet was.

Een kwartier later hoorde ze een sleutel in het slot steken en even buiten haar kamerdeur gaande, ontmoette ze op de gang Jet, die haar nieuwsgierig aankeek. De twee samen-zweersters staken de hoofden bijeen.

„Ik heb zeker tien keer opgebeld vanavond, zonder gehoor te krijgen,” zei mevrouw en het leek Jet of het een persoonlijk verwijt tegen haar was.

„Eindelijk kwam Geert aan de telefoon, die zei, dat er niemand thuis was. Begrijp jij daar iets van? Reindert zei toch, dat hij vanavond thuis bleef en jij vertelde me, dat Bea ook hetzelfde zou doen.”

„Het kan helemaal toevallig zijn. Ze kunnen allebei uitgegaan zijn, of misschien samen.”

„Welneen,” wierp mevrouw tegen. „Dat zou toch niet te pas komen. Je gaat toch maar niet samen uit, zonder dat je verloofd bent.”

„Doet u dat ouderwetse idee nu maar in het graf, waarin u zoveel begrippen heeft moeten opbergen,” lachte Jet, maar het viel toch niet in zo heel goede aarde. Mevrouw van Vliet had het zich allemaal heel anders voorgesteld en had nu een bui, als een klein kind, dat z'n zin niet krijgt.

„Gaat u al naar bed, of wil ik nog een half uurtje bij u komen zitten?” vroeg Jet, die vreesde, dat mevrouw terug zou vallen in haar vroegere wisselende stemmingen.

„Welneen, ik ga naar bed,” zei ze wat kort. „Ik ben moe en het is toch nooit mijn gewoonte op Reindert te wachten. Nacht Jet.”

„Nacht mevrouw,” zei Jet deemoedig. „Rust u wel.”

„Was ik maar thuis gebleven,” dacht Jet, terwijl ze naar hun zitkamertje toog. „Dat heb ik nou van al dat achterbakse gedoe. Nou heeft mevrouw nog achteraf het land en blijf ik met de gebakken peren zitten. Waar zit die Bé om 's hemelswille? 't Is warempel al bij half twaalf, ik mag hangen, als ik er iets van begrijp!”

Jet besloot nog niet naar bed te gaan en te wachten tot Bea binnen zou zijn. En beneden zat mevrouw van Vliet in haar kimono voor het raam van de zitkamer, die ze donker had gelaten, en keek of de twee, die zonder het te zeggen uit waren gegaan nog niet binnen kwamen en of ze ieder op eigen gelegenheid zouden komen.

Maar langs de stille Amsterdamse grachten liepen, aan geen tijd denkend, stevig gearmd, Bea en Reindert.

Ze hadden de film niet tot het einde toe gezien, want Reindert had zich naar Bea toegebogen en gezegd, dat de film hem toch niet meeviel en het hopeloos warm was.

Waarop Bea, die het noch met het een, noch met het ander eens was, had gevraagd, of hij misschien liever weg wilde.

Reindert had lachend gezegd, dat hij niet misschien, maar héél zeker liever weg wilde.

„Vin je goed naar huis te wandelen?” had hij gevraagd. En Bea had graag toegestemd, want het was mooi weer en een wandeling langs de grachten leek haar niet te versmaden.

Het was kwart over twaalfen toen Reindert eindelijk de sleutel in het slot stak, er op iedere étage een hoofd door het gordijn stak en met gemengde gevoelens geconstateerd werd, dat de twee het werkelijk hadden weten te bestaan om samen uit te gaan.

Floep! zei het licht bij mevrouw van Vliet en floep zei ook het licht bij Jet en de twee schuldigen, ieder op hun étage, zeiden allebei heel verbaasd, dat ze niet dachten, dat er nog iemand op zou zijn.

Het was kwart over twaalfen toen Reindert eindelijk de sleutel
in het slot stak.....

„Hoe komen jullie zo samen uit te gaan?” vroeg een beetje effen mevrouw van Vliet. „Ik heb het huis opgebeld en kreeg maar geen gehoor. Ik dacht toch minstens, dat er *iemand* thuis zou zijn.”

„Had u dan de huissleutel niet meegenomen?” vroeg Reindert.

„Nee, de telefoon bedoel ik.”

„O,” zei Reindert verstrooid, want al zijn denken was bij Bea.

„Waren jullie samen uit?” vroeg mevrouw, tè nieuwsgierig om te bedenken, dat ze haar zoon beloofd had hem vrij te laten.

„Blijft u nog even zitten, moeder,” zei Reindert plechtig en hij trok haar naast zich op de divan. „Zoudt u er iets op tegen hebben, een schoondochter te krijgen?”

Mevrouw's hart maakte opeens een dartel sprongetje.

„Heb je? zijn jullie . . .?”

„Ja, moeder.”

„Is dat nou niet een beetje . . .,” mevrouw trachtte nog vast te houden aan wat zij de goede vormen noemde. Maar Reindert omhelsde haar onstuimig en zei, dat hij zo ongehoord gelukkig was, als hij niet gedacht had ooit te kunnen worden. „Toe, moeder, laten we nog even naar boven gaan. Ik ben er haast zeker van, dat Bea en Jet nog op zijn.”

Het was tegen alle conventie in, vond mevrouw, maar het lokte haar toch.

„Ga dan maar even horen, of ze nog op zijn en vraag dan of ze hier komen. Je kunt toch moeilijk van me vergen, dat *ik* naar *hun* toe ga.”

Reindert vloog naar boven, om even later met twee stralende meisjes terug te komen.

„Was dat mevrouw van Vliet!” dacht Jet, toen ze zag, hoe teder mevrouw haar aanstaande schoondochter in de armen nam.

„Jet,” zei mevrouw, „zet jij nu eens de champagneglazen

neer en Reindert, haal jij een fles champagne uit de ijskast. Die had ik voor alle zekerheid koud gezet," lachte ze Jet toe. „Jetje had me een zachte wenk gegeven, dat ze op champagne hoopte als het tot een verloving kwam."

En zo vielen de beide samenzweersters door de mand en barstte het verloofde paar in een schaterlach uit, toen het hoorde hoe er rond en achter hen geïntrigeerd was.

„Dat het zó gauw zou gaan, heb ik toch niet kunnen denken," zei mevrouw en ze hief zielsvergenoegd haar glas op om het jonge paar toe te klinken.

„Wij zelf ook niet," gaf Reindert toe. „En achteraf beschouwd, heeft het snode plan van u en Jet toch doel getroffen, want al liep ik er nu al maanden lang mee rond, de gelegenheid haar alleen te pakken te krijgen was toch niet zo heel groot. En toen ik eenmaal boven was en een charmant vrouweke in een rood zijden casaque vond . . . toen wies mijn moed tot reuzenhoogten en ziedaar het resultaat!"

„Van die film weten jullie zeker niet veel na te vertellen," spotte Jet.

„Geen snars," gaf Bea eerlijk toe. „Je bent zedelijk verplicht die nog eens met me te gaan zien en dan gaan je moeder en Jet mee, dat hebben ze wel aan ons verdiend."

„Ze krijgen een abonnement, als daar tenminste mijn dankbaarheid mee uitgedrukt kan worden," zei Reindert.

„Eerst moet er nu gezorgd worden," mevrouw wachtte even en haar gezicht kreeg opeens een strenger uitdrukking, „dat Bea's ouders in kennis gesteld worden van jullie voorgenomen engagement."

„O, hemel!" lachte Reindert, „moeder valt weer terug! Maar, stel u gerust, moedertje. Béetje en ik hebben dat al afgesproken, er gaat vanavond nog een huwelijksaanzoek naar Heerenveen."

„Jet?" vroeg Bea, toen ze samen op hun slaapkamer nog wat napraatten, „wat moet er nu van Pension Molenaar

worden, nu de Co. weg gaat? Reindert wil niet lang verloofd blijven."

„Reindert? gooi nu niet de schuld alleen op hem, mirakel! jij droomt toch stiekum al lang van een gezellig eigen huisje."

„Hoe weet je dat?" vroeg Bea verrast.

„Je hebt het me nooit gezegd, maar ik merkte het aan kleinigheden en ik ben zo blij, dat je er voor bent gaan voelen en alle onrust en onevenwichtigheid nu uit je is."

„Weet je, hoe dat gekomen is? door het samen zijn met jou, door het geregelde huiselijke werk, door jouw rustige invloed. Ik weet haast zeker, dat ik Reindert nooit had leren zien zoals hij is, als ik deze leerschool niet had doorlopen. Jet, ik ben er je dankbaar voor en zover als wij mensen ergens zeker van kunnen zijn, zeg ik je, dat ik er je mijn leven lang dankbaar voor zal blijven en jij de meest geliefde gast in ons huisje zal zijn."

„Doe niet zo overdreven," mopperde Jet, maar ze drukte toch even haar hoofd tegen Bea's hoofd. „En maak je maar geen zorg over je uittreden uit onze firma. Ik zet de zaak op dezelfde voet voort en probeer er alleen nog iemand bij te krijgen. Mevrouw van Vliet blijft me trouw tot in de dood en onze geliefde gleufhoed denkt nog niet aan huwen."

„Jet?"

„Ja?"

„I'm so happy!"

„Blijf het, je leven lang," zei Jet hartelijk. „Maar nu ga ik maffen, het is morgen vroeg dag."

„O, ja, de grote dag van Rienstra! wat zal het me vreemd zijn, als ik daar niet meer aan hoef te denken."

„Mij ook," dacht Jet, maar ze zei het niet. En ofschoon het morgen vroeg dag zou zijn, bleef ze nog lang wakker liggen.

„Het zal me veel harder vallen, dan Béetje ooit hoeft te weten, want ik mag haar dan al geholpen hebben om haar

leven een steviger fond te doen krijgen, zij heeft mij iets gegeven, dat ik tevergeefs zal zoeken als ze hier niet meer is, iets, dat ik lange jaren gemist heb, het gevoel een zuster te hebben, die je in alles begrijpt en steunt. Maar daar komen we ook wel overheen en Jetje moet niet akelig en sentimenteel worden. Laat ik er aan denken, dat het ene raam van Rienstra niet open geschoven kan worden, ik denk dat ik er even een timmerman bij moet hebben. En ik heb mevrouw van Vliet beloofd een piepende deur in te smeren. Goed zo, Jetje, denk jij maar aan het heil van je bewoners, dan zal alles rech kom?"

En Jet, eenmaal zo ver gekomen, sliep in met een tevreden glimlach op de lippen.
